धवल वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
(आर्थिक वर्ष ०८१/०८२)

प्रकाशक
आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चितता समिति

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस, बागलुङ

(विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर प्रत्यायनकृत, २०८१)

२०८२, भाद्र

धवल वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
(आर्थिक वर्ष ०८१/०८२)

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारकर्ता

हिरालाल रेग्मी
सहायक क्याम्पस प्रमुख

प्राशक

आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चितता समिति
धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस, बागलुङ
२०८२, भाद्र

Phone No.: 068-520113, 068-521384
e-mail: dmcbaglung@gmail.com
info@dmc.tu.edu.np
Website: dmc.tu.edu.np

सेटिङः लिला थापा मगर *मुद्रण : नमुना अफ्सेट, बागलुङ*

प्रकाशकीय

धवलागिरि क्षेत्रका सामाजिक अभियान्ताको विशेष पहलमा प्रवीणता प्रमाणपत्र तहको पठनपाठन गर्ने गरी वि. सं. २०१९ मा धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको स्थापना भएको थियो । समयको माग र स्थानीय समुदायको आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी वर्तमान समयमा क्याम्पसले विभिन्न सङ्काय र संस्थानतर्फ स्नातकदेखि स्नातकोत्तर तहसम्मका कक्षाहरू सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । पछिल्लो समयमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयको स्वायत्तताप्राप्त क्याम्पसका रूपमा सञ्चालित यस क्याम्पसले आफ्ना शैक्षिक, भौतिक, प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय पक्षमा सुधार गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रवर्द्धनका लागि सुधारका विविध कार्यक्रमहरू अगाडि बढाइरहेको छ ।

वि. सं. २०७४ मा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको उच्च शिक्षा सुधार परियोजना कार्यक्रममा क्याम्पस प्रवेश गरेपछि गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन (Quality Assurance and Accreditation, QAA) प्रमाणपत्र प्राप्तिको महत्त्वपूर्ण शैक्षिक अभियानमा संलग्न यस क्याम्पसले २०८१ असार १२ गतेका दिन विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट प्रत्यायनकृत हुन सफल भएको छ ।

क्याम्पसले विगतका वर्षदेखि नै वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी त्यसलाई पुस्तक आकारमा प्रकाशन गर्दै आइरहेको छ । यस वर्ष पनि सो कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ । यस प्रतिवेदनमा क्याम्पसको वर्तमान अवस्था झल्कने विवरण, क्याम्पसमा क्रियाशील विभिन्न सङ्काय तथा संस्थानतर्फका विभागहरूको प्रतिवेदन, QAA प्रमाणपत्र प्राप्तिका लागि क्याम्पसमा गठित विभिन्न समिति तथा उपसमितिले सम्पादन गरेका कार्यको प्रगति प्रतिवेदन तथा क्याम्पसले सञ्चालन गरेका विविध गतिविधिहरूलाई समीक्षात्मक रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

मूलतः विगत वर्षका क्याम्पसका विभिन्न प्रशासनिक शाखाका रेकर्डहरू, वार्षिकोत्सवका अवसरमा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम र प्रगति प्रतिवेदन, शिक्षण विभाग तथा समिति/उपसमितिले यसअघि तयार गरेका प्रतिवेदन, क्याम्पसको पञ्चवर्षीय रणनैतिक योजना, स्वअध्ययन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, क्याम्पसको वस्तुगत विवरण, प्रोस्पेक्टसलगायतका सामग्री तथा तथ्याङ्कका आधारमा विवरणात्मक र विश्लेषणात्मक ढाँचामा यो "**धवल वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन (आर्थिक वर्ष ०८१/०८२)**" तयार गरिएको छ । विभिन्न विभाग तथा उपसमितिका प्रगति प्रतिवेदनको अध्ययनबाट क्याम्पसको विगत र वर्तमान अवस्थाका बारेमा बुझ्नका लागि सहयोग पुग्ने छ भन्ने विश्वास लिएका छौँ ।

आफ्नो अमूल्य समय दिई प्रस्तुत वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्नुहुने सहायक क्याम्पस प्रमुख हिरालाल रेग्मीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहान्छु । यो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा आआफ्नो भूमिकामा रहेर महत्त्वपूर्ण सल्लाह र सुझाव दिई सहयोग गर्नुहुने क्याम्पस सञ्चालक समितिका अध्यक्ष प्रा. डा. दिनबहादुर थापा एवम् सदस्यहरू, सहायक क्याम्पस प्रमुख हरिप्रसाद पाण्डेय एवं डा. डिल्लीराज गौतम, विभिन्न शिक्षण विभागका अध्यक्ष एवम् कार्यक्रम संयोजकहरू, QAA कार्यक्रमअन्तर्गत गठित विभिन्न समिति तथा उपसमितिका संयोजकहरू, क्याम्पस प्रशासनका विभिन्न शाखाहरू, शिक्षक तथा कर्मचारी मित्रहरू, स्ववियु, क्याम्पसमा क्रियाशील विद्यार्थी संगठनहरू, विद्यार्थी गुणस्तर समूह, विद्यार्थी, अभिभावकलगायत क्याम्पसका सम्पूर्ण सरोकारवालाप्रति विशेष आभारी छौँ । यहाँहरू सबैको सहयोगबिना यो कार्य पूर्ण हुँदैनथ्यो

भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौँ । वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनको कम्प्युटर डिजाइन गरिदिने बहिनी लिला र छपाइको जिम्मा लिने नमुना अफ्सेट प्रा. लि. का प्रबन्ध निर्देशकलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छौँ ।

यो वार्षिक प्रतिवेदन तयारीका क्रममा केही सूचना तथा तथ्यहरू छुटेका हुन सक्छन् । क्याम्पसले प्रयोगमा ल्याएको सफ्टवयरमा प्रविष्टि गरिएका तथ्याङ्क तथा सूचनालाई आधार मानी परीक्षाफलसँग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएकोले केही त्रुटि हुनसक्ने अनुमान हामीले गरेका छौँ । भुलवश भएका त्रुटिहरूमा यहाँहरू सबैको सुधारात्मक सुझावको अपेक्षा गर्दछौँ ।

सहप्रा. डा. सुदर्शन सिलवाल
क्याम्पस प्रमुख एवं संयोजक
आन्तरिक गुणस्तर तथा सुनिश्चितता समिति
धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस, बागलुङ
२०८२, भाद्र

विषयसूची

क्र. सं.	विवरण	पेज नं.
	प्रकाशकीय	ii
	तालिकासूची	iii
	विषयसूची	iv
	सङ्क्षिप्तीकृत शब्दसूची	vi
	अध्याय एक : क्याम्पसका विभिन्न शैक्षिक गतिविधिहरू	**१-३८**
१.१	पृष्ठभूमि	१
१.२	क्याम्पसमा सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रमहरू	३
१.३	सिकाइ प्रक्रिया	४
१.४	विद्यार्थी सहयोगका कार्यक्रमहरू	५
१.५	क्याम्पसका उपलब्धिहरू	५
१.६	क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षक र कर्मचारीहरूको विवरण	६
१.७	विद्यार्थी विवरण	९
१.८	शैक्षिक उपलब्धि	१२
१.९	क्याम्पसको सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतीको विश्लेषण	१२
१.१०	क्याम्पसको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम	१३
१.११	आर्थिक अवस्था	२५
१.१२	भौतिक अवस्था	२६
१.१३	निःशुल्क तथा जेहेन्दार छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीको विवरण	३०
१.१४	शैक्षिक तथा प्रशासनिक व्यवस्थापन	३७
१.१५	क्याम्पसको साङ्गठनिक संरचना	४०
२	**अध्याय दुई : विभिन्न समिति तथा उपसमितिका प्रगति प्रतिवेदन**	**४१-६४**
३	**अध्याय तीन : विभिन्न शिक्षण विभागका प्रगति प्रतिवेदन तथा वार्षिक नीति र कार्यक्रमहरू**	**६५-१६४**
४	**अध्याय चार : उपसंहार**	**१६५**
	सन्दर्भसामग्री सूची	

तालिकासूची

तालिका नं.	विवरण	पेज नं.
१	क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षक र कर्मचारीहरूको विवरण	६
	क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण २०८१/२०८२	६
	क्याम्पसमा कार्यरत कर्मचारीको विवरण (२०८१/०८२)	८
२	क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीको विवरण-२०८१	११
	स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहमा गत दुई वर्षको विद्यार्थीको विवरण - २०८२	११
३	विभिन्न शैक्षिक सत्रमा स्नातक तथा स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण हुने विद्यार्थीको विवरण	१३
४	क्याम्पसमा गत विगत तीनवटा शैक्षिक सत्रको नतिजा विवरण	१४
५	आर्थिक वर्ष ०७९/०८०, ०८०/०८१ र ०८१/०८२ को आम्दानी तथा खर्च विवरण	२५
६	प्रशासनिक एवम् शैक्षिक भवनहरूको विवरण	२७
७	भौतिक वस्तुको विवरण	२८
८	निःशुल्क तथा जेहेन्दार छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीको विवरण	३१
९	खण्डगत तथा तहगत सर्वोत्कृष्ट हुने विद्यार्थीको विवरण	३४
१०	क्याम्पस सञ्चालक समितिको विवरण (२०८१)	३८
११	क्याम्पस कार्यकारी समितिको विवरण (२०८१)	३९
१२	प्रशासनिक कार्यविभाजन	३९

सङ्क्षिप्तीकृत शब्दसूची

उपप्रा.	उप प्राध्यापक
आ.शि.	आंशिक शिक्षक
आ.व.	आर्थिक वर्ष
डा.	डाक्टर
धबक्या.	धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस
त्रिवि	त्रिभुवन विश्वविद्यालय
प्रा.डा.	प्राध्यापक डाक्टर
रू.	रूपिया
वि.सं.	विक्रम सम्वत्
सहप्रा.	सह प्राध्यापक
BA	Bachelor in Arts
BBA	Bachelor in Business Administration
BBS	Bachelor in Business Studies
BEd	Bachelor in Education
BICTE	Bachelor in Information and Communication Technology Education
BSc	Bachelor in Sciences
DMC	Dhawalagiri Multiple Campus
Dr.	Doctor
ECC	Employment Coordination Cell
Eco.	Economics
ELT	English Language Teaching
EMIS	Educational Management and Information System
FSU	Free Student Union
HERP	Higher Education Reform Project
IAE	Institutional Assessment and Evaluation
ICT	Information and Communication Technology
IOST	Institution of Science and Technology
IQAC	Internal Quality Assurance Committee
IT	Information and Technology
JD	Job Description
LOI	Letter of Intent
MA	Master in Arts

MBS	Master in Business Studies
MEd	Master in Education
MGT	Management
MS	Microsoft Teams
NEHEP	Nurturing Excellence in Higher Education Program
OTP	Overall Teaching Plan
PRT	Peer Review Team
Pvt. Ltd.	Private Limited
QAA	Quality Assurance and Accreditation
RMC	Research Management Cell
SAT	Self Assesment Team
SWOC	Strengths Weaknessses Opportunities and Challenges
SP	Strategic Plan
SQC	Students Quality Circle
SSR	Self Study Report
ToR	Terms of Reference
TU	Tribhuvan University
TUEA	Tribhuvan University Employees Association
TUTA	Tribhuvan University Teachers Association
UGC	University Grants Commission

अध्याय : एक

परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

वर्तमान राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजनअन्तर्गत गण्डकी प्रदेशको बागलुङ जिल्लास्थित बागलुङ नगरपालिका वडा नं. १ र २ मा धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस अवस्थित छ । विक्रम सम्वत् २०१९ (अगष्ट १८, १९६२ ई. सं.) मा स्थापित यस धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस यस क्षेत्रमा एक अग्रणी शैक्षिक संस्थाका रूपमा स्थापित हुन सफल भएको छ । क्याम्पसले स्थापना कालदेखि नै यसका संस्थापकहरू, स्थानीय शिक्षाविद्हरू, समाजसेवी तथा अभिभावकहरूको न्यानो मायाका कारण उच्चतम सफलता हासिल गर्न सफल भएको छ ।

२०३० सालमा सबै सम्बन्धनप्राप्त कलेजलाई त्रिविका आङ्गिक क्याम्पस बनाउने नीतिअनुरूप यस धवलागिरि इन्टर कलेजलाई महेन्द्र क्याम्पस, बागलुङ नामकरण गरी त्रिविको आङ्गिक क्याम्पस बनाइएको हो । यहाँका बुद्धिजीवी, समाजसेवी, शिक्षाप्रेमी र राजनीतिकर्मीहरूको विगतमा जस्तै सहयोग र सद्भावको पनि आवश्यकता देखिएकाले क्याम्पसलाई थप सुदृढ बनाउनका लागि २०७६ चैत्र ५ गतेका दिन त्रिवि कार्यकारी परिषद्ले धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसलाई स्वायत्ततामा लैजानका लागि स्वीकृति प्रदान गर्ने निर्णय गरेको थियो (थापा र अन्य, २०७८) । त्रिविको स्वयात्ततासम्बन्धी नियमानुसार अहिले यो क्याम्पस सञ्चालित छ ।

उच्च शिक्षालाई अनुसन्धानमुखी एवम् आधुनिकीकरण गर्ने क्रममा विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र त्रिवि केन्द्रीय कार्यालयबाट आवश्यक सहयोग हुँदै आइरहेको छ । यस सहयोगबाट क्याम्पसको भौतिक विकास तथा प्राज्ञिक र शैक्षिक उन्नयनमा महत्त्वपूर्ण सहयोग पुगेको छ ।

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग (University Grants Commission, UGC) ले अभियानका रूपमा उच्च शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्ने उद्देश्यले अगाडि बढाएको गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन् (Quality Assurance and Accreditation, QAA) प्रमाण पत्र प्राप्त गरी शैक्षिक गुणस्तरको मानक कायम गर्नेतर्फ निकै मिहिनेतका साथ शैक्षिक, भौतिक तथा प्रशासनिक गुणस्तर सुधार गर्ने कार्यहरू तीव्र गतिमा अगाडि बढाइरहेको सन्दर्भमा २०८१ असार १२ गतेका दिन क्याम्पसले उक्त प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न सफल भएको थियो ।

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस मानविकी, शिक्षाशास्त्र, व्यवस्थापन र विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थानतर्फका स्नातक र स्नातकोत्तर तहका विद्यार्थीहरूले ल्याएको उत्कृष्ट नतिजालाई कायम राख्न तथा थप उचाइमा पुर्‍याउनका लागि अध्ययन अनुसन्धान लगायतका शैक्षिक क्रियाकलापमा मिहिनेतका साथ सहभागी भइरहेको छ । यसका साथै क्याम्पसले विशुद्ध प्राज्ञिक कार्यक्रमहरू मात्र नभई खेदकूद, खोज अनुसन्धान तथा सामाजिक दायित्त्व, समुदायको सेवाजस्ता मूल्य मान्यताहरूलाई समेत उच्च प्राथमिकता दिँदै आइरहेको छ ।

क्याम्पसले आफ्नो स्थापना कालदेखि नै विभिन्न किसिमका आरोह अवरोह पार गर्दै आजको यो अवस्थामा आइपुग्दा आफ्नो दूरगामी लक्ष्यअनुसार स्वायत्तता र गुणस्तर अभिवृद्धिको कार्यक्रमलाई एकैसाथ अगाडि बढाइरहेको छ । यसका लागि विगत केही वर्ष अगाडिदेखि पञ्चवर्षीय रणनैतिक योजना निर्माण गरी सोहीअनुसारका कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखेर कार्य सम्पादन गर्दै आइरहेको छ ।

क्याम्पसले तयार गरेको रणनैतिक योजनामा उल्लेख भएअनुसार क्याम्पसको मूलमन्त्र, दूरदृष्टि, ध्येय र लक्ष्य यस प्रकार रहेका छन् :-

क्याम्पसको मूलमन्त्र	**गुणस्तरीय शिक्षा : हाम्रो प्रतिबद्धता**
दूरदृष्टि	प्राज्ञिक उत्कृष्टतामार्फत् समुन्नत, सभ्य तथा समतामूलक समाजको प्रवर्द्धन ।
ध्येय	निपूर्णता, विवेकशीलता तथा समानता जस्ता मूल्य मान्यताहरूलाई आत्मसात् गर्ने प्राज्ञिक वातावरणको निर्माण ।
लक्ष्य	उन्नतखालको भौतिक, प्राविधिक तथा शिक्षण सिकाइका स्रोत तथा साधनहरू तयार पार्ने ।
	गरिब तथा पिछडिएको वर्गका विद्यार्थीहरूको उच्च शिक्षामा पहुँच विस्तार गर्न विशेष प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने ।
	शिक्षक कर्मचारीहरूका निम्ति वृत्ति विकास गर्ने अवसर प्रवर्द्धन गर्ने ।
	खोज तथा अनुसन्धान संस्कृतिको प्रवर्द्धन गर्ने ।
उद्देश्ययहरू	प्रभावकारी शिक्षण, व्यवस्थित प्राज्ञिक मूल्याङ्कन तथा परिश्रम र पृष्ठपोषणका माध्यमबाट शिक्षण सिकाइ प्रक्रियालाई व्यवस्थित बनाई विद्यार्थीको उत्तीर्ण दर वृद्धि गर्ने एवम् शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्ने ।
	विद्यार्थीकेन्द्रित शैक्षणिक विधि, पुस्तकालयको प्रयोग, अनुसन्धान, समुदायमा संलग्नता, भ्रमण जस्ता माध्यमबाट विद्यार्थीहरूको ज्ञान आर्जनलाई थप प्रवर्द्धन गरी विद्यार्थीहरूको ज्ञान, सिप, क्षमता, असल नैतिक एवम् व्यावहारिक मूल्य मान्यताहरूको विकास गर्ने ।
	प्रत्येक शैक्षिक वर्ष/सेमेस्टरका लागि पर्याप्त अनुभवी पूर्णकालीन शिक्षकहरूको व्यवस्था गरी शिक्षण, पृष्ठपोषण लगायतका सिकाइ क्रियाकलापलाई स्तरीय बनाउने ।
	तालिम, कार्यशाला, सेमिनार तथा आधुनिक शिक्षण सामग्रीहरूको व्यवस्था गरी शिक्षकहरूको कार्यक्षमता प्रवर्द्धन गर्ने एवम् शैक्षणिक क्रियाकलापमा विविधता ल्याउने ।
	दलित, अपाङ्ग, वञ्चितिकरणमा परेका तथा महिला विद्यार्थीहरूलाई केन्द्रित गरी भर्ना अभियान सञ्चालन गर्ने ।
	छात्रावास (Hostel) को आवासीय क्षमता विस्तार गर्ने ।

	गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई सहयोग पुऱ्याउन पूर्व विद्यार्थी संघ (Alumni Association) र सम्भावित आकाङ्क्षीहरूसँग समन्वय गरी थप जेहेन्दार छात्रवृत्ति कोषहरू स्थापना गर्ने ।
	नयाँ पुस्तकालय, नयाँ सपिङ सटर तथा छात्रावासहरू निर्माण गर्ने ।
	शिक्षक कर्मचारीहरूका लागि थप अध्ययन अनुसन्धानका लागि विशेष प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने ।
	इ-लाइब्रेरी, सुविधासहितको पुस्तकालय, विभागीय पुस्तकालयहरू लगायतका इलेक्ट्रोनिक अध्ययन सामग्रीहरू एवम् विभिन्न विधाका सिकाइका सामग्रीहरूले सम्पन्न शिक्षणका निम्ति अनुकूल स्रोत साधनहरूको व्यवस्था गर्ने ।
	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग (UGC), सरकारी तथा गैर सरकारी संस्था, स्थानीय तह, वित्तीय तथा सामाजिक संस्थाहरू समेतको सहयोगमा अनुसन्धानका पूर्वाधारहरू प्रवर्द्धन गर्ने ।
हाम्रो प्रतिबद्धता	गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन (QAA) प्राप्तिको उपलब्धिलाई दिगो बनाउने र स्वायत्तता कार्यान्वयनमा प्रतिबद्ध रहनु ।
	क्याम्पससँग सम्बन्धित सम्पूर्ण गतिविधिहरूः वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, प्रोस्पेक्टस, बुलेटिन, अनुसन्धान प्रतिवेदन, विद्यार्थीको नतिजा, दैनिक सूचना, पाठ्यक्रम, पाठ्यसामग्री, विद्यार्थीको अभिलेख, शिक्षक कर्मचारीको व्यक्तिगत विवरण आदि क्याम्पस वेवसाइटमार्फत सार्वजनिक गर्दै जाने ।
	शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवासर्त (TOR) र विद्यार्थीहरूको आचारसंहितालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने ।
	क्याम्पसको प्रगतिमा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक र शिक्षाप्रेमी (बुद्धिजीवी समाजसेवी, उद्योगपति, व्यापारी, चन्दादातामध्ये) हरूलाई वार्षिक रूपमा छात्रवृत्ति, पदक, पुरस्कार र सम्मानको व्यवस्था मिलाउने ।
	क्याम्पसको वस्तुगत विवरण, स्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदन र दीर्घकालीन गुरूयोजना निर्माण र नवीकरण गर्दै जाने ।

स्रोत : क्याम्पसको दोस्रो पञ्चवर्षीय (०७८/०७९-०८३/०८४) रणनीतिक योजना, २०७९ ।

१.२ क्याम्पसमा सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रमहरू

स्थापना कालमा मानविकी सङ्कायतर्फ प्रविणता प्रमाण पत्र तहका कक्षा सञ्चालन गर्ने गरी स्थापना भएको यस क्याम्पसले वर्तमान समयमा आफ्ना शैक्षिक कार्यक्रमहरूमा व्यापक विस्तार गरिरहेको छ । समयको मागअनुसारका विषयहरूको पठनपाठनका लागि पनि क्याम्पस दत्तचित्त भएर अगाडि बढिरहेको छ । दुई वर्ष अघि क्याम्पसले स्नातक तहमा मानविकी सङ्कायअन्तर्गतको बिसिए कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तयारी गरेकोमा विद्यार्थी भर्ना नभएकोले यो कार्यक्रम सञ्चालन हुन सकेन । यस वर्षदेखि सूचना तथा प्रविधितर्फ शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ BICTE कार्यक्रम सञ्चालन

गर्ने क्रममा क्याम्पस रहेको छ । क्याम्पसमा स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा देहायअनुसार विभिन्न कार्यक्रमहरू वार्षिक र सेमेस्टर प्रणालीअन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका छन् :-

वार्षिक कार्यक्रम

स्नातक तहतर्फ

- मानविकी सङ्काय : चार बर्षे (बि.ए.),
  ऐच्छिक/मुख्य विषयहरू : अङ्ग्रेजी, नेपाली, समाजशास्त्र, राजनीतिशास्त्र, गणित, अर्थशास्त्र, इतिहास
- व्यवस्थापन सङ्काय : चार बर्षे (बि.बि.एस.)
  विशिष्टिकरणका विषयहरू : वित्तशास्त्र, बजारशास्त्र, लेखाशास्त्र
- शिक्षाशास्त्र सङ्काय : चार बर्षे (बि.एड.)
  ऐच्छिक/मुख्य विषयहरू : अङ्ग्रेजी, नेपाली, राजनीतिशास्त्र, स्वास्थ्य तथा शारीरिक, अर्थशास्त्र शिक्षा, इतिहास, गणित
- विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थानतर्फ (बि.एस.सी.)
  विशिष्टीकरण विषयहरू : भौतिकशास्त्र, जीवविज्ञान, रसायनशास्त्र, वनस्पति विज्ञान

सेमेस्टर कार्यक्रम

स्नातक तहतर्फ

व्यवस्थापन सङ्काय : बिबिए (आठ सेमेस्टर)

शिक्षाशास्त्र सङ्काय : BICTE (आठ सेमेस्टर) २०८२ बाट सञ्चालन हुने

स्नातकोत्तर तहतर्फ (चार सेमेस्टर)

- मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय : समाजशास्त्र/मानवशास्त्र तथा नेपाली
- शिक्षाशास्त्र सङ्काय : नेपाली शिक्षा, पाठ्यक्रम, अङ्ग्रेजी शिक्षा
- व्यवस्थापन सङ्काय : विशिष्टीकरण विषयहरू - वित्तशास्त्र, बजारशास्त्र, लेखाशास्त्र

१.३ सिकाइ प्रक्रिया

क्याम्पसमा शिक्षण सिकाइमा विद्यार्थीहरूको सक्रिय सहभागितालाई उच्च प्राथमिकता दिई परम्परागत शैलीका कक्षाहरू तथा शिक्षण सिकाइका नविनतम् प्रक्रियाहरूको समिश्रण गरी सिकाइ उपलब्धिलाई गुणस्तरीय बनाउने गरी आवश्यक व्यवस्थाहरू गरिएको छ । नवीनतम् शिक्षण विधिहरूको प्रयोग गरी जटिल र अमूर्त विषयवस्तुलाई सरल र मूर्तरूपमा सिकाउने गरी आवश्यक व्यवस्था गरिएको छ । आवश्यकताअनुसार अनलाइन कक्षा सञ्चालन गरी विद्यार्थीहरूलाई अध्ययनको अवसरबाट वञ्चित गरिएको छैन । क्याम्पसमा प्रयोग हुँदै आइरहेका शिक्षण सिकाइका मुख्य विधिहरू यस प्रकार रहेका छन् :-

- समूहगत छलफल,
- अन्तरक्रिया तथा पृष्ठपोषण,
- श्रव्यदृष्य सामग्रीको प्रयोग,
- परियोजना कार्य तथा प्रस्तुतिकरण,

- ननक्रेडिट कोर्स सञ्चालन,
- उपचारात्मक कक्षा सञ्चालन,
- स्थलगत भ्रमण तथा अनुगमन ।

१.४ विद्यार्थी सहयोगका कार्यक्रमहरू

क्याम्पसले यहाँ अध्ययन गर्न आउने विद्यार्थीहरूलाई लक्षित गरी विभिन्न किसिमका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा ल्याइरहेको छ । विद्यार्थीहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी परम्परागत किसिमको शिक्षण प्रविधिमा सुधारका अतिरिक्त प्रविधिसँग सम्बन्धित प्रयोगशाला, मल्टिमेडियाबाट अध्यापन, छात्रावास, आवश्यक परामर्श लगायतका विविध कार्यक्रमहरूमा आफ्नो ध्यानकेन्द्रित गर्दै आएको छ । क्याम्पसमा देहायअनुसार विद्यार्थी सहयोगका कार्यक्रमहरू रहेका छन् :-

- जेहेन्दार छात्रवृत्ति तथा निःशुल्क छात्रवृत्तिका लागि अक्षय कोष स्थापना,
- विज्ञान प्रयोगशाला, कम्प्युटर प्रयोगशाला, मल्टिमेडिया, इन्टरनेट सुविधा,
- छात्र र छात्राहरूका लागि छात्रावास सुविधा,
- चमेनागृहको व्यवस्था,
- परामर्श सेवा,
- सुविधासम्पन्न पुस्तकालयको व्यवस्था,
- अतिरिक्त क्रियाकलापहरूको नियमित सञ्चालन,
- विविध खेलकूदका कार्यक्रम सञ्चालन,
- गुनासो सुनुवाई तथा व्यवस्थापन ।

१.५ क्याम्पसका उपलब्धिहरू

क्याम्पसले हासिल गरेका उपलब्धिहरू यस प्रकार रहेका छन् :-

- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट प्रत्यायनकृत हुन सफल,
- सबै सङ्काय र संस्थानतर्फ लगातार उत्कृष्ट नतिजाहरू ल्याउन सफल,
- अनुशासन तथा प्राज्ञिक मर्यादा र स्तरियतामा छुट्टै पहिचान बनाउन सफल,
- खोज तथा अनुसन्धान संस्कृतिको विकास हुँदै गइरहेको,
- क्याम्पसबाट प्रकाशित हुने जोर्नलहरूको स्तरोन्नति,
- क्याम्पस परिसर सरसफाईमा विशेष ध्यान दिइएको,
- विद्यार्थीकेन्द्रित अतिरिक्त क्रियाकलापमा वृद्धि हुँदै गइरहेको,
- विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्नका लागि एक करोड भन्दा बढी राशीको अक्षय कोष स्थापना,
- पछिल्ला वर्षमा क्याम्पस र समुदायसँगको सम्बन्ध बढ्दै गइरहेको ।

१.६ क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षक र कर्मचारीहरूको विवरण

क्याम्पसमा कार्यरत प्राध्यापक तथा कर्मचारीको विवरण यसप्रकार रहेको छ :-

तालिका : १

क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षक र कर्मचारीहरूको विवरण-२०८२

विषय	शिक्षक विवरण						कर्मचारी विवरण			
	जम्मा सं.	पूर्णकालीन		पूर्णकालीन शिक्षक	कोर्सकरार तथा आशिंक		पद	स्थायी	करार	जम्मा
		स्थायी	करार		कोर्स करार	आंशिक	शाखा अधिकृत	६		६
अङ्ग्रेजी	१३	७	-	२	४		मुख्य कार्यालय सहायक	५		५
नेपाली	८	६	-	२	—		मुख्य लेखा सहायक	१		१
अर्थशास्त्र	५	४		—	—	१	मुख्य प्राविधिक सहायक	१		१
इतिहास	२	१	१	—	—	—	कार्यालय सहायक	२	२	४
राजनीतिशास्त्र	२	२	—	—	—	—	पुस्तकालय सहायक	१		१
समाजशास्त्र/ मानवशास्त्र	३	१	१	१	-	—	कार्यालय सहयोगी	५		५
गणित	६	३	—	३		—	सेवा करार	-	२	२
स्वास्थ्य शारीरिक	३	-	—	२	१	—	सेन्ट्री		२	२
शिक्षा/ पाठ्यक्रम	२	१	—	—	१	—				
व्यवस्थापन	८	३	२	३	-					
विज्ञान तथा प्रविधि	१२	३	—	६	३	—				
सूचना तथा प्रविधि	२	-	-	१	१	-				
जम्मा	६६	३१	४	२०	१०	१		२१	६	२७
		प्राध्यापक/कर्मचारी जम्मा : ६६+२७ = ९३ जना								

प्रशासन शाखा, ध.ब.क्या., २०८२, साउन ।

तालिका : २

क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण २०८२

क्र. सं.	नाम, थर	पद	विषय
१	डा. रामप्रसाद उपाध्याय	प्राध्यापक	इतिहास शिक्षा
२	डा. दिनबहादुर थापा	प्राध्यापक	नेपाली शिक्षा
३	डा. सुदर्शन सिलवाल	सह-प्राध्यापक	अर्थशास्त्र
४	डा. आनन्दराज सिलवाल	उप-प्राध्यापक	नेपाली शिक्षा
५	शेषकान्त रिजाल	उप-प्राध्यापक	नेपाली
६	ध्रुवराज गौतम	उप-प्राध्यापक	व्यवस्थापन

७	विश्वबन्धु अधिकारी	उप-प्राध्यापक	समाजशास्त्र/ मानवशास्त्र
८	विजयराज पन्त	उप-प्राध्यापक	अङ्ग्रेजी
९	बलराम शर्मा	उप-प्राध्यापक	अङ्ग्रेजी शिक्षा
१०	डम्मरबहादुर वि.क.	उप-प्राध्यापक	अङ्ग्रेजी
११	कुलप्रसाद अधिकारी	उप-प्राध्यापक	गणित शिक्षा
१२	दिपकप्रसाद शर्मा कँडेल	उप-प्राध्यापक	अर्थशास्त्र
१३	हिरालाल रेग्मी	उप-प्राध्यापक	अर्थशास्त्र
१४	भक्तिराम न्यौपाने	उप-प्राध्यापक	अर्थशास्त्र
१५	तिलकप्रसाद कँडेल	उप-प्राध्यापक	अङ्ग्रेजी
१६	प्रकाश शर्मा	उप-प्राध्यापक	अङ्ग्रेजी
१७	उदयचन्द्र चपाईँ	उप-प्राध्यापक	अङ्ग्रेजी
१८	डा. डिल्लीराज गौतम	उप-प्राध्यापक	राजनीतिशास्त्र
१९	डा. गणेशप्रसाद शर्मा	उप-प्राध्यापक	नेपाली
२०	गोविन्दराज गौतम	उप-प्राध्यापक	राजनीतिशास्त्र
२१	हरिप्रसाद पाण्डेय	उप-प्राध्यापक	नेपाली
२२	हरिप्रसाद शर्मा	उप-प्राध्यापक	नेपाली
२३	विप्लव शर्मा	उप-प्राध्यापक	व्यवस्थापन
२४	जोहन बज्राचार्य	उप-प्राध्यापक	व्यवस्थापन
२५	शिवप्रसाद पौडेल	उप-प्राध्यापक	पाठ्यक्रम
२६	डा. चुडामणि पोखरेल	उप-प्राध्यापक	गणित
२७	दिपेन्द्र जैसी क्षेत्री	उप-प्राध्यापक	अङ्ग्रेजी शिक्षा
२८	यदुनाथ पौडेल	उप-प्राध्यापक	विज्ञान
२९	लखन थापा	उप-प्राध्यापक	विज्ञान
३०	नारायण सुबेदी	उप-प्राध्यापक	विज्ञान
३१	ओमप्रसाद शर्मा	प्रशिक्षक	गणित
३२	रामचन्द्र शर्मा	शिक्षण सहायक	इतिहास
३३	यमप्रसाद शर्मा	शिक्षण सहायक	व्यवस्थापन
३४	रामराजा कँडेल	शिक्षण सहायक	व्यवस्थापन
३५	डा. प्रकाशप्रसाद सापकोटा	शिक्षण सहायक	समाजशास्त्र/मानवशास्त्र
३६	डा. देवबहादुर क्षेत्री	शिक्षक	गणित शिक्षा
३७	सरोजराज पन्त	शिक्षक	समाजशास्त्र/मानवशास्त्र
३८	श्यामप्रसाद शर्मा	शिक्षक	अङ्ग्रेजी
३९	विष्णुप्रसाद चापागाई	शिक्षक	गणित
४०	सरस्वती शर्मा	शिक्षक	स्वास्थ्य तथा शारीरिक
४१	यमबहादुर पोख्रेल	शिक्षक	विज्ञान

४२	रामजीप्रसाद सुवेदी	शिक्षक	नेपाली
४३	दलबहादुर थापा	शिक्षक	गणित
४४	केदारनाथ शर्मा	शिक्षक	स्वास्थ्य तथा शारीरिक
४५	नारायणप्रसाद पौडेल	शिक्षक	नेपाली
४६	नरेन्द्रप्रतापसिंह बुढाथोकी	शिक्षक	विज्ञान
४७	डम्मरसिंह खत्री	शिक्षक	विज्ञान
४८	रेशमलाल सापकोटा	शिक्षक	व्यवस्थापन
४९	खगराज शर्मा	शिक्षक	व्यवस्थापन
५०	प्रदिप पन्त	शिक्षक	अङ्ग्रेजी
५१	मनबहादुर रोका	शिक्षक	विज्ञान
५२	नवराज शर्मा	शिक्षक	व्यवस्थापन
५३	ज्ञानेन्द्रप्रसाद शर्मा	शिक्षक	विज्ञान
५४	रोशन क्षेत्री	शिक्षक	विज्ञान
५५	सुवाष के.सी.	शिक्षक	सूचना प्रविधि
५६	नेत्रलाल न्यौपाने	कोर्स करार	अङ्ग्रेजी
५७	बालकृष्ण शर्मा	कोर्स करार	अङ्ग्रेजी शिक्षा
५८	गणेशप्रसाद शर्मा	कोर्स करार	अङ्ग्रेजी
५९	शिवप्रसाद पाध्या	कोर्स करार	अङ्ग्रेजी
६०	हशंबहादुर सार्की	कोर्स करार	पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन
६१	यमप्रसाद शर्मा	कोर्स करार	स्वास्थ्य तथा शारीरिक
६२	केदारनाथ पौडेल	कोर्स करार	सूचना प्रविधि
६३	गोविन्द राना	कोर्स करार	विज्ञान
६४	भरतराज ओभा	कोर्स करार	विज्ञान
६५	रविन्द्र पौडेल	कोर्स करार	विज्ञान
६६	नेत्रराज सिलवाल	आंशिक शिक्षक	अर्थशास्त्र

तालिका : ३

क्याम्पसमा कार्यरत कर्मचारीको विवरण (२०८१/०८२)

क्र. सं.	नाम, थर	पद
१	नारायणप्रसाद सापकोटा	शाखा अधिकृत
२	कल्पना रेग्मी	शाखा अधिकृत
३	अम्बिका रेग्मी	शाखा अधिकृत
४	हुमबहादुर थापा	निमित्त लेखा अधिकृत
५	शिवप्रसाद पाध्या	निमित्त शाखा अधिकृत
६	शिवराज पन्त	निमित्त शाखा अधिकृत
७	कल्पना शर्मा	मुख्य कार्यालय सहायक

८	मोतीकला शर्मा	मुख्य कार्यालय सहायक
९	शान्तिकुमारी रेग्मी	मुख्य कार्यालय सहायक
१०	प्रविनाकुमारी रेग्मी	मुख्य लेखा सहायक
११	भुपाल चालिसे	मुख्य कार्यालय सहायक
१२	रूपादेवी सापकोटा	मुख्य कार्यालय सहायक
१३	आनन्द पाठक	मुख्य प्राविधिक सहायक (सूचना प्रविधि)
१४	डोलेन्द्रराज शर्मा	कार्यालय सहायक
१५	गितादेवी शर्मा	पुस्तकालय सहायक
१६	रामु आचार्य	कार्यालय सहायक
१७	संगिता शर्मा	कार्यालय सहायक
१८	सूर्यप्रसाद गौतम	कार्यालय सहायक
१९	ठाकुरप्रसाद आचार्य	कार्यालय सहयोगी
२०	महेन्द्र गर्वूजा	कार्यालय सहयोगी
२१	टुल्की जैसी	कार्यालय सहयोगी
२२	बिन्दु शर्मा	कार्यालय सहयोगी
२३	लक्ष्मी जैसी	कार्यालय सहयोगी
२४	चित्रराज पन्त	सुरक्षा गार्ड (सेन्ट्री)
२५	बिनोद ठकुरी	सुरक्षा गार्ड (सेन्ट्री)
२६	मङ्गली माझी	सेवा करार
२७	सिर्जना गैरे केसी	सेवा करार

प्रशासन शाखा, ध.ब.क्या., २०८२, साउन ।

१.७ विद्यार्थी विवरण

सूचना तथा प्रविधिका क्षेत्रमा भएको विकास एवम् विश्वकीकरणको प्रभावका कारण वार्षिक रूपमा वैदेशिक अध्ययन एवम् रोजगारीमा जाने युवाहरूको सङ्ख्या बढ्दै गइरहेको छ । यसको प्रभाव क्याम्पसमा पनि परेकोले विद्यार्थी भर्ना अनुपात अपेक्षित रूपमा बढ्न सकिरहेको छैन । प्रथम वर्षमा भर्ना भएका विद्यार्थीहरू चौँथो वर्षसम्म पुग्दा समग्रमा करिब ५० प्रतिशतले क्याम्पस छाड्दै गएको अवस्थाप्रति क्याम्पस चिन्तित रहेको छ । यसका लागि विभिन्न रणनीतिहरू अवलम्बन गर्दागर्दै पनि ड्रपआउट दरलाई कम गर्न सकिएको छैन । पछिल्ला वर्षमा स्नातक तहमा व्यवस्थापन सङ्कायतर्फ विद्यार्थी सङ्ख्या उल्लेख्य रहेको भए तापनि बिएस्सी, शिक्षाशास्त्र सङ्काय र मानविकी सङ्कायतर्फ भने विद्यार्थी भर्ना दर बढ्न सकेको छैन । मानविकी सङ्कायतर्फ नियमित रूपमा अध्ययन गर्न आउने विद्यार्थी सङ्ख्या भने अत्यन्तै न्यून हुँदै गएको छ । शैक्षिक सत्र २०८० र २०८१ मा यस क्याम्पसको विभिन्न सङ्काय र संस्थानअन्तर्गत विभिन्न तहमा अध्ययनरत् विद्यार्थीहरूको विवरण यस प्रकार रहेको छ :-

तालिका : ४

क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीको विवरण-२०८१ (स्नातक तहतर्फ)

सङ्काय तथा संस्थान	वर्ष	कार्यक्रम तथा तहगत विद्यार्थी सङ्ख्या (२०८१)		
		छात्र	छात्रा	जम्मा
मानविकी	प्रथम	१६	१८	३४
	दोस्रो	५	१०	१५
	दोस्रो	२५	८	३३
	तेस्रो	८	१०	१८
	चौँथो	४	१५	१९
	जम्मा	५८	६१	११९
शिक्षाशास्त्र	प्रथम	१७	७८	९५
	दोस्रो	२१	७५	९६
	दोस्रो	२१	८५	१०६
	तेस्रो	१७	८६	१०३
	चौँथो	१३	१२५	१३८
	जम्मा	८९	४४९	५३८
बिबिएस	प्रथम	१३३	१४३	२७६
	दोस्रो	७३	११७	१९०
	दोस्रो	८६	१३६	२२२
	तेस्रो	५३	८८	१४१
	चौँथो	३४	१०९	१४३
	जम्मा	३७९	५९३	९७२
बिएससी	प्रथम	५	२४	२९
	दोस्रो	४	३५	३९
	दोस्रो	१०	१३	२३
	तेस्रो	३	८	११
	चौँथो	५	१०	१५
	जम्मा	२७	९०	११७
बिबिए	प्रथम सत्र	६	२७	३३
	तेस्रो सत्र	२	१८	२०
	पाचौँ सत्र	५	२५	३०
	छैठौँ सत्र	५	२१	२६
	आठौँ सत्र	९	१७	२६
	जम्मा	२७	१०८	१३५
स्नातक तह जम्मा		५८०	१३०१	१८८१

स्नातकोत्तर तहतर्फ

नेपाली शिक्षा	दोस्रो सत्र	५	१	६
	चौंथो सत्र	१	४	५
	प्रथम सत्र	४	१२	१६
	जम्मा	**१०**	**१७**	**२७**
अङ्ग्रेजी शिक्षा	दोस्रो सत्र	७	६	१३
	चौंथो सत्र	७	५	१२
	प्रथम सत्र	३	९	१२
	जम्मा	**१७**	**२०**	**३७**
पाठ्यक्रम शिक्षा	दोस्रो सत्र	९	१०	१९
	चौंथो सत्र	६	७	१३
	प्रथम सत्र	३	४	७
	जम्मा	**१८**	**२१**	**३९**
एमबिएस	दोस्रो सत्र	६	९	१५
	चौंथो सत्र	५	१०	१५
	प्रथम सत्र	११	१६	२७
	जम्मा	**२२**	**३५**	**५७**
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र	दोस्रो सत्र	१३	३	१६
	चौंथो सत्र	१४	६	२०
	प्रथम सत्र	६	१५	२१
	जम्मा	**३३**	**२४**	**५७**
स्नातकोत्तर तहतर्फ जम्मा		**१००**	**११७**	**२१७**
कुल जम्मा		६८०	१४१८	२०९८

तालिका : ५

स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहमा गत दुई वर्षको विद्यार्थीको विवरण -२०८२

सङ्काय तथा संस्थान	तह	विद्यार्थी सङ्ख्या					
		२०८०			२०८१		
		जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा
मानविकी	स्नातक	११०	५२	५८	११९	५८	६१
शिक्षाशास्त्र	स्नातक	६४४	११८	५२६	५३८	८९	४४९
व्यवस्थापन बिबिएस	स्नातक	९८८	३५०	६३८	९७२	३७९	५९३
व्यवस्थापन बिबिए	स्नातक	१३७	३१	१०६	१३५	२७	१०८
विज्ञान तथा प्रविधि	स्नातक	११४	२९	८५	११७	२७	९०
स्नातक तह जम्मा		**१९९३**	**५८०**	**१४१३**	**१८८१**	**५८०**	**१३०१**
नेपाली शिक्षा	स्नातकोत्तर	१८	८	१०	२७	१०	१७
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र	स्नातकोत्तर	५२	३९	१३	५७	३३	२४
पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन	स्नातकोत्तर	३४	२०	१४	३९	१८	२१

एमबिएस	स्नातकोत्तर	७७	३९	३८	५७	२२	३५
अङ्ग्रेजी शिक्षा	स्नातकोत्तर	३३	१७	१६	३७	१७	२०
स्नातकोत्तर तह जम्मा		२१४	१२३	९१	२१७	१००	११७
कूल विद्यार्थी सङ्ख्या		२२०७	७०३	१५०४	२०९८	६८०	१४१८

स्रोतः परीक्षा तथा लेखा शाखा, ध.ब.क्या., २०८२ साउन मसान्तसम्मको विवरण ।

१.८ शैक्षिक उपलब्धि

शैक्षिक संस्थाको गरिमा तथा प्रतिष्ठा भनेको भौतिक पूर्वाधारको उपलब्धता मात्र होइन । भौतिक पूर्वाधारहरू शैक्षिक उपलब्धिका सहायक स्रोत मात्र हुन् । क्याम्पसको विभिन्न तह र वर्षको वार्षिक परीक्षामा उत्तीर्ण हुने विद्यार्थीहरू र आफ्नो अध्ययन पुरा गरेर तह पार भएर जाने विद्यार्थीहरूको सङ्ख्यालाई अध्ययन गर्दा यस क्याम्पसको शैक्षिक उपलब्धि निराशाजनक देखिदैन । क्याम्पसबाट स्नातक तथा स्नातकोत्तर तह पार भएर जाने विद्यार्थीहरूको पेशा र रोजगारका क्षेत्रमा पहुँचलाई पनि शैक्षिक उपलब्धिको मानकका रूपमा लिन सकिन्छ । यसका लागि क्याम्पसले विगतका केही वर्ष अगाडिदेखि ट्रेसर स्टडिको कार्यलाई निरन्तरता दिइरहेको छ । आधुनिक प्रविधियुक्त पुस्तकालयको कमी, शिक्षाप्रति विद्यार्थीको उदासिनता, अभिभावकहरूमा पनि छोराछोरीप्रतिको पढाइबारेको चासो कम, तालिमप्राप्त र पूर्णकालीन शिक्षकहरूको अभाव आदिका बाबजुद पनि वार्षिक परीक्षाहरूमा सन्तोषजनक नतिजा ल्याउन क्याम्पस सफल रहेको देखिन्छ ।

क्याम्पसको समग्र नतिजाको विश्लेषण गर्दा पूर्णरूपमा सन्तोष गर्न सकिने अवस्था रहेको छैन । स्नातक तहतर्फ वार्षिक प्रणालीअन्तर्गत प्रथम वर्षको नतिजा अपेक्षा गरेअनुरूप नभए तापनि दोस्रो, तेस्रो तथा चौँथो वर्षको परीक्षाफल क्रमशः बढ्दै गएको देखिन्छ । स्नातक तहतर्फ बिबिएको नतिजा उत्कृष्ट रहेको छ ।

क्याम्पसको पठनपाठनलाई अझै प्रभावकारी बनाई उत्तीर्ण प्रतिशतलाई बढाउनका लागि क्याम्पसका सम्बन्धित सरोकारवालाहरूको निरन्तर प्रयास जारी रहेको छ । यसका लागि क्याम्पसले आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन गरेपछि वार्षिक परीक्षा सुरू नहुँदैसम्मको अवधिमा उपचारात्मक कक्षा (Remedial Class) सञ्चालन समेतको व्यवस्था गर्दै आएको छ ।

विगत केही वर्षदेखि क्याम्पसले वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण गरी सोहीअनुसार शिक्षकहरूलाई वार्षिक शैक्षिक कार्ययोजना तथा एकाइ योजना निर्माण गर्न लगाइ शिक्षण गतिविधिहरू अगाडि बढाइएको छ । त्यसै गरी शिक्षक कर्मचारीलाई स्वमूल्याङ्कन, समकक्षी मूल्याङ्कन, आन्तरिक विद्यार्थी तथा सरोकारवालाहरू समेतको मूल्याङ्कन गर्न गराउन लगाई आवश्यक पृष्ठपोषण दिने परिपाटीको सुरूवात गरिएको छ । क्याम्पसले वार्षिकोत्सवका अवसरमा विगतका वर्षहरूमा हरेक सङ्काय तथा संस्थानका प्रत्येक तह/वर्ष तथा सेमेस्टरमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई नगद पुरस्कारसहित पुरस्कृत गर्दै आइरहेको छ । यस वर्ष पनि यसलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

क्याम्पसमा कार्यरत प्राध्यापक तथा कर्मचारीमध्येबाट सेवाकालीन समयावधिका आधारमा प्रत्येक वर्ष एकएक जनालाई सम्मान गर्दै आइरहेको छ । कुल पाठ्यभार, विद्यार्थी सङ्ख्या, क्याम्पसमा उपस्थिति (साप्ताहिक ४२ घण्टा), अनुसन्धानमूलक कार्य, विद्यार्थीको औसत उत्तीर्ण प्रतिशत तथा कार्यसम्पादन आदि सूचकका आधारमा एकएक जना शिक्षक र कर्मचारीलाई सम्मान गर्ने परिपाटीको शूरूवात गरिएको थियो । यस वर्ष पनि उक्त कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ । यी सबै कार्यहरूले शैक्षिक उपलब्धिलाई बृद्धि गर्नमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

क्याम्पसमा विभिन्न सङ्काय तथा संस्थानका तह र वर्षमा अध्ययन गरी तह पार गर्ने विद्यार्थीहरूको विवरणलाई देहायअनुसार प्रस्तुत गरिएको छ :-

तालिका : ६

विभिन्न शैक्षिक सत्रमा स्नातक तथा स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण हुने विद्यार्थीको विवरण

सङ्काय तथा वर्ष	तह	तह पार हुने विद्यार्थी सङ्ख्या २०७८			तह पार हुने विद्यार्थी सङ्ख्या २०७९/०८०			तह पार हुने विद्यार्थी सङ्ख्या २०८०/२०८१		
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र	स्नातक	९	११	२०	३	७	१०	४	५	९
शिक्षाशास्त्र	स्नातक	६	३०	३६	३	१४	१७	९	३६	४५
व्यवस्थापन	स्नातक	७	२१	२८	७	१५	२२	७	२४	३१
विज्ञान तथा प्रविधि	स्नातक	३	४	७	०	६	६	३	७	१०
बिबिए	स्नातक	०	०	०	८	२०	२८	११	२६	३७
स्नातक तह जम्मा		२५	६६	९१	१३	४२	५५	३४	९८	१३२
एमबिएस	स्नातकोत्तर	४	२	६	६	१३	१९	१३	१४	२७
एमएड पाठ्यक्रम/नेपाली	स्नातकोत्तर	३	३	६	२	२	२	५	१०	१५
एमए समाजशास्त्र	स्नातकोत्तर	१	३	४	५	३	८	५	१०	१५
स्नातकोत्तर तह जम्मा		८	८	१६	१३	१८	३१	२३	३४	५७
कुल जम्मा		३३	७४	१०७	२६	६०	८६	५७	१३२	१८९

तालिका : ७

क्याम्पसमा गत विगत तिनओटा शैक्षिक सत्रको नतिजा विवरण

स्नातक तह

सङ्काय तथा वर्ष	२०७८/२०७९			२०७९/२०८०			२०८०/२०८१		
	परीक्षामा सम्मिलित	उत्तीर्ण	प्रतिशत	परीक्षामा सम्मिलित	उत्तीर्ण	प्रतिशत	परीक्षामा सम्मिलित	उत्तीर्ण	प्रतिशत
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र									
प्रथम वर्ष	३७	६	१६.२३	४४	२	४.५४	३३	१७	५१.५२
दोस्रो वर्ष	२२	१२	५४.५४	४०	१४	३५	१८	६	३३.३३

तेस्रो वर्ष	३१	१८	५८.०६	२१	७	३३.३३	१८	५	२७.७८
चौँथो वर्ष							१७	१०	५८.८२
मानविकी जम्मा	९८	२७	२७.५५	९७	३२	३२.९९	८६	३८	४४.१९
शिक्षाशास्त्र									
प्रथम वर्ष	२२३	१२	५.३८	१७६	१३	७.३९	१०३	१२	११.६५
दोस्रो वर्ष	१६२	३०	१८.५२	१३३	२८	२१.०५	९४	२१	२२.३४
तेस्रो वर्ष	१११	२५	२२.५२	१०४	४०	३८.४६	१००	२४	२४
चौँथो वर्ष	९६	५४	५६.२५	६८	२४	३५.२९	९३	५१	५४.८४
शिक्षाशास्त्र जम्मा	५९२	१२१	२०.४४	४८१	१०५	२१.८३	३९०	१०८	२७.६९
व्यवस्थापन									
प्रथम वर्ष	३२८	१८	५.४९	२२२	८	३.६०	२१५	१५	६.९८
दोस्रो वर्ष	१८७	२८	१४.९७	१४४	११	७.६३	१२१	१२	९.९२
तेस्रो वर्ष	१०२	१४	१३.७२	१४२	५४	३८.०३	९४	२०	२१.२८
चौँथो वर्ष	७७	३२	४१.५६	७३	३९	५३.४२	१२६	४६	३६.५१
व्यवस्थापन जम्मा	६९४	९२	१३.२६	५८१	११२	१९.२८	५५६	९३	१६.७३
विज्ञान तथा प्रविधि प्रथम वर्ष	१८	०	०	१६	०	०	२३	०	०
दोस्रो वर्ष	१७	३	१७.६५	१५	५	३३.३३	१२	१	८.३३
तेस्रो वर्ष	१९	५	२६.३१	१७	१४	८२.३५	१४	१०	७१.४३
चौँथो वर्ष	२३	१५	६५.२२	१४	१०	७१.४३	१५	१३	८६.६७
विज्ञान तथा प्रविधि जम्मा	७७	२३	२९.८७	६२	२९	४६.७७	६४	२४	३७.५०
बिबिए बाहेक स्नातक जम्मा	१४६०	२६८	१८.३६	१०२१	२४२	२३.७०	१०९६	२६३	२४.००
व्यवस्थापन बिबिए प्रथम सेमेस्टर	३१	२२	७०.९७	३२	२४	७५	२१	११	५२.३८
बिबिए दोस्रो सेमेस्टर	३१	२५	८०.६४	२७	२३	८५.१९	२०	१४	७०.०
बिबिए तेस्रो सेमेस्टर	३०	२३	७६.६६	२६	२४	९२.३१	३०	२०	६६.६७
बिबिए चौँथो सेमेस्टर	२८	२५	८९.२८	२७	२४	८८.८९	२९	२५	८६.२१
बिबिए पाँचौ सेमेस्टर	२८	२८	१००	३०	३०	१००	२६	१८	६९.२३
बिबिए छैटौँ सेमेस्टर				३०	३०	१००	२५	२३	९२.००
बिबिए सातौँ सेमेस्टर				२८	२८	१००	२६	२६	१००.०
बिबिए आठौँ सेमेस्टर				२८	२८	१००	३०	३०	१००.०
बिबिए जम्मा	१४८	१२३	८३.११	२२८	२११	९२.५४	२०७	१६७	८०.६८
स्नातक तह जम्मा	१६०८	३९१	२४.३१	१२४९	४५३	३६.२७	१३०३	४३०	३३.००

स्नातकोत्तर तह

सङ्काय तथा वर्ष	२०७८			२०७९/२०८०			२०८०/२०८१		
	परीक्षामा सम्मिलित	उत्तीर्ण	प्रतिशत	परीक्षामा सम्मिलित	उत्तीर्ण	प्रतिशत	परीक्षामा सम्मिलित	उत्तीर्ण	प्रतिशत
मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय									
समाजशास्त्र प्रथम सेमेस्टर	-	-	-				१९	१४	७३.६८
समाजशास्त्र दोस्रो सेमेस्टर	७	५	७१.४३	१६	८	५०			
समाजशास्त्र तेस्रो सेमेस्टर	१५	४	२६.६६	८	५	६२.५	१७	१२	७०.५९
समाजशास्त्र चौँथो सेमेस्टर	१५	१५	१००	८	७	८४.५	८	७	८७.५
जम्मा	३७	२४	६४.८६	३२	२०	६२.५०	२५	१९	७६.०
शिक्षाशास्त्र सङ्काय									
पाठ्यक्रम प्रथम सेमेस्टर	-	-	-	१४	४	२८.५७	१४	४	२८.५७
पाठ्यक्रम दोस्रो सेमेस्टर	१३	४	३०.३७	७	३	४२.८६	१३	६	४६.१५
पाठ्यक्रम तेस्रो सेमेस्टर	९	५	५५.५५	६	१	१६.६७	६	२	३३.३३
पाठ्यक्रम चौंथो सेमेस्टर	९	८	८८.८८	१२	८	६६.६७	६	४	६६.६६
नेपाली प्रथम सेमेस्टर	-	-	-	६	१	१६.६७	६	१	१६.६६
नेपाली दोस्रो सेमेस्टर	६	१	१६.६६	५	०	०	०	०	०
नेपाली तेस्रो सेमेस्टर	१२	२	१६.६६	५	०	०	४	०	०
नेपाली चौँथो सेमेस्टर	१२	८	६६.६६	३	०	०	२	०	०
अङ्ग्रेजी प्रथम सेमेस्टर				२४	१०		१४	४	२८.५७
अङ्ग्रेजी दोस्रो सेमेस्टर				०	०		१२	४	३३.३३
जम्मा	६१	२८	४५.९०	८२	२७	३२.९३	७७	२५	३२.४७
व्यवस्थापन सङ्काय									
प्रथम सेमेस्टर	-	-	-	२४	१०	४१.६७	२४	९	३७.५
दोस्रो सेमेस्टर	३१	१२	३८.७१	३७	२६	७०.२७	२४	६	२५
तेस्रो सेमेस्टर	२५	१५	६०	३४	२७	७९.४१	३४	२८	८२.३५
चौँथो सेमेस्टर	२५	११	४४	२८	२२	७८.५७	३१	२९	९३.५५
व्यवस्थापन सङ्काय जम्मा	८१	३८	४६.९१	१२३	८५	६९.११	११३	७२	६३.७२
स्नातकोत्तर तह जम्मा	१७९	९०	५०.२७	२३७	१३२	५५.७	२१५	११६	५३.९५
स्नातक तथा स्नातकोत्तर तह जम्मा	१७८७	४८१	२६.९१	१४८६	५८५	३९.३७	१५१८	५४५	३५.९०

तथ्याङ्क स्रोत : क्याम्पस परीक्षा शाखा तथा EMIS Unit, २०८२ ।

माथिको तालिका ४ र ५ मा प्रस्तुत गरिएको विद्यार्थीको शैक्षिक उपलब्धि विवरणमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट २०८२ असार मसान्तसम्म प्रकाशित भएका स्नातक र स्नातकोत्तर तहका परीक्षाफल देखाइएको छ । यो सम्पूर्ण नतिजा विवरण क्याम्पसको EMIS अन्तर्गत परीक्षासम्बन्धी सफ्टवेयरमा प्रविष्टी भएका तथ्याङ्कमा आधारित छन् ।

१.९ क्याम्पसको सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतीको विश्लेषण

कुनै पनि संघ संस्था निश्चित उद्देश्य र अपेक्षाका साथ स्थापना गरिएको हुन्छ । ती अपेक्षा प्राप्तिको कार्य निकै नै चुनौतीपूर्ण हुन्छ । संस्था स्थापनाकालको समय, परिस्थिति र अवस्थामा व्यापक बदलाव वा परिवर्तन आइसकेको हुन्छ । परिवर्तित समाज र वातावरणसँगै मानवीय सोच, धारणा र व्यवहारहरू परिवर्तन हुँदै गएका हुन्छन् । परिवर्तित वातावरणअनुसार संस्थामा विविधखालका समस्या तथा चुनौतीहरू थपिदैँ गएका हुन्छन् । निर्वाधरूपमा सञ्चालन भइरहेका संस्थामा पनि अनेकौँ समस्या तथा चुनौतीहरू सिर्जना भइरहन्छन् ।

यसमा पनि समुदायको अग्रसरतामा स्थापित तथा सञ्चालित शैक्षिक संघ संस्थाहरू झनै विविधखाले समस्या र चुनौतीहरूको चाङका बिचमा जेलिएर रहेका हुन्छन् । समयसमयमा एकपछि अर्को गर्दै आर्थिक, शैक्षिक, प्रशासनिक, व्यवस्थापकीय, मानवीय तथा अन्य समस्याहरू संस्थाले झेल्नुपर्ने हुन्छ । यस क्याम्पस पनि आफ्नो स्थापना कालदेखि नै अनेकौँ खालका आरोह अवरोहका बिच गुज्रदैँ आइरहेको छ । एउटा सबल र सक्षम शैक्षिक संस्थाले फेरि जस्तासुकै समस्या र चुनौतीलाई पार लगाउने गरी आवश्यक नीति, कार्यनीति, योजना तथा कार्यक्रम बनाएर अघि बढिरहेको हुन्छ । धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको बृहत्तर विकासका लागि स्वायत्तताको प्राप्तिसँगै सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार प्रयोग गरी विविध भौतिक निर्माणका तथा नीतिनिर्माणका कामहरू भइरहेका छन् ।

क्याम्पसले विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर सुनिश्चिता प्रत्यायन (QAA) प्रमाणपत्र प्राप्त गरिसकेको छ । यस प्रमाणपत्रबाट पनि यो क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तरमा कुनै शंका गर्ने ठाउँ छैन । यो वार्षिक नीति तथा कार्यक्र क्याम्पसको पाँच बर्से रणनीतिक योजना र वार्षिक कार्ययोजनालाई समेत आधार बनाइ क्याम्पसका शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक, बुद्धिजीवीहरू र सञ्चालक समितिसँगको आवश्यक छलफलबाट प्राप्त सुझावहरूलाई समेटी तयार गरिएको क्याम्पसको हो । क्याम्पसका आफ्नै सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतीहरूलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :-

क्याम्पसका सबल पक्षहरू (Strengths)

- क्याम्पसले विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट शैक्षिक गुणस्तर प्रत्यायन (QAA) प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न सफल भएको,
- व्यवसायिक सटरहरू निर्माण गरी आन्तरिक आयस्रोतलाई दीगो स्रोत बनाउने सम्भावना रहेको,
- आन्तरिक स्रोत तथा वित्तीय व्यवस्थापनमा स्वायत्तताको नीति अवलम्बन गरिएको,
- क्याम्पसमा क्रियाशील पेसागत तथा वैचारिक संघसंगठनहरू, शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी, अभिभावक र समुदायबीच आपसी सहकार्य र सदभाव कायम रहेको,
- अनुसन्धान तथा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिमा अनुसन्धान व्यवस्थापन समिति (RMC) ले तालिम, गोष्ठि तथा सेमिनारहरु आयोजना गर्दै आएको,

- प्राध्यापक संघ, अनुसन्धान समिति र समाजशास्त्र/मानवशास्त्र विभागका तर्फबाट नियमित रूपमा तीनवटा DOI प्राप्त जर्नलहरू प्रकाशन हुँदै आएका,
- क्याम्पसमा विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न र भौतिक पूर्वाधारहरू थप गर्न क्याम्पसको नाममा ८८ रोपनीभन्दा बढी जग्गा जमिन रहेको,
- क्याम्पससँग कालीगण्डकी करिडोर र मध्यपहाडी राजमार्ग जोडिन पुगेको हुनाले यातयातको पहुच र विद्यार्थीको आकर्षण बढ्ने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पस हाताभित्र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूका लागि आवास, क्यान्टिन, खेलकूद मैदानको सुविधा रहेको,
- व्यवस्थित प्रयोगशाला, पुस्तकालय, अधिकांश कक्षा कोठामा प्रोजेक्टर, सेमिनार हल लगायतको व्यवस्था गरिएको छ,
- जेहेन्दार तथा गरिब विद्यार्थीका लागि करिब एक करोडको हाराहारीमा छात्रवृति कोषको स्थापना गरिएको,
- धवलागिरिको एक मात्र आङ्गिक क्याम्पस भएको र अगुवा क्याम्पसको भूमिका निर्वाह गरिरहेको,
- क्याम्पसको विषय विशेषज्ञ जनशक्तिमा १० जना शिक्षकले विद्यावारिधि (PhD) र ७ जनाले एमफिल गर्दै गर्नु,
- सेमिष्टर प्रणालीअन्तर्गतका विषयहरूमा विद्यार्थी उत्तीर्ण प्रतिशत अति राम्रो भएको,
- सुविधासम्पन्न पुस्तकालय, अत्याधुनिक विज्ञान प्रयोगशाला, मल्टिमेडिया, इन्टरनेट र कम्प्युटर ल्यावको सुविधा रहेको,
- क्याम्पस हाताभित्र चमेनागृह, बगैँचा र खेलकूद मैदानको व्यवस्था भएको,
- त्रिविका नियमित कार्यक्रममा २० प्रतिशत र अन्यमा तोकिए बमोजिमका जेहेन्दार तथा निःशुल्क छात्रवृत्तिको सुविधा भएको,

क्याम्पसका कमजोर पक्ष (Weaknesses)

- सबै विभाग र विषयमा विषयविशेषज्ञ जनशक्तिको अभाव रहेको,
- विज्ञान संस्थानमा स्थायी शिक्षक र प्रयोगशालामा जनशक्ति (ल्यावब्वाइ) को समस्या रहेको,
- विद्यार्थीको अनुपातमा शिक्षक र कर्मचारी दरबन्दी कम रहेको,
- विद्यार्थीहरूलाई नियमित रूपमा कक्षामा उपस्थिति गराउन र क्याम्पसको आन्तरिक परीक्षामा सहभागी गराउन समस्या रहेको,
- भर्नाको अनुपातमा विद्यार्थीहरू नियमित तहपार गर्ने र बिचैमा कक्षा छाड्ने रमस्या रहेको,

- विद्यार्थीको चाप भएका नयाँ कार्यक्रमहरूमा जनशक्ति अभाव रहेको र जनशक्ति भएको विषयमा विद्यार्थी कम हुँदै गएको,
- आवश्यक संख्यामा विद्यार्थीलाई छात्रावास र शिक्षक तथा कर्मचारीलाई आवास सुविधा उपलब्ध गर्न नसकिएको,
- अनुसन्धानको स्रोत सङ्कलन गर्न र व्यवस्थापन गर्न चुनौती रहेको,
- पुरस्कार र दण्डको नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन नसकिएको,
- पूर्व विद्यार्थी समूह र सेवानिवृत्त शिक्षक तथा कर्मचारी संघलाई प्रभावकारी बनाउन नसकिएको,
- शैक्षिक क्यालेन्डरको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा केही चुनौतीहरू रहेका,
- अनुसन्धान र नयाँ भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्नका लागि वित्तीय अभाव रहेको,
- सबै शिक्षकलाई अनिवार्य रूपमा अनुसन्धानात्मक कार्य र प्राज्ञिक लेखनमा उत्प्रेरित गराउन नसकिएको,
- आन्तरिक स्रोतबाट व्ययभार बहन गरी सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रम, अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन र मर्मतसम्भारमा आवश्यक बजेटको अभाव रहेको,

क्याम्पसका अवसरहरू (**Opportunities**)

- साबिक धवलागिरि अञ्चलको सदरमुकाम, कालिगण्डकी करिडोर र मध्यपहाडी लोकमार्गले छोएको व्यापारिक केन्द्र भएको र पहाडी क्षेत्रका गरिब विद्यार्थीहरूले अध्ययन गर्ने क्याम्पस भएको,
- धवलागिरि क्षेत्रका २२ ओटा क्याम्पसको अगुवा क्याम्पसका रूपमा रहेको हुँदा यो मानित विश्वविद्यालय (Deemed University) बनाउन सकिने सम्भावना बोकेको,
- गण्डकी प्रदेशको उत्कृष्ट शैक्षिक गन्तव्य तथा अनुसन्धान केन्द्रका रूपमा विकास गर्नसकिने सम्भावना रहेको,
- नयाँनयाँ शैक्षिक तथा अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नसकिने सम्भावना रहेको,
- सस्तो लागतमा विश्व बजारमा प्रतिस्पर्धा गर्नसक्ने र गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्नसकिने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसको बिच भागबाट मध्यपहाडी लोकमार्ग निर्माण भएको हुँदा सो क्षेत्रमा करिब १०० ओटा व्यवसायिक भवनहरू निर्माण गरी क्याम्पसको आयस्रोतलाई दीगो बनाउन सकिने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसको हाताभित्र व्यवसायिक प्रयोजनाका कार्यहरू सञ्चालन गर्नसकिने सम्भावना रहेको,

- समुदायको आवश्यकता र विद्यार्थीको रोजाइअनुसारका नयाँ प्राविधिक कार्यक्रम जस्तै, Bachelor of Information and Communication Technology in Education (BICTE), Bachelor of Science in Computer Science and Information Technology (BCSIT), Bachelor of Information Technology (BIT), Bachelor of Computer Applications (BCA), Bachelor of Travel and Tourism Management (BTTM), Bachelor of Arts, Bachelor of Law (BALLB) लगायतका शैक्षिक कार्यक्रमहरू थप गर्नसकिने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसलाई धवलागिरि क्षेत्रको शैक्षिक अनुसन्धान केन्द्र बनाउन सकिने सम्भावना रहेको,
- क्याम्पसको आफ्नै जग्गा र भवनमा १० परिवार क्षमताको शिक्षक कर्मचारी आवास, ३० क्षमताको पुरूष छात्रावास र ८० क्षमताको महिला छात्रावासको सुविधा रहेको,
- स्थानीय तहसँग समन्वय गरी स्थानीय योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति उपलब्ध गराउन सक्ने सम्भावना रहेको ।

क्याम्पसका चुनौतीहरू (**Threats\Challenges**)

- अध्ययन तथा अध्यापनलाई उत्पादन र बजारसँग जोड्न नसकिएको
- त्रिवि ऐन नियम, स्वायत्तता नीति र QAA प्रक्रियाको नीतिका बिचमा तालमेल मिलाई सोहीअनुसार कार्य गर्न गराउन चुनौती रहेको,
- सञ्चालनमा रहेका कार्यक्रमहरूमा विद्यमान जनशक्ति र विद्यार्थीहरूको नयाँनयाँ विषयप्रतिको आकर्षणले गर्दा जनशक्ति व्यवस्थापनमा चुनौती देखिएको,
- सम्पूर्ण शैक्षिक कार्यक्रमहरू प्रविधिमैत्री बनाउनु पर्ने तर विद्यमान जनशक्तिलाई प्रविधिमैत्रि बनाउन चुनौती रहेको,
- स्वायत्तताको मूल मर्म बमोजिम आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन त्रिविबाट हुनु पर्नेमा सो हुन नसकेको,
- अनुसन्धानका लागि आवश्यक बजेटको अभाव रहेको,
- आन्तरिक स्रोतका पूर्णकालीन जनशक्तिलाई त्रिविको सेवासुविधा उपलब्ध गराउने समस्या,
- क्याम्पसको शैक्षिक जनशक्ति सरूवा तथा निवृत्त भई घट्दै जानु तर रिक्त रहेका दरबन्दीमा शिक्षक आपूर्ति नहुनु,
- विगतका आ.व. का तुलनामा नयाँ विद्यार्थी भर्ना सङ्ख्या र आम्दानीको स्रोत घट्दो क्रममा र तलवभत्ता, प्रशासनिक खर्च लगायतका शीर्षकमा खर्च बढ्दो क्रममा देखिनु,
- मानविकी सङ्कायतर्फ विद्यार्थी संख्यका घट्दो क्रममा हुनु र अन्य संकायतर्फ विद्यार्थीहरू बिचैमा कक्षा छोड्ने समस्या बढ्दोक्रममा रहेको,

- क्याम्पसमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूका अनुपातमा विषयगत र दक्ष शैक्षिक जनशक्ति अपुग रहनु,
- स्नातकोत्तर तहका सेमेष्टर प्रणालीमा दिवा कक्षाहरू सञ्चालनमा समस्या रहनु,
- त्रिविले आर्थिक भार बहन नगरेका विषय (बिबिएस, बिएस्सी र सबै स्नातकोत्तर तहका कार्यक्रमहरू) मा न्यूनतम् शुल्कमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न समस्या भएको,

१.१० वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसले तय गरेको गुणस्तरीय शिक्षा : हाम्रो प्रतिवद्धताको आदर्श वाक्यलाई सार्थक बनाउनका लागि क्याम्पस सञ्चालक समितिका तर्फबाट वार्षिक नीति तथा निम्न कार्यक्रमहरू निम्न समूहमा प्रस्ताव गरिएको छ :

१. सेवाप्रवाह तथा प्रशासनिक कार्यक्रम

- क्याम्पसको दोस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०७९/०८४) र नवनियुक्त क्याम्पस प्रमुख सहप्रा.डा. सुदर्शन सिलवालले तयार गरेको सोंच पत्र (क्याम्पस सुधारयोजना) अनुसार काम गर्ने गराउने,
- तह पार गर्ने विद्यार्थीहरूको ट्रेसर स्टडीको कार्यलाई निरन्तरता दिने,
- पूर्णकालिक शिक्षकहरूलाई क्याम्पसमा प्रतिहप्ता न्यूनतम् ४२ घण्टा ड्युटीमा रहने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिने,
- हरेक विभाग, शाखा, कार्यक्रम तथा विभागीय प्रमुख, शाखा प्रमुख र कार्यक्रम संयोजकहरूलाई थप जवाफदेही र क्रियाशील बनाउने,
- प्रभावकारी रूपमा कामयाबी हुन नसकेका विभिन्न उपसमिति, एकाइहरु, शाखाहरू र विभागहरु आवश्यकता अनुसार परिमार्जन, समायोजन र सुधार गर्ने,
- गुनासो व्यवस्थापन समितिलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउने,
- क्याम्पसको वार्षिकोत्सवमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यार्थी, चन्दादाता र स्मृतिकोषका संस्थापकहरूलाई पुरस्कृत गर्ने परम्परालाई निरन्तरता दिने,
- उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने शिक्षक तथा कर्मचारीलाई पुरस्कृत गर्ने परम्परालाई निरन्तरता दिने,
- क्याम्पसका विशेष समारोहहरूमा शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीहरूलाई तोकिए बमोजिमको पोशाक लगाउन अनिवार्य गर्ने, गराउने,
- हरेक महिनाको अन्तिम हप्तामा क्याम्पसअन्तर्गत क्रियाशील प्रशासन, विभाग र समितिहरूको बैठक बसी कार्य सम्पादनका विषयमा छलफल गर्ने र त्रैमासिक रूपमा क्याम्पस सञ्चालक समितिको बैठक बसी नीतिगत विषयमा समीक्षा गर्ने,

- क्याम्पसका विभिन्न उपसमितिहरू, विभाग, प्रशासनिक शाखा र संयन्त्रबीच समन्वय कायम गर्ने र थप जिम्मेवार बनाउने,
- संस्थाको आर्थिक कारोवारलाई पारदर्शी र जवाफदेही बनाउन आ.ले.प. र मलेपाको प्रतिवेदनमा बेरूजु शून्य बनाउने ।

२. शैक्षिक तथा प्राज्ञिक कार्यक्रम

- क्याम्पसको वार्षिक शैक्षिक क्यालेन्डरका आधारमा क्याम्पसका हरेक गतिविधिहरू (पठनपाठन तथा सह र अतिरिक्त कार्यक्रमहरू) सञ्चालनमा ल्याउने,
- गुणस्तर सुनिश्चतता प्रत्यायन (QAA) को प्राप्तिलाई थप जिम्मेवारी र जवाफदेहिताका साथ निरन्तरता दिने,
- गुणस्तर सुनिश्चतता प्रत्यायन (QAA) प्राप्तिको निरन्तरता र शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिलाई प्रभावकारी बनाउन क्याम्पस प्रशासन, विभागीय प्रमुख, कार्यक्रम संयोजक, शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थी गुणस्तर समूह (SQC) लाई थप जिम्मेवार र प्रभावकारी गराउने,
- संस्थान र संकायअन्तर्गतका हरेक विभागले आफ्नो पाठ्यक्रमको समीक्षा गर्ने, संशोधनका लागि सिफारिस गर्ने र ननक्रेडिट कोस (अतिरिक्त कार्यक्रम) तयार गरी कार्यान्वयनमा लैजाने,
- समग्र शैक्षणिका योजना (OTP) निर्माण र कार्यान्वयन प्रक्रियालाई थप प्रभावकारी बनाउने,
- विद्यार्थीको भर्नादर, प्रवेश परीक्षा, सिकाइको गुणस्तर र उत्तीर्ण प्रतिशतमा वृद्धि गर्ने तथा बिचैमा कक्षा छोड्ने प्रवृत्तिलाई न्युनीकरण गर्ने उपायहरूको खोजी गर्ने,
- आन्तरिक परीक्षाको नतिजा विश्लेषण गरी विद्यार्थीहरूको वैयक्तिक भिन्नताका आधारमा पृष्ठपोषण र उपचारात्मक कक्षा सञ्चालनको प्रबन्ध मिलाउने,
- विद्यार्थीहरूको बिचैमा कक्षा छोड्ने समस्या र प्रवृत्तिलाई न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू खोजी गर्ने,
- विद्यार्थीहरूलाई शिक्षण, निजामती, बैङ्किङ्, स्वरोजगार र समाजसेवासँग सम्बन्धित पेसाप्रति आकर्षित गराउने खालका अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
- उद्यमशीलता र स्वरोजगासँग जोडिन चाहने विद्यार्थीहरूका लागि प्राविधिक सीप, आर्थिक सहयोग र भौतिक सुविधाहरूको प्रबन्ध मिलाइदिने,
- शैक्षकि सत्र २०८० /०८१ को बिबिए तर्फका विद्यार्थीहरूको औसत तहपारको उत्तीर्ण प्रतिशत सतप्रतिशत रहेकामा अन्य तहका उत्तीण प्रतिशतमा समेत वृद्धि गरी शैक्षिक सत्र २०८० /०८१ को शैक्षिक सत्रमा समग्र उत्तीण प्रतिशत ५० भन्दामाथि पुऱ्याउने लक्ष्य राखिएको छ ।

- स्नातकोत्तर तहको पठनपाठनलाई थप प्रभावकारी र अनुसन्धानमुखी बनाउन स्नातकोत्तर कार्यक्रम प्रमुखको नियुक्ति, कार्यकक्षको प्रबन्ध र कर्मचारीको प्रबन्ध मिलाउने,

३. आर्थिक स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन

- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको सहयोग र क्याम्पसको आन्तरिक आयस्रोतको लगानी (जोडकोष वा Matching fund) अन्तर्गत इ-लाइब्रेरी, एक शिक्षक एक ल्यापटप, विभागीय पुस्तकालय, कम्प्युटर ल्याब, विभागीय कम्प्युटर, प्रविधिमैत्री तालिम लगायतका कार्यहरू सम्पन्न गर्ने,
- स्थानीय, प्रादेशिक, राष्ट्रिय, तथा अन्तराष्ट्रिय निकायहरूसँग समन्वय, सहकार्य र सहयोगको आदन प्रदान गर्ने,
- क्याम्पसको आन्तरिक आय आर्जनका स्रोतहरू (चन्दा, व्यापारिक प्रयोजनका भवन निर्माण, सेवा प्रवाह, शुल्कवृद्धि, विद्यार्थीको आकर्षणमा रहेका नयाँ कार्यक्रम थप) को खोजी गर्ने,
- त्रिविको विद्यमान ऐननियमको परिधिभित्र रही वार्षिक स्वीकृत बजेटका आधारमा वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने,
- स्व.वि.यु. को पहलमा सञ्चालित "धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस छात्रवृत्तिकोष २०८०" लाई निरन्तरता दिदै रू. पाँच करोडभन्दा बढीको अक्षय कोष खडा गर्ने लक्ष्यलाई निरन्तरता दिने,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकायसँग सम्पर्क गरी आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग प्राप्तिका लागि पहल गर्ने,

४. भौतिक निर्माण तथा सौन्दर्यीकरण

- हरेक विभागमा प्रविधि, पुस्तकालय, भौतिक उपकरण लगायतको सुविधाको व्यवस्था गर्ने
- प्रदेश सरकारको लगानीमा निर्मित बोरिङ खानेपानी योजनालाई सम्पन्न गरी आकासे ट्याङ्की र पानी वितरणको योजनालाई सम्पन्न गर्ने,
- पुननिर्माण प्राधिकरणको लगानीमा निर्माण गर्ने भनिएको प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि पहल जारी राख्ने,
- क्याम्पसका हरेक पूर्वाधार निर्माणमा थप जनसहभागिता जुटाउन पहल गर्ने,
- विज्ञान भवन अगाडि बोटानिकल गार्डेन निर्माण खुल्ला प्रयोगशालाका रूपमा विकास गर्ने,
- क्याम्पसलाई आवश्यक पर्ने सवारी साधन उपलब्ध गराउन स्रोत व्यवस्थापनको खोजी गर्ने,
- करिब ८० जना क्षमताको छात्रा आवास सञ्चालनमा आइसकेको र ८० जना क्षमताको पुरूष छात्रावास निर्माणका लागि टेन्डर प्रक्रिय अगाडि बढेको हुँदा उक्त छात्रावासको कार्य

सम्पन्न गर्न र शिक्षककर्मचारीका लागि सुविधा सम्पन्न आवास निर्माण गर्न आर्थिक स्रोतको खोजी गर्ने,

- क्याम्पसको सौन्दर्यवर्द्धन (Butification) का लागि सरसफाइ, बगैँचा निर्माण, फोहोर व्यवस्थापन र क्याम्पसको रङ्गरोगनमा विशेष ध्यान पुऱ्याउने,

५. मानवस्रोत व्यवस्थापन

- क्याम्पसलाई आवश्यक पर्ने पूर्णकालीन वा आंशिक जनशक्तिको आपूर्ति गर्दा विज्ञापन प्रक्रियाबाट गर्ने,
- त्रिविसँग क्याम्पसका आफ्ना रिक्त दरबन्दीहरू र विद्यार्थी अनुपातमा थप दरबन्दी माग गर्ने,
- आन्तरिक स्रोतका पूर्णकालीन जनशक्तिलाई त्रिविको केन्द्रीय दरबन्दीमा परिणत गर्न तथा सेवासुविधा उपलब्ध गराउने प्रबन्ध मिलाउने,
- त्रिवि करार सेवामा रहेका शिक्षक र कर्मचारीले खाईपाइ आएको सेवासुविधालाई निरन्तरता दिन पहल गने,

६. अनुसन्धान तथा प्रकाशन

- क्याम्पसमा सञ्चालन हुँदै आएका वार्षिक रूपमा न्यूनतम दुईवटा कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन र क्याम्पसबाट प्रकाशन हुँदै आएका तीनवटा DOI प्राप्त (समकक्षी समीक्षित) जर्नल प्रकाशन कार्यको निरन्तरता दिदै जर्नलहरूको थप स्तर वृद्धि गरी अन्तरराष्ट्रिय मापदण्डअनुरूप प्रकाशन गर्ने,
- क्याम्पसमा सेवारत पूर्णकालीन शिक्षकहरूको ४० प्रतिशत जनशक्तिलाई समकक्षी समीक्षित जर्नलहरूमा लेख प्रकाशनका लागि नगद लेखकस्सोसहित प्रोत्साहित गर्ने, २० प्रतिशत पूर्णकालीन जनशक्तिलाई नगद विद्वद्वृतिसहित लघु अनुसन्धान कार्यमा प्रोत्साहित गर्ने र ५ प्रतिशत पूर्णकालीन जनशक्तिलाई राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विद्वत्वृतिसहितको अनुसन्धान कार्यमा प्रोत्साहित गर्ने,
- शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीहरूको अनुसन्धान तथा अवलोकन भ्रमण कार्यलाई निरन्तरता दिने,
- क्याम्पसको विज्ञ जनशक्तिलाई स्थानीय र राष्ट्रियस्तरको अनुसन्धानका क्रियाकलापमा सरिक गराउने,
- क्याम्पसभित्र विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, त्रिवि र अन्य दातृनिकायको आर्थिक सहयोगमा अनुसन्धान, नवप्रवर्द्धन र उद्यमशीलताका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढंगले प्रयोगमा ल्याउने,

७. समुदाय, पर्यटन प्रवर्द्धन र विपन्न वर्गसँग धवलागिरि क्याम्पस

- क्याम्पसमा गठित भूतपूर्व विद्यार्थी समाज र सेवानिवृत्त शिक्षक कर्मचारी परिषद्लाई थप प्रभावकारी बनाउन कार्यकक्ष व्यवस्थापन गरी क्याम्पसको समुदायसँगको सम्बन्धलाई थप प्रभावकारी बनाउने,
- शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीहरूलाई समुदायसँग जोडिने खालका विविध कार्यक्रमहरू (अवलोकन भ्रमण, विशेषज्ञता सेवासुविधा उपलब्धता, कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन, सचेतनामूलक कार्यक्रम) सञ्चालनमा ल्याउने,
- समुदायसँग धवलागिरि क्याम्पस कार्यक्रमअन्तगर्त निम्न शीर्षकमा कार्यक्रम तथा गोष्ठीहरू सञ्चालन गर्ने : पर्यावरण वा वातावरणीय चुनौती, मौद्रिक नीति तथा बजेटको समीक्षा, अर्थनीतिको समीक्षा, भाषा र संस्कृतिको प्रवर्द्धनमा धवलागिरि क्याम्पस, साहित्कि स्रष्टासँग धवलागिरि क्याम्पस, स्थानीय सरकारसँग धवलागिरि क्याम्पस, पुस्तकालयको औचित्य र महत्त्व, विज्ञान प्रदर्शनी, शैक्षिक सामग्री प्रदर्शनी, उद्यमी तथा रोजगार दातासँग धवलागिरि क्याम्पस, सञ्चार कर्मीसँग धवलागिरि क्याम्पस, इतिहास, राजनीति र साहित्यको समीक्षा,
- धवलागिरि क्षेत्रको पहिचान झल्किने गरी बहुसांस्कृतिक सङ्ग्रहालय निर्माण गर्ने (जस्तै बाजा, सारङ्गी, डम्फूमादल, खैजडी, बट्टेनली, डालाडाली, ठेकी लगायत विभिन्न जातजातिका पहिचान झल्किने वाद्य सामग्री तथा जातीय भेषाभूसा),
- धवलागिरि क्षेत्रका अन्य क्याम्पस र विद्यालयहरूसँग सम्पर्क, समन्वय र प्राज्ञिक नेतृत्व गर्दै विद्यार्थी भर्ना दर बढाउने लक्ष्य राखिएको छ,
- क्याम्पसबाट सञ्चालन गरिने हरेक कार्यक्रम (भवन निर्माण, अनुसन्धान, कार्यशाला गोष्ठी आदि) हरूमा समुदायको सहभागिता र पर्यावरणीय सन्तुलन वा वातावरण मैत्री कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा विशेष ध्यान पुऱ्याउने,

८. प्रविधिमा धवलागिरि क्याम्पस

- शिक्षक कर्मचारीहरूलाई पूर्ण रूपमा प्रविधिमैत्री गराउने,
- नवनिर्मित पुस्तकालय भवनमा सुविधाहरू थप गरी नयाँ व्यवस्थापनसँगै ई-पुस्तकालय सेवालाई शीघ्र प्रयोगमा ल्याउने,
- सूचना र प्रविधिमा धवलागिरि क्याम्पस,
- क्याम्पसका सम्पूर्ण गतिविधिहरू क्याम्पस बुलेटिन र वेवसाइटमार्फत सार्वजनिक गर्ने र यसको प्रभावकाता भए नभएको अनुगमन गरी बहुउपयोगी बनाउने,
- विद्युतीय उपकरण (सफ्टवयर) मार्फत क्याम्पसको सम्पूर्ण अभिलेख व्यवस्थापन तथा दैनिक कार्य सम्पादन नीतिलाई थप प्रभावकारी बनाउने ।

१.११ आर्थिक अवस्था

क्याम्पसमा शैक्षिक कार्यक्रम तथा क्रियाकलापमा विस्तार भएं सँगसँगै आम्दानी तथा खर्च दुबैमा वृद्धि हुँदै गइरहेको छ । क्याम्पसमा सञ्चालित विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरूमध्ये मानविकी र शिक्षाशास्त्र सङ्कायका स्नातक तहका कार्यक्रमबाहेक सम्पूर्ण कार्यक्रमहरू पूर्ण वा आंशिक रूपमा स्थानीय स्रोत परिचालन गरी सञ्चालन गरिएको छ । क्याम्पसको गत आर्थिक वर्ष ०७९/०८०, ०८०/०८१ र ०८१/०८२ को आय व्यय विवरण देहायअनुसार रहेको छ :-

तालिका : ८

आर्थिक वर्ष ०७९/०८०, ०८०/०८१ र ०८१/०८२ को आम्दानी तथा खर्च विवरण

आम्दानी विवरण (रू.)

सम्पत्ति विवरण	आ.व. ०७९/०८०	आ.व. ०८०/०८१	आ.व. ०८१/०८२
विद्यार्थीबाट प्राप्त आम्दानी	२६८४१७८६।१४	२३७३५३४३.००	२९७४२१३६.२०
केन्द्रीय कार्यालयबाट तलब भत्ताबापत प्राप्त रकम	४४६२८०००।००	४४६९१०००.००	४४६९१०००.००
अन्य निकासा	१००७९५५।००	००	१९६६०३.००
त्रिविबाट कार्यसम्पादन अनुदानवापत प्राप्त		१५२२०००.००	३७०४०००.००
क्याम्पस प्रमुख/स.क्या. प्रमुख बिदा शोधभर्ना	१३७२४०२।००	२१६२५०.००	४५५००८.००
उच्च शिक्षा परियोजनाबाट प्राप्त	१२५०००।००	१७५०००.००	००
बागलुङ नगरपालिका	५२१२२०।००	०	००
पूँजीगत अनुदान विकास बजेट		१००००००००.००	५००००००.००
सटर/आवास भाडा, व्याज घाँस/काठ बिक्रीबाट	७९८८३९४.२१	५५७६००२.१३	५३५०२८९.८५
धरौटी /दायित्वबाट आम्दानी	३८९४२३९.६०	६४६२४९२.८८	५७१७०२८.४८
जम्मा आम्दानी	**८६३७८९९६.९५**	**९२३७८०८८.०१**	**९४८५६०६५.५३**
गत वर्षको पेस्की रकम अल्या	८१८८८३.३३	८१८८८३.३३	८१८८८३.३३
गत वर्षको बचत	१७२८२५१४.९०	९६४७९२०.६४	५०१६१४९.३५
जम्मा आम्दानी	**१०४४८०३९५.१८**	**१०२८४४८९१.९८**	**१००६९१०९८.२१**
खर्च विवरण			

खर्च – विवरण	आ. व. ०७९/०८०	आ. व. ०८०/०८१	आ.व. ०८१/०८२
तलब भत्ता (सञ्चय कोष/उपदान कोष समेत)	५२२३५११९.२१	४८६०३३८३.३०	४८५४९५७५.७०
तलव भत्ता आन्तरिक शिक्षक	११८०६२०७100	११६५१०८१.00	१०९६९६८८.00
शिक्षण/प्रशासन अतिरिक्त पारिश्रमिक	१३७६४९५४100	१३१३५६३८.00	१५२१३५१६.00
प्रशासनिक खर्च	१०३६७८९९100	९३०११६३.00	९७२४०३६.३१
मर्मत खर्च तथा शैक्षिक सामग्री खरिद खर्च	२३३२४३२100	१९१२४०३.00	१४६४४५८.00
पूँजीगत खर्च	३५०६९८०.00	१२४०६१९१.00	८३३५४५२.00
जम्मा खर्च	९४०१३५९१.२१	९७००९८५९.३०	९४२५६७२६.०१
केन्द्रीय कार्यालयमा सारेको रकम	१०४६६८०३.९७	५८३५०३२.६८	६४३४३७२.२०
जम्मा खर्च	१०४४८०३९५.२८	१०२८४४८९१.९८	१००६९१०९८.२१

स्रोत : क्याम्पस लेखा शाखा, २०८२ साउन ।

तालिका ८ मा प्रस्तुत आ. व. ०८१/०८२ को आय व्यय विवरणको मलेप हुन बाँकी रहेको छ ।

१.१२ भौतिक अवस्था

भौतिक संरचना शैक्षिक वातावरण कायम राख्नका लागि महत्त्वपूर्ण तत्त्व हो । क्याम्पसमा कार्यक्रम थप भएका आधारमा भौतिक पूर्वाधारको विकास पनि भइरहेको छ । भौतिक व्यवस्थापनका लागि उच्च शिक्षा सुधार परियोजना, NURTURING EXCELLENCE IN HIGHER EDUCATION PROGRAM (NEHEP), क्याम्पसमा आवश्यक देखिएका र पाँच वर्षे रणनीतिक योजनामा समावेश भएका तथा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट QAA का लागि अनुगमनमा आएको PRT को Pre Visit बाट प्राप्त सुझावअनुसारका कतिपय कार्यक्रमहरू यस आर्थिक वर्षमा निर्माण सम्पन्न भइसकेका छन् भने कतिपय सम्पन्न हुने अवस्थामा रहेका छन् ।

यस वर्ष विज्ञान प्रयोगशालालाई व्यवस्थित र सुविधायुक्त बनाउनका लागि नवनिर्मित विज्ञान भवनमा चार ओटा अलगअलग विज्ञान प्रयोगशालाको व्यवस्था गरिनुका साथै सबै कक्षा कोठामा मार्करबोर्डको व्यवस्था समेत गरिएको छ । क्याम्पसका सबै शाखाहरूबाट प्रदान गरिने सेवाहरूलाई Software मार्फत् सूचारू गर्ने कार्य करिबकरिब सम्पन्न भइसकेको छ ।

क्याम्पसको पुस्तकालयमा स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा पठनपाठन हुने विषयहरूसँग सम्बन्धित पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भपुस्तकहरूको व्यवस्था रहेको छ । क्याम्पसको प्रशासनिक भवनको तेस्रो तलामा व्यवस्थित पुस्तकालयको निर्माण गरी अध्ययन कक्ष, वितरण कक्ष र सङ्ग्रह कक्ष गरी व्यवस्थापन गरिरहेकोमा पाठक वर्गको पहुँच र अपाङ्गमैत्री नभएको महसुस गरी साधनसम्पन्न छुट्टै

पुस्तकालयमा E-Library समेत सञ्चालन गर्ने योजनाअनुरूप निर्माण गरिएको नयाँ पुस्तकालयबाट सेवा प्रवाह गरिएको छ ।

क्याम्पसले तयार गरेको गुरू योजना तथा दोस्रो पाँच बर्षे रणनैतिक योजनाअन्तर्गत क्याम्पसमा अत्यावश्यक देखिएको प्राध्यापक कर्मचारी आवास, छात्रहरूका लागि नयाँ छात्रावास, नयाँ शिक्षण तथा प्रशासनिक भवन निर्माणार्थ स्रोत व्यवस्थापनका लागि नेपाल सरकार एवं त्रिवि. लगायतका निकायमा अनुरोध गरिएकोमा गत वर्ष त्रिविबाट रू. पचास लाख बराबर रकम प्राप्त भई पुरूष छात्रावासको भुइँतलाको निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेको छ । यस आर्थिक वर्षमा पनि छात्रावासको बाँकी कार्य सम्पन्न गर्नका लागि त्रि.वि.बाट पचास लाख बराबरको बजेट विनियोजन भएको छ ।

प्रशासनिक एवम् शैक्षिक भवनहरूको अवस्था

समग्रमा यस क्याम्पसको प्रशासनिक एवम् शैक्षिक भवनहरूको अवस्था निम्नानुसार रहेको छ:-

तालिका : ९
प्रशासनिक एवम् शैक्षिक भवनहरूको विवरण

क्र. सं.	विवरण	परिमाण	क्र. सं.	विवरण	परिमाण
१	जग्गा	८८.२ रोपनी	११	आवास क्षेत्र	५ युनिटमा २० कोठाको १ र ५/५ कोठाको २ वटा आवास गृह
२	भवन	६ ओटा	१२	छात्र छात्रावास	१ (१२ कोठा)
३	कोठा	४९	१३	आवास क्षेत्रमा शौचालय	६ ओटा
४	क्यान्टिन	१	१४	दलित छात्राबास	१
५	शौचालय	६	१५	पुस्तकालय	२ (१ निर्माणाधीन)
६	सरस्वती मन्दिर	१	१६	पुस्तक सङ्ख्या	२८ हजार ३ सय ४४ थान
७	स्ववियु भवन	१	१७	विज्ञान प्रयोगशाला	४
८	पार्किङस्थल	१	१८	शिक्षाशास्त्र कम्प्युटर ल्याब	१
९	मञ्च	१	१९	विज्ञान भवन	१ (१५ कोठा)
१०	सपिङ कम्प्लेस	३ (२६ सटर)	२०	छात्रा छात्रावास	१ (४२ कोठा)
			२१	पुरूष छात्रावास (निर्माणाधीन)	

स्रोतः क्याम्पस स्टोर शाखा, २०८१ श्रावण ।

जिन्सी सामानको विवरण

क्याम्पसमा रहेका भौतिक वस्तुको विवरण यसप्रकार रहेको छ :-

तालिका : १०

भौतिक वस्तुको विवरण

क्र. सं.	सामग्री विवरण	सङ्ख्या	क्र. सं.	सामग्री विवरण	सङ्ख्या
1	Daraj (Khapa Bhayako)	44	83	Motor (Water supplier)	2
2	Daraj (Khapa naBhayako)	58	84	UPS (Back up)	5
3	Table (Gharawal)	2	85	Practical Table	32
4	Table normal	71	86	Double Step Table	2
5	Table Working	3	87	G. M. Counter set with B1 Gama source	1
6	Table Counter	3	88	Audio frequency function generator	1
7	Class Desk	40	89	Medical Microscope	2
8	Chair Form	141	90	Binocular microscope	12
9	Class Bence	25	91	Potentiometer	4
10	Chair normal	254	92	GPS meter	1
11	Hand Stand Chair	193	93	Laminar air flow	1
11	Bed (Khat)	149	94	Electronic balance	4
12	Computer Table	26	95	Sanitary pad Disposal Machine	1
13	Frond Desk	1	96	Video Processor	1
14	APC Letter Board	4	97	Glass dryer	5
15	Wodden Ladder	1	98	Plant growth chamber	2
16	Office Table	39	99	Orbital shaker	1
17	Cabinet Daraj	44	100	Gayanometer	5
18	Wodden Box	2	101	Digital Balance	1
19	Card Cabinet Tray	5		Stop Watch	6
20	Ordinary Tray	1	102		
21	Laptop computer	20	103	Spectro meter	1
22	Net working Set (not functionable)	1	104	Autoclave	2
23	Notice Board	2	105	P.H Meter	1
24	Scanner (one is not functionable)	4	106	Student Microscope	10
25	Stool (Wooden Chair)	70	107	Dissection Microscope	6
26	Typeritier English (not functionable)	2	108	Oven 12×12Sonar	1
27	Typeritier Nepali (not functionable)	4	109	Incubator 12×12Sonar	2

28	Litho Machine (not functionable)	1	110	Travelling Microscope	1
29	Table (Heavy)	2	111	Sonometer	2
30	mobile	3	112	Newton Ring App	2
31	Cheque Writer Machine	1	113	Optical Bench 1.5Mtr.	2
32	Printer	10	114	Flow Meter	3
33	Arm chair	3	115	Gyroscope	3
34	ID Card Printer	1	116	Carry Roster Bridge	4
35	External Hard Disk	1	117	Volt meter	10
36	lecture Stand	23	118	HDT	2
37	Double Desk Bench	434	119	Daraj (Single)	4
38	Class Box Desk	37	120	Photocopy Machine	3
39	Recorder	1	121	Fax Machine	2
40	Book Rack (Daraj) large Double	5	122	Video Processor	1
41	Book wrack (Daraj) Small Double	5	123	Micro Meter	8
42	Color Printer	2	124	Camical Balance	1
43	Graphic Tablet	9	125	Desicatio	1
44	Kitchen Table	10	126	Refrigerator	3
45	Panas	2	127	Outdoor Digital Display	1
46	C.C Camera	51	128	Lawn Mower	1
47	LCD Projector	25	129	Desktop Computer	77
48	Electronic Attendance Device	8	130	Mixer	1
49	Wireless mike	1	131	Output Speaker	2
50	Axe	1	132	Amplifier	1
51	Almari (4 step)	1	133	Electric Guitar	2
52	Plastic Chair	50	134	Electric Guitaramp	2
53	Television 32"	1	135	Bass Guitar Amp	1
54	T.T. Board	2	136	Bass Guitar	1
55	T- Table	47	137	Piano	1
56	Channel Gate	1/3	138	Harmonium	1
57	Sofa	7	139	Cajon	1
58	Fan	54	140	Drum Set	1
59	Telephone Set	7	141	Acoustic Guitar Branded	1
60	Steel Book Rack	16	142	Acoustic Guitar Normal	2
61	Steel Table	5	143	Madal	3
62	Steel Daraj	25	144	Damphu	1
63	Cabinet Daraj	3	145	Tombourine	1
64	Steel Filing Cabinet Daraj	5	146	Sarangi	1

65	Revolving Chair	38	147	Guitar Pedel	1
66	Table (Computer steel + Wooden)	13	148	Ghungru	1
67	Card Cabinet	2	149	Stage Monitor	1
68	Fax table	1	150	Jhyali	1
69	Double Class Desk Bence (Iron+Wood)	24	151	Flutes	6
70	Vending Machine	1	152	Wireless Mikes	2
71	Daraj (Science Lab)	6	153	Wired Mikes	8
72	Euro Guard dispenser	5	154	Drumset Mike Kit	7
73	Box (Magazine holder)	1	155	Mike stands short	3
74	White Board	49	156	Mike Stand Long	8
75	Solar	3	157	Lyrics stand	1
76	Book Rack (Double Tasi)	7	158	Keyboard Stand	1
77	U Wash (Vehicles stop Stand)	3	159	Mujura	1
78	Amplifier	2	160	Speaker stand	2
79	Speaker Box	13	161	Capo	6
80	Rostam	2	162	Amplifier for stage monitor	1
81	Iron Stand	10	163	Speaker small	1
82	CC Camero hard disk	3	164	Steel Book Wrack	12

स्रोत : क्याम्पस स्टोर शाखा, २०८२ साउन ।

१.१३ निःशुल्क तथा जेहेन्दार छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीको विवरण

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस छात्रवृत्ति छनोट समितिले क्याम्पसबाट नियमित रूपमा प्रदान गर्दै आइरहेको जेहेन्दार तथा निःशुल्क छात्रवृत्ति यस वर्षका लागि पनि वितरण गर्ने गरी निर्णय गरेको छ । त्रिविको नियम र क्याम्पसले छात्रवृत्ति वितरणका लागि निर्माण गरेको कार्यविधिअनुसार क्याम्पसको नियमित शैक्षिक कार्यक्रमअन्तर्गत भर्ना भएका विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक सत्र २०८० को छात्रवृत्ति पदान गरिएको हो । २०८१ को छात्रवृत्तिका लागि क्याम्पसले आवेदन माग गरी छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीहरूको विवरण प्रकाशित गरिसकेको छ । क्याम्पसले त्रिविका नियमित कार्यक्रमहरू मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र र शिक्षाशास्त्र सङ्कायतर्फ भर्ना भएका २० प्रतिशत र व्यवस्थापन सङकायतर्फ १० प्रतिशत विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्दै आइरहेको छ । २०८१ का लागि क्याम्पसको स्नातक तहतर्फ विभिन्न सङ्कायतर्फ मध्येबाट पूर्ण र आंशिक छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने १७७ जना विद्यार्थीहरूको विवरण देहायअनुसार रहेको छ :-

तालिका : ११

नि:शुल्क तथा जेहेन्दार छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीको विवरण

शिक्षाशास्त्र प्रथम वर्ष	
क्र सं	**नाम**
१	जेनिशा थापा मगर
२	एलिना पुन
३	भुवन वि.क.
४	दिपेश परियार
५	कविता थापा
६	सुरज बस्याल
७	कुसुम आले मगर
८	धनिषा थापा मगर
९	दिपा बि.क.
१०	विष्णु परियार
११	सपना थापा मगर
१२	प्रमिशा खड्का
१३	प्रकृति श्रीस
१४	तारा कुंवर
१५	कमला पुन
१६	रजनी घर्ती
१७	समिक्षा काउचा
१८	बिहानी घर्ती
१९	अस्मिता पुन
२०	करूणा पुन
२१	रेशम थापा
२२	मौसम घर्ती मगर
२३	सूचना नाइसा
२४	निरूता खड्का
२५	विकल्प घर्ती मगर
२६	दिपा घर्ती मगर
२७	विक्रम आचार्य
२८	रोशन सुबेदी
२९	संगिता गुरूङ
३०	अमन थापा
३१	अन्जु पुन

शिक्षाशास्त्र दोस्रो वर्ष	
क्र सं	**नाम**
१	सागर वि.क.
२	मनिषा रावल
३	बिवशा खत्री
४	सुस्मिता थापा
५	शारदा कंडेल
६	आरती कंडेल
७	सविता घर्ती
८	मनदेवी बुढा
९	यमु पुन
१०	कृति सुवेदी
११	झपिन्द्र थापा
१२	सृष्टि घर्ती
१३	दिपिका थापा

शिक्षाशास्त्र तेस्रो वर्ष	
क्र सं	**नाम, थर**
१	मिना वि.क.
२	कोपिला पुन
३	मिना परियार
४	रेजिना सापकोटा
५	शान्ति पाइजा
६	धन कुमारी पुन
७	रेखा जि.सी.
८	अनिसा पुन
९	आसिका छन्त्याल
१०	रूद्रबहादुर पुन
११	सम्झना भण्डारी
१२	रिना श्रीस
१३	सुरक्षा किसान
१४	रनिता रसाइली
१५	चन्दा थापा मगर
१६	करिश्मा थापा
१७	रेनुका पुन
१८	नविना थापा मगर

१९	टिका पुन
२०	कृष्टि खडका
२१	मनिष थापा
२२	उज्वल थापा
२३	समिर गिरी
२४	भुवन परियार
२५	सरिता थापा

शिक्षाशास्त्र, चौंथो वर्ष

क्र सं	नाम
१	समिरा कंडेल
२	अनिसा गिरी
३	रोशनी बोहोरा
४	मुना के.सी
५	प्रभा आचार्य
६	बेल कुमारी श्रीस
७	मनमाया घर्ती
८	संगिता थापा
९	अनिता पुन
१०	सिता श्रीस
११	लक्ष्मी परियार
१२	केशमाया घर्ती
१३	श्याम कुमारी घर्ती
१४	सुस्मा थापा
१५	प्रतिक्षा पौडेल
१६	हरिकाला शर्मा
१७	सीमा घर्ती पुन
१८	इन्द्रा थापा
१९	सुरक्षा थापा
२०	प्रतिक्षा थापा
२१	सृष्टि रेग्मी
२२	सिजन पौडेल
२३	कल्पना थापा
२४	मनिषा बि.क.
२५	चन्द्रा बुढा
२६	पुनम रोका
२७	सुजता थापा
२८	गिता बुढाथोकी
२९	प्रतिक्षा निउरे
३०	अन्जली बि.क.
३१	सुजाता गौतम
३२	रेजिना क्षेत्री
३३	केशमाया अर्गेजा
३४	माया पुन
३५	भगवती शर्मा
३६	प्रतिभा शर्मा

व्यवस्थापन, पहिलो वर्ष

क्र सं	नाम
१	प्रज्वल पोडेल
२	नविन्द्र गर्बुजा पुन
३	प्रदिप आचार्य
४	ममता शर्मा
५	संगिता शर्मा
६	प्रिती किसान

व्यवस्थापन, दोस्रो वर्ष

क्र सं	नाम
१	लक्ष्मी सापकोटा
२	इप्सीता बोहोरा
३	सचिना कार्की
४	सेलिजा क्षेत्री
५	सन्या कार्की
६	मनिषा थापा
७	पवित्रा सुवेदी
८	सोनिया गैरे
९	प्रतिक्षा गौतम
१०	सीता थापा
११	अजिता के.सी
१२	पवित्र शर्मा
१३	सम्झना सापकोटा
१४	दुर्गा शर्मा
१५	पवित्रा क्षेत्री
१६	अन्जली नेपाली
१७	विपसा थापा
१८	गंगा कडेल
१९	पार्वती पौडेल

२०	सन्ध्या नेपाली
२१	मनिसा शर्मा
२२	रूविना परियार
२३	जेनिसा सापकोटा
२४	सुदिप घर्ति मगर
२५	अनुप रिजाल
२६	निरूता शर्मा
व्यवस्थापन, तेस्रो वर्ष	
क्र सं	**नाम, थर**
१	पूर्णिमा पुन
२	कामना बोहोरा
३	समिक्षा शर्मा
४	नविन खड्का
५	देबराज शर्मा
६	रन्जित घर्ती मगर
७	लक्ष्मी पुन
८	प्रमिला श्रीस
९	तिर्सना वि.क.
१०	तुलसी पौडेल
११	रक्षा शर्मा
१२	भरत मल्ल
१३	सविना सापकोटा
१४	रोशनी विश्वकर्मा
१५	एलिना गौतम
१६	करिष्मा श्रेष्ठ
१७	जोस्ना शर्मा
१८	धनमाया क्षेत्री

१९	श्रीया खड्का
२०	योगमाया कंडेल
२१	जेनिसा घर्ती
२२	मेनुका घर्ती
२३	संगिता रेग्मी
२४	शुशिला पौडेल
२५	देवकी सुवेदी
व्यवस्थापन, चौथो वर्ष	
क्र सं	**नाम**
१	स्वस्तिका कंडेल
२	शुशिला सापकोटा
३	इश्वरी के.सी.
४	सुनिता कुमारी
५	सन्तोष शर्मा
६	सुरक्षा सापकोटा
७	मेलिना थापा
८	विरोश क्षेत्री
९	खेमराज पौडेल
मानविकी, सबै	
क्र सं	**नाम, थर**
१	अस्मीना राई
२	योजना गौतम
३	सुधन वि.क.
४	सविना खत्री
५	रेजिना न्यौपाने
६	सन्तोष शर्मा पौडेल

स्रोत : क्याम्पस प्रशासन शाखा, २०८२ ।

माथि प्रस्तुत विवरणअनुसार विद्यार्थीहरूलाई नियमित रूपमा प्रदान गरिदैं आएको छात्रवृत्तिका अतिरिक्त गत शैक्षिक सत्र २०८० को वार्षिक परीक्षामा विभिन्न सङ्काय र संस्थानका वर्ष र सेमेस्टरमा खण्डगत तथा तहगत उत्तीर्ण गरी सर्वोत्कृष्ट हुने ११७ जना विद्यार्थीहरूलाई क्याम्पसको वार्षिकोत्सवका अवसरमा नगद पुरस्कारबाट समेत पुरस्कृत गरिएको थियो ।

स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहतर्फ खण्डगत उत्कृष्ट हुने विद्यार्थीहरू

क्याम्पसको ६२ औं वार्षिकोत्सवका अवसरमा विभिन्न सङ्काय र संस्थानतर्फका गत वर्षको वार्षिक परीक्षामा सर्वोत्कृष्ट अङ्क ल्याई उत्कृष्ट हुने एवम् तहगत रूपमा सर्वोत्कृष्ट हुने

विद्यार्थीहरूलाई जनही रू. २०००/- नगद पुरस्कारद्वारा पुरस्कृत गरिएको छ । यसै अवसरमा क्याम्पसमा स्थापित विभिन्न छात्रवृत्ति कोषबाट पनि उत्कृष्ट विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति वितरण गरिएको थियो । क्याम्पसबाट तहगत तथा कक्षागत रूपमा उत्कृष्ट हुने विद्यार्थीहरूको विवरण यसप्रकार रहेको छ :-

तालिका : १२

खण्डगत तथा तहगत सर्वोत्कृष्ट हुने विद्यार्थीको विवरण

क्र.सं.	संकाय	तह	कार्यक्रम	खण्ड	विद्यार्थीको नाम, थर	परीक्षा वर्ष
१	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	दोस्रो	सुष्मा बि.क.	२०७९
२	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	दोस्रो	कृष्ण बि.क.	२०७९
३	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	तेस्रो	ज्ञानमाया घर्ति मगर	२०७९
४	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	तेस्रो	भिविन शर्मा	२०७९
५	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	प्रथम	विरबहादुर ओली	२०८०
६	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	प्रथम	योजना गौतम	२०८०
७	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	दोस्रो	शिवलाल चालिसे	२०८०
८	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	दोस्रो	धनमाया वि.क.	२०८०
९	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	चौँथो	धनमाया घर्ति मगर	२०८०
१०	मानविकी	स्नातक	वि.ए.	चौँथो	सुमन दर्लामी	२०८०
११	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	दोस्रो	झरना शर्मा	२०८०
१२	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	दोस्रो	उज्जल थापा	२०८०
१३	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	प्रथम	आषिका छन्त्याल	२०८०
१४	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	चौँथो	शैलजा आचार्य	२०८०
१५	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	चौँथो	दिनेश सुवेदी	२०८०
१६	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	प्रथम	मनिषा नेपाली	२०७९
१७	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	प्रथम	उज्जल थापा	२०७९
१८	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	दोस्रो	लक्ष्मण बि.क.	२०७९
१९	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	दोस्रो	श्रृष्टी पाठक	२०७९
२०	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	तेस्रो	दिनेश सुवेदी	२०७९
२१	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	बिएड	तेस्रो	गायत्री थापा मगर	२०७९
२२	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	प्रथम	रोशिका गौतम	२०७९
२३	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	प्रथम	सन्देश रेग्मी	२०७९
२४	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	दोस्रो	सरस्वती सुवेदी	२०७९
२५	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	दोस्रो	सन्तोष शर्मा	२०७९
२६	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	तेस्रो	विमला रिजाल	२०७९
२७	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	तेस्रो	राजन सापकोटा	२०७९

२८	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	प्रथम	उषा बि.क.	२०८०
२९	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	प्रथम	सन्दिप कंडेल	२०८०
३०	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	चौँथो	विमला रिजाल	२०८०
३१	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	चौँथो	रश्मीराज सुवेदी	२०८०
३२	विज्ञान	स्नातक	बिएस्सी	दोस्रो	सरू थापा	२०७९
३३	विज्ञान	स्नातक	बिएस्सी	दोस्रो	ओमबहादुर थापा	२०७९
३४	विज्ञान	स्नातक	बिएस्सी	तेस्रो	बिशालराज पौडेल	२०७९
३५	विज्ञान	स्नातक	बिएस्सी	तेस्रो	विनिता कार्की	२०७९
३६	विज्ञान	स्नातक	बिएस्सी	दोस्रो	मोनालिसा नेपाली	२०८०
३७	विज्ञान	स्नातक	बिएस्सी	चौँथो	विशालराज पौडेल	२०८०
३८	विज्ञान	स्नातक	बिएस्सी	चौँथो	शोभा किसान	२०८०
३९	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	दोस्रो सेमेस्टर	आराधाना पौडेल	२०७९
४०	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	दोस्रो सेमेस्टर	पुर्ण बहादुर खड्का	२०७९
४१	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	तेस्रो सेमेस्टर	बद्रिनाथ गौतम	२०७८
४२	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	तेस्रो सेमेस्टर	गीता गौतम	२०७८
४३	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	गीताकुमारी पौडेल	२०८०
४४	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	सन्तोष गौतम	२०८०
४५	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	दिनेश थापा	२०८०
४६	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	राजेन्द्र खत्री क्षेत्री	२०८०
४७	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	जोक बहादुर घर्ति	२०८०
४८	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	तेस्रो सेमेस्टर	आराधाना पौडेल	२०८०
४९	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	तेस्रो सेमेस्टर	टोप बहादुर चन्द	२०८०
५०	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	दोस्रोसेमेस्टर	गीता कुमारी पौडेल	२०८१
५१	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	दोस्रोसेमेस्टर	जोक बहादुर घर्ति	२०८१
५२	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	चौँथो सेमेस्टर	आराधाना पौडेल	२०८१
५३	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	चौँथो सेमेस्टर	चेतलाल चालिसे	२०८१
५४	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	घनश्याम रिजाल	२०८१
५५	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	प्रेम भण्डारी	२०८१
५६	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	सुरेश सुनार	२०८१
५७	मानविकी	स्नातकोत्तर	एम.ए. (समाजशास्त्र)	प्रथम सेमेस्टर	मिना छन्त्याल	२०८१
५८	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. नेपाली	प्रथम सेमेस्टर	सिमा सुवेदी	२०८०
५९	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. नेपाली	दोस्रोसेमेस्टर	सिमा सुवेदी	२०८१
६०	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. नेपाली	दोस्रोसेमेस्टर	अर्जुन शर्मा पौडेल	२०८१
६१	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. नेपाली	प्रथम सेमेस्टर	अनिलकुमार उपाध्याय	२०८०
६२	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	प्रथम सेमेस्टर	बिमल पौडेल	२०८०
६३	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	प्रथम सेमेस्टर	सुनिता शर्मा	२०८०

६४	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	तेस्रो सेमेस्टर	सुरेश रिमाल	२०८०
६५	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	प्रथम सेमेस्टर	विशाल ढकाल	२०८१
६६	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	प्रथम सेमेस्टर	इन्दिरा तिवारी	२०८१
६७	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	दोस्रोसेमेस्टर	दलबहादुर पुन	२०८१
६८	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	दोस्रोसेमेस्टर	टेकबहादुर पुन मगर	२०८१
६९	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	दोस्रोसेमेस्टर	चन्द्रा गुरूङ	२०८१
७०	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. करिकुलम	दोस्रोसेमेस्टर	सुमित्रा खत्री थापा	२०८१
७१	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. अंग्रेजी	प्रथम सेमेस्टर	बसन्त अधिकारी	२०८०
७२	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. अंग्रेजी	प्रथम सेमेस्टर	पुजा घिमिरे	२०८०
७३	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. अंग्रेजी	दोस्रो सेमेस्टर	हेमबहादुर जि.सी.	२०८१
७४	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. अंग्रेजी	दोस्रो सेमेस्टर	निशा पुन मगर	२०८१
७५	शिक्षाशास्त्र	स्नातकोत्तर	एम.एड. अंग्रेजी	प्रथम सेमेस्टर	प्रकाश रोका	२०८१
७६	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	दोस्रो सेमेस्टर	दिपक बि.क.	२०८०
७७	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	दोस्रो सेमेस्टर	निशा थापा मगर	२०८०
७८	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	तेस्रो सेमेस्टर	राजु राना मगर	२०८०
७९	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	तेस्रो सेमेस्टर	अजन्ता भण्डारी	२०८०
८०	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	तेस्रो सेमेस्टर	दिपक बि.क.	२०८१
८१	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	तेस्रो सेमेस्टर	निशा थापा मगर	२०८१
८२	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	चौंथो सेमेस्टर	अजन्ता भण्डारी	२०८१
८३	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	चौंथो सेमेस्टर	अविश्मा पाठक	२०८१
८४	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	चौंथो सेमेस्टर	सचिन पौडेल	२०८१
८५	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	प्रथम सेमेस्टर	सुनिल गौतम	२०८१
८६	व्यवस्थापन	स्नातकोत्तर	एमबिएस	प्रथम सेमेस्टर	रक्षा शाह	२०८१
८७	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	सातौ	गणेशप्रसाद आचार्य	२०८०
८८	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	सातौं	लक्ष्मण रिजाल	२०८०
८९	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	सातौं	सुस्मिता बोहोरा	२०८०
९०	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	आठौं	लक्ष्मण रिजाल	२०८१
९१	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	आठौं	प्रमिला कंडेल	२०८१
९२	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	पाचौं	रेशम कुंवर	२०८०
९३	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	पाचौं	अनुश्का उचै ठकुरी	२०८०
९४	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	छैठौं	सम्पन्न रेग्मी	२०८१
९५	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	छैठौं	कमला बिश्वकर्मा	२०८१
९६	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	तेस्रो	शोभा सापकोटा	२०८०
९७	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	तेस्रो	राधव शर्मा पौडेल	२०८०
९८	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	चौंथो	श्रुति पौडेल	२०८१
९९	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	चौंथो	विरेन्द्र सापकोटा	२०८१

१००	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	चौँथो	श्रुति पौडेल	२०८१
१०१	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	चौँथो	विरेन्द्र सापकोटा	२०८१
१०२	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	दोस्रो	विष्णु थापा	२०८०
१०३	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	दोस्रो	सौगात रेग्मी	२०८०
१०४	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	तेस्रो	कविता कंडेल	२०८१
१०५	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	तेस्रो	सौगात रेग्मी	२०८१
१०६	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	प्रथम	निरुता कंडेल	२०८१
१०७	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	सातौँ	सम्पन्न रेग्मी	२०८१
१०८	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	सातौँ	अनुस्का उचै ठकुरी	२०८१
१०९	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	सातौँ	अनिशा पौडेल	२०८१

संकायगत उत्कृष्ट विद्यार्थीहरू

क्र.सं.	सङ्काय/संस्थान	तह	कार्यक्रम	विद्यार्थीको नाम, थर	परीक्षा वर्ष
१	मानविकी	स्नातक	बि.ए.	ज्ञानमाया घर्ति मगर	२०८०
२	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	वि.एड	शिला के.सी.	२०८०
३	शिक्षाशास्त्र	स्नातक	वि.एड	प्रभु सुवेदी	२०८०
४	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	विमला रिजाल	२०८०
५	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिएस	अनुपम सुवेदी	२०८०
६	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	लक्ष्मण रिजाल	२०८१
७	व्यवस्थापन	स्नातक	बिबिए	सरोजा गौतम क्षेत्री	२०८१
८	विज्ञान	स्नातक	बिएस्सी	विशाल राज पौडेल	२०८०

स्रोत : क्याम्पस लेखा शाखा, असार २०८२ ।

१.१४ शैक्षिक तथा प्रशासनिक व्यवस्थापन

त्रिविको आङ्गिक क्याम्पसका रूपमा विकेन्द्रीकरण ऐन २०५५ अन्तर्गत सञ्चालित यस धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको व्यवस्थापन पक्षलाई अझै सुदृढ र सक्षम बनाइ आम सरोकारवालामा गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्याभूति गराउने उद्देश्यसहित क्याम्पस अगाडि बढेको छ । यसै क्रममा २०७६ साल माघ १२ गतेका दिन क्याम्पस व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तथा क्याम्पस प्रमुख रामप्रसाद उपाध्यायको अध्यक्षतामा क्याम्पसका सरोकारवाला पक्षका बिचमा बसेको आम भेलाले क्याम्पसलाई स्वायत्ततामा लैजान त्रिविसँग अनुमति माग गर्ने निर्णय गरेको थियो । यसै निर्णयअनुसार त्रिविबाट २०७६ फागुन ११ मा आएको अनुगमन टोलीको सिफारिसमा २०७६ चैत्र ५ को मितिमा त्रिवि कार्यकारी परिषदले यो क्याम्पसलाई स्वायत्ततामा लैजानका लागि स्वीकृति प्रदान गरेको थियो । त्रिवि कार्यकारी परिषद्को मिति २०७८/०५/१७ को बैठकबाट नेपाली विभागका तत्कालीन विभागीय प्रमुख प्रा. डा. दिनबहादुर थापाको अध्यक्षतामा २१ सदस्यीय सञ्चालक समिति गठन भएको थियो । यस समितिले स्वायत्ततासम्बन्धी ऐन तथा नियमावलीअन्तर्गत रही क्याम्पसका समग्र विकासका लागि कार्य गर्दै आइरहेको छ । यस समितिमा पदेन सदस्यहरू समयानुसार हेरफेर भइरहेका छन् ।

क्याम्पसमा क्रियाशील सञ्चालक समिति, कार्य समिति र क्याम्पस प्रशासनको शैक्षिक व्यवस्थापन पक्ष निम्नानुसार रहेको छ :-

तालिका : १३

क्याम्पस सञ्चालक समितिको विवरण (२०८२)

क्र. सं.	नाम	पद तथा जिम्मेवारी	प्रतिनिधित्व
१	प्रा. डा. दिनबहादुर थापा	अध्यक्ष	प्राध्यापक
२	ध्रुवराज गौतम	सदस्य	विभागीय प्रमुख
३	ओमप्रसाद शर्मा	सदस्य	विभागीय प्रमुख
४	टीकाराम सापकोटा	सदस्य	बुद्धिजीवी
५	जगन्नाथ आचार्य	सदस्य	बुद्धिजीवी
६	रमेश राजभण्डारी	सदस्य	समाजसेवी उद्योगपति, व्यापारी
७	सहदेव राजभण्डारी	सदस्य	समाजसेवी उद्योगपति, व्यापारी
८	जयराम भारी	सदस्य	अभिभावक
९	विष्णुप्रसाद भुसाल	सदस्य	अभिभावक
१०	सुरज बोसेल	सदस्य	वडाध्यक्ष, वडा नं. २
११	प्रकाशबन्धु अर्याल	सदस्य	शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ प्रमुख
१२	अनुदान आयोग प्रतिनिधि	सदस्य	विश्वविद्यालय अनुदान आयोग
१३	आस्मिन शेख	सदस्य	स्ववियु सभापति
१४	भक्तिराम न्यौपाने	सदस्य	त्रिवि प्राध्यापक संघ एकाइ सभापति
१५	शिवराज पन्त	सदस्य	त्रिवि कर्मचारी संघ एकाइ सभापति
१६	नारायणप्रसाद सापकोटा	सदस्य	प्रशासन प्रमुख
१७	हुमबहादुर थापा	सदस्य	लेखा प्रमुख
१८	हिरालाल रेग्मी	सदस्य	शिक्षक प्रतिनिधि
१९	विप्लव शर्मा	सदस्य	शिक्षक प्रतिनिधि
२०	सहप्रा. डा. सुदर्शन सिलवाल	सदस्य सचिव	क्याम्पस प्रमुख

तालिका : १४

क्याम्पस कार्यकारी समितिको विवरण

क्र. सं.	नाम, थर	पद तथा जिम्मेवारी	प्रतिनिधित्व
१	सहप्रा. डा. सुदर्शन सिलवाल	अध्यक्ष	क्याम्पस प्रमुख
२	हरिप्रसाद पाण्डेय	सदस्य	सहायक क्याम्पस प्रमुख
३	तिलकप्रसाद कँडेल	सदस्य	शिक्षक प्रतिनिधि
४	भक्तिराम न्यौपाने	सदस्य	शिक्षक प्रतिनिधि
५	विप्लव शर्मा	सदस्य	कार्यक्रम संयोजक
६	हुमबहादुर थापा	सदस्य	निमित्त लेखा अधिकृत
७	हिरालाल रेग्मी	सदस्य सचिव	सहायक क्याम्पस प्रमुख

प्रशासनिक कार्यविभाजन

तालिका : १५

प्रशासनिक कार्यविभाजन

नाम, थर	पद
सहप्रा. डा. सुदर्शन सिलवाल	क्याम्पस प्रमुख
हरिप्रसाद पाण्डेय	सहायक क्याम्पस प्रमुख
हिरालाल रेग्मी	सहायक क्याम्पस प्रमुख
डा. डिल्लीराज गौतम	सहायक क्याम्पस प्रमुख

स्रोत : क्याम्पस प्रशासन शाखा, असार २०८२ ।

१.१५ क्याम्पसको साङ्गठनिक संरचना

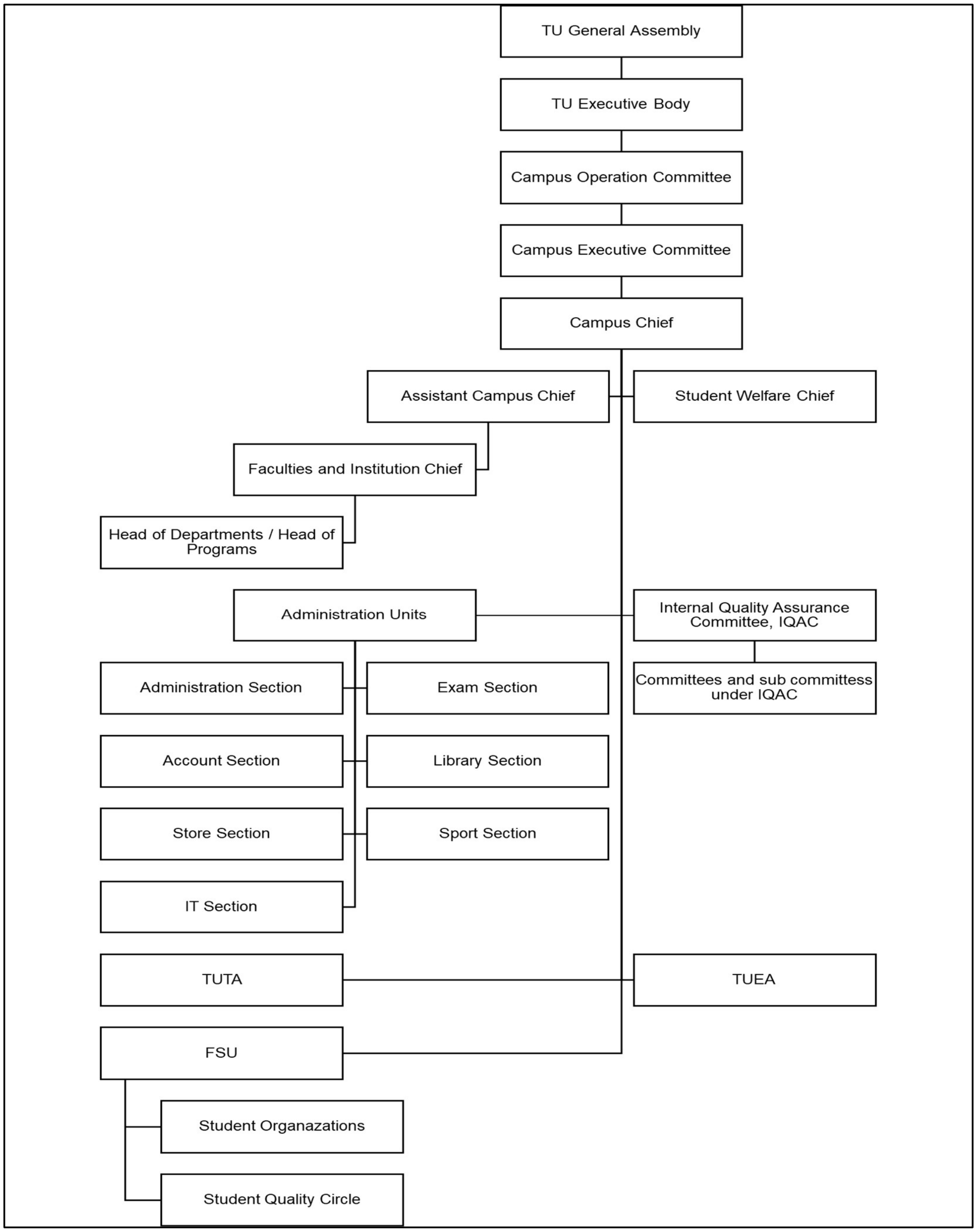

अध्याय : दुई

विभिन्न समिति तथा उपसमितिका वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

क्याम्पसमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोग (University Grants Commission, UGC) बाट गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन (Quality Assurance and Accreditation, QAA) प्रमाणपत्र प्राप्तिको कार्यलाई सहज र प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले कयाम्पसका शिक्षक, कर्मचारी, स्ववियु लगायतका सरोकारवालाको प्रतिनिधित्व रहने गरी विभिन्न समिति तथा उपसमितिहरूको गठन गरिएको छ । क्याम्पसको शैक्षिक, प्रशासनिक, आर्थिक तथा भौतिक पक्षहरूमा सुधार गरी गुणस्तरीय शिक्षाको प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यका साथ विगतका वर्षहरूदेखि नै क्याम्पस निरन्तर रूपमा लागि परेको छ । यसको परिणामस्वरूप गत वर्ष मात्र विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट क्याम्पस प्रत्यायनकृत हुन सफल भएको छ ।

क्याम्पसले सामूहिक प्रयत्नबाट मात्र यस किसिमको अभियान सफल हुन्छ भन्ने तथ्यलाई मनन् गरी क्याम्पसमा गठित विभिन्न समिति तथा उपसमितिहरूले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यशर्त विवरणलई उल्लेख गरी विगतका वर्षमा नै **"गुणस्तर प्रवर्द्धन निर्देशिका"** तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । तर पनि कार्यरत संस्थाप्रति आफ्नो जिम्मेवारी, जवाफदेहिता तथा कर्तव्य के कति छ भन्ने बारेमा आत्मबोध नभएसम्म कार्यविधि जतिसुकै राम्रा बनाइए तापनि कार्यान्वयन पक्ष फितलो हुन्छ भन्ने कुरा संस्थाले महशुस गरेको छ । विविध कारणवश यसरी गठन गरिएका सबै उपसमितिले आफ्नो कार्यसर्त विवरणअनुसार प्रभावकारी रूपमा कार्य सम्पादन गर्न नसके तापनि केही उपसमितिले तोकिएको जिम्मेवारी पूरा गरेको देखिन्छ । यस खण्डमा विभिन्न समिति तथा उपसमितिका संयोजकबाट प्रस्तुत गरिएका वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनलाई समावेश गरिएको छ ।

आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चितता समितिको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

-क्या. प्रमुख सहप्रा.डा. सुदर्शन सिलवाल

संयोजक, आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चितता समिति

वि.सं. २०१९ भाद्र २ गतेका दिन धवलागिरि क्षेत्रमा नै उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने पहिलो शैक्षिक संस्थाका रूपमा यस क्याम्पसको स्थापना भएको थियो । त्रिभुवन विश्वविद्यालयको आङ्गिक क्याम्पसका रूपमा रहेको यो संस्था मिति २०७६ चैत्र ६ गतेदेखि त्रिविको स्वायत्त क्याम्पसका रूपमा सञ्चालित छ । नेपालमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गतका आङ्गिक क्याम्पसहरूलाई पनि QAA को कार्यक्रममा समावेश गर्ने नीति कार्यान्वयन गरेपश्चात् यस क्याम्पसले पनि QAA प्रमाण-पत्र लिने कार्यक्रमलाई अगाडि बढाएको थियो । वि. सं. २०७४ माघ १८ (February 1, 2018) गतेका दिन विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट आशयपत्र स्वीकृत भएपछि उक्त अभियानमा

संलग्न यस क्याम्पसले यसैवर्ष असार ६ गतेका दिन गुणस्तर सुनिश्चितताको प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न सफल भएको छ ।

क्याम्पसका लागि QAA कार्यक्रम नितान्त नयाँ रहेको र यस बारेमा आवश्यक ज्ञानको कमी रहेका कारण अपेक्षित समयमा क्याम्पसले QAA प्रमाण पत्र लिन सकेको थिएन । विभिन्न कठिनाइ र असहजताका बाबजुद पनि यो अभियानलाई क्याम्पसले सार्थक तुल्याएको छ । क्याम्पसले प्राप्त गरेको यो उपलब्धिलाई भविश्यमा यसको नवीकरण गर्ने कार्य पनि त्यत्तिकै चुनौतीपूर्ण रहेको छ ।

यस कार्यक्रमलाई सार्थक बनाउनका लागि क्याम्पसमा गठन गरिएका विभिन्न समिति तथा उपसमितिहरू मध्ये सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण समितिका रूपमा **आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चितता समिति** रहेको छ । क्याम्पस प्रमुखको संयोजकत्वमा गठित यस समितिमा सहायक क्याम्पस प्रमुखहरू, विद्यार्थी कल्याण प्रमुख, विभागीय प्रमुखहरू, कार्यक्रम संयोजकहरू, प्राध्यापक संघ सभापति, प्रशासन शाखाका प्रमुख, कर्मचारी संघ सभापति एवम् स्ववियु अध्यक्ष रहने व्यवस्था गरिएको छ । आवश्यकताअनुसार यस समितिको बैठक बसी क्याम्पस सुधारसँग सम्बन्धित विषयहरूका बारेमा छलफलपश्चात् गरिएका निर्णयहरूलाई कार्यान्वयन गर्ने, आवश्यक नीति तथा नियम बनाउने, अनुगमन तथा निर्देशन दिने लगायतका कार्यहरू समितिमार्फत् हुँदै आएका छन् ।

क्याम्पसको समग्र गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न र त्तब्क को उपाधिलाई दीगो बनाउनका लागि वि. सं. २०७४ मा IQAC को गठन भएको थियो । क्याम्पसमा विभागीय प्रमुख एवम् पदेन सदस्यहरू परिवर्तन हुँदै जाँदा यस समितिको संरचनामा पनि फेरबदल हुने गरेको छ । पछिल्लो पटक (मिति २०८२) मा कायम भएको IQAC को विवरण देहायअनुसार रहेको छः-

संयोजक : सहप्रा. डा. सुदर्शन सिलवाल, क्याम्पस प्रमुख
सदस्य : हरिप्रसाद पाण्डेय, सहायक क्याम्पस प्रमुख
सदस्य : हिरालाल रेग्मी, सहायक क्याम्पस प्रमुख
सदस्य : डा. डिल्लीराज गौतम, सहायक क्याम्पस प्रमुख
सदस्य : आनन्दराज सिलवाल, विभागीय प्रमुख
सदस्य : ध्रुवराज गौतम, विभागीय प्रमुख
सदस्य : विश्वबन्धु अधिकारी, विभागीय प्रमुख
सदस्य : कुलप्रसाद अधिकारी, विभागीय प्रमुख
सदस्य : तिलकप्रसाद कँडेल, विभागीय प्रमुख
सदस्य : दिपकप्रसाद शर्मा कँडेल
सदस्य : जोहन बज्राचार्य, कार्यक्रम संयोजक
सदस्य : ओमप्रसाद शर्मा, विभागीय प्रमुख
सदस्य : डा. प्रकाशप्रसाद सापकोटा, कार्यक्रम संयोजक

सदस्य : भक्तिराम न्यौपाने, प्राध्यापक संघ सभापति
सदस्य : शिवराज पन्त, अध्यक्ष कर्मचारी संघ
सदस्य : नारायणप्रसाद सापकोटा, प्रशासन प्रमुख
सदस्य : आस्मिन शेख, स्ववियु अध्यक्ष

यस समितिले क्याम्पसको समग्र पक्षको सुधारका लागि विभिन्न छलफल तथा निर्णयहरू गरी विविध कार्यहरू गर्दै आइरहेको छ । यसका अतिरिक्त विभिन्न समयमा आवश्यकताअनुसार क्याम्पस कार्यकारी समिति र विभागीय प्रमुखहरूको बैठक बसी क्याम्पस सुधारका लागि विभिन्न निर्णयहरू गर्ने गरिएको छ । मिति २०८१ साउन १ देखि २०८२ असार मशान्तसम्म समितिको बैठकबाट क्याम्पसको समग्र सुधारका लागि देहायअनुसारका विषयसँग सम्बन्धित विभिन्न निर्णयहरू गरिएका थिए । गरिएका निर्णयहरू र सम्पादन भए गरेका कार्यहरूको प्रगति विवरण देहायअनुसार रहेको छ : -

- आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चितता समितिको पुनर्गठन गरिएको,
- क्याम्पसको प्रशासनिक भवनको टप फ्लोरमा उद्यमशीलता प्रवर्द्धन केन्द्र स्थापनाका लागि निर्णय गरिएको,
- अक्षयकोष कार्यविधि संशोधनका लागि क्याम्पस कार्यकारी समितिमा पेश गर्ने निर्णय गरिएको,
- क्याम्पसमा काार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको प्राज्ञिक र कार्य सम्पादन क्षमता अभिवृद्धिका लागि कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गर्न अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिलाई जिम्मा दिने निर्णय गरिएको,
- छात्रहरूका लागि आवश्यक देखिएको छात्रावास निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाउन क्याम्पस काार्यकारी समितिलाई अनुरोध गर्ने निर्ण गरिएको,
- क्याम्पसलाई अनुसन्धान केन्द्रका रूपमा विकसित गर्नका लाागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाउने निर्ण्य गरिएको,
- क्याम्पस स्थापना दिवसका अवसरमा सरोकारवाला पक्षसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निर्णय गरिएको,
- आन्तरिक करारमा कार्यरत शिक्षकका मागलाई सम्बोधन गर्ने गरी आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाउन त्रि.वि. केन्द्रीय कार्यालयसमक्ष अनुरोध गर्ने निर्णय गरिएको,

चुनौती तथा समस्याहरू

- QAA प्रमाणपत्रको अभियानमा विगत लामो समयदेखि संलग्न यस क्याम्पसले गत वर्ष उक्त प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न सफल भएको थियो । यो प्रमाण पत्र प्राप्तिका लागि विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले तोकेका र PRT बाट क्याम्पसको अवलोकनपश्चात दिएका सुझावअनुसार गरिएका कार्यहरूको निरन्तरता र यसको दीगोपना प्रमुख चुनौतीका रूपमा रहेको छ ।
- QAA कार्यक्रमअन्तर्गत गठित विभिन्न समिति तथा उपसमितिहरूमध्ये केहीलाई बाहेक धेरैजसो समितिलाई अहिले पनि पूर्ण जवाफदेही र जिम्मेवारपूर्ण बनाउन नसकिनु,

- क्याम्पसले प्राध्यापक तथा कर्मचारीका लागि निर्माण गरेको कार्यसर्त विवरण र सिफ्ट निर्धारणलाई पूर्णरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन नसकिनु,
- क्याम्पसमा रहेका विभाग र QAA कार्यक्रमअन्तर्गत गठित समिति तथा उपसमितिहरूलाई आफूले सम्पादन गर्नेपर्ने कामप्रति पूर्णरूपमा अभ्यस्त गराउन नसकिएको,
- उच्च सङ्ख्यामा रहेको विद्यार्थी ड्रपआउट दरलाई कम गर्न नसकिएको,
- स्नातक तह प्रथम वर्षको नतिजा अपेक्षित रूपमा बढाउन नसकिएको,

आगामी कार्यक्रमहरू

- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट QAA प्रमाण-पत्र प्राप्ति भइसकेपछि यसको दीगोपनाका लागि सुधारका कार्यलाई निरन्तराता दिने,
- क्याम्पसमा पठनपाठनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि आवश्यक कार्य गर्ने,
- बिएस्सी तर्फका कक्षाहरू दिवा समयमा सञ्चालन गर्ने गरी रणनीति तय गर्ने,
- बिएतर्फका कक्षाहरूमा केही नयाँ विषयहरूको स्वीकृति लिई बिहानी सत्रमा सञ्चालन गर्ने गरी आवश्यक कार्य गर्ने,
- क्याम्पसले तयार गरेको कार्यसर्त विवरणलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने र प्राध्यापक तथा कर्मचारीलाई तोकिएको सिफ्टमा क्याम्पसबाहेक बाहिरका कुनै पनि संघ संस्थामा रहेर काम गर्ने प्रवृत्तिलाई बन्द गर्ने,
- बिबिएसतर्फ दिवा सत्रमा पनि एउटा सेक्सन सञ्चालन गर्ने,
- बिएडतर्फ BICTE को कक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाउने,
- प्राध्यापकहरूलाई अनुसन्धानात्मक कार्यमा लाग्नका लागि अभिप्रेरित गर्ने खालका कार्यक्रमहरू ल्याउने,
- क्याम्पसबाट प्रकाशित हुने जर्नलहरूलाई अझै स्तरिकृत गर्दै लैजाने,
- क्षेत्रीय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका सम्मेलनहरू आयोजना गर्ने ।

आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन समितिको प्रतिवेदन

–हरिप्रसाद पाण्डेय
संयोजक, आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन समिति

परिचय

धवलागिरि क्षेत्रको शैक्षिक केन्द्रका रूपमा सञ्चालित यस धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसले विभिन्न समयमा विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै यस क्षेत्रमा अवश्यक जनशक्ति निर्माण गरी राष्ट्रका लागि विशेष योगदान पुऱ्याउँदै आइरहेको छ । यस संस्थाबाट उत्पादित जनशक्तिलाई अझ कार्यकुशल तथा दक्ष बनाउन ज्ञानको वृद्धिका साथै परिणाममा पनि विशिष्टता प्राप्त गर्न सकुन् भनी त्रि.वि.को वार्षिक प्रणालीमा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरूमा वर्षको एक पटकमात्र परीक्षा दिँदा परीक्षा पद्धतिप्रति पूर्ण अनुभव हुन नपाउँदा परिणाम उत्कृष्ट हुन नसकोको अवस्थालाई मध्यनजर गरी आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन प्रक्रिया प्रारम्भ गरिएको हो । यो अभ्यासले केही नयाँपन र विद्यार्थीहरूमा पनि परीक्षाको अनुभव प्राप्त भइ वार्षिक परीक्षाको परिणामलाई पनि यसले विशेष सहयोग पुगेको अनुभव हासिल भएको छ । यसलाई अझ प्रभावकारी र सबै विद्यार्थीलाई परीक्षामा सहभागी गराउने अवस्था सिर्जना गर्न सके शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिमा यो फलदायी हुने अपेक्षा गरिएको छ । आगामी दिनमा आन्तरिक परीक्षामा बढीभन्दा बढी विद्यार्थी सहभागी गराउनमा आवश्यक रण्नीति तय गरी अगाडि बढ्ने योजना क्याम्पसको रहेको छ ।

यस शैक्षिक सत्रमा सञ्चालन भएका परीक्षाको विवरण

२०८१ र २०८२ सालमा आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन समितिले सञ्चालन गरेका परीक्षाहरू

संकाय	खण्ड	सूचना प्रकाशन मिति	परीक्षा प्रारम्भ मिति
मानविकी	चौँथो	२०८१।१२।२६	२०८२।०१।०७
	तृतीय	२०८१।०९।०४	२०८१।०९।०७
	द्वितीय	२०८१।०५।१४	२०८१।०५।२४
	प्रथम	२०८१।०५।१४	२०८१।०५।२४
शिक्षाशास्त्र	चौँथो	२०८१।१२।२६	२०८२।०१।०७
	तृतीय	२०८१।०९।०४	२०८१।०९।०७
	द्वितीय	२०८१।०५।१४	२०८१।०५।२४
	प्रथम	२०८१।०५।१४	२०८१।०५।२४
व्यवस्थापन	चौँथो	२०८१।१२।२६	२०८२।०१।०७
	तृतीय	२०८१।०९।०४	२०८१।०९।०७
	द्वितीय	२०८१।०५।१४	२०८१।०५।२४
	प्रथम	२०८१।०५।१४	२०८१।०५।२४

विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थानतर्फ र सेमेस्टरमा सञ्चालित स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहका आन्तरिक परीक्षाहरू सोही कार्यक्रमका संयोजक तथा विभागहरूबाट सञ्चालन गरिदै आएको छ ।

परीक्षा सञ्चालन पद्धति

- क्याम्पस परीक्षा सञ्चालन समितिद्वारा परीक्षा सञ्चालनका लागि सबै तह र खण्डका विद्यार्थीहरूलाई आन्तरिक परीक्षाको फारम भर्न लगाइन्छ । परीक्षा फारम भरेका विद्यार्थीहरूको परीक्षा समितिबाट ट्रिप्लिकेट र प्रवेश पत्र निर्माण गरी वितरण गरिन्छ । यसमा विद्यार्थीहरूलाई त्रि.वि.का अन्तिम परीक्षामा प्रयोग हुने परीक्षा फारम जस्तै फारम निर्माण गरी अन्तिम परीक्षा फारम भराउने अभ्यासमा दक्षता प्रदान गर्ने उद्देश्यकासाथ यो कार्य गर्ने गरिएको छ ।
- परीक्षा सञ्चालन हुनु १५ दिन पूर्व नै परीक्षा तालिका प्रकाशन गरी विद्यार्थी र सम्बद्ध विषय शिक्षकहरूलाई जनकारी गराउने कार्य गरिन्छ ।
- सम्बद्ध विभागलाई पत्रद्वारा जानकारी गराई प्रश्नपत्रहरू समितिमा सङ्कलन गरिन्छ ।
- प्राप्त प्रश्नपत्रहरूलाई परीक्षा पूर्व नै सेटिङ गरी समितिद्वारा नै छाप्ने काम गरिन्छ ।
- परीक्षालाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन आवश्यक निरिक्षक, कर्मचारी र सहायोगीहरूको व्यवस्थापन गरी सञ्चालन गर्ने गरिएको छ ।
- परीक्षापश्चात् उत्तरपुस्तिकाहरू सम्बद्ध प्राध्यापकहरूलाई बुझाउने र प्राप्त अंकका आधारमा परीक्षाफल प्रकाशन गर्ने गरिन्छ ।

भावी कार्यक्रमहरू

- आन्तरिक परीक्षालाई निरन्तरता दिने,
- सबै विद्यार्थीहरूलाई परीक्षामा सहभागिताका लागि विशेष योजना बनाउने,
- परीक्षामा सहभागी नहुने विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृतिबाट बञ्चित गरिदै आएकोमा यसलाई निरन्तरता दिँदै परीक्षाको विषयगत अनुपस्थितिका आधारमा दण्डको व्यवस्था गर्न क्याम्पस कार्यकारी समितिमा सिफारिस गर्ने ।
- उत्तरपुस्तिका परीक्षणमा हुने ढिलाइलाई कम गर्न प्राध्यापकहरूलाई विशेष आग्रह गर्ने
- परीक्षाको सूचनासँगै परिणाम प्रकाशनको मिति पनि प्रकाशन गर्ने ।

सुझावहरू

- धेरैभन्दा धेरै विद्यार्थीहरूलाई परीक्षामा सहभागी गराउन विभागीय प्रमुखहरूले पहलकदमी लिनुपर्ने देखिन्छ ।
- प्रश्नपत्रहरू विभागबाट नै टङ्कण गरी माग गरिए तापनि सबैबाट यो कार्य भएको पाइएको छैन । यसलाई विभागीय प्रमुखबाट नै समाधानका उपाय खोज्नुपर्ने देखिन्छ ।
- उत्तरपुस्तिका परीक्षणमा प्राध्यापकहरूले ढिलाइ गर्दा परिणाम समयमा प्रकाशन गर्न नसकिएकोले यसलाई सुधार्नुपर्ने देखिन्छ ।

क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर निर्माणमा यस समितिका कार्यहरू अगाडि बढिरहेका छन् । आन्तरिक परीक्षाको सञ्चालन र परीक्षा परिणामले विद्यार्थीहरूमा उत्साह थपेको देखिएकाले यसलाई अझ प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्दै लगिने योजना समितिको रहेको छ ।

शैक्षिक व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली समितिको प्रतिवेदन

हरिप्रसाद पाण्डेय

संयोजक, शैक्षिक व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली उपसमिति

परिचय

त्रिभुवन विश्वविद्यालयअन्तर्गत धवलागिरि क्षेत्रको आङ्गिक क्याम्पस यस धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस, बागलुङमा शैक्षिक व्यवस्थापन तथा सूचना प्रणाली समिति (Educational Management and Management System, EMIS) उपसमितिको गठन प्रारम्भमा शाखा अधिकृत अम्बिका रेग्मीको संयोजकत्वमा भएको थियो । त्रि.वि. गुणस्ततर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन शाखाको पहिलो भ्रमणपश्चात् यसको संयोजक प्राध्यापकहरूबाट नै हुनुपर्ने भन्ने निर्देश भएअनुरूप सहायक क्याम्पस प्रमुख हरिप्रसाद पाण्डेयको संयोजकत्वमा समितिको पुनर्गठन भएको थियो । विगतमा यस समितिले क्याम्पसका प्रशासनिक कार्यलाई सहज बनाउने उद्देश्यले सफ्टवेयरमार्फत् क्याम्पसका सबै विवरणहरूलाई एकै प्रविष्टीबाट व्यवस्थापन गर्न विभिन्न प्रयासहरू गरिएको थियो । यसमा केही सफलता साथै असफलताहरू पनि प्राप्त भए । हालमा मित्र इरासफ्ट नामको सफ्टवेयरमार्फत् क्याम्पसको शैक्षिक वयवस्थापन तथा सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्दै लगिएको छ ।

समितिमार्फत् भएका कार्यहरू

- क्याम्पसको समग्र तथ्याङ्कहरूलाई एकीकृत गरी एकै प्रविष्टीका आधारमा कार्य प्रारम्भ गरिएको,
- सबै प्राध्यापकहरूको EMIS ID निर्माण गरी आफ्नो विषय र परीक्षा परिणाम अवलोकन र विश्लेषण गर्न मिल्ने व्यवस्था गरिएको,
- त्रि.वि.बाट प्रकाशन भएका विगत चार वर्षका सबै परीक्षा परिणामहरू क्याम्पसमा सहज रूपमा उपलब्ध नभएका कारण त्रि.वि परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयबाट ट्रिप्लीकेट माग गरी सफ्टवेयरमा प्रविष्टी गरिएको,
- क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरू र कार्यरत कर्मचारी तथा प्राध्यापकहरूका परिचयपत्र अफ्नै सफ्टवेयरबाट निर्माण प्रारम्भ गरिएको,
- क्याम्पसका सबै सूचनाहरू त्रि.विबाट निर्माण गरी उपलब्ध गराइएको वेवसाइट dmc.tu.edu.np मार्फत् र सामाजिक सञ्जालमार्फत् प्रकाशन र प्रसारमा ल्याइएको,
- त्रि.वि.ले लागु गरेको एकीकृत हाजिरी पद्धति र एकीकृत दर्ता चलानी प्रणाली वा स्वचालित प्रणालीलाई पूर्णरूपमा सञ्चालन गरिएको,
- क्याम्पसमा आवश्यताअनुरूप विद्युतीय पुस्तकालयको व्यवास्था गर्न पहल गरिएको,
- क्याम्पसका लेटर प्याडहरू बाहिरबाट ल्याई व्यवस्थापन गर्ने गरिएकोमा कयाम्पसबाटै यसको छपाइको व्यवस्थापन मिलाइएको,
- क्याम्पसले प्रदान गर्ने चारित्रिक प्रमाण पत्र क्याम्पसमै छाप्ने गरिएको,

- क्याम्पसले विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायनकृत प्रमाण पत्र प्राप्तिपश्चात् सोहीअनुरूको चारित्रिक प्रमाण पत्र क्याम्पसमा प्रविष्ट गरिएको सफ्टवेयरबाट नै निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको,
- क्याम्पसका अनलाइन कक्षाहरूको सम्पूर्ण आइडी र कक्षा सञ्चालन कार्यहरूको व्यवस्थापन गरिएको,
- विद्यार्थी, कर्मचारी र प्राध्यापकहरूको माइक्रोसफ्ट आइडिको सबै व्यवस्थापन गरिएको,
- क्याम्पसका सम्पूर्ण गतिविधिहरूलाई समावेश गरी EMIS Report–2023 तयार गरिएको र २०२४ तयारीका क्रममा रहेको ।

भावी योजना

यस समितिले आगामी वर्षमा निम्नानुसारका कार्यहरू गर्ने योजना बनाएको छ :-

- क्याम्पसमा सञ्चालनमा रहको इन्टरनेटलाई व्यवस्थित गर्न डेडिकेट लाइनको व्यस्थापन गर्न क्याम्पस कार्यकारी समितिमा माग गर्ने र व्यवस्थापन गर्ने,
- क्याम्पसको विद्युत खपतलाई मध्यनजर गरी थ्रिफेजको लाइन व्यवस्थापनसँगै विद्युतीय चुहावटलाई कम गर्न नयाँ वायरिङको व्यवस्था मिलाउन कार्यकारी समितिमा अनुरोध गर्ने,
- क्याम्पसका सबै तथ्याङ्कहरू सबैले सहजरूपमा प्राप्त र प्रविष्ट गर्न सक्ने गरी आफ्नै एप निर्माण गरी प्रयोगमा ल्याउने,
- कर्मचारी र प्राध्यापकहरूलाई क्याम्पसले प्रदान गरेको माइक्रोसफ्ट आइडीबाट नै कार्यालयीय कार्य गर्न अभिप्रेरित गर्ने,
- प्राध्यापकहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउनुका साथै सम्पूर्ण प्रशासनिक कार्यहरूलाई प्राविधिक बनाउन अग्रसर गराउने,
- क्याम्पसमा एकीकृत सर्भरको व्यवस्था गरी सबै कार्य वा प्राविधिक कार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाउने ।

गुनासो व्यवस्थापन तथा अनुशासन कायम समितिको प्रतिवेदन २०८२

-डा. डिल्लीराज गौतम
संयोजक, गुनासो व्यवस्थापन तथा अनुशासन कायम समिति

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर सुनिश्चतता प्रत्यायनकृत क्याम्पस हो । यस क्याम्पसबाट प्रवाह हुने सेवाका सम्बन्धमा विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको गुनासो तथा पृष्ठपोषण प्राप्त गरी त्यसको उचित समाधान र व्यवस्थापन गरी जवाफदेहिता र पारदर्शिताको अनुभूति गराउने प्रमुख उद्देश्यसहित क्याम्पसमा गुनासो व्यवस्थापन तथा अनुशासन कायम समितिको व्यवस्था गरिएको छ । क्याम्पसले प्रदान गर्ने सेवा सुविधाहरूलाई पारदर्शी बनाउन, सरोकारवालाहरूलाई सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउन, पठनपाठनमा देखिने कमी, कमजोरीहरूलाई सुधार गरी गुणस्तरीय शिक्षा दिलाउन, शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई आफ्नो पद, पेशा र जिम्मेवारीप्रति उत्तरदायी तथा जवाफदेही बनाउन, क्याम्पसमा पठनपाठनका क्रममा देखापर्ने समस्याहरूलाई सहज र उपयुक्त किसिमबाट समाधान, व्यवस्थापन गर्न, विद्यार्थीलाई अनुशासित र मर्यादित बनाउन र समग्रमा क्याम्पसको शैक्षिक प्रशासनलाई सुधार गरी सशक्त र सक्षम बनाई सरोकारवालाहरूप्रति जवाफदेही बनाउने उद्देश्यका साथ क्याम्पसले सुझाव तथा गुनासो सङ्कलन र व्यवस्थापन एकाइ गठन गरेको हो ।

गुनासो व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट कार्यान्वयन गर्नका लागि गुनासो व्यवस्थापन कार्यविधि समेत क्याम्पसले तयार गरेको छ । यस कार्यविधिअनुसार विद्यार्थी कल्याण प्रमुखको संयोजकत्वमा गुनासो व्यवस्थापन समिति रहने व्यवस्था रहेको भए तापनि हाल उक्त पद रिक्त रहेकोले सहायक क्याम्पस प्रमुख डा. डिल्लीराज गौतमको संयोजकत्वमा ५सदस्यीय समिति गठन गरिएको छ । क्याम्पसमा विद्यार्थीहरूबाट धेरैजसो गुनासाहरू मौखिक रूपमा आउने र स्ववियुमार्फत् क्याम्पस प्रशासनमा प्रत्यक्ष रूपमा गुनासाहरू जाहेर हुने गरेकोले क्याम्पसले व्यवस्था गरेको गुनासो पेटिकामा लिखित गुनासाहरू कमै मात्रामा आउने गरेको पाइन्छ ।

क्याम्पसमा गठित गुनासो व्यवस्थापन तथा अनुशासन कायम समितिको विवरण निम्नानुसार रहेको छ :-

संयोजक : डा. डिल्लीराज गौतम
सदस्य : ध्रुवराज गौतम
सदस्य : कुलप्रसाद अधिकारी
सदस्य : यदुनाथ पौडेल
सदस्य : शिवराज पन्त

यस गुनासो व्यवस्थापन तथा अनुशासन कायम समितिको मिति २०८१ साउन १ गतेदेखि हालसम्म विभिन्न मितिमा बैठक बसी विद्यार्थीहरूबाट आएका लिखित गुनासाहरूका बारेमा छलफल गरी उपयुक्त तरिकाबाट व्यवस्थापन गरिएको थियो । क्याम्पसले विगतका केही वर्ष अगाडिदेखि क्याम्पसबाट प्रवाह भइरहेका सेवा र सुविधाका बारेमा शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी एवम् स्थानीय समुदायका मानिसहरूको प्रतिक्रिया सङ्कलन गरी आएका सुझाव र निश्कर्षलाई IQAC, क्याम्पस कार्यकारी समिति एवम् सञ्चालक समितिको बैठकमा छलफल गरी सकेसम्म सुधार गर्ने र गुनासा व्यवस्थापन गर्ने गरिएको छ ।

विद्यार्थीबाट आउने गुनासाहरूको प्रकृति

क्याम्पस प्रशासनसमक्ष विद्यार्थीहरूबाट धेरैजसो पठनपाठन र खेलकुदसम्बन्धी नै गुनासाहरू बढी आउने गरेको पाइन्छ । क्याम्पसले प्रवाह गराइरहेका सेवासुविधा र पठनपाठनका सम्बन्धमा विद्यार्थीहरूसंग छलफल गरेर उनीहरूबाट आएका प्रतिक्रियाहरू अध्ययन गर्दा क्याम्पस प्रशासनमा आउने गुनासाहरूको प्रकृति देहायअनसार रहेको देखिन्छ :-

- क्याम्पसमा संचालित Online Class प्रभावकारी नभएको,
- क्याम्पसको वडापत्र पुरानो भएकोले नयाँ बनाउनुपर्ने,
- खेलकूद मैदानमा रहेको घाँसका कारणले विद्यार्थीको खेलकूद र क्याम्पसको सरसफाइमा नकारात्मक असर पारेको,
- केही विषयको पढाइ नियमित रूपमा नहुने गरेको,
- कुनैकुनै शिक्षक/प्राध्यापकहरू कक्षामा ढिलो आउने र छिटो निस्कने,
- केही सरहरूलाई कक्षामा प्रश्न सोध्दा रिसाउने र विद्यार्थीहरूलाई सम्मानपूर्वक व्यवहार नगर्ने,
- शिक्षाशास्त्र सङ्कायतर्फ शैक्षिक अवलोकन भ्रमण हुने नगरेको र अतिरिक्त क्रियाकलापमा ध्यान नदिइएको,
- बिबिएसतर्फ केही विषयमा सरहरूले विषयवस्तुलाई लगातार अध्यापन नगराइकन आफ्नो खुशीअनुसार कोर्स पढाउने र विषयवस्तु बुझाउनपट्टिभन्दा कोर्स सक्नपट्टि बढी ध्यान दिने गरेको,
- प्रात/दिवा दुबै सत्रमा सरहरूले द्यचभबप त्ङभ लाई ख्याल नगरी अध्यापन गराउन गरेको,
- बिबिएसतर्फ Statistics, Account र Finance जस्ता विषयमा विद्यार्थीहरूलाई कक्षाकोठामा अभ्यासहरू बढी गराउनुपर्ने,
- केही कर्मचारीहरूको सेवा विद्यार्थीमैत्री नभएको,
- पुस्तकालयमा विषयवस्तुसँग सम्बन्धित पाठ्यपुस्तक पर्याप्त नभएको,

- क्याम्पसमा अझै पनि आवश्यक मात्रामा शौचालयहरू नभएको र छात्रा शौचालयमा प्याडहरू राख्नका लागि पर्याप्त डस्टविनहरू नभएको,
- क्याम्पसले विद्यार्थीहरूका अभिभावकसँग सम्बन्ध बढाउन नसकेको,
- शौचालयमा हातधुने साबुन पनि राख्नुपर्ने,
- पावर ब्याकअपको व्यवस्था सबै कक्षामा नभएको,
- केही शिक्षकहरूले कक्षामा व्यक्तिगत कुराहरू बढी गर्ने,
- Numerical Exercises बढी गराउनुपर्ने,
- छात्रवृत्ति वितरण समयमै हुनुपर्ने,
- कक्षाको सिफ्ट मिलाउने,
- क्याम्पसमा Online payment प्रणालीलाई सरल र सहज नभएको,

यस किसिमका गुनासाहरूलाई सकेसम्म सम्बन्धित शिक्षक र कर्मचारीलाई प्रत्यक्ष रूपमा समन्वय गरी सुधार गर्ने गरिएको छ । क्याम्पसमा आउने गुनासोहरूको उचित समाधान एवम् कार्यान्वयनका लागि क्याम्पस प्रशासनले गहन चासो दिइरहेको छ । विद्यार्थीहरूबाट गुनासाहरू आए लगत्तै तिनीहरूको समाधानका लागि सम्बन्धित निकायलाई जानकारीसहित अनुरोध गर्ने कार्य गर्ने गरिएको छ ।

आगामी शैक्षिकसत्र २०८२ का लागि कार्ययोजना

- गुनासो सङ्कलन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने र गुनासो संकलन कार्यलाई सकेसम्म सहज र नियमित बनाउने,
- विद्यार्थीहरूलाई सकेसम्म लिखित गुनासाहरू पेश गर्नका लागि अनुरोध गर्ने,
- क्याम्पसको फेसबुक पेज एवम् वेबसाइटमार्फत् पनि गुनासाहरू सङ्कलन गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
- विद्यार्थी आचार संहिताका बारेमा प्रथम वर्षमा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूलाई कक्षाकक्षामा नै गएर अभिमुखीकरण गर्ने र यसलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट कार्यान्वयन गर्ने,
- क्याम्पस युनिफर्मलाई कडाइका साथ लागु गर्ने,
- गुनासो सङ्कलन पेटिकालाई सोधपुछ कक्षको नजिक राख्ने व्यवस्था मिलाउने,
- विद्यार्थी एवम् अन्य सरोकारवालाबाट आएका गुनासाहरूलाई तत्काल समाधानका लागि पहल गर्ने,
- क्याम्पस प्रशासनबाट विद्यार्थीलाई प्रवाह गरिने सेवासुविधाहरू छिटोछरितो गराउने,
- सबै कक्षामा SQC गठन भइसकेकोले यथाशक्य छिटो मूल SQC गठन गर्ने र यसमार्फत् पठनपाठन, प्रशासन, खेलकुद तथा क्याम्पसले प्रदान गर्दै आएका सेवाहरूमा कुनै समस्या भए उजुरीपेटिकामा उजुरी राख्न सूचनाको सम्प्रेषण गर्ने,

- सबै कक्षाकोठा र आवश्यक ठाउँमा डस्टविनहरू राखी फोहोरको उचित व्यवस्थापन गर्ने,
- IQAC ले तोकेका अन्य कामहरू गर्ने,
- गुनासो संकलन कार्यलाई सकेसम्म सहज र नियमित बनाउने,
- विद्यार्थीहरूबाट संकलन हुन आएका गुनासाहरूलाई हप्ताको कम्तीमा एकपटक सुझाव पेटिका खोली यथाशीघ्र व्यवस्थापन गर्न पहल गर्ने,
- क्याम्पसको नियमित सरसफाइमा विशेष ध्या|या दिन क्याम्पस प्रशासनको ध्यानाकर्षण गराउने र क्याम्पसका विशेष दिवसहरूमा स्ववियुको आयोजनामा सरसफाइ अभियान चलाउन लगाउने,
- प्रोजेक्टर भएका तर रिमोट नभएर समस्या परेका कोठामा रिमोटको प्रबन्ध गर्ने,
- नियमित पठनपाठन र परीक्षा संचालन हुने गरेका कोठा नं.३, १५ र १७ मा ˆया्नको व्यवस्था मिलाउने,
- क्याम्पसको वडापत्र पुरानो भएकोले परिमार्जित वडापत्र राख्ने,
- महिला/छात्राहरूको लागि छुट्यायाइएको सेनिटरी प्याडको समुचित वितरणको प्रबन्ध मिलाउने,
- महिलामैत्री शौचाालय उपयोगमा नआएकाले त्यसलाई खुला राखी नियमित प्रयोगमा ल्याउने,
- खेलकुद मैदानमा रहेको घाँसका कारणले विद्यार्थीको खेलकुद र क्याम्पसको सरसफाइमा नकारात्मक असर पारेकोले अब उप्रान्त घाँस बिक्री गर्ने कार्यलाई बन्द गरी हाल बिक्री गरिएको खेलमैदानको घाँसलाई तुरून्तै काटिदिन सम्बन्धित व्यक्तिलाई अनुरोध गर्ने,
- क्याम्पसमा संचालित Online Class प्रभावकारी बनाउन प्रशासनको तर्फबाट पहल गर्ने,
- क्याम्पसमा गरिने Online payment प्रणालीलाई सरल र सहज बनाउन पहल गर्ने,
- क्याम्पसमा संचालित विभिन्न शाखाहरूबाट प्रवाह गरिने सेवालाई टिफिनटाइममा पनि सुचारू हुने प्रबन्ध मिलाउने,

अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

-प्रा. डा. दिनबहादुर थापा
संयोजक, अनुसन्धान व्यवस्थापन समिति

परिचय

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको 'गुणस्तरीय शिक्षा हाम्रो प्रतिबद्धता' भन्ने आदर्श वाक्यलाई पूरा गर्न तथा त्रिभुवन विश्वविद्यालयको दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने नीतिअनुरूप विभिन्न क्षेत्रका लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक जनशक्तिको उत्पादन र वृत्ति विकासमा सहयोग पुर्‍याउने किसिमका कार्यक्रम संचालन गर्ने उद्देश्यले यो 'अनुसन्धान व्यवस्थापन समिति, धबक्या, बागलुङ- २०६६' स्थापना भएको हो । यही उद्देश्य प्राप्तिका लागि यसले निरन्तर कार्य गर्दै आएको छ । यस कार्यसमितिको पटकपटक समिति थपघट हुँदै आएको र हाल यस समितिमा संयोजकसहित सात जनाको कार्यसमिति रहेको छ । मिति २०८१ वैशाख ०७ गतेदेखि २०८२ असार मसान्तसम्म यस समितिले सम्पन्न गरेका कार्यक्रमहरू र आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ का लागि प्रस्तावित कार्यक्रम तथा आय–व्यय विवरणलाई यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

२०८१ वैशाख ०७ गतेदेखि हालसम्म यस समितिबाट सम्पन्न भएका कार्यक्रमहरू

- अनुसन्धान व्यवस्थापन समिति बागलुङको बैठक बसी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि प्रस्तावित कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको Dhaulagiri Journal of Contemporary Issues, मा लेख प्रकाशन गर्ने लेखकहरूका लागि रू. १५०० (एक हजार पाँच सय) लेखकस्व उपलब्ध गराउने निर्णय गरिएको र सेवारत प्राध्यापकहरूको एकीकृत बायोडाटा प्रकाशित गर्ने (२०८१/०१/०७),
- अनुसन्धान प्रस्ताव लेखन तथा अनुसन्धान व्यवस्थापनसम्बन्धी तालिम (Training for Research Proposal Development and Research Managemen) सञ्चालनका लागि जिम्मेवार बाडफाँड गरिएको (२०८१/०२/१३),
- अनुसन्धान प्रस्ताव लेखन तथा अनुसन्धान व्यवस्थापनसम्बन्धी पाँच दिने तालिम सञ्चालन कार्यक्रमको उद्घाटन कार्यक्रम (शिक्षाध्यक्ष प्रा.डा. खडक के.सी. को प्रमुख आतिथ्यमा) सम्पन्न गरिएको (२०८१/०२/१३),
- अनुसन्धान प्रस्ताव लेखन तथा अनुसन्धान व्यवस्थापनसम्बन्धी पाँच दिने तालिम सञ्चालन कार्यक्रमको समापन कार्यक्रम (क्या.प्र. प्रा.डा. रामप्रसाद उपाध्यायको प्रमुख आतिथ्यमा) सम्पन्न गरिएका (२०८१/०२/१९),
- अनुसन्धान प्रस्ताव लेखन तथा अनुसन्धान व्यवस्थापनसम्बन्धी तालिम (Training for Research Proposal Development and Research Managemen) सम्पन्न समीक्षा,

काठखोला गाउँपालिकाको ऐतिहासिक भीमादरबारको अनुसन्धान प्रक्रिया अगाडि बढाउन समितिका सदस्य उपप्रा. डा. डिल्लीराज गौतमलाई जिम्मेवारी प्रदान गर्ने निर्णय गरिएको र प्रमुख अतिथि तथा अतिथिहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गरिएको (२०८१/०२/२०),

- यस समितिको नाममा रा.बा. बैंक, बागलुङमा रहेको बैंक खाता नवीकरण गर्ने तथा बौद्धिक चोरी परीक्षण वापत प्राप्त हुने रकम यसै समितिको खातामा जम्मा गर्ने, Dhaulagiri Journal of Contemporary Issues, July 2024, vol.2, Issue1 अनलाइन प्रकाशन तथा मुद्रण गर्ने निर्णय गरिएको (२०८१/०३/२६),
- काठखोला गाउँपालिका वडा नं. २ भीमापोखरासँग भएको ऐतिहासिक भीमादरबारको अनुसन्धान प्रक्रिया सम्बन्धमा सम्झौत गरी अनुसन्धान प्रक्रिया अगाडि बढाउन समितिका सदस्य उपप्रा. डा. डिल्लीराज गौतमलाई जिम्मेवारी प्रदान गर्न र गएका वर्षहरूमा अनुसन्धान प्रस्ताव स्वीकृत भएका अनुसन्धान कर्ताहरूलाई यथाशीघ्र अनुसन्धान प्रतिवेदन पेस गर्न ताकेता गर्ने निर्णय गरिएको (२०८१/०४/१५),
- यस क्याम्पसको व्यवस्थापन संकायअन्तर्गत विविए चौँथो सेमेस्टरमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखनका लागि अनुसन्धान प्रस्तावको प्रतिरक्षा (Proposal defense) कार्यक्रम सम्पन्न (२०८१/०४/२९),
- यस समितिद्वारा गुणस्तरीय शिक्षा आजको आवश्यकता विषयक छलफल तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको (२०८१/०५/०५),
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगमा प्राध्यापकहरूको क्षमता विकास तालिम शीर्षकमा समयसीमाभित्र प्रस्ताव तयार पारी पेस गर्न समितिका सदस्य उपप्रा.डा. डिल्लीराज गौतम र उपप्रा. प्रकाश शर्मालाई जिम्मेवारी तोक्ने, सहप्रा. डा. सुदर्शन सिलवाल, उपप्रा.डा. डिल्लीराज गौतम र उपप्रा. प्रकाश शर्माले तयार गरेका अनुसन्धान प्रतिवेदनलाई बाह्य मूल्याङ्कन प्रक्रियाका लागि अगाडि बढाउने निर्णय गरियो (२०८१/०७/०७),
- सहप्रा. डा. सुदर्शन सिलवाल, उपप्रा.डा. डिल्लीराज गौतम र उपप्रा. प्रकाश शर्माले तयार गरेका अनुसन्धान प्रतिवेदनलाई मूल्याङ्कन प्रक्रिया पूरा गरी स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो (२०८१/०७/२१),
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगमा प्राध्यापकहरूका लागि क्षमता विकास तालिम र उद्यमशीलता सहयोग कार्यक्रम (ESP 2025) का लागि आशय पत्र पेस गर्ने निर्णय गरिएको (२०८१/०७/२१),
- Dhaulagiri Journal of Contemporary Issues, July 2025, vol.3, Issue1 का लागि लेखरचना माग गर्ने र क्याम्पसमा कार्यरत शिक्षक, कर्मचारी तथा विद्यार्थीबाट लघुअनुसन्धानका लागि प्रस्ताव माग गर्ने निर्णय गरिएको (२०८१/०८/२१),

- Dhaulagiri Journal of Contemporary Issues, July 2025, vol.3, Issue1 का लागि तोकिएको अवधिमा प्रयाप्त लेखरचना उपलब्ध नभएका हुँदा पुनः लेखरचनाका लागि समयम थप गर्ने तथा लेखक र समीक्षकलाई समेत प्रति लेख रू. दुई हजारका दरले पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने निर्णय गरिएको र समितिका सदस्य सहप्रा.डा. सुदर्शन सिलवाल क्याम्पस प्रमुख हुनु भएकामा बधाई ज्ञापन गर्ने निर्णय गरिएको (२०८१/१०/११),
- अनुसन्धान व्यवस्थापन समिति बागलुङका लागि पुनर्गठित समितिमा थप हुन आएका समितिलाई बधाई ज्ञापन, शिक्षक सरोजराज पन्तको प्रक्रिया पूरा भइ आएको लघुअनुसन्धान स्वीकृत र धवलागिरि जर्नल वर्ष तीन, अंक तीनका लागि प्राप्त हुन आएका लेखहरू मध्येबाट १७ वटा लेख मात्र विज्ञसमीक्षाका लागि पठाउन प्रधान सम्पादकलाई अख्तियारी प्रदान गर्ने निर्णय गरिएको (२०८१/११/०१),
- यस अनुसन्धान व्यवस्थापन समिति र आइनो, सोओवा, खानसाइ र फुकुओका विश्वविद्यालयका प्रतितिहरू बीच आपसी भेटघान, अन्तरक्रिया र छलफल सम्पन्न गरिएको (२०८१/१२/१३),
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगमा पेस गरिएको क्षमता विकास तालिम प्रस्ताव स्वीकृत भई आएकामा सोको कार्यान्वयनका लागि डा. डिल्लीराज गौतमको संयोजकत्वमा कार्यान्वयन उपसमिति गठन गर्ने, कार्यक्रममा सहभागी हुनेहरूका लागि लेखसारसहित नाम दर्ता गराउनका लागि डा. गणेशप्रसाद शर्माको संयोजकत्वमा उपसमिति गठन गर्ने र उद्यमशीलता सहयोग कार्यक्रम (ESP) को प्रारम्भिक प्रस्ताव पत्र (LOI) स्वीकृत भएको हुँदा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगसँग परामर्श गरी थप कार्यक्रम तय गर्न डा. डिल्लीराज गौतमलाई जिम्मेवारी तोक्ने निर्णय गरियो (२०८१/१२/२९),
- यस क्याम्पसका अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू, क्याम्पस प्रशासन, प्राध्यापक संघ, कर्मचारी संघ र स्ववियुका बीच उद्यमशीलता सहयोग कार्यक्रमको मोडालिटी र सञ्चालन कार्यविधिका सम्बन्धमा सम्बन्धित विषयका विज्ञसहजकर्ता डोलेन्द्र पौडेलको उपस्थितिमा सर्वपक्षीय छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको (२०८२/०१/०५),
- प्राध्यापकहरूको क्षमता विकास लागिम २०८२ जेठ १४ देखि १८ सम्म सञ्चालन गर्ने भनिएकामा उक्त मिति संशोधन गरी २०८२ जेठ २३ देखि २७ सम्म सञ्चालन गर्ने र उपप्रा. डा. डिल्लीराज गौतमले तयार गरेको भीमादरबारको ऐतिहासिक, सामाजिक र सांस्कृतिक शीर्षकको लघुअनुसन्धान कृति मूल्याङ्कनका लागि विषय विज्ञलाई जिम्मा दिने निर्णय गरिएको (२०८२/०१/२६),

- बिवाइसी, बागलुङको अनुदान सहयोगमा स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीबाट शोध गर्न इच्छुक विद्यार्थी अनुसन्धान प्रस्ताव तयार गर्न लगाउन सम्बन्धित विभागहरूलाई जानकारी गराउने तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने,
- क्याम्पसमा अध्ययनरत् विद्यार्थी एवं सेवारत प्राध्यापक तथा कर्मचारीमा उद्यमशीलता प्रवर्द्धनका लागि विश्वविद्यालय अनुदान आयोगमा पेश गरिएको प्रस्तावपत्र स्वीकृत भइसकेको र सो कार्यक्रमका लागि विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले तोकेको मापदण्डभित्र रही क्या.प्र. सहप्रा. डा. सुदर्शन सिलवाल, स.क्या.प्र. हिरालाल रेग्मी र उपप्रा. विप्लव शर्माले ESP सञ्चालनसम्बन्धी पाठ्यक्रम तयार गरी UGC मा पेश भएकोमा उक्त पाठ्यक्रम स्वीकृत भई तोकिएको आर्थिक सहयोग प्राप्त भइसकेको,
- मिति २०८२ जेठ २३ देखि २७ सम्म सञ्चालन हुने प्राध्यापकहरूको क्षमता विकास तालिमका लागि कार्यविभाजन गर्ने निर्णय र धवलागिरि जर्नल वर्ष ३, अंक १ प्रकाशन बापत भएको खर्च स्वीकृत गरी भुक्तानीका लागि प्रशासनलाई अनुरोग गर्ने निर्णय गरिएको (२०८२/०२/२०),
- प्राध्यापकको क्षमता विकाससम्बन्धी पाँच दिने तालिम सञ्चालन कार्यक्रमको उद्घाटन कार्यक्रम -क्या. प्र. सहप्रा.डा. सुदर्शन सिलवालको प्रमुख आतिथ्यमा) सम्पन्न गरिएको (२०८२/०२/२३),
- क्षमता विकाससम्बन्धी पाँच दिने तालिम सञ्चालन कार्यक्रमको समापन कार्यक्रम (क्या.प्र. प्रा.डा. हरिप्रसाद पाठक, पृथ्वीनारायण क्याम्पस, पोखराको प्रमुख आतिथ्यमा) सम्पन्न गरिएको (२०८२/०२/२७),
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको आर्थिक सहयोग र अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिको सञ्चालनमा भएको प्राध्यापकहरूको क्षमता विकास लागिम (२०८२ जेठ २३ देखि२७) को समीक्षा गरिएको, तालिममा भएको खर्च स्वीकृत गरी भुक्तानीका लागि प्रशासनलाई अनुरोग गर्ने निर्णय गरिएको र सोको प्रतिवेदन तयार गरी विश्वविद्यालय अनुदान आयोगमा पेस गर्ने निर्णय गरिएको (२०८२/०३/०२),
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट स्वीकृत उद्यमशीलता सहयोग कार्यक्रम प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि पाठ्यक्रम निर्माण र तालिम सञ्चालनको कार्यविधि तथा कार्ययोजनाका विषयमा क्याम्पस परिवार र स्थानीय पालिका, उद्यमी, व्यापारी, समाजसेवी, शिक्षाप्रेमी लगायत बिच बृहत् अन्तरक्रिया र छलफल कार्यक्रम आयोजना गरिएको (२०८२/०३/०२),
- स्नातक तथा स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले तयार गरेका ५५ शोधपत्रको बौद्धिक चोरी (Plagiarism) परीक्षण गरी शोधार्थीहरूलाई बौद्धिक परामर्श उपलब्ध गराइएको,

- धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसका विभिन्न तह, संकाय र संस्थानमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले तयार गरेका अवलोकन भ्रमणका प्रतिवेदन, अनुसन्धान पत्र र गोष्ठी पत्रहरूमा बौद्धिक परामर्श तथा आर्थिक सहयोगका लागि क्याम्पस प्रशासनमा सिफारिस गरिएको,
- यस क्याम्पसका शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीहरूले स्थानीय तह, संघसंस्था र अन्य दातृनिकायबाट अनुसन्धानमूलक कार्य गर्न चाहनेहरूका लागि मध्यस्थता, बौद्धिक परामर्श र सिफारिस गर्ने गरिएको,

अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइबाट सम्पन्न भएको अनुसन्धानमूलक कार्यहरूको विवरण

अनुसन्धान व्यवस्थापन एकाइबाट आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पन्न भएका लघुशोधपत्रको विवरण तपशील बमोजिम रहेको छ-

क्र.सं.	अनुसन्धान कर्ता	शीर्षक	स्वीकृत मिति	कैफियत
1	Lecturer Prakash Sharma	Interface Between Myth and Reality Exploration of Myths Associated with Kalika Bhagawati Temple	20\07\2081	
2	Assoc.Prof. Dr. Sudarshan Silwal	Micro finance as a Catalyst for Socioeconomic change of User group in Baglung district.	21\07\2081	
3	Lecturer Dr. Dilli Raj Gautam	Enrollment Dynamics in Humanities and Sicial Sciences: Trends, Prospect and Challenges at T.U, Nepal	21\07\2081	
4	Teaching Assistant Saroj Raj Panta	Causes and Effect of Destroying Chautari in Fhalebas Municipality	01\11\2081	
5	उपप्रा. डा. डिल्लीराज गौतम	भीमा दरबारको ऐतिहासिक, सामाजिक र सांस्कृतिक महत्त्व	२०८२/०२/०२	

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा यस समितिद्वारा सञ्चालित कार्यक्रमको आम्दानी र खर्चको विवरण

क्र.स.	विवरण	आय तथा व्यय (रू. मा)		कैफियत
क.	आयतर्फ	आम्दानी	खर्च	
१.	**बैक मौज्दात**	१,३६,०००		
२.	**बैंक व्याज वापतको रकम**	१०,०००		
३.	लघुअनुसन्धान तथा परियोजना -शिक्षकबाट)	४०००	८५०००	
४.	विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट सेमिनार र गोष्ठी	१८००००	२७०९४१	
५	काठेखोला गाउँपालिकाबाट	८९२६८	८९२६८	
६	बौद्धिक चोरी परीक्षणवापत	५५,०००		
७	Dhaulagiri Journal of Contemporary Issues , July 2025, vol.3, Issue 1 प्रकाशन		४४८३५	
८	विज्ञ समीक्षकलाई पारिश्रमिक		२२,०००	
९	Dhaulagiri Journal of socio\Anthropology		८४७५०	
१०	प्रज्ञा सारथि		६५३१४४	
११	विद्यार्थी अनुसन्धान, अवलोकन भ्रमण तथा प्रकाशन		३८००००	
	अमेरिकाबाट सरसफाइमा	**१९६६०३**	**१९६६०३**	
		६७०८७१	१२३८७११	
	कुल खर्च			

स्रोतः धवक्या लेखा शाखा, बागलुङ, २०८२ ।

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ का लागि यस समितिद्वारा सञ्चालन गरिने नीति तथा कार्यक्रमहरू

१. अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूका लागि सदस्यता नवीकरण र नयाँ सदस्यता वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने,

२. Dhaulagiri Journal of Contemporary Issues, July 2026, vol.4, Issue 4 प्रकाशन गर्ने,

३. शैक्षणिक कार्ययोजना, शिक्षण विधि तथा मूल्याङ्कनसम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन कार्यलाई निरन्तरता दिने,

४. शोध प्रस्ताव लेखन, अनुसन्धान प्रतिवेदन लेखन, अनुसन्धान विधि तथा प्राज्ञिक लेखनसम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी आयोजना गर्ने,

५. क्याम्पसका विभिन्न विभागहरूबाट विद्यार्थीहरूले गर्ने शोधकार्यमा **एकरूपता र गुणस्तरीयता** कायम गर्न अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिले तयार गरेको अनुसन्धान निर्देशिकालाई पूर्ण **कार्यान्वयनमा जोडदिने,**

६. क्याम्पसका प्राध्यापक संघ, समाजशास्त्र/मानवशास्त्र विभाग लगायत क्याम्पस परिवारबाट प्रकाशित हुने जर्नलका लगायत अन्य निकायहरूबाट प्रकाशित हुने अन्य पुस्तक, जर्नल, बुलेटिन र स्मारिका लगायतका प्रकाशनहरूमा एकरूपता र गुणस्तरीयता कायम गर्न समितिका तर्फबाट आर्थिक एवम् प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

७. क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूले प्रकाशित गर्ने अध्ययन अवलोकन भ्रमणका प्रतिवेदनहरू तथा स्नातकोत्तर तहका शोधकार्यका लागि आवश्यकता अनुसार प्राविधिक सहयोग र उत्कृष्ट कार्यका लागि केही विद्यार्थीहरूलाई आर्थिक सहयोग समेत उपलब्ध गराउन सिफारिस गर्ने,

८. समितिका तर्फबाट प्रदान हुँदै आएको लघुशोध कार्यका लागि यस आर्थिक वर्षमा पनि आठदेखि १० जना शोधकर्तालाई उत्कृष्टताका आधारमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउन सिफारिस गर्ने र गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिने,

९. क्याम्पसभित्र तथा क्याम्पस बाहिरका स्थानीय तह, संघसंस्था तथा अन्य निकायहरूबाट परामर्श सेवा, अनुसन्धान कार्य सम्पादन र अक्षयकोष स्थापनाका लागि माग भई आएमा समितिका तर्फबाट समझदारी पत्र गर्ने, गराउने,

१०. यस क्याम्पसका स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरू मध्येबाट विभिन्न शीर्षकमा शोध प्रस्ताव माग गर्ने र उक्त शोधप्रस्ताव अनुसारको शोधवृत्ति उपलब्ध गराइदिन स्थानीय सरकारसँग पत्राचार तथा समन्वय गर्ने गराउने,

११. समितिका तर्फबाट भएगरेका कार्यहरूको प्रतिवेदन तयार गरी प्रकाशित गर्ने, गराउने,

१२. अनुसन्धान व्यवस्थापन समिति सदस्य तथा शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीहरूलाई समेत समेट्ने गरी अनुकूलता अनुसार अध्ययन तथा अवलोकनमूलक भ्रमणको आयोजना गर्ने, गराउने,

१३. अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिका तर्फबाट वार्षिक रूपमा प्रकाशित हुने Dhaulagiri Journal of Contemporary Issues लाई केन्द्रित गरी OJS System, Plagiarism (भावहरण) सम्बन्धी सम्बन्धित लेखकहरूलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना गर्ने,

१४. मिति २०७४ फागुन २१ देखि व्यक्तिगत रूपमा रू ५००० सहयोग संकलन गरी अनुसन्धान कार्यलाई निरन्तरता दिइदै आएकामा आगामी वर्ष २०८१/०८२ देखि उक्त व्यक्तिगत आर्थिक सहयोगलाई समितिको अक्षयकोषमा जम्मा गरिएको र नयाँ सदस्यता थप गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने,

१५. अनुसन्धान समितिको खातामा अक्षयकोष राख्ने आजीवन सदस्यहरूलाई विशेष अवसरमा सम्मान गर्ने,

१६. समितिको आयोजना र विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको सहयोगमा पाँच दिने अनुसन्धान प्रस्ताव लेखन विकास सम्बन्धी गोष्ठी सञ्चालन गर्ने र सहभागीलाई लघुअनुसन्धान तथा

अनुसन्धानमूलक लेख तयार गर्न लगाई DOI प्राप्त जर्नलमा लेख प्रकाशन कार्यलाई निरन्तरता दिने,

१७. यस क्षेत्रका स्थानीय तह, शैक्षिक संघसंस्थाहरू, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू र सहकारी लगायतका सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूलाई समितिका तर्फबाट बौद्धिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने,

१८. आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ भित्रमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र अन्य संघसंस्थाको आर्थिक सहयोगमा एउटा अन्तराष्ट्रिय स्तरको कार्यशाला गोष्ठी कार्यक्रमको आयोजना गर्ने,

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ मा यस समितिद्वारा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूका लागि आर्थिक स्रोत व्यवस्थापनका आधारहरू

१. सदस्यता नवीकरण र नयाँ सदस्यता वितरण शुल्क,

२. क्याम्पस प्रशासनले नियमअनुसार अनुसन्धान, कार्यशाला गोष्ठी, प्रशिक्षण, प्रविधि तथा क्षमता विकास तालिम, अभिमुखीकरण गोष्ठी, अध्ययन अवलोकन भ्रमण, प्रकाशन, छात्रवृत्ति लगायतका अनुसन्धानमूलक तथा प्राज्ञिक कार्यका लागि नियमानुसार छुट्याइएको बजेट,

३. क्याम्पस प्रशासनका तर्फबाट विभिन्न शीर्षकमा हुने आम्दानी खर्चको नियमानुसार प्राप्त हुने कार्यसञ्चालन खर्च वापतको रकम,

४. अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिका तर्फबाट हुने परामर्श सेवावापतको प्राप्त हुन आउने रकम,

५. अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिको राष्ट्रिय बाणिज्य बैंकको वचत खातामा रहेको रकमको व्याज वापत प्राप्त हुने रकम,

६. विभिन्न तह र निकायहरूबाट शोध प्रस्ताव स्वीकृत भए पश्चात प्राप्त हुन आउने रकम,

७. समितिद्वारा प्रकाशित जर्नल तथा अन्य सामग्रीहरूको विक्रीवितरणबाट प्राप्त हुन आउने रकम,

८. अन्य विविध स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम ।

RMC को प्रस्तावित कार्यक्रमहरू र अनुमानित आय व्यय विवरण (आ. व. २०८२/०८३)

क्र.स.	विवरण	आय तथा व्यय (रू. मा)		जम्मा (रू. मा) जम्मा	कैफियत
	आय तर्फ	आन्तरिक	बाह्य		
	बैक मौज्दात	१५००००			**बचत**
	बैंक व्याज वापतको रकम	७,०००			**बचत**
क.	**क्याम्पसबाट प्राप्त हुने आय शीर्षक**				
१.	अनुसन्धान तथा विकास	१,०००,०००		१,०००,०००	
२.	तालिम, सेमिनार र गोष्ठि	२००,०००		२००,०००	
३.	अन्य	५००,०००		५००,०००	

ख.	**अनुदान आयोगबाट प्राप्त आय शीर्षक**		३००,०००	३००,०००	
ग.	**विविध स्रोतबाट प्राप्त आय**	**३००,१०१**		३००,१०१	स्थानीय तह तथा अन्य
जम्मा (क+ख+ग)		**२,०००,१०१**	**३००,०००**	**२,३००,१०१**	
घ.	**व्यय तर्फ**	**आन्तरिक**	**बाह्य**	**जम्मा**	
१.	Dhaulagiri Journal of Contemporary Issues , July 2024, vol.2, Issue 2 प्रकाशन	२००,०००	०.००	२००,०००	धवक्या
२.	कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन	२००,०००	१००,०००	३००,०००	धवक्या र त्रिवि अनुसन्धान निर्देशनालय
३.	लघु शोध विद्वत्वृति	३००,०००	१००,०००	४००,०००	धवक्या र अन्य
४.	शैक्षणिक कार्ययोजना तथा शिक्षण विधि सम्बन्धी गोष्ठी सञ्चालन	१००,०००	०.००	१००,०००	धवक्या
५.	अनुसन्धान अवलोकन भ्रमण तथा प्रकाशन	२००,०००	०.००	२००,०००	धवक्या
	शिक्षक तथा कर्मचारी	३००,०००	०.००	३००,०००	
	विद्यार्थी	२००,०००	०.००	२००,०००	
६	परामर्श तथा विशेषज्ञता सेवा	१००,०००	०.००	१००,०००	विषय विज्ञ
७.	शोध प्रस्ताव लेखन तथा प्राज्ञिक लेखन सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी आयोजना	२००,०००	१००,०००	३००,०००	धवक्या र UGC
८.	कार्यालय व्यवस्थापन	५०,१०१	०.००	५०,१०१	धबक्या
९.	बैठक तथा साधारण सभा सञ्चालन	५०,०००	०.००	५०,०००	धबक्या
१०.	अन्य खर्च	१००,०००	०.००	१००,०००	धबक्या
	आन्तरिकबाट खर्च	**२,०००,१०१**			
	बाह्यबाट खर्च		**३००,०००**		
	कुल खर्च			**२,३००,१०१**	

माथि उल्लेखित कार्यक्रमहरूका अतिरिक्त अन्य कार्यक्रमहरू आवश्यकता अनुसार थपघट गर्न सकिने छ ।

निष्कर्ष

मिति २०८१ वैशाख ०७ गतेदेखि २०८२ असार मसान्तसम्म यस समितिमा कुल २४ वटा बैठक, भेला र ठूला कार्यक्रमहरू सम्पन्न भएका छन् । आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमहरू मध्य करिब ७५ प्रतिशत काम सम्पन्न भइसकेका र विविध कारणले गर्दा पूरै प्रस्तावित कार्यक्रमहरू सम्पन्न हुन नसकेको देखिन्छ । प्रस्तावित कार्यक्रमअनुसार लघुशोध कार्य सम्पन्न गराउन नसकिएको, अवलोकन भ्रमणको कार्यक्रम आयोजना गर्न नसकिएको, धवलागिरि जर्नलमा लेख प्रकाशन गर्ने लेखकहरूलाई पारिश्रमिक उपलब्ध गराउन नसकिएको र प्रस्तावित कार्यक्रमअनुसारको खर्च गर्न नसकिएको अवस्था रहेको छ ।

शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण उपसमितिको वार्षिक प्रतिवेदन

-कुलप्रसाद अधिकारी
OTP निर्माण तथा शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण उपसमिति

परिचय

OTP (Overall Teaching Plan) भन्नाले वार्षिक कार्ययोजना, एकाइ योजना र दैनिक पाठयोजनालाई जनाउँछ । योजनाबिना कुनै पनि कार्य सहज तरिकाबाट निर्धारित समयमा पूरा हुन गाह्रो हुन्छ । त्यस्तै शिक्षणकार्यमा पनि सत्रको आरम्भमा उचित योजना बनाएर अगाडि बढिएन भने शिक्षण कार्य सहज रूपमा अघि बढ्ने कुरामा अवरोध सिर्जना हुन सक्छ । त्यसैले शैक्षिक कार्य पात्रो निर्माण गरी OTP समेत बनाउनुपर्छ । पाठ्यक्रमअनुसारका विषयवस्तु शिक्षण गर्न र आवश्यकताअनुसार क्रियाकलाप गराउन शैक्षिक योजनाको आवश्यकता पर्दछ । हरेक शिक्षकले आफ्नो शिक्षण कार्यलाई प्रभावकारी, उद्देश्यपूर्ण र व्यावहारिक बनाउन शैक्षणिक योजना निर्माण गरी त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्छ । योजनाबद्ध ढङ्गले शिक्षण गरेमा मात्र पाठ्यक्रमले अपेक्षा गरेका उद्देश्यप्राप्तिमा सहयोग पुग्दछ ।

शैक्षणिक योजना निर्माण गर्नका लागि आवश्यक पर्ने महत्त्वपूर्ण साधन शैक्षिक कार्यपात्रो हो । यसले जुन कुनै शैक्षिक संस्थामा एक शैक्षिक सत्रभित्र हुने सम्पूर्ण शैक्षिक तथा अतिरिक्त क्रियाकलापको खाका प्रस्तुत गर्दछ । यसले एकातर्फ सम्पूर्ण प्राध्यापकहरूलाई वार्षिक कार्ययोजना, एकाइ योजना तथा पाठयोजना निर्माण कार्यमा सहयोग पुऱ्याउँछ भने अर्कोतर्फ विद्यार्थीलाई पठनपाठनलगायत सहक्रियाकलाप र अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न मार्गदर्शन गर्दछ । क्याम्पसले पठनपाठनलगायत विद्यार्थीहरूको विशेष सीप र क्षमताको विकास गर्ने कुरालाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कार्यसम्पादन गरिरहेको छ । यसका लागि २०७९।११।१४ मा गठन गरिएको शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण उपसमितिलाई अझ व्यवस्थित र कामकाजी बनाउनको लागि OTP निर्माण तथा शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण उपसमिति भनी मिति २०८२।१।१० मा पुनर्गठन गरिएको छ । यो समिति शिक्षा विभागका विभागीय प्रमुख कुलप्रसाद अधिकारीको संयोकत्वमा रहेको छ । समितिको संरचना यसप्रकार छ :

संयोजक : कुलप्रसाद अधिकारी
सदस्य : शिवप्रसाद पौडेल
,, : देवबहादुर क्षेत्री
,, : सरस्वती शर्मा
,, : केदारनाथ शर्मा
: डम्मरसिंह खत्री

: नवराज शर्मा
: प्रदीप पन्त
: हंशबहादुर सार्की

समितिमार्फत भएका कार्यहरु

- प्रत्येक वर्ष र सेमेस्टरको कक्षा सञ्चालन भएको मितिबाट एक हप्ताभित्र सम्पूर्ण शिक्षकहरूले आफूले प्राध्यापन गर्ने विषयको वार्षिक कार्ययोजना एकाइ योजना सम्बन्धित विभागीय प्रमुख, इन्चार्ज तथा कोअर्डिनेटरमार्फत QAA शाखाको Email मा पठाउनको लागि पहल।
- शैक्षिक सत्र ०८१/०८२ का लागि अघिल्लो समितिले निर्माण गरेका कार्य गरेका योजनाहरु अनुमोदन गर्दै वि. सं. २०८२ को भित्तेपात्रो निर्माणका लागि क्याम्पसमा सञ्चालन गर्न सकिने सम्भावित कार्यक्रमहरु विभिन्न विभाग, सङ्काय तथा संस्थानबाट आआफ्नो विभागले गर्ने अभिमुखीकरण, प्रयोगात्मक परीक्षा, आन्तरिक परीषा, सह तथा अतिरिक्त क्रियाकलापको सूची समितिमा पेस गर्न आव्हान ।
- क्याम्पस प्रशासनले गर्ने क्रियाकलापहरूको सूची मितिसहित समितिमा पेस गर्न अनुरोध ।
- विभिन्न विभाग र अध्ययन संस्थानबाट प्राप्त कार्यक्रम र सूचीलाई एकीकृत गर्ने काम सम्पन्न ।
- विभिन्न विभाग र अध्ययन संस्थानबाट प्राप्त भएका कार्यक्रमका सूचीलाई क्याम्पस प्रमुख र सहायक क्याम्पस प्रमुखहरूलाई जानकारी गराई क्याम्पस प्रशासनबाट प्राप्त कार्यक्रमका सूचीसहित समावेश गरी शैक्षिक कार्यपात्रो २०८२ निर्माण गर्ने निर्णय ।
- विभिन्न विभाग र अध्ययन संस्थानबाट आएका कार्यक्रमका सूचीलाई काँटछाँट र एकीकृत गरी शैक्षिक क्यालेन्डर २०८२ मा समावेश गर्नुका सार्थ त्तब्ब सँग सम्बन्धित विभिन्न समिति र उपसमितिका बैठकहरूसमेत शैक्षिक क्यालेन्डरमा समावेश गर्ने निर्णय
- शैक्षिक क्यालेन्डरमा सम्पूर्ण विभाग, संस्थान, क्याम्पस प्रशासनका कार्यहरु, विद्यार्थीकेन्द्रित कार्यक्रमलगायत सम्पूर्ण कक्षाका विषय कोडहरु शिक्षक र सरोकारवालाका फोन नम्बरलगायत अन्य उपयोग सन्दर्भ सामग्रीहरु, शैक्षिक कार्यक्रम, हिउँदे र बर्खे बिदा, चाडपर्व बिदा, स्थानीय बिदा, सार्वजनिक बिदासमेत समावेश गरी वि. सं. २०८२ को भित्तेपात्रो प्रकाशनका लागि क्याम्पस प्रशासन र स्व. वि. यू. लाई जिम्मा लगाउने कार्य सम्पन्न ।

अध्याय : तीन

विभिन्न शिक्षण विभागका वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

यस खण्डमा क्याम्पसमा रहेका विभिन्न विषयका विभागीय प्रमुख एवम् कार्यक्रम संयोजकबाट प्रस्तुत गरिएका वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनलाई समावेश गरिएको छ ।

नेपाली तथा नेपाली शिक्षा विषयको प्रगति प्रतिवेदन २०८१/०८२

-उपप्रा. डा. आनन्दराज सिलवाल
विभागीय प्रमुख

परिचय

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस धवलागिरि महेन्द्र इन्टर कलेजको नामबाट २०१९ सालभाद्र २ गते स्थापना भई महेन्द्र बहुमुखी क्याम्पस हुँदै हाल धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसका रूपमा परिचित रहेको छ । यस क्याम्पस स्थापना भएको ६४ वर्ष भन्दा बढी भइसकेको छ । क्याम्पसमा २०२३ साल जेष्ठमहिनादेखि मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायका विषयहरूबाट प्रमाणपत्र तहको रात्रिकालीन कक्षा सञ्चालन भएको हो । क्याम्पसलाई २०३० सालमा त्रिभुवन विश्वविद्यालयले आफ्नो आंगिक क्याम्पसको रूपमा परिणत गरेको हो । यस क्याम्पसमा २०३४ सालदेखि मानविकी सङ्कायमा स्नातक तहको पढाइ सञ्चालन भएको हो । क्याम्पसमा हाल मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र र शिक्षाशास्त्र सङ्कायमा नेपाली विषयमा स्नातकदेखि स्नातकोत्तरसम्मको पठनपाठन हुँदै आएको छ ।

उद्देश्यहरू

प्रस्तुत कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य शैक्षिक सत्र २०८१ देखि २०८२ असारसम्मको नेपाली र नेपाली शिक्षा विषयको शैक्षिक उपलब्धिको यथार्थ अवस्थाको विश्लेषण गर्नु र यस विभागले आगामी शैक्षिक सत्रमा सम्पन्न गर्ने कार्यक्रमहरू प्रस्तावित गर्नु रहेको छ ।

अपेक्षित उपलब्धिहरू

प्रस्तुत कार्यक्रममा शैक्षिक सत्र २०८१ देखि २०८२ असारसम्मको नेपाली र नेपाली शिक्षा विषयको शैक्षिक उपलब्धिको यथार्थ अवस्था पहिचान भई आगामी शैक्षिक सत्रको शैक्षिक उपलब्धिमा थप प्रगति हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

शैक्षिक सत्र २०८१ देखि ०८२ असारसम्म सम्पन्न गरिएका कार्यहरू

प्रस्तुत कार्यक्रमलाई थप उपलब्धिमूलक बनाउने प्रयोजनका लागि यस शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ मा १८ ओटा नियमित बैठकहरू र ५ ओटा स्नातक र स्नातकोत्तर तहका शोधपत्र, सिर्जना पत्र र पत्रकारितासम्बन्धी मूल्यांकन बैठकहरू सम्पन्न भएका छन् । बैठकले गरेका निर्णयहरू मूलतः कार्यान्वयन भएका छन् । जसलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :-

(क) स्नातक तहका शोध तथा सिर्जना गर्ने विद्यार्थीका शोधपत्र तथा सिर्जनापत्रको आवश्यक मूल्यांकन गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गरिएको,
(ख) स्नातकोत्तर मानविकितर्फका शोधपत्रहरूको आवश्यक मूल्यांकन गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गरिएको,
(ग) स्नातक मानविकि चौथो वर्षतर्फका शोधपत्रहरूको आवश्यक मूल्यांकन गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गरिएको,
(घ) स्नातकोत्तर शिक्षातर्फका ८ ओटा शोधपत्रहरूको आवश्यक मूल्यांकन गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गरिएको,
(ङ) स्नातकोत्तर शिक्षातर्फका ५ ओटा शोधपत्रहरूको आवश्यक मूल्यांकनको अवस्थामा पुराइएको,
(च) स्नातकोत्तर शिक्षातर्फका विद्यार्थीहरूको प्राज्ञिकलेखन, शोधप्रस्तावलेखन तथा भाषिक सम्पादनलेखनको आवश्यक मूल्यांकन गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गरिएको,
(छ) विभागलाई थप व्यवस्थित गरिएको ।

शैक्षिक सत्र २०८१ देखि ०८२ असारसम्मको नेपाली विषयको शैक्षिक उपलब्धि

वि.ए. प्रथम वर्ष २०८१मा नेपाली विषयतर्फ विद्यार्थी भर्ना नभएको ।

Table 1: BA 2nd Year 2081

SN	Subject Title	Subject Code	Abs.	Pass	Fail	Total	Pass %
1	Comp. Nepali (Theory)	Cnep. 402	2	23	1	26	88.46
2	Comp. Nepali (Asst)	Cnep 402		26	0	26	100
3	Nep 423: Nep. loksahitya ra Purbaadhunik Nep. Sahitya (Theory)	Nep. 423:		4	0	4	100
4	Nep 423: Nep. loksahitya ra Purbaadhunik Nep. Sahitya (Asst)	Nep 423:		4	0	4	100
5	Nep 424: Adhunik Nep. Nibandha, yatrasahitya (Theory)	Nep. 424:		4	0	4	100
6	Nep 424: Adhunik Nep. Nibandha, yatrasahitya (Asst)	Nep 424:		4	0	4	100

Table 2: BED 1st Year 2081

SN	Subject Title	Sub. Code	Absent	Pass	Fail	Total	Pass%
1	Compulsory Nepali	CNEP401	2	93	1	96	96.88
2	Nepali Katha Ra Upanyas	NEP416	1	20	16	37	54.05
3	Nepali Natak Ekanki Ra Niban	NEP417	2	25	10	37	67.57
4	Nepali Katha Ra Upanyas 418	NEP418		3	0	3	100

Table 3: BED 2nd Year 2081

SN	Subject Title	Sub. Code	Absent	Pass	Fail	Total	Pass %
1	Bhasa Bigyan ra Nepali Bhasa	NEP422	2	7	20	29	24.14
2	Nepali Kabita Kabya	NEP423	1	23	5	29	79.31
3	Nepali Bhasa Pathya, Pathyapustak tatha Sikshen Pad	NEP424	1	15	13	29	51.72
4	Nepali Kabita Kabya	NEP429	1	7	0	8	87.5

Table 4: MED NEPALI 1st SEMESTER

SN	SubjectTitle	SubjectCode	Absent	Pass	Fail	Total	Pass %
1	Bhasha bigyan	NEPED 515		3	3	6	50
2	Nepali aakhyan ra natak	NEP.ED.516		6	0	6	100
3	Purbiya ra pashchatya samalochana	NEP.ED.517		6	0	6	100
4	Prayogik bhasha bigyan ka pramukh kshetra	NEP.ED.518		6	0	6	100

Table 5: MED NEPALI 2nd SEMESTER

SN	SubjectTitle	Subject Code	Absent	Pass	Fail	Total	Pass %
1	Bhashik Parikshyan	NEP.ED.524		5	0	5	100
2	Nepali Kabita Kabya	NEP.ED.525		5	0	5	100
3	Aadhunik Nepali Nibandha ra Samalochana	NEP.ED.526		5	0	5	100
4	Samajik Tatha Mano-Bhasa Bigyan	NEP.ED.529		5	0	5	100

Table 6: MED NEPALI 3rd SEMESTER

SN	Subject Title	Sub. Code	Absent	Pass	Fail	Total	Pass %
1	Nepali Bhasha Shikshyan	Nep. Ed. 535	1	4	0	5	80
2	Bhasha Bigyan Ka Pramukh Siddhanta	Nep. Ed. 537		3	2	5	60
3	Bhashik Anusandhan Bidhi	Nep. Ed. 538		5	0	5	100
4	Bhashik Bidha Shikshyan	Nep. Ed. 539		5	0	5	100

एम.एड्. चौथो सेमेष्टरमा सतप्रतिशत नतिजा प्राप्त भएको पाइन्छ ।

नतिजा विश्लेषण

(क) स्नातभन्दा स्नातकोत्तर तहको नतिजा औषतमा राम्रो रहेको पाइयो,

(ख) विद्यार्थीले नियमित कक्षा नलिने, बिचैमा कक्षा त्याग्ने, पूरै परीक्षा नदिने समस्या देखियो,

(ग) शिक्षा संकायका तुलनामा मानविकी संकायमा विद्यार्थीको संख्या अत्यधिक न्युन रहेको पाइयो,

(घ) कुनै विषयमा नतिजा राम्रो हुने र कुनैमा नतिजा नराम्रो हुनुका कारणहरूका विषयमा समीक्षा गरियो,

(ङ) पहिलो पिरियड र अन्तिम पिरियमा विद्यार्थी कक्षामा नबस्ने समस्या देखियो ।

(च) कुनै वर्ष कुनै विषयको प्रश्नपत्र विद्यार्थीको तयारी अनुसार नभइ फरक ढंगले प्रश्न सोध्ने र कुनै वर्ष कुनै विषयको उत्तर पुस्तिका परीक्षण सन्तोषजनक नभएको भन्ने विषयमा पनि छलफल गरियो,

(छ) स्नातक तह मानविकी र शिक्षा तर्फको २०८१ देखि ०८२ असारसम्मको नतिजा विश्लेषण गर्दा औषतमा ४०-८० प्रतिशत रहेको पाइयो,

(ज) स्नातकोत्तर तह सेमेस्टरतर्फको २०८१ देखि ०८० सम्मको नतिजा विश्लेषण गर्दा औषतमा ६०-९० रहेको पाइयो,

(झ) स्नातकोत्तर तह सेमेस्टरतर्फको २०८१ देखि ०८२ असारसम्मको नतिजा विश्लेषण गर्दा औषतमा ८०-९९ रहेको पाइयो,

(ञ) सेमेस्टर प्रणालीमा विद्यार्थी संख्या कम हुने भएको र केही विद्यार्थीले बिचैमा कक्षा त्याग्ने, पूरै परीक्षा नदिने समस्या देखियो,

(ट) विभागको बैठक बसी आआफ्नो विषयको नतिजाका विषयमा छलफल गरी आगामी दिनमा विद्यार्थी संख्या बढाउने, अनिवार्य वार्षिक कार्ययोजना बनाइ पठन पाठन गर्ने, तोकिएको समयमा विद्यार्थीको आन्तरिक परीक्षा लिई विद्यार्थीलाई पृष्ठपोषण गर्ने र आगामी नतिजा योभन्दा पनि राम्रो गर्ने निर्णय गरियो,

(ठ) स्नातकोत्तर सिर्जनशील विद्यार्थी समूहले प्रकाशन गरेको धवलागिरि प्रवाह पत्रिकालाई पुनः प्रकाशनमा ल्याउने निर्णय गरियो ।

विभागका मूलभूत चुनौतिहरू

(क) अधिकतम पाठ्यभार र न्युन जनशक्ति हुनु,

(ख) एउटै जनशक्ति विहानी सत्र, दिवा सत्र र सन्ध्याकालीन सत्रका शैक्षिक कार्यक्रममा सम्लग्न हुनुपर्ने बाद्यता,

(ग) अधिक्तम पाठ्यभार वहन गर्दा जनशक्ति प्राज्ञिग उन्नयनमा सक्रिय हुन नसक्नु,

(घ) जनशक्तिका अभावमा अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्न नसक्नु,

(ङ) जनशक्तिका अभावका कारणले अनुसन्धान तथा सिर्जनात्मक कार्यमा जनशक्ति सर्पित हुन नसक्नु र विद्यार्थीहरूलाई पनि प्रस्तुत कार्यमा सम्लग्न गराउन असमर्थ हुनु ।

विभागका भावी नीति तथा कार्यक्रमहरू

शैक्षिक सत्र २०८२/०८३ का लागि निम्न कार्यक्रमका योजनाहरू बनाइएको छ :

(क) क्याम्पसले तयार गरेको वार्षिक कार्ययोजना अनुसारको आन्तरिक परीक्षा विभागका तर्फबाट सञ्चालन गर्ने,

(ख) मानविकी संकायतर्फ विद्यार्थी संख्या र नतिजालाई बढाउन विशेष पहल गर्ने,

(ग) शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ विद्यार्थी संख्या र नतिजालाई बढाउन अग्रसर हुने,

(घ) आगामी वर्षमा विद्यार्थीको उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन विशेष पहल गर्ने,

(ङ) धवलागिरि प्रवाह पत्रिकालाई प्रकाशनमा ल्याउने,

(च) स्नातकोत्तर तहका विद्यार्थीलाई ध्यानमा राखी अनुकूल समयमा शोधप्रस्ताव लेखनसम्बन्धी गोष्ठीको आयोजना गर्ने,

(छ) स्नातक तहका विद्यार्थीलाई ध्यानमा राखी अनुकूल समयमा शोध, सिर्जना र पत्रकारितासम्बन्धी गोष्ठीको आयोजना गर्ने,

(ज) विभागीय पठनपाठनमा सहजताका लागि विभागीय पुस्तकालयको व्यवस्था मिलाउन क्याम्पस प्रशासनसँग अनुरोध गर्ने,

(झ) विभागबाट प्रकाशित भइसकेको प्रायोगिक नेपाली सन्दर्भ सामग्रीलाई आगामी वर्षदेखि क्रमशः प्रकाशन गर्दै जाने,

(ञ) स्नातकोत्तर तहका कार्यक्रमहरू भौतिक उपस्थितिमा भन्दा विद्युतीय सञ्जालमा प्रभावकारी भएको हुँदा आगमी वर्षका लागि पनि निरन्तरता दिने,

(ट) क्याम्पसले तोकेको वार्षिक कर्यातालिकानुसार कम्तीमा दुईपटक विद्यार्थीको भौतिक उपस्थितिमा आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन गर्ने,

(ठ) विभागको कार्यकक्ष व्यवस्थित गर्न, विभागीय सदस्यहरूलाई बस्ने कुर्ची, टेवल र शिक्षण सामग्री राख्ने घर्रावाला दराजका साथै आवश्यक सामग्रीको व्यवस्थापनका लागि करिब रू २,५०००० अक्षरूपी दुइलाख लागत लाग्ने भएकाले प्रस्तुत बजेटको व्यवस्था मिलाइदिन क्याम्पस प्रशासनमा अनुरोध गर्ने ।

निष्कर्ष

निष्कर्षतः मानविकितर्फ स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा अनिवार्य र ऐच्छिक विषयको नतिजा उपलब्धिमूलक नै रहन गएको छ । यसैगरी शिक्षाशास्त्रतर्फ स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा अनिवार्य र ऐच्छिक विषयको नतिजा पनि उपलब्धिमूलक नै रहेको देखिन्छ । विषयगत दक्षता र अनुसन्धानमूलक कार्यमा जनशक्तिलाई समर्पित गराउन र पाठ्यभारका आधारमा जनशक्तिको

व्यवस्थापन गर्न सकियो भने आगामी शैक्षिक सत्रमा विद्यार्थीहरूलाई समेत पाठ्यक्रमले तोकेको विषयवस्तुका साथै अनुसन्धानमूलक तथा सिर्जनात्मक कार्यमा सम्लग्न गराई उत्कृष्ट उपलब्धि हासिल गर्न सकिने देखिन्छ ।

Educational Progress Report of Management Department

–Dhurba Raj Gautam
Head of Department

Background

Dhawalagiri Multiple Campus is one of the pioneer education institutions in Nepal and only one leading constituent campus of Tribhuvan University in this Dhaulagiri area. It was established in 2019 Bhadra 2 as Dhawalagiri inter college with a greater enthusiasm of the local communities, social workers and leaders, businessman, intellectuals, educationalist and others people of neighbouring districts Myagdi, Parbat and Mustang. In 2030 BS, this college was included as one of the constituent campus of the TU named as Mahendra Campus Baglung. After the political change in 2063 Bs its named is changed to Dhawalagiri Multiple Campus by TU Assembly.

From the beginning campus started by education of Humanities IA and BA laterally college launched different faculty and programs such as BED, BBS, BSC, MBS, MA, MED and BBA Program and planning to conduct BCA programs from this year. The flow of student in Management Programs is attractive and holds majority of the students, and result of BBA programs is very good and leading all over nations.

Limited faculties of the department only 10 members serving in our department are devoting to their duties and responsibilities to achieve successful result.

Structure of Management Department

Department of Management of this campus is the largest department in this Campus. There is 11 members in this department from management stream and others faculties from English, Statistics, Economics, Social science departments are also involved in teaching learning activities of the department. The departmental structure of this department is as follows.

Chair Person: Dhurba Raj gautam
Member: Biplov Sharma
Member: John Bajracharya
Member: Yam Prasad Sharma
Member: Ramraja Kandel
Member: Resham Lal Sapkota
Member: Khagaraj Sharma
Member: Navaraj Sharma
Member: Shuwash KC
Member: Kedarnath Paudel

Result Analysis

The result of academic year 2080/081 and 2081/082 is analyzed and presented as below on the table.

For The Year 2081/082

Subject & Code	**Academic Year: 2080 Faculty: Management Level: Bachelor (BBS) Year : First**					
	Total	**Appeared in exam**	**Absent**	**Passed**	**Failed**	**Pass %**
Business English MGT-201	**215**	**213**	**2**	**43**	**170**	**20**
Micro Economics MGT-203	**215**	**198**	**17**	**23**	**164**	**15.42**
Business Statistics MGT- 202	**215**	**199**	**16**	**29**	**170**	**13.49**
Principle of Management MGT- 213	**215**	**194**	**21**	**54**	**140**	**25.12**
Accounting for Financial Analysis MGT- 211	**215**	**191**	**24**	**64**	**127**	**29.77**

The minimum pass percentage is 13.42% and maximum pass percentage is 29/77%. Average pass % of BBS 1st year's is 21.56 %. Which is very low level of achievement.

Subject & Code	Academic Year: 2081 Faculty: Management Level : Bachelor (BBS)Year : First					
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Pass %
Business English MGT-201	169	163	6	49	112	29.34
Micro Economics MGT-203	169	162	7	12	150	7.06
Business Statistics MGT-202	169	160	9	17	143	10.12
Principle of Management MGT- 213	169	158	11	21	137	12.43
Accounting for Financial Analysis MGT- 211	169	162	7	19	143	11.24

The minimum pass percentage is 10.12% and maximum pass percentage is 29.34% Average pass % is 19,73% which is very low level of achievement.

Subject & Code	Academic Year: 2080 Faculty: Management Level: Bachelor (BBS) Year: Second					
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Pass %

Macro Economics MGT-209	**121**	**121**		**14**	**107**	**11.57**
Cost & Mgmt. Account ACC-212	**121**	**121**		**35**	**86**	**28.93**
OB & HRM MGT- 223	**121**	**121**		**39**	**82**	**32.23**
Business Communication MGT-205	**121**	**121**		**63**	**58**	**52.07**
Fundamentals of Financial Management FIN- 215	**121**	**121**		**47**	**75**	**38.02**

The minimum pass % is 11.57% and maximum pass % is 52.07% and average pass % is 31.82% which is satisfactory level of achievement

Subject & Code	**Academic Year: 2080 Faculty: Management Level: Bachelor (BBS) Year: Third**					
	Total	**Appeared in exam**	**Abs.**	**Passed**	**Failed**	**Pass %**
Business Law MGT:204	**92**	**89**	**3**	**49**	**40**	**53.26**
Business Strategy & Environment MGT:217	**92**	**84**	**9**	**33**	**51**	**35.86**
Taxation in Nepal ACC: 224	**92**	**80**	**12**	**30**	**50**	**32.60**
Fundamentals of Marketing MKT-214	**92**	**85**	**7**	**41**	**44**	**44.57**
Fundamentals of financial systems FIN:226	**92**	**83**	**9**	**45**	**38**	**48.91**

The minimum pass percentage is 32.6% and maximum pass percentage is48.91%. High level of fluctuation is in result. Average pass % of BBS 3rd year is40.755%. which is satisfactory level of achievement.

Subject & Code	Academic Year: 2080 Faculty: Management Level: Bachelor (BBS) Year: Fourth					
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %
Entrepreneurship and Enterprise Development MGT-220	126	125	1	55	70	43.65
Business Research Methods MGT-221	126	124	2	89	35	70.63
Final Project MGT -401	126	115	11	115	0	91.26
Fundamental of Corporate Finance FIN-250	68	67	1	48	19	70.58
Fundamental of Investment FIN- 253	68	66	2	46	20	67.64
Financial Institution Management (FIM)252	68	67	1	57	20	83.82
Fundamental of Selling MKT - 250	58	56	2	38	18	65.31
Fundamentals of Advertising MKT- 253	58	57	1	50	7	86.20
Fundamentals of Services Marketing MKT- 254	58	56	2	38	18	65.51

- Minimum pass percentage is 43.556% and maximum past percentage is91.26%. It suggests that project type of papers should be included in curriculum.

- Average pass % of BBS 4th year is 67.40%, Which is good level of achievement.

Subject and Code	Academic Year: 2080 Faculty: Management Level: Master (MBS) Semester: Second					
	Total	Appeared in Exam	Abs.	Passed	Failed	Pass %
Financial Management FIN-510	22	13	9	11	2	50
Human Resource Management MGT-513	22	13	9	11	2	50
Production and Operation Mgmt. MSC-516	22	14	8	14	0	63.63
Management Accountancy Acc-517	22	13	9	13	0	59.10
Business Environment in Nepal MGT-518	22	12	10	12	0	54.54

-The minimum pass percentage is 50% and maximum pass percentage is 63.63%

- Average pass % of MBSS second semester is 56.82%.Which is Good level of achievement.

Subject and code	**Academic year:2080 Faculty: Management Level: Master (MBS) Semester: Fourth**					
	Total	**Appeared in Exam**	**Absent**	**Passed**	**Failed**	**Pass %**
Strategic Management MGT-523	**31**	**31**	**0**	**31**	**0**	**100**
Financial Markets and Institutions FIN-685	**28**	**28**	**0**	**28**	**0**	**74.07**
Investment Management FIN-689	**28**	**26**	**2**	**26**	**9**	**92.85**
Consumer Behavior MKT-685	**3**	**3**	**9**	**3**	**0**	**100**
Service Marketing MKT-690	**3**	**3**	**0**	**3**	**0**	**100**

-The minimum pass percentage is74.07% and maximum pass percentage is 100%.

- Average pass % of MBS 4th semester is 87 %. which is outstanding level of achievement.

Subject and code	Academic year:2080 Faculty: Management Level: Master (MBS) Semester: First					
	Total	Appeared in Exam	Absent	Passed	Failed	Pass %
Statistical Method-MSC 514	12	11	1	9	2	75
Organizational Behavior-MGT515	12	10	2	10	0	100
Managerial Communication-MGT 519	12	1o	2	12	0	83.33
Managerial Economic – ECO 512	12	12	0	9	3	75
Marketing Management- MKT 511	12	10	2	10	0	83.33

-The minimum pass percentage is 75% and maximum pass percentage is 100%

- Average pass % of MBS 1st semester is 87.50% which is excellent level of achievement.

Subject and code	Academic year: 2080 Faculty: Management Level: Master (MBS) Semester: Third					
	Total	Appeared in Exam	Absent	Passed	Failed	Pass %
ACC. For Financial management and Decision ACC-519	15	12	3	12	0	80
Research Methodology-MSC 521	15	14	1	14	0	93.33
International Business-MGT 522	15	13	2	12	1	86.66
Corporate Finance-Fin. 618	15	14	1	11	2	73.33
Entrepreneurship-MGT 524	15	14	1	12	2	80

-The minimum pass percentage is 73.33% and maximum pass percentage is 93.33%.

- Average pass % of MBS 4th semester is 83.33%. Which is outstanding level of achievement.

The result of BBA Programs is very good in each semester and MBS programs is also satisfactory but result of BBS is not satisfactory in first- and second-year students' third- and Fourth-year students' is good.

Activities Performed by Department during 2081/082

- Regular division of work load for each year and semester of BBS & MBS Program.
- All the faculties have developed and successfully implemented annual plan.
- Conduction of unit test and class test by all faculties.
- Suggest the list of basic books and reference books for procurement to library section.
- Conduction of guest lecture classes about banking, insurance and entrepreneurship classes for BBS & MBS

- Welcome and orientation programs organized for BBS first and MBS first semester student
- Management of departmental library for faculties.
- The use of ICT in each class room by faculties.
- Remedial class conducted for BBS Students.
- Orientation program organized for Securities market and insurance business.
- Result analysis for each year and semester students and discuss about improvement of results.
- Annual evaluation and feedback meeting organized.
- Educational and research tour organized 7 days for BBS 4th year student to the Kori Annapurna Base Camp (ABC) and BBS second years student to Kori Trek Kaski to study the potentiality of corolla boarder and other touristic destinations.
- Participating on the Campus Day programs by the faculties.
- Report writing Program organized for BBS 4th year students
- Educational Tour program by the BBA student to the Upper Mustang Corolla Boarder.
- Organization of Tug of War sports program between Employees and faculties on the campus annual day.
- Thesis and report writing program was conducted by management research committee.
- 15 days noncredit course for accounting and tax provided to BBS IV years student.
- Cyber Securities Program organized for BBS students with the support of District Police Office Baglung chapter.

Weakness

In order to achieve better result in our faculty, there are some weaknesses to be solved which are listed below.

- There is not sufficient interaction with parents about their children educational achievement
- Regularity of student's attendance
- Weak backgrounds of students

- Attractions of aboard study and employment
- Lack of professionalism
- Lack of regular on the job training to the faculties
- Poor number of faculties in education
- Low use of ICT in teaching learning activities and student doesn’t have access.
- Lack of evaluation system
- Lack of availability of books in time.
- Lack of practical knowledge to the students

Suggestions to improve Quality Education

- To increase participation of students in internal examination
- Regular interaction with their parents about students' activities in campus
- Organization of parents meeting twice a year
- Upgrade of existing faculties Internal contract to central contract)
- Appointment of few faculties in the department
- Procurement of books timely
- Training and career development programs organized for faculties regularly
- Motivational programs for faculties
- Management of departmental library
- Organized evaluation programs for better implementation
- Conduction of remedial class
- Provide noncredit for final year students of BBS and MBS
- Improve class room qualities (IT friendly)
- To make a master plan for long term planning
- Conduction of research-oriented teaching learning activities.

Planning for the Year 2082

S.N.	Activities to be Performed	Date	Concerned Authority
1	Conduction of Welcome and Orientation Program	As per the campus calendar	Department
2	Division of Load	As per the campus notice published	All Members of Department
3	Preparation of Annual Plan	As per the campus notice published	All Members of Department
4	Preparation of Unit Plan	As per the campus notice published	All Members of Department
5	Class Resume	As per the campus notice published	DMC/Department
6	Departmental Meeting	Each Month at least one	Department
7	Extra/Co-curricular Activities	As per the campus calendar	Teachers/Students
8	Internal Exam conduction	As per the campus calendar	Department
9	Result Analysis and interaction with parents	As per the campus calendar	Department
10	Interaction Program Among the Faculty Members	At least one of the academic years	All Department
11	Visit Program: Faculties	One time of the Year	Members of Department
	Students	BBS IV, MBS IV, BBA III, VI, VIII	Students

12	Student Record Keeping	Each Year	Department
13	Conduction of Remedial Class	After the Result Published (Internal Exam)	Department
14	Library Management	Regularly	Department
15	Conduction of Practical Examination	As per the campus notice published	
16	Publication of Journal	Each Year	Department
17	Management of Computer, Printer and Internet Link to the Department	Up to Ashoj end 2080	Campus and Department
18	Consultancy Service or Conduction of Research Related Activities	Regularly	Department
19	Recruitment Of Manpower/Teaching Staff	Up to this Academic Year	Campus/Department
20	Non-Credit course	During the year	Department
21	Seminar and workshop	At least two times	Department
22	Preparation of Annual Progress Report of the Department	At the End of the Academic Year	Department
23	Visiting to the Entrepreneur	Three times in the year	Department
24	Industrial Tour/ Research Tour	Every year	Department

Report of BBA program and Research management committee has been submitted separately.

समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्र विभागको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन-२०८१/०८२ एवं २०८२/०८३ को कार्ययोजना

-विश्वबन्धु अधिकारी
-विभागीय प्रमुख

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको स्थापना वि.सं. २०१९ भाद्र २ गते धवलागिरि महेन्द्र इन्टर कलेजका नामबाट भएको हो । मानविकी सङ्कायका विषयहरूबाट रात्रिकालीन रूपमा कक्षा सञ्चालन गर्ने गरी स्थापना भएको यस क्याम्पसमा वि. सं. २०२३ जेष्ठ महिनादेखि प्रमाणपत्र तहको कक्षा सञ्चालन भएको देखिन्छ । यो क्याम्पस वि.सं. २०३० मा त्रिभुवन विश्वविद्यालयको आङ्गिक क्याम्पसका रूपमा परिणत भएको थियो । वि.सं. २०५३ देखि स्नातक तहमा समाजशास्त्र/मानवशास्त्रको पठनपाठन सुरू भएको थियो । २०५९ सालदेखि स्नातकोत्तर तहको पठनपाठनसँगै समाजशास्त्र/मानवशास्त्र विभागको स्थापना भएको हो । वि.सं. २०७५ देखि स्नातकोत्तर तहमा सेमेस्टर प्रणालीबाट कक्षा सञ्चालन हुँदै आइरहेको छ । यस विभागले विगतका वर्षमा जस्तै यस वर्ष पनि आफ्नो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारीको कार्यलाई निरन्तरता दिएको छ । यस प्रतिवेदनको मुख्य उद्देश्य शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को समाजशास्त्र/मानवशास्त्र विषयको शैक्षिक उपलब्धि विश्लेषण गर्नु रहेको छ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को समाजशास्त्र/मानवशास्त्र विषयको शैक्षिक उपलब्धिहरू

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को शैक्षिक उपलब्धिलाई तपसिलबमोजिम प्रस्तुत गरिएको छः-

स्नातकोत्तर तह

Subject & code	Result Description Details						
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	Remarks
Sociology 591	15	14	1	14	0	100	
Sociology 592	15	13	2	13	0	100	
Sociology 599	15	11	4	11	0	100	

Result Analysis Sheet-2081
IV Semester (2021/ 2078) Batch

Subject & code	Result Description Details						
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	Remarks
Sociology 561	16	15	1	15	0	100	
Sociology 562	16	16	0	14	2	87.5	
Sociology 563	16	16	0	16	0	100	
Sociology 564	16	16	0	16	0	100	
Sociology 565	16	16	0	16	0	100	

I Semester (2023/ 2079 BS) Batch

MA sociology III Semester (2021/ 2078 BS) Batch

Subject & code	Result Description Details						
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	Remarks
Sociology 581	20	20	0	20	0	100	
Sociology 582	20	20	1	19	1	95.0	
Sociology 583	20	20	1	20	0	100	
Sociology 586	20	20	0	20	0	100	
Sociology 589	20	20	0	19	1	95.0	

MA sociology II Semester (2023/ 2079 BS) Batch

Subject & code	Result Description Details						
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	Remarks
Sociology 571	17	17	0	17	0	100	
Sociology 572	17	17	0	16	1	94.11	
Sociology 573	17	17	0	17	0	100	
Sociology 574	17	17	0	17	0	100	
Sociology 575	17	17	0	17	0	100	

स्नातक तह

BA II Year sociology (2076 Batch)

Subject & code	Result Description Details						
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
So. 423 : Sociological Theories	19	19	0	14	5	73.68	
So. 424 : Research Methods in Sociology	19	19	0	13	6	68.42	

BA I Year sociology (2079/2022 Batch)

Subject & code	**Result Description Details**						
	Total	**Appeared in exam**	**Absent**	**Passed%**	**Failed %**	**Passed %**	
So. 421 : Introduction to Sociology	32	28	4	27	1	96.42	
So. 422 : Dynamics of Nepali Society	32	27	5	26	1	96.29	

BA IV Year sociology (2077/2020 Batch)

Subject & code	**Result Description Details**						
	Total	**Appeared in exam**	**Absent**	**Passed**	**Failed**	**Passed %**	**Highest Marks**
So. 426 Sociology of Development and Democracy	14	14	0	14	0	100	**74**
So. 427 : Academic Research and Writting	14	14	0	14	0	100	**71**

BA I Year sociology (2081/2024 Batch)

Subject & code	**Result Description Details**						
	Total	**Appeared in exam**	**Absent**	**Passed**	**Failed**	**Passed %**	
So. 421 : Introduction to Sociology	12	11	1	9	2	81.81	
So. 422 : Dynamics of Nepali Society	12	9	3	9	0	100	

विभागको बैठक

मिति २०८१ साउनदेखि २०८२ आषाढ मसान्तसम्ममा विभागका दैनिक कार्यसञ्चालन, पठनपाठन लगायत विविध गतिविधिहरूको बारेमा आवश्यक छलफलसहित निर्णयका लागि जम्मा १६ वटा बैठक बसेको थियो ।

जर्नल प्रकाशन

यस विभागबाट सन् २००५ देखि नियमित वार्षिक अंकका रूपमा प्रकाशन हुँदै आएको धौलागिरि जर्नल अफ सोसीयोलजी एण्ड एन्थ्रोपोलोजीको शुरू अंकको प्रकाशन भएदेखि नै लोकप्रियता बढ्दै गएकाले लेखक तथा पाठकहरूको रूची र मागलाई मध्यनजर गर्दै सन् २०२४ देखि यस जर्नलको (वार्षिक) दुईवटा अंक प्रकाशन गर्ने भन्ने सरोकार पक्षबिच भएको सहमति एवं निर्णयअनुसार यस जर्नलको अठारौँ अंक -१ (V0l. XVIII /Issue 1 -2024) यही २०८१ असारमा अनलाइन तथा छायाप्रति (Hardcopy) प्रकाशन भैसकेको छ भने यसै जर्नलको अंक २ (Issue 2) अनलाइन प्रकाशन भएको छ । साथै यसको उन्नाइसौँ अंक-१ (V0l. XIX / Issue 1- 2025) अनलाइन प्रकाशन भैसकेको छ ।

अनुसन्धान प्रतिवेदन प्रकाशन

त्रि वि मानविकी संकाय, समाजशास्त्र विषय अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह (MA) दास्रो सेमेस्टर (२०८०/ 2023 समूह) का विद्यार्थीहरूलाई विषयगत अध्ययनको प्रयोजनार्थ स्थलगत अध्ययन /अनुसन्धानमुलक कार्यका लागि यस विभागको संयोजन एवं विभागिय प्रमुख विश्वबन्धु अधिकारी, विभागिय सदस्यहरू डा. प्रकाश प्रसाद सापकोटा, सरोजराज पन्तको संरक्षकत्वमा मिति २०८१ आश्विन १७ देखि १९ गतेसम्म (३ दिन) बागलुङ जिल्ला बागलुङ नगरपालिका वडा नं १० अन्तरगर्त भकुण्डे गाँउको ग्रामिण पर्यटन (होमस्टे), सामाजिक-सांस्कृतिक, आर्थिक अवस्था तथा स्थानिय उत्पादन एवं स्रोत साधनको परिचालनसम्बन्धी स्थलगत अध्ययन अनुसंधान कार्य सम्पन्न भएको र सो कार्यको प्रतिवेदन प्रकाशनको तयारीमा रहेको छ ।

शोधकार्य सम्पन्न विवरण

शैक्षिक सत्र २०८१।०८२ मा स्नातकोत्तर तहको सेमेस्टर प्रणाली अन्तरगर्त १ जना विद्यार्थीले शोधकार्य सम्पन्न गरी यस विभागमा बुझाएका छन भने १ जना विद्यार्थीको मौखिक परीक्षा (Viva-Voce) सम्पन्न भएको छ ।

विभागीय सदस्यहरूको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	शैक्षिक योग्यता
१	उप प्रा. विश्ववन्धु अधिकारी	विभागीय प्रमुख	एम.ए. (समाजशास्त्र)
२	डा. प्रकाश प्रसाद सापकोटा	विभागीय सदस्य	पि.एच.डी. (मानवशास्त्र)
३	सरोजराज पन्त	विभागीय सदस्य	एम.फिल. (समाजशास्त्र)
४	डा. देव बहादुर क्षेत्री	विषय शिक्षक	पि. एच.डी. (गणीत)

स्मृति कोष स्थापनाः प्रोफेसर डा. ग्रेगरी जी मस्कारिनेक (16 May,1951 AD- 16June, 2022 AD) **स्मृति कोष (२०८१**/ 2025)

यस क्याम्पसको समाजशास्त्र/मानवशास्त्र विभागबाट सन् २००५ देखि सन् २०२३ सम्म नियमित रूपमा वार्षिक अंक र सन् २०२४ देखि वार्षिक २ वटा अंक (Online/ Hardcopy) प्रकाशन हुदैं आएको Dhawalagiri Journal and Sociology and Anthropology को दसौं अंक (X-2016) देखि ३ सदस्यीय International Advisory Board को व्यवस्था गरियो जसमा एक जना Prof. Dr. Gregory G. Maskarinec (University of Hawaii - USA) पनि हुन् । उनले यस जर्नलको सो पदमा रहुन्जेल गरेको योगदान र सहयोगको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै सन् २०२३ मा उनको स्मृतिमा विषेश अंक प्रकाशन भएको छ । यस जर्नलको निरन्तरता गुणस्तरियता, विश्वसनियता एवम् थप अध्ययन अनुसन्धान कार्यका लागि **रू ४,०५,५५५।- (अक्षरूपी चार लाख पाँच हजार पाँच सय पचपन्न मात्र)** मूल रकम रहने गरी यो स्मृति कोष स्थापना गर्ने निणर्य गरिएको छ । यसको सञ्चालन र व्यवस्थापन क्याम्पस प्रशासन, यस विभाग र सरोकार पक्षहरूबिचको आपसी सहमती र समन्वयमा प्रचलित कानुन एवम् कार्यविधीको अधिनमा रही गरिनेछ ।

सवल पक्षहरू

शैक्षिक सत्र २०८१।०८२ को समाजशास्त्र/ मानवशास्त्र विभागको शैक्षिक उपलब्धि तपशील बमोजिम रहेको छ । स्नातक र स्नातकोत्तर तहका केही विषयको शैक्षिक उपलब्धि सतप्रतिशत रहेको छ ।

समस्या र चुनौतीहरू

अपेक्षित शैक्षिक उपलब्धि हासिल गर्न नसक्नुमा तपशिल बमोजिमका समस्या र चुनौतीहरू रहेको देखिन्छ :

- त्रि. वि. ले नियमित रूपमा विज्ञापन नगर्दा दक्ष जनशक्तिको अभाव भै पठनपाठन कार्य प्रभावकारिता नहुनु,
- मानविकी संकायमा घटदो बिद्यार्थी संख्या,
- विभिन्न कारणले विद्यार्थी कक्षामा नियमित नहुनु,
- विद्यार्थीहरूको कमजोर शैक्षिक धरातल,
- बैदेशिक रोजगारको बढ्दो आकर्षण,
- शिक्षकहरूलाई आवश्यक शैक्षिक सामग्री को अभाव हुनु,
- शैक्षिक सामाग्रीको प्रयोगमा प्रभावकारिता नदेखिनु,
- शिक्षकहरूमा तालिम तथा प्रशिक्षणको अभाव हुनु,
- शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूलाई अध्ययन अनुसन्धान, अवलोकन भ्रमण गराउने नितिगत व्यवस्था नहुनु,
- उपलब्धिको समीक्षा गर्ने परिपाटी नियमित हुन नसक्नु,
- दक्ष जनशक्तिको सिमितता, शैक्षिक जनशक्ति अन्यत्र सरूवा हुनु तथा विदामा बस्नु ,
- पाठ्यसामाग्रीहरू समयमा उपलब्ध नहुनु,
- विषयगत विशेषज्ञ सेवाका लागि विविध कठिनाई हुनु ।

सुधारका पक्षहरु

यस क्याम्पसले विश्वविद्यालय अनुदान आयोग (UGC) बाट QAA प्राप्त गरिसकेको परिप्रेक्ष्यमा अपेक्षित शैक्षिक उपलब्धिका लागि निम्न पक्षहरूमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ :

- पाठ्यक्रम , पाठ्यपुस्तक र पाठ्यसामाग्रीहरू समयमा नै उपलब्ध हुनुपर्ने,
- शिक्षकका लागि आवश्यक सीप विकास तथा प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- विभागमा जर्नल, पुस्तक तथा अध्ययनकालागि भौतिक सामग्रीको थप व्यवस्था हुनुपर्ने,
- उत्कृष्ट परीक्षा नतिजा र थप अध्ययन अनुसन्धान गर्न शैक्षिक जनशक्तिको व्यवस्था गर्नुपर्ने ।
- थप व्यवस्थापन नगरीकन विद्यमान जनशक्तिको अन्यत्र सरूवा हुने परिपाटिलाई रोक्नुपर्ने,

- सिमित स्रोत साधनका वाबजुद पनि गत शैक्षिक सत्रहरूमा प्राप्त उत्कृष्ट परीक्षा नतिजा, प्राज्ञिक अध्ययन, अनुसन्धानमुलक शैक्षिक उपलब्धिहरूलाई समीक्षा गरी थप प्रभावकारी र गुणस्तरीयताकालागि विभागलाई प्रोत्साहित गर्नुपर्ने,
- शैक्षिक उपलब्धिमा सुधार गर्न सबै कक्षा कोठालाई प्रविधिमैत्री बनाउनुपर्ने,
- मानविकी संकायमा घटदो बिद्यार्थीसंख्याको समस्या समाधान गर्न बिहानी कक्षाको व्यबस्था गर्नुपर्ने आदि ।
- स्नातकोत्तर तहमा ८५ प्रतिशत र स्नातक तहमा ५० प्रतिशत भन्दा माथि नतिजा आएको देखिन्छ ।

निस्कर्ष

अन्तमा, मानविकी संकाय अन्तरगर्तका विषयहरूको विश्लेषण गर्दा समाजशास्त्र विषयमा उत्तिर्ण प्रतिशत र प्राप्ताकं उत्कृष्ट देखिन्छ । सिमित जनशक्तीले अत्याधिक पाठ्यभार लिनुपर्ने, शोधकार्य, स्थलगत अध्ययन अनुसन्धान कार्य, जर्नल तथा प्रतिवेदन प्रकाशन लगायत विभागको दैनिक प्रशासनिक कार्य संचालन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने बाध्यात्मक विद्यमान अवस्थामा माथि उल्लेखीत शैक्षिक उपलब्धि हासिल हुनु अत्यन्त सवल पक्ष मान्न सकिन्छ ।

आगामी वर्षका लागि प्रस्तावित कार्ययोजना

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसले विश्वविद्यालय अनुदान आयोग (UGC) बाट QAA प्राप्त गरिसकेको परिप्रेक्ष्यमा क्याम्पसले तय गरेको आदर्श वाक्य, दुरदृष्टि, ध्येय तथा लक्ष्य परिपूर्ति गर्न एवं विभागका अपेक्षित शैक्षिक उपलब्धिका लागि यस समाजशास्त्र/मानवशास्त्र विभागले आगामी आर्थिक वर्षका लागि निम्न कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरेको छ ।

२०८२/०८३ को वार्षिक कार्य योजना

क्र.सं.	कार्य/कियाकलाप	मिति/ समय	लक्षित समुह/ सरोकार पक्ष
१.	गत शैक्षिक सत्रको समीक्षा, नतिजा विश्लेषण	श्रावण पहिलो हप्ता	विभाग, क्याम्पस, बिद्यार्थी, अनुसन्धानकर्ताहरू
२.	धवलागिरि जर्नल अफ सोसियोलोजी एण्ड एन्थ्रोपोलोजी प्रकाशनमा सहज बनाउन कोष स्थापना गर्ने	क्याम्पस प्रशासन संग समन्वय गर्ने	विभाग, क्याम्पस, बिद्यार्थी, अनुसन्धानकर्ताहरू
३.	स्नातकोत्तर तहका बिद्यार्थीलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम	नयाँ भर्नापश्चात	स्नातकोत्तर तहमा नयाँ भर्ना भएका बिद्यार्थीहरू
४.	स्नातक तह प्रथम बर्षका बिद्यार्थीलाई स्थलगत अध्ययन अनुसन्धानमा लैजाने	कात्तिक/मंसिर	स्नातक तह प्रथम बर्षका बिद्यार्थीहरू
५.	स्नातक तह द्धितीय बर्षका बिद्यार्थीलाई स्थलगत अध्ययन अनुसन्धानमा लैजाने	मंसिर अन्तिम साताभित्र	स्नातक तह द्धितीय बर्षका बिद्यार्थीहरू

६.	स्नातक प्रथम तहका बिद्यार्थीलाई अभिमुखी कार्यक्रम	मंसिर पहिलो हप्ताभित्र	स्नातक तहमा नयाँ भर्ना भएका बिद्यार्थीहरू
७.	धवलागिरि जर्नल अफ सोसियोलोजी एण्ड एन्थ्रोपोलोजी अंक १९ को दोस्रो अंक प्रकाशन गर्ने	पुस	बिद्यार्थी, अनुसन्धानकर्ताहरू
८.	स्नातक तह तृतीय बर्षका बिद्यार्थीलाई स्थलगत अध्ययन अनुसन्धानमा लैजाने	पुस पहिलो हप्ता	स्नातक तह तृतीय बर्षका बिद्यार्थीहरू
९.	हरेक महिना विभागीय बैठक बस्ने, शिक्षण, सिकाई, आन्तरिक परिक्षा, अध्ययन अनुसन्धान, नतिजा विश्लेषण र समीक्षा गर्ने	अन्तिम बिहिबार	विद्यार्थी, शिक्षक, क्याम्पस, समुदाय
१०.	स्नातकोत्तर तह चौथो सेमेष्टरमा अध्ययनरत बिद्यार्थीलाई शोधपत्र अभिमुखी कार्यक्रम	फागुन	स्नातकोत्तर तह चौथो सेमेष्टरमा अध्ययनरत बिद्यार्थीहरू
११.	शिक्षकको लागि तालिम, सेमिनार गोष्ठि	निरन्तर	विद्यार्थी, शिक्षक, क्याम्पस, समुदाय
१२	स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत बिद्यार्थीहरूलाई स्थलगत अध्ययन अनुसन्धानमा लैजाने	फागुन र चैत्र	स्नातकोत्तर तहका बिद्यार्थीहरू, समाज, शिक्षक, क्याम्पस
१३	मानविकी संकायमा घटदो बिद्यार्थीसंख्याको समस्या समाधान गर्ने	निरन्तर	मानविकी संकाय एवम समाजशास्त्र बिषय अध्ययन गराउने बिद्यालय र बिद्यार्थी, समाज
१४	थप गुणत्तरीयताका लागि मानविकी संकाय एवम समाजशास्त्र विषयको उपादेयताका लागि गोष्ठी, सेमिनार संचालन गर्ने	मंसिर	मानविकी संकाय एवम समाजशास्त्र बिषयका शिक्षक, विद्यार्थीहरू, समाज, क्याम्पस तथा यस क्षेत्रका शैक्षिक धरोहरहरू

पुनश्च : उल्लिखित कार्यक्रम सञ्चालन गरी विभागलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक पर्ने आर्थिक स्रोत क्याम्पस प्रशासननसँग समन्वय गरी अगाडि बढाइने छ । माथि उल्लेखित कार्यक्रमहरूको उद्धेश्यसँग मिल्नेगरी यस क्याम्पसका विभिन्न संकाय, विभाग, संस्थान वा RMC ले कुनै कार्यक्रम सञ्चालन गरेमा पुनः सोसँग नदोहोरिने गरी अन्य बाँकी कार्यका लागि सरोकार पक्षहरूसँग समन्वय गर्दा समय हेरफेर हुन सक्नेछ ।

शिक्षाशास्त्र विभागको शैक्षिक प्रगति विवरण तथा भावि कार्यक्रम २०८२
(शैक्षिक सत्र २०८१।०८२

–उपप्रा. कुलप्रसाद अधिकारी
विभागीय प्रमुख, शिक्षा

परिचय

धवलागिरि क्षेत्रको शैक्षिक गन्तव्य तत्कालीन महेन्द्र बहुमुखी क्याम्पस र हालको धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस बागलुङको स्थापना वि. सं. २०१९ मा धवलागिरि इन्टर कलेजको नामबाट भएको थियो । यस क्याम्पसले विभिन्न आरोह र अवरोह पार गर्दै विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट २०८१ असार १२ गते QAA प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको छ । यस क्याम्पसमा २०५३ मा ३ वर्षीय बि.एड. र २०६१ बाट १ वर्षीय बि.एड.का कक्षाहरु सञ्चालनमा आएका थिए भने वि. सं. २०६६ बाट बाट एम.एड.मा नेपाली शिक्षा र पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन विषयका कक्षाहरू र २०७९ बाट अंग्रेजी शिक्षासमेत थप गरी शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ तीनवटा विषयमा स्नातकोत्तर तह सञ्चालन भएको छ । साथै २०७१ बाट चार वर्षे बि.एड. कार्यक्रम सञ्चालन हुदै आएको छ । जसको परिणामस्वरूप शैक्षिक र प्रशासनिक क्षेत्रका लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति उत्पादनमा समेत, सहयोग पुगिरहेको छ ।

विभागको वर्तमान अवस्था

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसमा वि. सं. २०५३ मा शिक्षाशास्त्र सङ्कायको स्थापनासँगै शिक्षा शिक्षण विभाग सञ्चालन हुँदै आएको छ । शिक्षाशास्त्रका मुख्य मुख्य विषयहरूको अध्ययन अध्यापनमा निरन्तर लाग्दै शिक्षा सम्बन्धी आवश्यक ज्ञान प्रदान गराउन जुटिरहेको यस शिक्षाशास्त्र संकायमा २०८०।०८१ मा स्नातक र स्नातकोत्तर तहका सबै विषय गरी करिब ५५० विद्यार्थीहरू अध्ययन गरिरहेका छन् । यस विभागमा हाल ७ स्थायी र ६ अस्थायी गरी १३ जना प्राध्यापकहरू कार्यरत हुनुहुन्छ ।

प्राध्यापकहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर	पद	जिम्मेवारी	विषय
१	डा. रामप्रसाद उपाध्याय	प्रा.	विभागीय सदस्य	इतिहास शिक्षा
२	डा. दिनबहादुर थापा	प्रा.	विभागीय सदस्य	नेपाली
३	डा. आनन्दराज सिलवाल	उप-प्रा	विभागिय प्रमुख	नेपाली
४	वलराम शर्मा	उप-प्रा	विभागीय सदस्य	अंग्रेजी शिक्षा
५	कुलप्रसाद अधिकारी	उप-प्रा	विभागीय प्रमुख	गणित शिक्षा
६	शिवप्रसाद पौडेल	उप-प्रा	शिक्षण अभ्यास प्रमुख	पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन
७	दिपेन्द्र न्यौपाने	उप.प्रा	विभागीय सदस्य	अंग्रेजी शिक्षा

८	डा. देवबहादुर क्षेत्री	शिक्षण सहायक	विभागीय सदस्य	गणित शिक्षा
९	सरस्वती शर्मा	शिक्षण सहायक	विभागीय सदस्य	स्वास्थ्य शिक्षा
१०	केदारनाथ शर्मा	शिक्षण सहायक	विभागीय सदस्य	स्वास्थ्य तथा शारिरिक शिक्षा
११	बालकृष्ण शर्मा	कोर्स करार	विभागीय सदस्य	अंग्रेजी शिक्षा
१२	हंस बहादुर सार्की	कोर्स करार	विभागीय सदस्य	पाठ्यक्रम तथा मुल्यांन
१३	यामप्रसाद शर्मा	कोर्स करार	विभागीय सदस्य	स्वास्थ्य शिक्षा

विभागबाट शैक्षिक सत्र २०८१ मा सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरु

शिक्षा विभागबाट गत शैक्षिक सत्रमा सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमको विवरण देहायअनुसार रहेको छ :-

- २०८१ असोज १० गते शिक्षा विभागको संयोजन र Momentum Private Health Care Delivery Nepal को प्राविधिक सहयोगमा किशोर किशोरी, युवा अवस्था र परिवार नियोजनका साधन तथा उचित प्रयोगसम्बन्धी कार्यक्रम बी.एड. तेस्रो वर्षका विद्यार्थीलाई केन्द्रित गरी सम्पन्न,
- २०८१ मङ्सिर १० गतेबाट शिक्षा विभागको समन्वय र गण्डकी प्रदेश सरकार सामाजिक विकास युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र कुस्मा पर्वतको आयोजनामा १०८ कार्य दिन (१९० घण्टा) को मन्टेस्वरी तालिम सञ्चालन,

विभागबाट गरिने नियमित क्रियाकलापहरू

- वार्षिक कार्ययोजना, एकाइ योजना र ब्याख्यान टिपोटका आधारमा प्रत्येक विषय शिक्षकबाट शिक्षण कार्य सञ्चालन,
- शिक्षण क्रियाकलापका साथमा विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन, स्यावासीसहित सकारात्मक पुनर्वल प्रदान
- प्रयोगात्मक विषयको व्यवस्थापन र मुल्याङ्कन,
- शिक्षण अभ्यास, शोधपत्र लेखनका लागी अभिमुखीकरण, आन्तरिक सुपरिवेक्षण तथा मुल्याङ्कन,
- विद्यार्थीहरू बिच छलफल अन्तरक्रिया र समस्या समाधानका लागी सुझाव प्रस्तुत,
- नियमित कक्षा संचानलन, अनुगमन तथा परिक्षा तयारी र सञ्चालन,
- आन्तरिक तथा बाह्यपरीक्षाको नतिजा विश्लेषण,
- आन्तरिक परीक्षाको मुल्याङ्कन पश्चात विद्यार्थीलाइ पृष्ठपोषण प्रदान,

- विषयगत रूपमा विद्यार्थीहरूको अपेक्षाहरू बुझ्ने र शिक्षकहरूलाई उपयुक्त रणनीति लिन सुझाव प्रदान,
- नियमित रूपमा विभागीय बैठक सञ्चालन,
- स्नातका तहको हरेक वर्ष र स्नातकोत्तर तहका सबै सत्रको सुरूवातमा विभागीय सदस्यहरू बीच बैठक र छलफल गरी पाठ्यभार वितरण,
- हरेक शैक्षिक सत्रको सुरूमा स्नातक प्रथम वर्ष तथा स्नातकोत्तर तह प्रथम सत्रमा विषयको उपयोगिता तथा संकायको उद्देश्य सम्बन्धी विद्यार्थीहरूलाई अभिमुखीकरण सञ्चालन,
- प्रत्येक वर्ष तथा कोर्ष परिवर्तन पश्चात पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ पुस्तक पहिचान गरी माग फारम भरेर क्याम्पस प्रशासनमा खरिदका लागि अनुरोध सहित निवेदन पेस,
- उपचारात्मक शिक्षणका लागि सूचना प्रकाशन र कक्षा सञ्चालन,
- .विद्यार्थीको सर्वाङ्गीण विकासका लागि सह–क्रियाकलाप र अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन ।

विभागमा देखिएका चुनौतीहरू

- शैक्षिक सत्रको शुरूमा विद्यार्थी भर्ना भएता पनि सबै विद्याथी कक्षा कोठामा नियमित उपस्थित हुन
नसक्नु,
- शिक्षा व्यावसायिक नहुँदा र वैदेशिक रोजगारीको बढ्दो आकर्षणका कारण विद्यार्थीले भर्ना भएको तह पूरा नगरी बिचैमा पढाइ छाड्ने प्रवृति उच्च,
- क्याम्पसले सञ्चालन गरेको आन्तरिक परिक्षामा संपूर्ण विद्यार्थी उपस्थित नहुनु,
- छात्रवृति पाएका विद्यार्थीहरूले समेत पढाइमा लगनशिल नहुनु तथा विचैमा पढाइ छोड्नु,
- क्याम्पसमा भर्ना हुने तर नियमित नहुने विद्यार्थीहरूलाइ नियमित हुने वातावरण सृजना गर्न नसक्नु,
- कक्षा कोठाको अभावले गर्दा विद्यार्थीहरूलाई उनीहरूले चाहेको सिफ्टमा कक्षा सञ्चालन गर्न नसक्नु,
- शिक्षणमा शैक्षिक सामग्री र प्रविधिको प्रयोग अपेक्षा भन्दा कम हुनु,
- विद्यार्थीका प्रवेश व्यावहार कमजोर र पढाइप्रति जागरूकताको कमी,
- शिक्षाशास्त्र संकायका शिक्षक तथा विद्यार्थीलाई अध्ययन अवलोकन भ्रमण गराउने नीतिगत व्यवस्था
नहुनु,
- सिमित शैक्षिक जनशक्तिबाट विभाग सञ्चालन गर्नुपर्ने बाध्यता,
- शिक्षकलाई तालिम तथा प्रशिक्षणको पर्याप्त अवसर सृजना गर्न नसकिनु,
- विभागीय सदस्यहरूलाई अनुसन्धान तथा प्राज्ञिक लेखनमा अग्रसर गराउन नसकिनु,

समाधानका उपायहरू

- विद्यार्थी तथा अभिभावकसँगको परामर्शलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट सञ्चालन गर्नुपर्ने,
- व्यवसायमुलक एवं रोजगारमुखी विषय थप गर्नुपर्ने,
- समय सापेक्ष प्राविधिक तथा आइ.सी.टी.का कक्षाहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने,
- निरन्तर मूल्याङ्कन गरी पृष्ठपोषण प्रदानगर्ने कार्यलाई प्रभावकारी तरीकाबाट सञ्चालन गर्नुपर्ने,
- विद्यार्थीहरूको प्रोफाइल तयारी गरी नियमित र अनियमित विद्यार्थीहरू छुट्टाई आवश्यक परामर्श र सुझाव दिनुपर्ने,
- भौतिक पूर्वाधार तयार गरि वि.एड.का. सम्पूर्ण कक्षाहरू विहानी सत्रमा सञ्चालन गर्नुपर्ने,
- यथा सम्भव एकाइ, पाठशीर्षक र पाठ्यवस्तुहरूलाई नेपाली/अंग्रेजी दुबै माध्यममा प्रस्तुत गरी शिक्षण गर्नुपर्ने,
- विभिन्न विषयहरूमा आवस्यक शैक्षिक जनशक्तिको व्यवस्था गर्न पहल गर्नुपर्ने ।
- QAA लाई संस्थागत गर्न QAA प्राप्त अन्य शैक्षिक संस्थाको अवलोकन भ्रमण गराई सिकाइको रूपान्तरण गर्ने अभ्यास गर्नु पर्ने ।

भावि कार्यक्रम

- शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि प्राध्यापकहरूसँग छलफल गरी प्राध्यापकहरूका लागी पुनर्ताजगी तालीमको आयोजना गर्ने,
- विद्यार्थीहरूको नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकासका लागी आवश्यक तालीम सञ्चालन गर्ने,
- शिक्षाशास्त्र संकायमा अध्ययन पश्चात त्यसको उदेश्य,क्षेत्र र दायरासम्बन्धी जानकारी गराउने,
- विभिन्न तहका विद्यार्थीहरूलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- विद्यार्थीको माग भएमा शिक्षाशास्त्र संकायमा बि.आई.सी.टी.ई. र विज्ञान शिक्षा (Education Science in B.Ed) का कक्षाहरू सञ्चालन गर्ने,
- प्राध्यापकहरूलाई लधु अनुसन्धान तथा कार्यमुलक अनुसन्धान गर्न लगाई शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा जोड दिइने,
- विभागलाई उच्च प्रविधियुक्तका स्रोतसाधन सहित व्यवस्थित गर्ने,
- विद्यार्थीको हाजीरीलाई त्रि.वि. नियमका आधारमा अधिकतम बनाउन पहल गर्ने,
- आन्तरिक परीक्षामा सम्पुर्ण विद्यार्थी सामेल हुने वातावरण निर्माणकालागि पहल गर्ने,
- शैक्षिक सत्रको सुरूमा विद्यार्थीलाई विषयगत तथा संकायको जानकारीका लागि अभिमुखीकरण तथा शिक्षण विधि र प्रक्रियाका सम्बन्धमा जानकारी दिने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- सवै विषय र कक्षामा विद्यार्थीहरूको हाजीरी अनिवार्य गराउने व्यवस्था गर्ने,
- विभागबाट अनुसन्धानमूलक पत्रिका निकाल्ने कार्यको थालनी हुन नसकेकोमा त्यसको पहल गर्ने,

- बि.एड र एम.एडमा अहिले सञ्चालन भएका विषयवाहेक आवश्यकताअनुसार अन्य विषयको समेत कक्षा सञ्चालन गर्ने,
- कम हाजीरी तथा आन्तरिक परीक्षामा समावेश नहुने विद्यार्थीलाई परामर्श गरी उनीहरूको सक्रियता बढाउन पहल गर्ने,

संकायका सबल पक्षहरू

- प्रर्याप्त विद्यार्थी सङ्ख्या रहनु,
- समय सार्न्दभिक कक्षा कोठा व्यवस्थापन हुनु,
- चार वर्षे बिएडमा धेरै मात्रामा ऐच्छिक विषयहरूको पठनपाठन सञ्चालन हुनु,
- स्नातकोत्तर तहमा पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन,नेपाली शिक्षा र अंग्रेजी शिक्षा विषयमा अन्य क्याम्पसको तुलनामा यथेष्ट विद्यार्थी हुनु,
- स्वच्छ र शान्त शैक्षिक वातावरण,
- नियमित पठन पाठन भइ समयमा पाठ्यभार पुरा हुनु,

संकायका कमजोर पक्षहरू

- विभागमा यथेष्ट जनशक्ति भएपनि सो जनशक्तिलाई अधिकतम उपयोग गर्न नसक्नु साथै आवश्यक विषयगत जनशक्तिको अभाव रहनु,
- प्राज्ञिक लेखन संस्कारलाई व्यवस्थित गर्न नसक्नु,
- व्यवस्थित तरिकाबाट परीक्षाफलको विश्लेषण गर्न नसक्नु,
- पेशागत दक्षता विकासका लागि ठोस काम गर्न नसकिएको साथै कार्यमुलक अनुसन्धान व्यवस्थित तरिकाबाट गर्न नसिकएको,
- विभागमा प्रयाप्त खेलकुद सामग्री र कम्प्युटरको व्यवस्था नहुनु,
- विषयगत दरबन्दीका शिक्षकको कमी,
- शिक्षणमा प्रविधिको प्रयोग कम हुनु,
- शिक्षण सुधार योजना निर्माण र कार्यान्वयन प्रभावकारी नहुनु,
- निर्माणात्मक र निदानात्मक परीक्षालाई प्रभावकरी तरिकाले सञ्चालन गर्न नसक्नु,
- शिक्षाशास्त्र संकायमा अध्ययापन गर्ने सम्पूर्ण शिक्षकहरू एम. एड. तथा एम. ए./बि.एड नहुनु ।

सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू

- उच्च तहको अध्ययन र शोधमुलक अनुसन्धानतर्फ प्राध्यापकहरूलाई आकर्षित गर्नुपर्ने,
- प्राध्यापकहरूलाई सूचना प्रणाली र प्रविधिसँग जोडिन प्रेरित गरी तालीम सञ्चालन गर्नुपर्ने,
- विभागमा यथेष्ट कम्प्युटरसहित कर्मचारीको व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- यथेष्ट विषयहरूको पठाई सञ्चालन भए तापनि विद्यार्थीको जग कमजोर भएका कारण अपेक्षित शैक्षिक उपलब्धिको लागि पहल गर्नुपर्ने,
- भौतिक संरचना निर्माण गरी बि.एड.का सम्पूर्ण कक्षाहरू बिहानी सत्रमा सञ्चालन गर्नुपर्ने,
- पठनपाठनमा विद्यार्थीको सक्रिय नियमित सहभागिता, सिकाइ गुणस्तर र सिकाइ उपलब्धि वृद्धि गर्न विद्यार्थीसँग अन्तर्क्रिया र अभिभावसँग संवाद बढाउनुपर्ने,

- विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिमा वृद्धि गर्न योजना निर्माण र कार्यान्वयन, विद्यार्थी अभिभावक सचेतना तथा प्राध्यापक विद्यार्थी प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने,

शैक्षिक सत्रः २०८०/०८१ को विषयगत रूपमा उपलब्धि तालिका निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ:

B.Ed Ist year (2080)

Subject	Code No.	Passed	Failed	Absent	Pass %
Foundation of Education	Ed 412	33	69	2	32.2
Foundation of Health Education (Major)	Hp.Ed 416	4	5	-	44.44
Foundation of Physical Education	Hp.Ed 417	6	-	3	100
Foundation of Health Education [Minor]	HPEd 418	64	24	3	72.72

B.Ed Ist year (2081)

Subject	Code No.	Pass	Fail	Absent	Pass %
1.Foundation of Education	Ed 412	52	39	2	57.14
2. Foundation of Health Education (Major)	Hp.Ed 416	5	-	-	100
3.Foundation of Physical Education	Hp.Ed 417	5	-	-	100
4. Foundation of Health Education [Minor]	HPEd 418	61	23	1	72.61

B.Ed Second Year [2080]

Subject	Code No.	Pass	Fail	Absent	Pass %
Educational Psychology	Ed 421	37	53	4	41.11
Fundamental of Public Health	Hp.Ed 422	6	-	1	100
Management and Supervision of Health & Physical Education	Hp.Ed.423	7	-	-	100
Sports Science & Games	Hp.Ed.424	5	-	2	100
Fundamental of Public Health (Minor)	Hp.Ed.428	51	7	4	87.93
Management & Supervision of Health and Phy. Ed.	Hp.Ed 429	42	16	4	72.41

B.Ed Second Year [2081]

Subject	Code No.	Passed	Failed	Absent	Pass%
Educational Psychology	Ed 421	43	31	2	58.10
Fundamental of Public Health	Hp.Ed 422	6	-	1	100
Management and Supervision of Health & Physical Education	Hp.Ed.423	4	2	1	66.66
Sports Science & Games	Hp.Ed.424	5	-	2	100
Fundamental of Public Health (Minor)	Hp.Ed.428	57	33	1	63.33
Management & Supervision of Health and Phy. Ed.	Hp.Ed 429	45	15	1	75

B.Ed third Year [2080]

Subjct	Code. No.	Pass	Fail	Absent	Pass %
Curriculum and Evaluation	Ed.431	72	22	5	76.59
Methods of Teaching Health	Hp.Ed 432	10	1	1	90.09
Environment of Health and Health Promotion	Ed 433	10	1	1	90.09
Basic Research and Project meet in Health and Physical Ed.	HEd 434	10	-	1	100
Teaching Health Education Minor	H Ed 438	49	8	8	85.96

B.Ed Fourth Year [2081]

Subject	Code No.	Pass	Failed	Absent	Pass %
Classroom Instruction	Ed. 442	53	33	2	61.62
School Health Programme and community Health survey (Major)	Hp.Ed 445	5	0	1	100
Sports training in Physical Education	Hp.Ed. 446	5	0	1	100
School Health Programme and community Health survey (Minor)	Hp.Ed. 449	51	7	2	87.93
Teaching Practice	HP.Ed. 440	6	6		100

M.Ed Ist semester [2081)

Subject	Code No.	Pass	Fail	Absent	Pass %
Foundation of Education	Ed.511	33	3	3	91.66
Advanced Educational Psychology	Ed 513	24	13	1	64.86
Foundation of Curriculum	CE.Ed.515	13	3	3	81.25
Programme Evaluation	Ce.Ed. 516	10	5	4	66.66
Psychological testing	Ce Ed.517	11	5	3	68.75
Curriculum for diversity in Education	Ce Ed.518	16	1	2	94.11

M.Ed 2nd semester [2081]

Subject	Code No.	Pass	Fail	Absent	Pass %
Curriculum Practice	Ed.521	19	6	5	76
Education and Development	Ed 522	29	2	-	93.54
Curriculum Theory	CE.Ed.525	12		-	100
Test Theory	CE.Ed 526	8	-	5	100
Test Development	CE.Ed.527	12	0	1	100
Curriculum Evaluation and Research	CE.Ed.528	9	-	4	100

M.Ed 2nd semester [2082]

Subject	Code No.	Pass	Fail	Absent	Pass %
Curriculum Practice	Ed.521	24	5	5	82.75
Education and Development	Ed 522	15	14	5	51.72
Curriculum Theory	CE.Ed. 525	13	1	2	92.85
Test Theory	CE.Ed 526	4	8	3	33.33
Test Development	CE.Ed.527	15	0	1	100
Curriculum Evaluation and Research	CE.Ed.528	15	-	1	100

M.Ed 3rd semester [2081]

Subject	Code No.	Pass	Fail	Absent	Passed %
Research Methodology	Ed. 532	12	14	3	46.15
Educational Measurement & Evaluation	Ed 533	22	6	3	78.5
Classroom Instruction	CE.Ed 535	11	-	2	100
Project on Program and curriculum evaluation	CE.Ed 537	11	0	2	100
Application of statistics in education	CE.Ed.538	9	2	2	81.81
Emerging perspective in Curriculum	CE.Ed.539	11	-	2	100

M.Ed 4th semester [2080)

Subject	Code No.	Pass	Fail	Absent	Pass %
Contemporary Educational issues	Ed.545	5	2	2	71.42
Qualitative Research	CE.Ed 545	5	0	1	100
Teaching Practice	Ed. 542	6	6	-	100

निष्कर्ष

समग्रमा परीक्षाफलको विश्लेषण गर्दा B.Ed I year 2080 को Foundation of Education (Ed 412) र M.Ed 2nd semester [2082] को Test Theory (Ce.Ed 526) मा 32.25% र 33.33% बाहेक अन्य विषयहरूको नतिजा सन्तोषजनक देखिन्छ । वि.एड. र एम.एडका अनिवार्य विषयको नतिजामा सुधार गर्नु पर्ने देखिन्छ जसका लागि एम. एड मा अंग्रेजी माध्यममा सोधिने प्रश्नलाई विद्यार्थीले बुझ्ने स्थिति सिर्जना गर्दै शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापसँगै कक्षाकोठाबाट सुरुवात गर्नु पर्ने हुन्छ ।

Planning for the Year 2082/083 (Department of Education, DMC Baglung

S.N.	Activities to be Performed	Date	Remarks
1.	Welcome and Orientation Program	According to the campus calendar	Welcome & orientation for student of B.Ed. first year and M.Ed 1st Semester
2.	Orientation of teaching Practice	According to working Schedule for teaching practice	English, mathematics, Nepali, Economics, Health & physical education
3.	Load Division	After published the campus notice	During the time of session start
4.	Use of AI in teaching learning process	Within the academic year 2082	
5.	Appreciation program	Within academic year 2082	Token of love
6.	Preparation of Annual Plan	Within one week, effective date of campus conduction routine	According to format of OTP preparation committee
7.	Preparation of Unit Plan	After load division Within one week of effective date of campus class schedule	According to format of OTP preparation committee
8.	Class Resume	According to the notice published by campus	According to the Campus Academic Calendar
9.	Departmental Meeting	At least one of Each Month	As per the Requirements

10.	Extra/Co-curricular Activities	According to the campus Academic Calendar	As per the Requirements
11.	Leadership , personality development or Life philosophy training	According to department notice	focus on interested teachers & students
12.	Training of pedagogy & andragogy	As per date fixed by Department & campus administration	Coordination of Edu . Department & campus administration
13.	Internal Exam conduction	According to the campus calendar	Coordination with Exam Section, DMC, Baglung
14.	Result Analysis & feedback	According to the campus calendar	After Result Published of internal & final exam of each year
15.	Interaction Program Among the Faculty Members	At least one times entire the academic year	Coordination with Campus
16.	Visit Program on QAA certified and well-equipped ICT used college	One time of the Year	For Refreshment Research & transformative learning
17.	Student Record Keeping	Each Year	Coordination with Campus Administration
18.	Conduction of Remedial Class	After the Result Published (Internal Exam)	After the Result Published of Each terminal exam
19.	Purchasing Text book & reference books for Library Management	Regularly	Coordination with Campus Administration and Library Section
20.	Conduction of Practical Examination	According the department notice published	As per the Campus Calendar after complete the theoretical exam
21.	Publication of Journal	On trying	Annual Publication
22.	Management of well-equipped Computer, Printer and Internet Link to the Department	Within academic year of 2082	
23.	Consultancy Service or Conduction of Research Related Activities	Regularly	Coordination with other Faculties
24.	Recruitment of At Least One Manpower/Teaching Staff of Curriculum	Up to this Academic Year	For M.Ed. semester program
25.	Management of at least one non-teaching staffs	Within academic year 2082	For all program of education
26.	Preparation of Annual Progress Report of the Department	At the End of the Academic Year	Submission to the Campus at the end of Each Academic Year

Furthermore, the programme mentioned above will be conducted by Department of Education in coordination and financial support of Dhaulagiri Multiple Campus Baglung.

अर्थशास्त्र विभागको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन-२०८१/०८२ तथा शैक्षिक सत्र २०८२/०८३ का लागि प्रस्तावित कार्यक्रमहरू

-विभागीय प्रमुख
उपप्रा. दिपकप्रसाद शर्मा कँडेल

परिचय

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस (धबक्या) नेपालको सबैभन्दा पुरानो विश्वविद्यालय त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गतको एउटा आङ्गिक क्याम्पस हो । यसको स्थापना वि. सं. २०१९ भाद्र २ गते धवलागिरि महेन्द्र इन्टर कलेजको नामबाट भएको हो । क्याम्पस स्थापना भएको ६३ वर्ष भइसकेको छ । मानविकी संकायका विषयहरूबाट रात्रिकालीन रूपमा कक्षा सञ्चालन गर्ने गरी स्थापना भएको यस क्याम्पसमा वि. सं. २०२३ जेष्ठ महिनादेखि प्रमाणपत्र तहको कक्षा सञ्चालन भएको देखिन्छ । यो क्याम्पस वि. स. २०३० मा त्रिभुवन विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पसका रूपमा परिणत भएको थियो । वि. सं. २०३४ साल देखि यस क्याम्पसमा मानविकी संकायमा स्नातक तहको पढाइ सञ्चालन भएको देखिन्छ । हाल यस क्याम्पसमा विभिन्न विषयमा स्नातक तहदेखि स्नातकोत्तरसम्मको पठनपाठन हुने गरे तापनि अर्थशास्त्र विषयमा भने स्नातक तहसम्मका मात्र कक्षाहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन् ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को अर्थशास्त्र विभागको वार्षिक प्रगति विवरण र २०८०/०८१ को अर्थशास्त्र विषयको शैक्षिक उपलब्धि के कस्तो रहेको छ सोको खोजी गर्नु तथा शैक्षिक सत्र २०८२/०८३ का लागि विभागले सम्पादन गर्नुपर्ने प्रस्तावित कार्यक्रमहरू तय गर्नु यस प्रतिवेदनको उद्देश्य रहेको छ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ मा भएका विभागीय बैठकहरू

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को अवधि वि. सं. २०८१ श्रावण एकदेखि २०८२ असार मसान्तसम्ममा अर्थशास्त्र विभागले ८ वटा विभागीय बैठकहरू सम्पन्न गरेको छ । यस बाहेक अनौपचारिक रूपमा समेत विभागीय बैठकहरू सम्पन्न भएका छन् ।

जनशक्तिको अवस्था

यस विभागमा हाल ५ जना शैक्षिक जनशक्ति मात्र कार्यरत छन् । यसमध्ये चारजना स्थायी र एक जना आंशिक जनशक्ति रहेको छ । यस विभागअन्तर्गत कार्यरत जनशक्तिलाई तपसिलमा उल्लेख गरिएको छ :

जनशक्ति विवरण

क्र.स.	नाम	पद	जिम्मेवारी
१	दिपक प्रसाद शर्मा कर्डेल	उप प्राध्यापक	विभागीय प्रमुख
२	डा. सुदर्शन सिलवाल	सहप्राध्यापक	विभागीय सदस्य
३	हिरालाल रेग्मी	उप प्राध्यापक	विभागीय सदस्य
४	भक्तिराम न्यौपाने	उप प्राध्यापक	विभागीय सदस्य
५	नेत्रराज सिलवाल	आंशिक शिक्षक	विभागीय सदस्य

स्रोत : विभागको आन्तरिक अभिलेख, २०८२ ।

विभागबाट सम्पादन गरिएका नियमित क्रियाकलापहरू

अर्थशास्त्र विभागले नियमित रूपमा सम्पादन गर्दै आएका क्रियाकलापहरू तपसिल बमोजिम रहेका छन् :

- नियमित रूपमा विभागीय बैठक (आठवटा बैठक) सम्पन्न भएको,
- शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ का लागि विभागका सदस्यहरूले नियमित तथा अतिरिक्त रूपमा लिनुपर्ने वार्षिक पाठ्यभार वितरण गरिएको, आ–आफनो विषयसँग सम्बन्धित वार्षिक कार्ययोजना, एकाई योजना तथ टिपोट तयार गरी धवक्याको शैक्षिक प्रशासनमा पेश गरिएको र सोही अनुसार कार्यान्वयनमा लगिएको,
- विभागीय सदस्यहरू बीच शैक्षिक सत्रको सुरूवातमा हरेक विषय र पत्रको अघिल्लो शैक्षिक सत्रमा भोगेका र प्राप्त गरेका शैक्षिक क्रियाकलाप सम्बन्धी अनुभवहरू साटसाट गर्ने गराउने गरेको,
- सबै तहको आन्तरिक परीक्षा संचालन गर्न सहजीकरण गरिएको,
- विभागकै अग्रसरतामा Environmental Awareness and Solid Waste Management Program at DMC, Baglung शीर्षकको प्रस्ताव तयार गरी UNCON, USA, Nepal मा पेश गरेको कार्यक्रम तोकिएको समयमा सम्पन्न गर्न सहजीकरण गरेको,
- हरेक शैक्षिक सत्रको सुरूमा अर्थशास्त्र विषयको उपयोगिता तथा संकायको उद्देश्य सम्बन्धी विद्यार्थीहरूलाई अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने गराउने,
- शिक्षण क्रियाकलापका साथमा विद्यार्थीहरूलाई अनौपचारिक रूपमा भएपनि प्रोत्साहन, स्यावासी सहित सकरात्मक पुनर्वल प्रदान गर्ने गरेको,
- विद्यार्थीहरू बिच छलफल अन्तरक्रिया र समस्या समधानका लागि सुझाव संकलन गर्ने कार्य भएको,

- नियमित कक्षा संचालन, अनुगमन तथा परीक्षा तयारी र संचालन गरिएको,
- प्रयोगात्मक विषयको व्यवस्थापन र मुल्यांकन गरिएको,
- अभ्यास शिक्षणका लागि अभिमुखीकरण, आन्तरिक सुपरिवेक्षण तथा मुल्याlन गर्ने गरिएको,
- आन्तरिक तथा बाह्य परीक्षाको नतिजा विश्लेषण गरिएको तथा आन्तरिक परीक्षाको नतिजा विश्लेषणपश्चात विद्यार्थीलाइ पृष्ठपोषण प्रदान गरिएको,
- विद्यार्थीहरूको मागका आधारमा कमजोर विद्यार्थीहरूका लागि अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गर्ने परिपाटिको थालनि गरिएको,
- विषयगत रूपमा विद्यार्थीहरूको अपेक्षाहरू बुझ्ने र शिक्षकहरूलाई उपयुक्त रणनीति लिन सुझाव प्रदान गरिएको,
- प्रत्येक वर्ष तथा कोर्ष परिवर्तनपश्चात् पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ पुस्तक पहिचान गरी माग फरम भरेर क्याम्पस प्रशासनमा खरिदका लागि अनुरोध सहित निवेदन पेस र कार्यान्वयनमा लगिएको,
- अर्थशास्त्र विभागअन्तरगत भएका प्रत्येक अघिल्ला बैठकहरूको समीक्षा र विभागीय सदस्यहरूबाट सुझाव संकलन गर्ने गरिएको,
- आगामी शैक्षिक सत्रका लागि विभागीय कार्ययोजना निर्माण र क्याम्पस प्रशासनमा त्यसको प्रस्तुतीकरण,
- विभागीय सदस्यहरूले स्थानीय तह तथा अन्य संघसंस्थाहरूमा विषय विशेषज्ञ मागका आधारमा विशेषज्ञता प्रदान गरेको,
- अनुसन्धान व्यवस्थापन समितिको Dhawalagiri Journal of Contemporary Issues, Vol. 2 को जर्नल प्रकाशनमा सक्रिय भूमिका निर्वाह गरेको
- विभागीय सदस्यहरूलाई विभिन्न शिर्षकमा लघु अनुसन्धान गर्न तथा अनुसन्धानमूलक लेख रचनाहरू प्रकाशित गर्न उत्प्रेरित गरेको आदि ।

विभागबाट शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ का लागि वितरण गरिएको पाठ्याभार

यस विभागअन्तरगत शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ का लागि विभागीय सदस्यहरूलाई पूर्णकालीन शिक्षकको हकमा कम्तिमा पाँच पिरिएड र आंशिक शिक्षकहरूको हकमा कम्तिमा एक पिरिएड हुने गरी वितरण गरिएको थियो ।

विभागमा देखिएका चुनौतिहरू

- विद्यार्थीहरू अर्थशास्त्र विषयमा भर्ना भए तापनि भर्ना भएका सबै विद्यार्थीहरूलाई कक्षा कोठामा नियमित रूपमा उपस्थित गराउन तथा आन्तरिक परीक्षामा सबैलाई उपस्थित गराउन नसकिएको,

- शिक्षा व्यावसायिक भएन भन्ने जनगुनासो सुनिएको र वैदेशिक रोजगारीको बढ्दो आकर्षणका कारण विद्यार्थीले भर्ना भएको तर तह पूरा नगरी विचैमा पढाइ छाडने गरेको,
- क्याम्पसबाट छात्रवृति पाएका विद्यार्थीहरूले समेत पढाइमा नियमितता नभइ विचैमा पढाइ छोड्ने गरेको,
- क्याम्पसमा भर्ना भएका तर नियमित नहुने विद्यार्थीहरूलाइ नियमित हुने वातावरण सृजना गर्न नसकिएको,
- विद्यार्थीका प्रवेशको आधार कमजोर भएकाले पढाइप्रति जागरूकताको अभाव देखिएको,
- शिक्षक तथा विद्यार्थीलाई अध्ययन अवलोकन भ्रमण गराउने नीतिगत व्यवस्था नहुनु,
- सिमित शैक्षिक जनशक्तिबाट विभाग सञ्चालन गर्नु पर्ने बाध्यता भएको,
- शिक्षकलाई तालिम तथा प्रशिक्षणको प्रयाप्त अवशर सृजना गर्न नसकिएको,
- विद्यार्थीका अविभावकहरूसँगको सम्पर्कलाई प्रभावकारी बनाउन नसकिएको आदि ।

शैक्षिक सत्र २०८०/०८१ को अर्थशास्त्र विषयको शैक्षिक उपलब्धिहरू

शैक्षिक सत्र २०८०/०८१ **को** अर्थशास्त्र विषयको शैक्षिक उपलब्धिहरूलाई तपशिलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ :

शैक्षिक सत्र २०८०/०८१ को अर्थशास्त्र विषयको शैक्षिक उपलब्धिहरू

Subjects & Code	Academic Year: 2080 Faculty: All, Level : Bachelor/Master						
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	Level
Eco 421: Micro Economics (Th)	3	2	1	1	1	50.0	BA I
Eco 422: Mathematics And Statistics for Economics (Th)	3	2	1	1	1	50.0	BA I
Eco 424: Dev. Eco., Plan. & the Eco. Of Nep (Theory)	2	2	0	1	1	50.0	BA II
Eco 423: Macro Economics (Theory)	2	2	0	1	1	50.0	BA II
Public Finance (425)							BA iii
Economic Analysis (418)	6	5	1	2	3	40.0	Bed I
Economics Analysis (416)	8	8	0	2	6	25.0	Bed I
Quantitative Techni.(417)	8	7	1	5	21	62.50	Bed I
Nepalese Economy (428, minor)	2	2	1	1	1	50.0	Bed II
Economics of Development & Planning (429, minor)	2	2	0	1	1	50.0	Bed II
Nepalese Economy (422)	10	10	0	8	20	80.0	Bed II
Economics of Development & Planning Eco (423)	10	10	0	5	5	50	Bed II

Economics of Education (424)	**10**	**10**	**0**	**5**	**5**	**50**	**Bed II**
Methods of Teaching Economics (439)							**Bed III**
Methods of Teaching Economics (432)							**Bed III**
Government finance and financial system (433)							**Bed III**
International Economics (434)							**Bed III**
Managerial Economics and Research in Economics Education (445)							**Bed IV**
Teaching Practice (440)							**Bed IV**
Population Economics (446)							**Bed IV**
Population Economics (449)							**Bed IV**
Managerial Economics (512)-2081	**37**	**30**	**7**	**25**	**5**	**83.33**	**MBS I**
Managerial Economics (512)-2081	**16**	**16**	**0**	**10**	**6**	**62.5**	**MBS I**
Micro Economics for Business (203)-2080	**32**	**32**	**0**	**25**	**7**	**3.82**	**BBA I**
Micro Economics for Business (203)-2081							
Macro Economics (204)	**19**	**19**	**0**	**17**	**2**	**89.47**	**BBA II**
Micro Economics (207)-2080	**170**	**162**	**8**	**12**	**150**	**7.06**	**BBS I**
Macro Economics (206)-2080	**121**	**121**	**0**	**14**	**107**	**11.57**	**BBS II**

स्रोत : धवक्या, परीक्षा शाखा, २०८२ । नोट : सफ्टवेयरमा समावेश भएको डाटालाई आधार मानि यो प्रतिवेदन तयार गरिएकाले यसमा सबै परीक्षाका परिणाम समावेश गर्न सकिएको छैन् ।

सवल पक्षहरू

शैक्षिक सत्र २०८०/०८२ को अर्थशास्त्र विषयको शैक्षिक उपलब्धि तपशिल बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

- मानविकितर्फ २०८० को प्रथम र दोस्रो वर्षको अर्थशास्त्र विषयको उत्तीर्ण प्रतिशत करीव ५५ देखि ६६ प्रतिशतसम्म रहेको,
- शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ २०८० को प्रथम वर्ष र दोस्रो वर्षको अर्थशास्त्र विषयको वार्षिक परीक्षा नतिजा क्रमशः करीव ५० प्रतिशतदेखि ८० प्रतिशतसम्म देखिएको तर गत वर्षको तुलनामा प्रथम वर्षको परीक्षा नतिजा सन्तोषप्रद नदेखिएको,
- एमबिएस प्रथम सेमेष्टरमा अधिक्तम ८३.३३ प्रतिशत, विविए प्रथम सेमेष्टरमा अधिक्तम ६२.५ प्रतिशत र विविए दोस्रो सेमेष्टरमा ८९.४७ प्रतिशत उपलब्धि देखिएको,

- शैक्षिक सत्र २०८०/०८१ मा व्यवस्थापन संकाय अन्तरगत विविए र एमविएसमा शैक्षिक उपलब्धि उत्कृष्ठ देखिएतापनि विविएस प्रथमतर्फ शैक्षिक उपलब्धि सन्तोषजनक हुन नसकेको देखिन्छ ।

समग्रमा, सबै संकायतर्फको अर्थशास्त्र विषयको विद्यार्थी उत्तीण प्रतिशत हेर्दा बिबिए दोस्रो सेमेष्टर, एमविएस प्रथम सेमेष्टर, विए दोस्रो वर्ष र विएड दोस्रो वर्षको उपलब्धि सबैभन्दा राम्रो रहेको देखिन्छ । विविए र एमविएस तहमा नियमित कक्षामा उपस्थित हुने विद्यार्थीहरू लगभग सतप्रतिशत नै उत्तीण भएका छन् । तसर्थ, उल्लिखित शैक्षिक सत्रमा अर्थशास्त्र विषयको शैक्षिक उपलब्धि (विविएस प्रथम र दोस्रो वर्ष बाहेक) राम्रो नै देखिन्छ, जसलाई उल्लेखित तथ्यले पनि पुष्टि गर्दछ । एउटै शिक्षकले पढाउँदा कुनै संकायमा सतप्रतिशत उत्तीर्ण प्रतिशत देखिनु र कहि यस्तो अवस्था आउनुको कारणमा उल्लेखित शैक्षिक सत्रमा उक्त पत्रमा विद्यार्थीहरू कक्षामा नियमित रूपमा उपस्थिथिति हुन नसक्नु र क्याम्पसले सञ्चालन गरेको आन्तरिक परीक्षाप्रति उदासिन देखिनु नै प्रमुख रहेको समीक्षा गरिएको छ । आन्तरिक परीक्षामा विद्यार्थीको उपस्थितिलाई अनिवार्य गराउनु पर्ने र कमजोर विद्यार्थीहरूका लागि उपचारात्मक कक्षाको अविलम्व व्यवस्था गर्नु आवश्यक छ ।

कमजोरी पक्षहरू

कक्षामा विद्यार्थीहरू नियमित रूपमा उपस्थित नहुनु, विद्यार्थीहरूको धरातल कमजोर हुनु, बैदेशिक रोजगारको बढ्दो आकर्षण,

- उपलब्धिको समीक्षा गर्ने परिपाटि नियमित नहुनु,
- देखासिकि प्रभाव,
- शिक्षालाई व्यवशायिक बनाउन नसक्नु,
- शिक्षकहरूमा जागिरे मानसिकता बढि हुनु,
- शिक्षण सिकाई प्रक्रियामा प्रविधिको प्रयोग भएपनि विद्यार्थिको पहुँचमा नहुनु,
- शिक्षण गर्दा शैक्षिक सामग्रीको प्रयोगमा प्रभावकारिता नदेखिनु,
- शिक्षकहरूमा तालिम तथा प्रशिक्षणको अभाव हुनु,
- शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूलाई अध्ययन अवलोकन भ्रमण गराउने नितिगत व्यवस्था नहुनु,
- दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनु,
- पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तकको समयमा उपलब्धता भएपनि विद्यार्थीहरूमा अध्ययन गर्ने बानीको विकास नहुनु,
- काममा सक्रियता देखाउने र काम प्रति उदासिन र गैह्र जिम्वेवारी हुनेलाई हेर्ने दृष्टिकोणमा समान हुनु,
- सिमित शैक्षिक नजशक्ति हुनु आदि ।

सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू

- अर्थशास्त्र विषयमा न्युनतम दुईजना जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने र विद्यार्थीहरूलाई विषयको प्रकृतिका आधारमा अनुसन्धानमूलक कार्यमा सरिक गराउनु पर्ने,
- पाठ्यक्रम तथा सोसंग सम्बन्धित पाठ्यपुस्तक समयमा नै उपलब्ध हुनु पर्ने र शिक्षकका लागि सीप विकास तथा प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू आयोजना गर्नु पर्ने,
- विभाग र विभागको पुस्तकालयलाई थप व्यवस्थित गर्नुपर्ने,
- शैक्षिक जनशक्तिको थप व्यवस्थापन नगरीकन विद्यमान जनशक्तिको अन्यत्र सरूवा हुने परिपाटिलाई रोक्नुपर्ने,
- गत शैक्षिक सत्रमा प्राप्त भएका शैक्षिक उपलब्धिहरूलाई समीक्षा गर्ने परिपाटिलाई थप प्रभावकारी बनाउनु पर्ने,
- आवश्यकताका आधारमा वैयक्तिक भिन्नतामा आधारीत कक्षाहरू समेत अनिवार्य रूपमा सञ्चालन गर्न शिक्षकहरूलाई थप प्रोत्साहित गर्नुपर्ने,
- शैक्षिक उपलब्धिमा सुधार गर्न सबै कक्षा कोठालाई प्रविधिमैत्री बनाउनु पर्ने तथा सम्भव भएसम्म स्मार्टबोडको व्यवस्था गर्नुपर्ने,
- भौतिक निर्माणको सन्दर्भमा क्याम्पसको गुरू योजना बनाई अगाडि बढ्नु पर्ने,
- शैक्षिक उपलब्धिमा वृद्धि गर्न र शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न ननक्रेडिटकोर्षको पाठ्यक्रम तयार गरी अविलम्ब कार्यान्वयनमा लैजानुपर्ने र विद्यार्थी तथा अभिभावकसँगको परामर्शलाई प्रभावकारी ढंगवाट संचालन गर्नुपर्ने,
- निरन्तर मूल्यांकन गरी पृष्ठपोषण र सुझाव संकलन गर्नुपर्ने तथा विद्यार्थीहरूको प्रोफाइल तयारी गरी नियमित र अनियमित विद्यार्थीहरू छुट्टाइ आवश्यक परामर्श र सुझाव दिनु पर्ने,
- QAA प्राप्त शैक्षिक संस्थाको अतिरिक्त प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरेका शैक्षिक संस्थाहरूको
  अवलोकन भ्रमण गराइ सिकाइको स्थानान्तरण गर्नुपर्ने,
- क्याम्पसले लिने आन्तरिक परीक्षामा विद्यार्थीलाई अनिवार्य उपस्थित गराउनु पर्ने र उपस्थित हुन नसक्ने विद्यार्थीहरूलाई एक पटकका लागि वार्षिक परीक्षा दिन नपाउने समेत व्यवस्था गर्ने आदि ।

आगामी वर्ष ०८२/०८३ का लागि नीति तथा कार्यक्रमहरू

- मागका आधारमा कमजोर विद्यार्थीहरूका लागि अतिरिक्त कक्षाहरू संचालन गरिनेछ ।
- प्राध्यापकहरूलाई लधु अनुसन्धान तथा कार्यमुलक अनुसन्धान गर्न लगाई शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा जोड दिइने छ ।
- अर्थशास्त्र विभागको लाइब्रेरिलाई व्यवस्थित गरीनेछ ।
- विद्यार्थीहरूको नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकासका लागि मागका आधारमा आवश्यक तालीम संचालन गरिनेछ ।
- अर्थशास्त्र विषयको ननक्रेडिट कोर्ष डिजाइन गरी सोहीअनुसार पठनपाठन गरिने छ ।
- विभन्न विभागहरूको समन्वय तथा अर्थशास्त्र विभागको आयोजनामा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिसँग सम्बन्धित पुनर्ताजकी तालीमको सञ्चालन गरीने छ ।
- अर्थशास्त्र विषयको अध्ययन पश्चात त्यसको उदेश्य, क्षेत्र र दायरा सम्बन्धी जानकारी गराउन विभिन्न तहका विद्यार्थीहरूलाई अँभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- आन्तरिक परीक्षामा यथासम्भव सम्पुर्ण विद्यार्थीहरू सामेल हुने वातावरण निर्माण गरिने छ ।
- शैक्षिक सत्रको सुरूमा विद्यार्थीलाई विषयगत तथा संकायको जानकारीका लागि अभिमुखीकरण तथा शिक्षण विधि र प्रक्रियाका सम्बन्धमा जानकारी दिने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- कक्षामा विद्यार्थीहरूको हाजीरी अनिवार्य गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- विभागका विभागीय सदस्यहरूलाई डिओआई भएको जर्नलमा अनुसन्धानमूलक लेख प्रकाशित गर्न उत्प्रेरित   गरिनेछ ।
- आन्तरिक परीक्षामा समावेश नहुने विद्यार्थीहरूलाई आवश्यक परामर्श गरी उनीहरूको सहभागिता बढाउन पहल गरिनेछ ।
- विभागीय सदस्यहरूलाई व्यवस्थापन समिति वा अन्य विभागको समन्वयमा अध्ययन अनुसन्धान अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गर्न पहल गरिने छ ।
- अर्थशास्त्र विभागमा कम्तिमा दुई जना शैक्षिक जनशक्तिको व्यवस्था गर्न पहल गरिने छ ।
- विभिन्न स्थानीय तह एवम् संघसस्थाहरूको माग भई आएमा विभागको तर्फदेखि गरिएको विषेशज्ञ सेवालाई निरन्तर रूपमा उपलब्ध गराइने छ ।

शैक्षिक सत्र २०८२/०८३ का लागि वार्षिक कार्यक्रमहरू

शैक्षिक सत्र २०८२/०८३ मा अर्थशास्त्र विभागले सञ्चालन गर्ने वार्षिक कार्यक्रमहरूलाई तपसिलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ :

अर्थशास्त्र विभागद्वारा शैक्षिक सत्र २०८२/०८३ मा सञ्चालन गरिने वार्षिक कार्यक्रमहरू

S.N.	Activities to be Performed	Date	Concerned Authority	Remarks
1.	Welcome and Orientation Program	According to the campus calendar	All Department	B.A., B.Ed. /BBS First Year Students
2.	Orientation of teaching Practice	According to working Schedule for teaching practice	Department	Economics
3.	Load Division	After published the campus notice	All Members of Department	During the time of session start
4.	Preparation of Annual Plan	Within one-week, effective date of class conduction routine	All Members of Department	According to format of OTP preparation committee
5.	Preparation of Unit Plan	After load division Within one week of effective date of campus class schedule	All Members of Department	According to format of OTP preparation committee
6.	Class Resume	According to the campus notice published	DMC/Department	According to the Campus Academic Calendar
7.	Departmental Meeting	At least one of Each Month	Department	As per the Requirements
8.	Extra/Co-curricular Activities	According to the campus Academic Calendar	Teachers/Students	As per the Requirements
9.	Internal Exam conduction	According to the campus calendar	All members of Department	Coordination with Exam Section, DMC, Baglung
10.	Result Analysis & feedback	According to the campus calendar	Department, member of department	After Result Published of internal & final exam of each year
11.	Conduction of training related to the innovative teaching strategies, research, awareness and motivation	At least one time of the academic year	All Department	Coordination with Campus and UNCON, USA, Texas

12.	Visit Program on QAA certified and well-equipped ICT used college	One time of the Year	Members of Department	For Refreshment and Research
13.	Student Record Keeping in the Department	Each Year	Department	Coordination with Campus Administration
14.	Conduction of Remedial Class	After the Result Published (Internal Exam)	Department	After the Result Published of Each terminal exam
15.	Purchasing Text book & reference books for Library Management	Regularly	Department	Coordination with Campus Administration and Library Section
16.	Conduction of Practical Examination	According the department notice published	HOD & Subject Teacher	As per the Campus Calendar after completed the theoretical exam
17.	Publication of at least on article in Journal	Each Year	All Members of Department	Annual Publication in any DOI Journal or others
18.	Management of Computer and Printer in Department	Within academic year of 2081	Campus and Department	Coordination with Campus Administration
19.	Consultancy Service Or Conduction of Research Related Activities	Regularly	Department	Coordination with other Faculties and Local Entities
20.	Recruitment of At Least Two Manpower/Teaching Staff of Economics	Up to this Academic Year	Campus/ Department	Coordination with Campus Administration
21.	Management of at least one non- teaching staffs	Within academic year 2081	Department	Coordination with Campus Administration
22.	Preparation of Annual Progress Report of the Department	At the End of the Academic Year	Department	Submission to the Campus at the end of Each Academic Year

Dhawalagiri Multiple Campus, Baglung
Department of English
Annual Progress Report, 2081

-Tilak Prasad Kandel
Head of the Department

Background

Dhawalagiri Multiple Campus (DMC), a constituent campus of Tribhuvan University, stands as a leading center of higher education in Dhawalagiri region. With a rich history of over sixty years, it has played a key role in producing skilled professionals in a wide range of disciplines across the country. Recently, DMC was awarded the Quality Assurance and Accreditation (QAA) by the University Grants Commission, highlighting its strong commitment to maintaining high academic standards.

The campus offers a wide variety of academic programs, including:

Bachelor's Degrees: BA, B.Ed, BBS, BSc, and BBA.

Master's Degrees: MA, M.Ed, and MBS (with a Master's in English Education introduced in 2079 BS).

English Department and its Structure

English is the dominant language in global media, literature, and news, offering access to a wide range of cultural content. Today, proficiency in English is increasingly important for academic success, career growth, and job opportunities, as a large share of academic research, educational materials, and online information is available in English. As a result, the demand for learning English is steadily rising, both inside and outside academic institutions.

In this context, the English Department at Dhawalagiri Multiple Campus (DMC) plays a crucial role in building strong English language skills and supporting students who aim for careers where English is essential. As the largest department in campus, it provides instruction across almost all faculties and departments at both Bachelor's and Master's levels. English is a compulsory subject for most programs, and many students choose it as their major in Bachelor's degrees like B.Ed. and B.A.

The department has the highest number of students and faculty members, serving as a backbone of academic support throughout the campus. It currently consists of 13 faculty members. The detailed structure is presented in the table below.

SN	Name	Academic Post	Qualification	Designation
1.	Tilak Prasad Kandel	Lecturer	MA	Head of the Department
2.	Bijaya Raj Panta	Lecturer	MA	Member
3.	Balaram Sharma	Lecturer	M.Ed	Member
4.	Dammar BK	Lecturer	MA	Member
5.	Prakash Sharma	Lecturer	MA	Member
6.	Udaya Chandra Chapai	Lecturer	MA	Member
7.	Deependra Jaisi	Lecturer	M.Ed	Member
8.	Shyam Prasad Sharma	Teaching Assistant	MA/Mphil	Member
9.	Pradip Panta	Teaching Assistant	MA	Member
10.	Netralal Neupane	Part Time Teacher	MA	Member
11.	Balkrishna Sharma	Part Time Teacher	M.ED	Member
12.	Shiva Padhya	Part Time Teacher	MA	Member
13	Ganesh Sharma	Part Time Teacher	MA/ M.ED	Member

- Effective English Classes: Conduct English classes efficiently by using the latest teaching methods and multimedia tools. Offer remedial classes for students who need extra help, ensuring they receive the support they need to improve. Provide feedback to students either in person or through online platforms, and offer counseling as needed.
- Communication with Feeder Colleges: Promote and support all campus programs by effectively advertising and communicating with feeder colleges, with particular emphasis on the English major classes and the M.Ed English program.

- Orientation Program: Organize orientation sessions for new students in Bachelor’s level programs, the M.Ed and MBS English program.
- Teacher Development Workshop: Organize a workshop in collaboration with RMC to enhance teachers' skills in research writing, teaching methods, multimedia use, and academic development.
- Speech Contest: Arrange a speech contest for Bachelor’s level students as an extracurricular activity to help them develop and showcase their public speaking skills.

Challenges

- Declining Enrolment in Humanities- A Challenges for English Program: The number of students enrolling in Humanities and Social Sciences has been going down each year. This has led to a steady decrease in English majoring students, signaling to critical threat with the continuation of the program.
- Irregular Attendance: A significant challenge is the irregular attendance of students in classes, which impacts their overall learning and performance.
- Lack of Student Motivation: There is a noticeable lack of intrinsic motivation among students, affecting their engagement and academic enthusiasm.
- Low participation in Internal Exams: Some students consistently miss internal examinations, which hinders their progress and assessment.
- Increasing Dropout Rates: The dropout rate has been rising annually, indicating potential issues with student retention and program satisfaction.
- Limited Emphasis on Co-Curricular Activities: Co-curricular activities are not sufficiently emphasized, which could limit students' overall development and engagement.
- Limited Focus on Teacher Professional Development: There are currently no scheduled programs for teacher refreshment and professional development, which may impact teaching quality and effectiveness.
- Lack of Course Appeal: Certain courses do not seem to engage students effectively, impacting their interest and perceived value of the program.

- Inadequate Backup for Electronic Devices: The lack of a reliable backup system often disrupts classes while using multimedia in teaching.
- Limited Career Development Opportunities: Students do not perceive strong career development prospects within the current university education policy and system, affecting their long-term motivation and goals.

Result Analysis

The data of the result is extracted from the software of the campus, dwmc.emis.com.np . The analysis of the result reveals several key aspects about academic outcomes across different levels and subjects. The brief summary of the findings and their implications is as follows:

1. Level-wise Performance Trends

BA Program

Paper/Code	Year	Absent	Passed	Failed	Total	Percent
CEng. Reading & Writing in English 401(Th.)	2081 1st	2	7	5	14	50
History of English Literature and Criticism 422	2081 1st		4	1	5	80
Reading, Writing, and Thinking 421 (Th.)	2081 1st		2	3	5	40
Prose: Essays and Short Stories 423 (Th.)	2081 2nd		1	2	3	33.33
Reading and Responding to Poetry 424	2081 2nd		3	0	3	100
C. English (403) Th.	2080 3rd	6	13	7	26	50
Visual Arts 425 (Th.)	2080 3rd	4	3	4	11	27
Research and Writing Th. (427)	2080 4th		3	1	4	75
Drama &Novel Th. (426)	2080 4th		1	3	4	25

Key Highlights of BA Level

Performance Category	Subject	Pass Percentage
Best Performing	Reading and Responding to Poetry (424)	100%
Moderate	History of English Literature (422)	80%
	Research and Writing (427)	75%
Weak Performing	Drama & Novel (426)	25%
	Visual Arts (425)	27%
	Prose: Essays and Short Stories (423)	33.33%

BEd Program

Paper/Code	Year	Absent	Passed	Failed	Total	Pass %
General English 411	1St (2081)	2	45	49	96	46.88
Foundation of Language and Linguistics 416	1St (2081)		14	30	44	31.82
Reading, Writing and Critical Thinking 417	1St (2081)	1	17	26	44	38.68
Basic of Academic Writing 424	2nd(2081)	2	10	10	22	45.45
Expanding Horizon in English 422	2nd(2081	1	16	5	22	72.73
English for Communication 423	2nd(2081)	1	19	2	22	86.36
English for Mass Communication 434	3rd(2080)	7	32	17	56	57.14
English Language Method and Practices 432	3rd(2080)	6	6	42	54	11.11
Critical Reading in English 433	3rd(2080)	5	38	8	51	74.51
Research Meyhodology in English Education-445	4th (2080)	2	62	0	64	96.88
Literature for Language Development-446	4th (208)	2	38	7	47	80.85

Key Highlights of BEd. Program

Performance Category	Subject	Pass Percentage
Best Performing	Research Methodology (445)	96.88%
	English for Communication (423)	86.36%
	Literature for Language Development (446)	80.85%
Moderate	Critical Reading in English (433)	74.51%
	English for Mass Communication (434)	57.14%
	General English (411)	46.88%
	Academic Writing (424)	45.45%
Weak Performing	English Language Method and Practices (432)	11.11%
	Foundation of Language and Linguistics (416)	31.82%
	Critical Thinking (417)	38.68%

BBS Program

Paper/Code	Year	Absent	Passed	Failed	Total Appeared	Percentage
Business English 201	1st (2081)	6	49	112	167	29.34
Business Communication 205	2nd (2081)	4	60	65	129	46.51
Overall						37.93

Key Highlights of BBS Level

Performance Category	Subject	Pass Percentage
Weak Performing	Business English (201)	29.34%
Moderate	Business Communication (205)	46.51%
Best Performing	(None scored above 50%)	–

BBA Program (2081)

Paper/Code	Semester	Absent	Passed	Failed	Total Appeared	Pass Percentage
English 201	1st(2081)	1	21	0	22	95.45
English 202	2nd (2081)		19	0	19	100
Business Communication-203	3rd (2081)		30	0	30	100

Key Highlights of BBA Level

Performance Category	Subject	Pass Percentage
Best Performing	English 202 (2nd Sem)	100%
	Business Communication 203	100%
Moderate	English 201 (1st Sem)	95.45%
Weak Performing	(None below 50%)	–

BSc Program

S.N.	Paper/Code	Year	Absent	Passed	Failed	Total Appeared	Pass Percentage
1	Science communication	1st (2081)		27	6	33	81.82

Key Highlights of BSc Level

Performance Category	Subject	Pass Percentage
Best Performing	Science Communication (101)	81.82%
Moderate	(None in moderate range)	–
Weak Performing	(None below 50%)	–

MBS (2081)

Paper/Code	Absent	Passed	Failed	Total Appeared	Pass %
Managerial Communication 519	2	12	1	15	80

MEd 1st Sem (2081)

Paper/Code	Semester	Absent	Passed	Failed	Total Appeared	Pass %
English Usage and Use 516	1st	2	9	7	18	50
Interdisciplinary Readings 517	1st		8	5	13	61.54
SLA 518	1st	2	5	12	19	26.62
Phonetics and Phonology 515	1st	2	5	11	18	27.78

MEd Second Sem (2081)

Paper/Code	Semester	Absent	Passed	Failed	Total Appeared	Pass%
CDA -527	2nd		9	3	12	75
Language, Society and Power-529	2nd		9	3	12	75
Linguistics in Application-525	2nd		10	2	12	83.33
Reading in English-528	2nd		5	7	12	41.67

MEd Third Sem (2081)

Paper/Code	Semester	Absent	Passed	Failed	Total Appeared	Passed %
Dimension of Teacher Development- 539	3rd		6	6	12	50
ELT Research &Testing-538	3rd		7	5	12	58
English Language Teaching Pedagogy and Materials-535	3rd		8	4	12	66.67
Reading in Literary Genre-536	3rd		5	7	12	41.67
Overall	54.09					

Key Highlights of MEd. Program

Performance Category	Subject	Pass %
Best Performing	Research Methodology (445)	96.88
	Linguistics in Application (525)	83.33
	CDA (527) and Language, Society & Power (529)	75
Moderate	ELT Pedagogy & Materials (535)	66.67
	Interdisciplinary Readings (517)	61.54
	ELT Research & Testing (538)	58
	Teacher Development (539)	50
Weak Performing	SLA (518)	26.62
	Phonetics and Phonology (515)	27.78
	Reading in Literary Genre (536, 528)	41.67

Overall Performance Trends

High variation in pass rates: Some courses show almost perfect pass rates (e.g., 100% in several BBA papers, 96.88% in MEd Research), while others are very low (e.g.,

11.11% in BEd English Language Method and Practices). Master Level programs (MEd, MBS) generally show better average performance compared to Bachelor levels (especially BBS and BEd).

The data shows mixed performance: strong in BBA and some MEd papers, weak in BEd and BBS. High absenteeism in many courses (particularly BEd and BBS).

Subject-Specific Highlights (Best & Worst)

Top Performing Subjects

Subject	Program	Pass %
Reading and Responding to Poetry	BA	100
Business Communication 203	BBA	100
English for Communication	BEd	86.36
Linguistics in Application	MEd	83.33
Literature for Language Development	BEd	80.85
Research Methodology	BEd	96.88

Poor Performing Subjects.

Subject	Program	Pass %
English Language Method & Practices	BEd	11.11
Business English	BBS	29.34
Foundation of Language & Linguistics	BEd	31.82
Prose: Essays and Short Stories	BA	33.33
Drama & Novel	BA	25
SLA	MEd	26.62
Phonetics & Phonology	MEd	27.78

Key roles and Achievements of the English Department

As the largest department in terms of both faculty members and student (almost of all the programmes from bachelor level to Master Levels), the English Department faces considerable challenges, especially because English is a second language for most students, many of whom enter with limited proficiency from their 10+2 education. Despite these hurdles, the department has played a vital role in fostering student achievement and academic growth. The points below highlight the department's key contributions and accomplishments, with particular emphasis on its early successes and continued efforts to strengthen and enhance tutorial activities in the English subject.

i. **Significant role in maintaining (QAA) eligibility:** The English Department played a pivotal role in upholding the institution's eligibility for Quality Assurance and Accreditation (QAA) by actively aligning with its prescribed standards. Faculty members were engaged in adopting QAA-recommended teaching methodologies, preparing comprehensive annual and unit teaching plans, and developing annual action plan with a strong focus on implementation. The department also collaborated extensively to produce annual progress reports, promoted the use of multimedia tools in teaching, conducted student learning achievement assessments, and provided constructive feedback to support student improvement.

ii. **Resource Mobilization:** The department effectively utilized its human resources to deliver English classes across all departments, including MBS and M.Ed. English.

iii. **Comprehensive Support for Students:** Faculty members offered extensive support to enhance student learning outcomes. This included delivering regular lectures, providing detailed feedback, both in-person and online, offering incentives, supplying additional learning resources, and administering supplementary tests to reinforce understanding and performance.

iv. **Remedial English Classes:** Remedial English classes were conducted for students needing additional support.

v. **Regular Attendance Monitoring:** Attendance records were meticulously maintained for students across all years and faculties.

vi. **Staff Meetings:** Regular staff meetings were held to ensure the department's objectives were met and to address any emerging issues.

Forward Looking Plan

i. Adopt Innovative Teaching Methods: The Department will persist in integrating and enhancing modern teaching strategies, supported by multimedia tools, and interactive methods. Additionally, we will introduce targeted remedial classes to support students who are struggling with specific subjects.

ii. Strengthen Student Engagement and Support: The Department will take initiatives to boost student engagement and intrinsic motivation, improve irregular attendance, provide career counseling, and job placement assistance.

iii. Enhance Faculty Development: The Department plans to implement several initiatives to promote faculty development. Faculty members will be encouraged to participate in professional development workshops, organize collaborative programs in partnership with the Research Management Committee (RMC) and the administration, and focus on research, academic writing, and publication. Additionally, the Department will support the adoption of innovative teaching methods and the effective use of multimedia tools in teaching.

iv. Address Course and Subject-Specific Issues: The department will Focus on Low Pass Rate Subjects and Increase regular and constructive feedback including remedial classes and personal (online/offline) counselling for students to improve their performance.

v. Strengthen Co-Curricular Activities: The department will Organize Events such as speech contests, debate competitions, and publication activities to enhance student engagement.

vi. Upgrade Resources: Improving IT infrastructure is a key priority for the Department. Efforts will focus on upgrading ICT facilities, ensuring reliable backup systems for electronic devices, and enhancing overall digital capacity. The Department also aims to expand its collection of reference materials, with particular emphasis on digital resources. In addition, plans are underway to develop the departmental library by incorporating e-library facilities to better support teaching and research.

vii. Enhance Communication and Collaboration: The department will continue to strengthen relation and enhance communication and collaboration with feeder colleges to support student transition and program promotion.

viii. Address Dropout Rates and Retention: To address the rising dropout rates, the Department will collaborate with campus administration to investigate the underlying causes and develop effective strategies. Additionally, the Department will engage students and mobilize the Student Quality Circles (SQCs) to enhance student satisfaction and improve retention rates.

ix. Foster a Supportive Learning Environment: The department plans to enhance Student Counseling Services to better support students' academic and personal needs. Additionally, the department will encourage Peer Support initiatives. This involves creating and promoting peer tutoring and mentoring programs where students can receive academic help from their peers and benefit from guidance and support.

Conclusion

The academic performance analysis of English Department at Dhawalagiri Multiple Campus shows a wide range of outcomes across different programs, highlighting both strengths and areas needing serious attention.

Best-Performing Programs

The Bachelor of Business Administration (BBA) program showed excellent performance, with 100% pass rates in second and third-semester English courses, and 95.45% in the first semester. Similarly, the Bachelor of Science (BSc) program performed very well, especially in Science Communication, which had an 81.82% pass rate. The Master of Education (MEd) program showed steady improvement, particularly in applied and research-based subjects like Linguistics in Application (83.33%) and CDA (75%).

Moderate Performers

The Bachelor of Arts (BA) program has the lowest student enrollment, and it is often chosen by students who scored lower in their 10+2 examinations. As a result, the academic performance tends to be weaker. Student attendance in regular classes and participation in internal exams has been extremely poor, which even led to the complete absence of the students in internal examination.

The result analysis shows mixed results. While some subjects like "Reading and Responding to Poetry" had a 100% pass rate, others like Drama & Novel (25%) and Visual Arts (27%) performed poorly. The Bachelor of Education (BEd) program had similar inconsistency. Some practical subjects like Research Methodology (96.88%) did well, while theoretical ones like English Language Methods had very low pass rates (11.11%).

Poor Performers

The Bachelor of Business Studies (BBS) program was the weakest overall, with low pass rates in Business English (29.34%) and Business Communication (46.51%), despite a large number of examinees. This suggests a need for additional feedback/support and remedial classes.

Key Observations

Across all programs, students performed better in applied and communication-based courses, while subjects involving complex theory and language, such as

Phonetics, Second Language Acquisition (SLA), and Literary Reading, showed low success rates. These trends suggest a gap between theoretical teaching and practical understanding. High absenteeism and engagement issues in some courses also point to possible scheduling or support-related problems.

To Sum Up

To improve overall academic outcomes, the campus should focus on balancing theory and practice in course delivery, offer targeted support in weaker subjects, and enhance student engagement through improved academic planning and resources.

The End

राजनीतिशास्त्र विषयको प्रगति प्रतिवेदन २०८२

गोविन्दराज गौतम
विभागीय प्रमुख

परिचय

त्रिभुवन विश्वविद्यालयको स्थापनाको तीन वर्ष पछाडि स्थानीय समाजसेवी तथा अञ्चल प्रशासक शिवबहादुर थापाको समन्वयमा २०१९ साल भाद्र २ गते धवलागिरी इन्टर कलेजको अवधारणाबाट धवलागिरी महेन्द्र इन्टर कलेज नामकरण गरी सञ्चालन गरिएको थियो (स्वर्ण महोत्सव स्मारिका २०७०)। २०३० सालमा त्रिवीको आङ्गिक क्याम्पसको रूपमा अनुबन्धित हुँदा महेन्द्र कलेजको नामबाट सम्बन्धन प्राप्त भई मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकायमा पठनपाठन हुने गर्दथ्यो। २०४१ सालमा कानुन, २०५५ सालमा शिक्षा संकाय हुँदै हाल व्यवस्थापन संकाय, विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थान अन्तर्गत स्नातक तह र मानविकी, व्यवस्थापन शिक्षा संकायमा स्नातकोत्तर तहसम्म पठनपाठन हुँदै आएको छ । राजनीतिशास्त्र तथा इतिहास विषयमा भने स्नातक तहमा मात्र पठनपाठन हुने गरेको छ । समय परिवर्तनसँगै मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय र शिक्षाशास्त्र संकायमा विद्यार्थीको आकर्षणमा ह्रास आएको छ ।

मानविकी संकायअन्तर्गत पठनपाठन हुने राजनीतिशास्त्र र इतिहास विषय महत्वपूर्ण हुँदाहुँदै पनि विद्यालय तथा प्रविणता प्रमाणपत्र तह (१०+२) मा सरकार बाट निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन नहुँदा तल्लो तहमा उक्त विषयको पठनपाठनको अभावमा राजनीतिशास्त्र र इतिहास विषय निम्छरो अवस्थामा गुज्रिनु परेको छ। राजनीतिशास्त्र र इतिहास विषय अध्ययनबाट देशमा शासन, प्रशासन र सुशासनको माध्यमबाट समृद्धि र विकास योजना सार्थक हुने जनशक्ति उत्पादन हुने भएकोले यी विषय उत्थानका लागि विद्यार्थी वर्गमा सचेतना अभिवृद्धि गर्न आवश्यक छ ।

मूल प्रश्न

मानविकी तथा शिक्षाशास्त्र संकायमा पठनपाठनलाई कसरी व्यवस्थित गर्ने ?

राजनीतिशास्त्र तथा इतिहास विषयमा किन विद्यार्थीले अध्ययन गर्न जरुरी छ ? जिज्ञासा जगाउने ।

उद्देश्य

यस प्रतिवेदनको मुख्य उद्देश्य राजनीतिशास्त्र तथा इतिहास विभाग अन्तर्गत शैक्षिक सत्र २०८० र २०८१ को नतिजा विश्लेषण गरी शैक्षिक उपलब्धिको गुणस्तर मापन गर्नु , प्राप्त निर्गत प्रक्रियाको (फिडब्याक) आधारमा शैक्षिक सत्र २०८२ /८३ को राजनीतिशास्त्र तथा इतिहास विभागको थप शैक्षिक उपलब्धिका लागि रणनीति तथा कार्यनीति तय गरी कार्यान्वयन गर्नु रहेको छ।

राजनीतिशास्त्र र इतिहास विभागको वर्तमान अवस्था र प्राप्त उपलब्धिको समीक्षा

विगतमा राजनीतिशास्त्र विभाग र इतिहास विभाग अलगअलग रहेको थियो। राजनीतिशास्त्र विभाग अन्तर्गत विभागीय अध्यक्ष सह -प्रा. सिद्धराज जोशी र इतिहास विभागका विभागीय अध्यक्ष सह-प्रा.गोविन्द प्रसाद शर्मा कंडेल अनिवार्य अवकाश भएपछि विभाग असंगठित अवस्थामा सञ्चालित थियो । २०८२ जेठ १ गतेदेखि राजनीतिशास्त्र तथा इतिहास विभाग संयोजन गरी नयाँ विभागीय अध्यक्षको जिम्मेवारी दिइएको छ । संयुक्तरूपमा सञ्चालनमा आएको उक्त विभागले हालसम्म दुईवटा बैठक सम्पन्न गरी विद्यार्थी आकर्षणका लागि नयाँ शैक्षिक सत्रमा विद्यार्थीहरूलाई विषय परिचय(orientation) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तथा चौथो वर्षको पाठ्यभार वितरण गर्ने निर्णय गरेको छ। यस विभागको वस्तुगत अवस्था यसप्रकार रहेको छ।

शैक्षिक जनशक्ति

यस विभागमा हाल चारजना शैक्षिक जनशक्ति कार्यरत छन्। शैक्षिक जनशक्तिको परिचय यस प्रकार रहेको छ।

१. प्रा. डा. रामप्रसाद उपाध्याय, इतिहास शिक्षा विषयमा प्राध्यापक
२. डा. डिल्लीराज गौतम, राजनीतिशास्त्र विषयमा उप - प्राध्यापक
३. गोविन्दराज गौतम, राजनीतिशास्त्र विषयमा उप-प्राध्यापक, राजनीतिशास्त्र र इतिहास विभागको विभागीय प्रमुख।
४. रामचन्द्र शर्मा, इतिहास विषयमा शिक्षण सहायक,

२०८० र २०८१ को विद्यार्थीको शैक्षिक उपलब्धि

राजनीतिशास्त्र तथा इतिहास विषयको शैक्षिक उपलब्धिलाई विषयगत तथ्याङ्कका आधारमा निम्नानुसार विश्लेषण गरिन्छ।

राजनीतिशास्त्र

स्नातक तह राजनीतिशास्त्र विषयको तथ्याङ्क र सोको विश्लेषण यसप्रकार रहेको छ।

राजनीतिशास्त्र स्नातक तह २०८० समूहको नतिजा

प्रथम वर्ष

Ps.421 Political Theory परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी २१ जना उत्तीर्ण विद्यार्थी १५ जना, अनुत्तीर्ण २जना, अनुपस्थित ४ जना, उत्तीर्ण प्रतिशत ७१.४३%,

Ps.422 Political Thought परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी २१ जना उत्तीर्ण विद्यार्थी ११ जना, अनुतीर्ण ५ जना, अनुपस्थित ४ जना, उत्तीर्ण प्रतिशत ५२.३८

दोस्रो वर्ष

Ps. 423 Major Political Systems परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी ७ जना,उत्तीर्ण ४ जना, अनुत्तीर्ण एक जना अनुपस्थित २ जना, उत्तीर्ण ५७.१४ %

Ps. 424 International Studies परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी ६ जना उत्तीर्ण ३ जना अनुत्तीर्ण १ जना, अनुपस्थित २ जना, उत्तीर्ण ५० %,

तेस्रो वर्ष

Ps. 425 Public Administration परीक्षामा सम्बन्धित विद्यार्थी ३, उत्तीर्ण २, अनुपस्थित १, उत्तीर्ण प्रतिशत ६६.६७,

Ps. 410 Government and Election in Nepal (Elective) परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी १६, उत्तीर्ण १४, अनुपस्थित २,

चौथो वर्ष

Ps. 426 Politics of Nepal परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी ५, उत्तीर्ण विद्यार्थी ५, उत्तीर्ण प्रतिशत १००%,

Ps. 427 Research Methodology परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी ५, उत्तीर्ण विद्यार्थी ५, उत्तीर्ण प्रतिशत १००%,

राजनीतिशास्त्र स्नातक तह २०८१ को नतिजा

प्रथम वर्ष

Ps.421 Political Theory परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी ७ जना उत्तीर्ण विद्यार्थी ५ जना, अनुपस्थित २ जना, उत्तीर्ण प्रतिशत ७१.४३%,

Ps.422 Political Thought परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी ७ जना उत्तीर्ण विद्यार्थी ५ जना, अनुपस्थित २ जना, उत्तीर्ण प्रतिशत ५२.३८,

दोस्रो वर्ष

Ps. 423 Major Political Systems परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी १६ जना,उत्तीर्ण १२ जना, अनुत्तीर्ण ३ जना अनुपस्थित १ जना, उत्तीर्ण ७५. %

Ps. 424 International Studies परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी १६ जना उत्तीर्ण १५ जना अनुत्तीर्ण १ जना, उत्तीर्ण ९३.७५ %,

निष्कर्ष

उपरोक्त नतिजाका आधारमा राजनीतिशास्त्रको स्नातक तहको चारै खण्डको २०८० र ०८१ को नतिजालाई विश्लेषण गर्दा विद्यार्थीको संख्यात्मक अवस्था न्यून भए पनि गुणात्मक अवस्था राम्रो रहेको विद्यार्थीको नियमिततामा चुनौती रहेको छ।

इतिहास स्नातक तहको नतिजा

स्नातक तह इतिहास २०८० को नतिजा

तेस्रो खण्ड

विषयकोड ४१०, परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी २५ जना, उत्तीर्ण विद्यार्थी १९, अनुत्तीर्ण ३, अनुपस्थित १, उत्तीर्ण प्रतिशत ७६,

चौथो खण्ड

विषय कोड अनिवार्य C NPS ४०४, परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी १७ जना, उत्तीर्ण विद्यार्थी १५, अनुत्तीर्ण ३, अनुपस्थित २, उत्तीर्ण प्रतिशत ८८.४

स्नातक तह इतिहास २०८१ को नतिजा

प्रथम खण्ड

Medieval history of Nepal विद्यार्थी संख्या १ उत्तीर्ण सङ्ख्या १ उत्तीर्ण प्रतिशत १००, विषयकोड ४२२ International history (1775-1990) विद्यार्थी संख्या १ उत्तीर्ण सङ्ख्या १ उत्तीर्ण प्रतिशत १००,

निष्कर्ष

इतिहास विषयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी अभाव भए पनि छानिएको विषयमा परीक्षा नतिजा विश्लेषण गर्दा सकारात्मक देखिन्छ। इतिहास विषयमा विद्यार्थी भर्ना नहुनु यस विभागको मुख्य चुनौती रहेको छ।

विभागका चुनौतीहरू

यस विभागमा शैक्षिक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने क्रममा निम्न चुनौतीहरू रहेका छन्।

१ विद्यार्थीहरू नियमित उपस्थिति हुन नसक्नु

२ विभागले सञ्चालन गरेका आन्तरिक परीक्षामा न्यून सहभागिता हुनु।

३ भर्ना भएका विद्यार्थीहरू बीचैमा पढाइ छाड्नु।

४ विभाग अन्तर्गतको विषयमा विद्यार्थीहरूलाई विषयको गाम्भीर्यता अवगत गराउन कमजोरी रहनु।

५ पठनपाठन नेपालीमा गरिनु तथा प्रश्नपत्र अङ्ग्रेजीमा सोध्ने पद्धतिले विद्यार्थीहरूले प्रश्नको भाव बुझ्न कठिनाइ हुनु।

सबल पक्षहरू

राजनीतिशास्त्र तथा इतिहास विषयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको सामाजिक तथा राजनीतिक चेतनामा अभिवृद्धि भई अन्य विद्यार्थीहरुलाई समेत सशक्तिकरण गर्न सक्ने क्षमता पाइएको छ। राजनीतिशास्त्र विषयको नतिजा उत्कृष्ट र सकारात्मक छ भने इतिहासतर्फको प्रथम वर्षको नतिजा शतप्रतिशत प्राप्त भएकोले विद्यार्थी सङ्ख्या उपलब्ध हुनसकेमा गुणात्मक उपलब्धि हासिल गरिनेमा विश्वास गर्न सकिन्छ।

सुझावहरू

राजनीतिशास्त्र तथा इतिहास विषयमा थप शैक्षिक उपलब्धि हासिल गर्नको लागि निम्न सुझावहरू प्रस्ताव गरिएको छ ।

१ सिद्धान्त र व्यवहारको सन्तुलनका लागि अनुसन्धानत्मक गतिविधिमा आधारित अध्ययनलाई विशेष जोड दिनुपर्ने।

२ नियमित पठनपाठन मूल्याङ्कन, पृष्ठपोषण र सुझाव संकलन सङ्कलन गरी विद्यार्थी र शिक्षकको नियमित सम्पर्कलाई विस्तार गर्नुपर्ने।

३ विद्यार्थी उपस्थितिलाई नियमित बनाउन पठनपाठन कार्यलाई बिहानी सत्रमा प्रतिस्थापन गर्न आवश्यक देखिन्छ।

राजनीतिशास्त्र र इतिहास विभागको भावी कार्ययोजना

शैक्षिक सत्र २०८२/०८३ का लागि प्रस्तावित कार्यक्रमहरू निम्नानुसार प्रस्ताव गरिएको छ।

१ विद्यार्थी भर्नालाई उत्प्रेरित गर्न शैक्षिक सत्रको आरम्भमा विद्यार्थीहरूका बीचमा अवधारणा पत्र/कार्यपत्र सहित विषय परिचय कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सोको लागि खर्च व्यवस्थापन गर्न क्याम्पस प्रशासन सँग बजेटको सिमा निर्धारण गर्न छलफल गर्ने।

२ क्याम्पस प्रशासनसँग समन्वय गरी विभागीय स्वागत र विदाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जसका कारण विद्यार्थीहरूलाई विद्यार्थीले सिफारिस गर्ने पद्धतिको विकास गर्न सकियोस्।

३ विभाग अन्तर्गतका विद्यार्थीहरूलाई अनुसन्धानत्मक कार्यमा सरिक गराउन शैक्षिक अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमको आयोजना गर्ने सोको लागि विद्यार्थी, विभाग र क्याम्पस प्रशासन बीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने।

४ राजनीति शास्त्र एवं इतिहास विषय राष्ट्रिय आवश्यकताको विषय भएकोले उक्त विषयलाई राष्ट्रव्यापी बनाउँदै विद्यालय तहदेखि नै यसको परिभाषित पठनपाठन हुने व्यवस्था गर्न स्थानीय, प्रादेशिक र संघीय तहमा पहल गर्ने।

निष्कर्ष

शैक्षिक तथा कार्यक्रमिक विश्लेषणका आधारमा यो निष्कर्षमा पुग्न सकिन्छ कि विभागीय विषय अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको स्रोत साधन र पहुँचको अनुपातमा सकारात्मक दृष्टिकोण रहेको पाइन्छ। जसबाट विद्यार्थीहरूमा सामाजिक तथा राजनीतिक जागरणका लागि महत्वपूर्ण उपलब्धि लिन सकिनेमा विश्वास गर्न सकिन्छ। मानवीकी तथा शिक्षाशास्त्र संकायमा संकट उत्पन्न भएको सन्दर्भमा सैद्धान्तिक र व्यवहारिक किसिमले पठनपाठनको पद्धति अपनाउन अनुसन्धान कार्यमा जोड दिएर विद्यार्थी केन्द्रीय शिक्षा बाट थप गुणस्तर

कायम गर्न सकिन्छ । उपरोक्त नीति तथा कार्यक्रमका विश्लेषणका आधारमा यस विभागले विद्यार्थी र क्याम्पस प्रशासनलाई सन्तुलनमा राखी शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सकिन्छ।

बिबिए कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन - २०८२

-जोहन बज्राचार्य
कार्यक्रम संयोजक

परिचय

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस (धबक्या) को स्थापना वि.सं. २०१९ भाद्र २ गते धवलागिरि महेन्द्र इन्टर कलेजका नामबाट भएको हो । आज यो क्याम्पस स्थापना भएको ६२ वर्षभन्दा बढी भइसकेको छ । विभिन्न समयमा यस क्षेत्रको माग र आवश्यकताअनुसार क्याम्पसले पनि फरकफरक प्रकार तथा महत्त्वका विषय तथा कार्यक्रमहरूको अनुमति लिई सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । यसै सम्दर्भमा २०७५ सालमा स्नातक तहको पहिलो र अहिलेसम्म नै सेमेस्टर प्रणालीमा सञ्चालन गरिने बिबिए कार्यक्रमको अनुमति प्राप्त गरी नियमित रूपमा सञ्चालन गरिएको कार्यक्रम हो । स्थापनाकालदेखि हालसम्म आइपुग्दा यस शैक्षिक वर्षको कार्यक्रममा पाँच व्याचका विद्यार्थीहरू अध्ययरत् छन् भने पहिलो र दोस्रो व्याचका विद्यार्थीहरूले आफ्नो शैक्षिक अवधि पुरा गरी क्याम्पसबाट बिदाई भइसकेका छन् । शैक्षिक गुणस्तर सुधारका कार्यक्रमहरूको मापनका आधार क्याम्पसले विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट यही मिति २०८१ आषाढ ६ गतेका दिन Quality Assurance Accreditation (QAA) प्रमाण पत्र प्राप्त गरेको छ । यससँगै क्याम्पसको शैक्षिक सेवा तथा सुविधा अन्तर्राष्ट्रिय गुणस्तरको कायम रहेको समेत प्रमाणित भएको छ ।

यस प्रतिवेदन तयार गर्नुको मुख्य उद्देश्य विशेषतः शैक्षिक वर्ष २०८१/०८२ मा बिबिए कार्यक्रमअर्न्तगत भएका विभिन्न कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण प्रस्तुतिकरण गर्नु र सोहीअनुसार आगामी वर्षहरूमा पनि कार्यक्रमहरूको निरन्तरता र आवश्यकताअनुसार थपघट गर्न पनि सहजता पुऱ्याउनु हो । सोही आवश्यकता तथा कार्यक्रमहरूको पहिचान र शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ मा यस कार्यक्रमको शैक्षिक उपलब्धि तथा नतिजा केकस्तो रहेको छ सोको खोजी तथा विश्लेषण पनि यस प्रतिवेदनमा समेटिएको छ ।

बिबिए कार्यक्रमको वर्तमान अवस्था

बिबिए कार्यक्रमको वर्तमान अवस्थालाई तपसिलका उप शीर्षकहरूमा उल्लेख गरिएको छ :-

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ मा भएका बैठकहरू

बिबिए कार्यक्रममा शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ का लागि २०८१ साउनदेखि २०८२ असारसम्मका ०७ वटा बैठकहरू सम्पन्न भएका छन् ।

जनशक्तिको अवस्था

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसमा २०७५ सालदेखि शुरू गरिएको बिबिए कार्यक्रम व्यवस्थापन सङ्कायको तेस्रो कार्यक्रमको रूपमा परिचित छ । तेस्रो कार्यक्रम भएको कारणले जनशक्ति यसै सङ्कायको प्रयोग भइरहेको छ । यस कार्यक्रममा विषेशतः

Computer Application का लागि मात्र विज्ञापन गरी जनशक्ति परिपुर्ति गरिएको थियो । यस कार्यक्रमलाई निरन्तर रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि हाल १४ जना शैक्षिक जनशक्ति र २ जना कर्मचारी कार्यरत छन् । यसमध्ये शैक्षिक जनशक्तितर्फ चार जना स्थायी, नौ जना करार र एक जना आंशिक शिक्षक रहेका छन् भने कर्मचारीतर्फ दुईजना स्थायी जनशक्ति कार्यरत छन् । यस कार्यक्रमअन्तर्गत कार्यरत जनशक्तिलाई तपसिलबमोजिम तालिकामा उल्लेख गरिएको छ :-

जनशक्ति विवरण

क्र.सं.	**नाम, थर**	**पद**	**जिम्मेवारी**	**कैफियत**
१	जोहन बज्राचार्य	उपप्राध्यापक	कार्यक्रम संयोजक	
२	विप्लव शर्मा	उपप्राध्यापक	सदस्य	
३	भक्तिराम न्यौपाने	उपप्राध्यापक	सदस्य	
४	शिवप्रसाद पौडेल	उपप्राध्यापक	सदस्य	
५	रामराजा कँडेल	शिक्षण सहायक	सदस्य	
६	विष्णुप्रसाद चापागाइँ	शिक्षक	सदस्य	
७	सुवास के.सी.	शिक्षक	सदस्य	
८	नवराज शर्मा	शिक्षक	सदस्य	
९	रेशमलाल सापकोटा	शिक्षक	सदस्य	
१०	सरोजराज पन्त	शिक्षक	सदस्य	
११	देवबहादुर क्षेत्री	शिक्षक	सदस्य	
१२	श्यामप्रसाद शर्मा	शिक्षक	सदस्य	
१३	प्रदिप पन्त	शिक्षक	सदस्य	
१४	केदारनाथ पौडेल	आंशिक शिक्षक	सदस्य	
१५	रामु आचार्य	कर्मचारी	सदस्य	
१६	बिन्दु शर्मा	कर्मचारी	सदस्य	

स्रोत : कार्यक्रमको आन्तरिक अभिलेख, २०८२

शैक्षिक वर्ष २०८१/२०८२ मा सम्पादन गरिएका क्रियाकलापहरू

बिबिए कार्यक्रमले आफूलाई क्रियाशील र अनुसन्धानमूखी बनाउनका लागि नियमित रूपमा शैक्षिक सत्र २०८१/२०८२ मा सम्पादन गर्दै आएका क्रियाकलापहरू निम्नानुसार रहेका छन् :

- बिबिए कार्यक्रमअर्न्तगत BBA Quality Circle (BQC) को पुनर्गठन,
- सातौं सेमेस्टर तथा चौँथो व्याचका विद्यार्थीहरूको लागि Non Credit Course को संचालन,

- विभिन्न सेमेष्टरका विद्यार्थीहरूलाई आफ्नो पाठ्यक्रमको आवश्यकताअनुसार औद्योगिक तथा शैक्षिक भ्रमणको आयोजना,
- पाँचौं सेमेष्टरका विद्यार्थीहरूले चैतेदशैं महोत्सव २०८१ मा आफ्नो उद्यमशीलताको ज्ञानलाई प्रयोग गर्ने उद्धेश्यसहित स्टल राखेर ८ दिनसम्म व्यापार संचालन,
- BQC को आयोजनामा यस धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसका विभिन्न तहका विद्यार्थीहरूलाई समावेश गरी क्याम्पसको पवर्द्धन तथा बजारीकरण गर्नका लागि आन्तरिक रूपमा Video Competition को आयोजना,
- विद्यार्थीहरूको चौतर्फी विकासका लागि समयसमयमा विभिन्न उद्धेश्यसहितका तालिम तथा गोष्ठीहरूको आयोजना,
- सातौं सेमेष्टरका विद्यार्थीहरूका लागि Summer Project निमार्ण गर्न Orientation Program को आयोजना,
- बिबिए हाताभित्र वृक्षरोपण कार्यक्रमको आयोजना,
- आठौ सेमेष्टरका विद्यार्थीहरूका लागि पाठ्यक्रमअनुसार विभिन्न बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरूमा दुई महिने Internship Program संचालन,
- BQC को आयोजनामा यस धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसका नवनियुक्त क्याम्पस प्रमुख सहप्राध्यापक डा. सुर्दशन सिलवाललाई स्वागत तथा बधाई कार्यक्रमको आयोजना,
- नवआगन्तुक विद्यार्थीहरूका लागि स्वागत कार्यक्रम तथा पढाई समाप्त गरिसकेका विद्यार्थीहरूका लागि बिदाई कार्यक्रमको आयोजना,
- छैटौं सेमेष्टरका विद्यार्थीहरूका लागि Entrepreneurship Development विषयअन्तर्गत रही बागलुङमा विभिन्न व्यावसायिक क्षेत्रहरूको भ्रमण तथा सफल व्यवसायीहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रमको आयोजना
- बिबिए कार्यक्रमको प्रचार प्रसारका लागि बागलुङ, म्याग्दी र पर्वतका विभिन्न विद्यालयहरूमा समय समयमा भ्रमण तथा कार्यक्रम संचालन,

- सातौं सेमेष्टरका विद्यार्थीहरूको वित्तिय क्षेत्रको ज्ञान र वित्तिय सम्पत्तिहरूमा लगानि सम्बन्धी Global Capital Limited सँग समन्वय गरी प्रशिक्षण कार्यक्रमको संचालन,
- नियमित रूपमा बैठक सञ्चालन,
- वार्षिक कार्ययोजना, एकाइ योजना र टिपोट पत्र निर्माण गर्न लगाउने र सोहीका आधारमा प्रत्येक विषय शिक्षकबाट नियमित रूपमा शिक्षण कार्य सञ्चालन,
- हरेक शैक्षिक सेमेष्टरको सुरूमा सोही सेमेष्टरसम्बन्धी रहेर विद्यार्थीहरूलाई नियमित रूपमा अभिमुखीकरण सञ्चालन,
- हरेक सेमेष्टरमा विद्यार्थीहरूको शैक्षिक विकासका लागि नियमित रूपमा प्रति सेमेष्टर तीन वटा आन्तरिक परीक्षा संचालन,
- विद्यार्थीहरूको क्षमता विकासकालागि नियमित रूपमा अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन,
- प्रयोगात्मक विषय जस्तै सेमिनार, वाह्य मूल्यांकनको नियमित संचालन,
- आन्तरिक परीक्षाको नतिजा विश्लेषण, विद्यार्थीलाई पृष्ठपोषण प्रदानका साथै आगामी रणनैतिक योजनाको निमार्ण,
- प्रत्येक वर्ष तथा कोर्ष परिवर्तनपश्चात् पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भपुस्तक पहिचान गरी माग फारम भरेर क्याम्पस प्रशासनमा खरिदका लागि अनुरोध सहित निवेदन पेस ।

SWOC Analysis

स्थापनाको छोटो समयमा नै धेरै अवसर तथा चुनौतीहरूको सामना गर्नु परेको यस कार्यक्रमलाई विश्लेषण गर्नुपर्दा विद्यार्थीहरूको संम्लग्नता, शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको सक्रियता र प्रशासनको मेहेनतको कारणले यो कार्यक्रमले आज यस क्याम्पसमा आफ्नो छुट्टै पहिचान स्थापित गरेको पाइन्छ । सुरूवाती चरणमा धेरै नै चुनौतीहरूको सामना गर्नु परेको यस कार्यक्रमले आजका दिनसम्म आईपुग्दा अनेकौ समस्याका साथ यो अवस्थामा आई पुगेको हो । यस कार्यक्रमको हाल सम्मको मुल्यांकन गर्दा निम्नबमोजिमको अवस्थाको चित्रण गर्न सकिन्छ ।

सबल पक्षहरू (Strengths)

- दिवा समयमा संचालन गरिएको कारणले गर्दा समयको उपयोगिता,
- छुट्टै क्षेत्र तथा परिसर निर्धारण गरि कक्षा संचालन,
- सर्घषशील तथा मेहेनती विद्यार्थी, सक्रिय शिक्षक तथा कर्मचारीहरू र सहयोगी प्रशासन,
- विभिन्न छात्रवृत्तिको व्यवस्था,
- Well Equipped Computer Lab को उपलब्धता,
- हरेक कक्षाको डिजिटललाईजेशन अवस्था

कमजोर पक्षहरू (Weakness)

- सुविधा सम्पन्न भवन तथा कक्षाकोठाको अभाव,
- विषयगत शिक्षकहरूको अभाव,
- आवश्यक सामाग्री तथा उपकरणहरूको अभाव,
- नयाँ कार्यक्रम भएको कारणले क्याम्पसमा निती तथा योजनाको अभाव

अवसरहरू (Opportunities)

- साविकको धवलागिरि क्षेत्रमा नै एक मात्र संचालित कार्यक्रम
- यस क्षेत्रमा यस कार्यक्रम प्रतिको सकरात्मक सोच
- यस क्षेत्रका नागरिक समाज, व्यापारी, तथा अन्य संघ सस्थाहरूको सकरात्मक भावना,
- विद्यार्थीहरूले वोर्ड परीक्षामा हासिंल गरेका अति उत्कृष्ट नतिजा,
- विद्यार्थीहरूले विभिन्न समयमा संचालन गरेका यस क्षेत्रसंग प्रत्यक्ष जोडिएका कार्यक्रमहरू,

चुनौतिहरू (Challenges)

- विद्यार्थीहरूको उच्च शिक्षा प्रतिको नकरात्मक दृष्टिकोण,
- हरेक आम्दानी स्तरका अभिभावकले लगानी गर्न नसक्ने शैक्षिक शुल्क,
- मोफसलको क्याम्पस भएको कारणले पनि Visiting Lecturer को कक्षालाई विषयगत रूपमा संचालन गर्न कठिनाई।
- विश्वविद्यालयको शैक्षिक क्यालेण्डरको निश्चितता नभएको कारणले सेमेष्टरको योजना प्रभावित,
- विद्यार्थीहरूको Drop Out Rate.

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ मा बिबिए कार्यक्रमअर्न्तगतका सेमेष्टरहरूमा प्राप्त वोर्ड परीक्षाहरूको नतिजाबाट संकलित शैक्षिक उपलब्धिहरू :

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को बिबिए प्रथम सेमेष्टरको शैक्षिक उपलब्धि

Subjects & Code	Academic Year: 2081/82 Faculty: Management, Level : Bachelor						Remarks
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
English – I ENG-201	22	21	1	20	1	95.23	Overall Highest SGPA 3.89 with A-Grade
Foundation of Business Management MGT-231	22	21	1	20	1	95.23	
Micro Economics for Business ECO-203	22	21	1	20	1	95.23	
Business Mathematics – I MTH-201	22	21	1	12	9	57.14	
IT and Applications IT-231	22	20	2	18	2	90	

स्रोत : धबक्या, बिबिए प्रशासन, २०८२ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को बिबिए दोस्रो सेमेष्टरको शैक्षिक उपलब्धि

Subjects & Code	Academic Year: 2081/82 Faculty: Management, Level : Bachelor						Remarks
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
English – II ENG-201	20	20	-	19	1	95	Overall Highest SGPA 3.85 with A- Grade
Financial Accounting ACC-201	20	20	-	18	2	90	
Macro Economics for Business ECO-204	20	20	-	17	3	85	

Seminar on Contemporary issues of Macro Economics ECO-205	20	20	-	20	-	100	
Business Mathematics – II MTH-202	20	20	-	15	5	75	
Database Management System IT-232	20	20	-	18	2	90	

स्रोत : धवक्या, बिबिए प्रशासन, २०८२ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को बिबिए चौँथो सेमेष्टरको शैक्षिक उपलब्धि

Subjects & Code	Academic Year: 2081/82 Faculty: Management, Level : Bachelor						Remarks
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
Legal Environment for Business in Nepal MGT-234	29	29	0	28	1	96.55	Overall Highest SGPA is 3.89 with A-Grade
Human Resource Management and Technology MGT-235	29	29	0	29	0	100	
Sociology for Business Management SOC-203	29	29	0	29	0	100	
Fundamentals of Marketing MKT-201	29	29	0	28	1	96.55	
Financial Management FIN-207	29	29	0	25	4	86.21	

स्रोत : धबक्या, बिबिए प्रशासन, २०८२ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को बिबिए चौँथो सेमेष्टरको शैक्षिक उपलब्धिहरू

Subjects & Code	Academic Year: 2081/82 Faculty: Management, Level : Bachelor						Remarks
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
Legal Environment for Business in Nepal MGT-234	26	26	0	26	0	100	Overall Highest SGPA is 3.92
Human Resource Management and Technology MGT-235	26	26	0	26	0	100	

Sociology for Business Management SOC-203	26	26	0	26	0	100	with A- Grade along with Gandaki Province Topper
Fundamentals of Marketing MKT-201	26	26	0	26	0	26	
Financial Management FIN-207	26	26	0	23	3	88.46	

स्रोत : धबक्या, बिबिए प्रशासन, २०८२ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को बिबिए पाँचौ सेमेष्टरको शैक्षिक उपलब्धि

Subjects & Code	Academic Year: 2081/82 Faculty: Management, Level : Bachelor						Remarks
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
Business Environment MGT-236	26	26	0	26	0	100	Overall Highest SGPA 3.96 with A- Grade and Province Topper
Taxation and Auditing ACC 204	26	26	0	26	0	100	
Operation Management MGT 206	26	26	0	26	0	100	
Business Information System IT 233	26	26	0	26	0	100	
Psychology PSY 202	26	26	0	19	7	73.08	

स्रोत : धबक्या, बिबिए प्रशासन, २०८२ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को बिबिए छैठौं सेमेष्टरको शैक्षिक उपलब्धि

Subjects & Code	Academic Year: 2081/82 Faculty: Management,						Remarks
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
Business Research Methods RCH-201	26	26	0	25	1	96.15	Overall Highest SGPA 3.89 with A- Grade
Nepalese Society and Politics SOC-202	26	26	0	26	0	100	
Organizational Behavior MGT-203	26	26	0	26	0	100	

Entrepreneurship MGT-210	26	26	0	25	0	96.15	
E-Commerce ITC-206	26	26	0	26	0	100	

स्रोत : धबक्या, बिबिए प्रशासन, २०८२ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को बिबिए सातौँ सेमेष्टरको शैक्षिक उपलब्धि

Subjects & Code	Academic Year: 2081/82 Faculty: Management						Remarks
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
Business Ethics and Social Responsibility MGT-209	26	26	0	26	0	100	Overall Highest SGPA is 3.96 with A Grade
Financial Institutions and Markets BNK-201	9	9	0	9	0	100	
Working Capital Management BNK-203	9	9	0	9	0	100	
Investment Analysis BNK-204	9	9	0	9	0	100	
Consumer Behavior MKM-201	17	17	0	17	0	100	
Marketing Communication MKM-202	17	17	0	17	0	100	
Services Marketing MKM-204	17	17	0	17	0	100	
Summer Project PRJ-350	26	26	0	26	0	100	

स्रोत : धबक्या, बिबिए प्रशासन, २०८२ ।

शैक्षिक सत्र २०८१/०८२ को बिबिए आठौँ सेमेष्टरको शैक्षिक उपलब्धि

Subjects & Code	Academic Year: 2081/82 Faculty: Management						Remarks
	Total	Appeared in exam	Absent	Passed	Failed	Passed %	
Business Strategy MGT-208	30	30	0	30	0	100	Overall Highest SGPA is 3.97
Financial Derivatives BNK-202	18	18	0	18	0	100	
Banking Law and Regulation BNK-205	18	18	0	18	0	100	
Treasury Management BNK-207	18	18	0	18	0	100	

Distribution Management MKM-206	12	12	0	12	0	100	with A-Grade
Market Research MKM-207	12	12	0	12	0	100	
Public Relation and Media Management MKM-208	12	12	0	12	0	100	
Internship MGT-350	30	30	0	30	0	100	

स्रोत : धवक्या, बिबिए प्रशासन, २०८२ ।

आगामी शैक्षिक वर्ष २०८२/२०८३ मा गरिने प्रस्तावित कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरू

विगतका वर्षहरूमा जस्तै आगामी वर्ष २०८२/०८३ मा पनि यस बिबिए कार्यक्रमअन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रमहरूको संचालन तथा संयोजन गर्ने उद्धेश्य रहेको छ । विकसित तथा नयाँ पाठ्यक्रमअनुसार केही विषयहरूमा थप सेमिनार र अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रमको आवाश्यकता देखिएको छ । विद्यार्थीहरूको इच्छा तथा चाहनाअनुसार अतिरिक्त क्रियाकलापहरू पनि थप गर्नुपर्ने देखिएको छ ।

शैक्षिक वर्ष २०८२/२०८३ का प्रस्तावित कार्यक्रमहरू

नयाँ कार्यक्रमहरू थप गरी विद्यार्थीहरूको अतिरिक्त क्रियाकलापलाई प्रोत्साहन गर्ने र शैक्षिक उपलब्धिमा वृद्धि गर्नका लागि पनि निम्नानुसारको प्रस्तावित कार्यक्रमहरू पेश गरिएको छ ।

- सातौँ सेमेस्टरका विद्यार्थीहरूका लागि बजारको मागअनुसारको Non Credit Course को संचालन गर्ने,
- शैक्षिक अभिबृद्धि गर्नको लागि विद्यार्थीहरूलाई आवाश्यकताअनुसारको तालिम, अन्तरक्रिया र गोष्ठीको आयोजना गर्ने,
- सेमिनार, Project Report, Term Paper आदि निमार्ण गर्नको Orientation Program संचालन गर्ने,
- पाचौं सेमेस्तरका विद्यार्थीहरूका लागि Corporate and Taxation सम्बन्धि Orientation Program को संचालन गर्ने,
- छैठौं सेमेस्टरका विद्यार्थीहरूका लागि Business Plan Development सम्बन्धी Seminar Program संचालन गर्ने,
- शैक्षिक क्यालेण्डरअनुसारको विभिन्न आन्तरिक परीक्षाहरूको संचालन गर्ने,
- तेस्रो र चौथो ब्याचका विद्यार्थीहरूका लागि सम्मान तथा विदाई कार्यक्रमको आयोजना गर्ने,
- आठौं ब्याचका विद्यार्थीहरूका नयाँ भर्नाको लागि भर्ना अभियान संचालन गर्ने,
- Remedial Class को आवाश्यकताअनुसार संचालन गर्ने,
- नयाँ विद्यार्थीहरूका लागि स्वागत कार्यक्रमको आयोजना गर्ने,
- Internship Program को संचालन गर्ने,

- बैकिङ्ग तथा बाणिज्य क्षेत्रका व्यक्तिहरूसँग विद्यार्थीहरूलाई अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- BQC को आयोजनामा विभिन्न अतिरिक्त क्रियाकलापहरूको आयोजना तथा संचालन गर्ने,
- विभिन्न सेमेस्टरका विद्यार्थीहरूका लागि आवाश्यकताअनुसारको शैक्षिक तथा औद्योगिक भ्रमणको आयोजना गर्ने,
- Dhawalagiri Journal of Management Studies को प्रकाशनको थालनी गर्ने,
- विभिन्न सेमेस्टरका विद्यार्थीहरूले प्रकाशन गर्ने अनुसन्धानात्मक पुस्तकहरूको प्रकाशन तथा विमोचन कार्यक्रमको आयोजना गर्ने,

निष्कर्ष

समग्रमा गत शैक्षिक सत्र ०८१/०८२ मा विविए कार्यक्रम तर्फ विभिन्न सेमेष्टरको कूल ७ वटा वोर्ड परीक्षाको नतिजा प्रकाशित भएका छन् जस मध्य सबै परीक्षाको नतिजा प्रशंसायोग्य छ । त्यस मध्य पनि पछिल्लो तीन वटा परीक्षाको नतिजामा विद्यार्थीहरूले सत प्रतिशत उर्तिणको नतिजा ल्याउन सफल भएको पाइन्छ । यहि शैक्षिक वर्ष मात्र चौथो सेमेस्तर र पाचौं सेमेस्तरको बोर्ड परीक्षामा यहाँ अध्ययरत विद्यार्थी श्रुती पौडेलले गण्डकी प्रदेश प्रथम हुन सफल भएको थिए। यो सफल नतिजा प्राप्त गर्न समग्र यस कार्यक्रममा अध्यापनरत शिक्षकहरूको प्रमुख भूमिका रहेको छ भने क्याम्पस प्रशासनको पनि व्यवस्थापनको कारणले विविए कार्यक्रमले यो सफलता प्राप्त गरेको पाइन्छ । यस कार्यक्रममा को सुरूवाती चरणको सेमेष्टरहरूका केहि विद्यार्थीहरू अनुर्तिणको नतिजा आएकोमा विद्यार्थीहरूलाई विषय तथा पाठ्यक्रम नयाँ तथा केहि अफठ्यारो महसुस गरेको समीक्षा गरिएको छ ।

Annual progress report of Institute of Science and Technology 2081/2082

-Dr. Prakash Prasad Sapkota
IOST Program Chief

Background

Dhawalagiri Multiple Campus a constituent campus of the Tribhuvan University was established in 2019 B.S. Since then, it has been continuously engaging in teaching learning activities within humanities and social science in certificate and bachelor level for a long time. Since a long time of its establishment, it is able to start BSc program in 2068 BS felling as the age of Science and Technology for the development of the country. Since the establishment, it started pure science as physics, Chemistry and Math for physical group and Botany, Zoology and Chemistry for biological group. It started entrance exam, internal examination, and new dress for the student, science exhibition, and continuous field trip for the student with focusing theory and practical to develop knowledge and skill of the students. Since the lunching of science program. It has been facing numerous problems and obstacles about manpower, laboratory management and mainly the perception of the other faculties within the campus, though it continuously go ahead and provide knowledge for the student with the competition of other campuses of the country. It is able to show its good performance despite with many challenges. In this context, our campus achieved QAA certificate from UGC, in Aashad 2081.

Current Status

In the academic year 2081/2082 BS., there were more than 10 meetings were held and we are able to lunch classes in BSc program. Two meeting with campus chief, chairperson and faculties during the period. In each meeting we discussed how to improve the quality and the quantity of the students. Request to manage teaching manpower and staffs in laboratory and helping fulltime staff. Due to long period of efforts and necessities, campus administration managed only seven teaching faculties as fulltime teacher. It is essential to appoint fulltime teacher those who are working as part time teacher till now. We hope, helping fulltime staff and lab working staff will be managed near future. In the academic year 079/2080, construction of science building is completed and started teaching learning activities in the building. Modern Physics, Chemistry, Botany and Zoology

labs were set up and labs are lunched perfectly. In the collaboration of UGC modern practical instruments and chemicals were added in the lab. Based on the necessity, essential chemicals and instruments continuously manage with the effort of campus chief and science program chief. Now well-equipped lab has been managed in comparison with other science lunching campus of the country.

Workplan (Academic year 2081/2082)

SN	Programme	Action taken	Outcome/ visible status afet executing the plan	Remarks
1.	Arrange meeting with faculties at least one within two month	By science program chief	Eight meeting were conducted	
1.	Complete of science building	By campus chief	Building is completed	Some works remain to improve.
2.	Management of modern lab instruments and essential chemicals	By science program chief and campus chief with the collaboration of UGC	Manage of modern lab instruments and essentials chemicals.	It will be manage soon.
3.	Internal examination	Lunched by institution examination committee	Students presentation is good	Internal examination was conducted by IOST itself.
4.	Feedback after examination	Subject wise by faculties	Feedback provided	Each student queries with subject faculties in any time
5.	Practical revision class	By science program chief and faculties	Practical revision classed were completed in time	-

6.	Practical examination of I,II,III and IV year	By science program chief and faculties	Completed in time, based on TU exam calendar	-
7.	Field trip to enhance research activities	By biological and physical group students and faculties	Gain knowledge to collect data from the field	-
8.	Empower student towards project work	By program chief and faculties	-	Defense viva and submitted thesis in TU examination center.
9.	Faculties efficiency enhance	Zoology professors were participated in bio statistics training.	Gain knowledge	Zoology department, Kathmandu.
10.	Participate as external examiner in practical examination.	Two faculty of the botany in three times	Familiar with practical conducted and management activities	PN campus Pokhara
11.	Participate in workshop	By campus chief and administration	All the faculties' skill enhance about annual and unit plan for teaching learning activities	-

Result Analysis 2081

In analysis, the ratio of pass percentage is increased with increase of the year. In an average, efforts must be increase in chemistry, and bio statistic respectively in comparison to other subjects.

First year						
SN	**Subject**	**Sub. Code**	**Exam Attended**	**Pass**	**Fail**	**Pass Percent**
1	Chemistry Th.	Chem 101	29	5	24	17.24
2	Chemistry Pr.	Chem102	29	29	0	100
3	Botany Th.	Bot 101	26	11	15	42.30
4	Botany Pr.	Bot 102	26	26	0	100
5	Zoology Th.	Zool 101	26	13	13	50

6	Zoology Pr.	Zool102	26	26	0	100
7	Physics Th.	Phy 101	3	2	1	66.66
8	Physics Pr.	Phy 102	3	3	0	100
9	Mathematics I	Mat 101	3	2	1	66.66
10	Mathematics II	Mat 102	3	2	1	66.66
11	Science Communication	Sc 101	29	28	1	96.55

Second year						
SN	**Subject**	**Sub. Code**	**Exam Attended**	**Pass**	**Fail**	**Pass Percent**
1	Chemistry Th.	Chem 201	19	3	16	18.75
2	Chemistry Pr.	Chem202	19	19	0	100
3	Botany Th.	Bot 201	15	14	1	93.33
4	Botany Pr.	Bot 202	15	15	0	100
5	Zoology Th.	Zool 201	15	14	1	93.33
6	Zoology Pr.	Zool 202	15	15	0	100
7	Physics Th.	Phy 201	4	3	1	75..00
8	Physics Pr.	Phy 202	4	4	0	100
9	Mathematics I	Mat 201	4	2	2	50.00
10	Mathematics II	Mat 202	4	2	2	50.00
11	App. Statitics	Aps 201	19	15	4	78.94

Third year						
SN	**Subject**	**Sub. Code**	**Exam Attended**	**Pass**	**Fail**	**Pass Percent**
1	Botany Th.	Bot 301	11	11	0	100
2	Botany Pr.	Bot 302	11	11	0	100
3	Botany Th.	Bot 304	11	11	0	100
4	Zoology Th.	Zool 301	11	11	0	100
5	Zoology Pr.	Zool 302	11	11	0	100
6	Zoology Th.	Zool 303	11	11	0	100
7	Physics Th.	Phy 301	3	3	0	100
8	Physics Pr.	Phy 302	3	3	0	100
9	Mathematics I	Mat 301	3	2	1	66.66
10	Mathematics II	Mat 302	3	2	1	66.66
11	Mathmatics III	Mat 303	3	2	1	66.66
12	Research Methodology	RM 305	14	14	0	100

Fourth year						
SN	**Subject**	**Sub. Code**	**Exam Attended**	**Passed**	**Failed**	**Pass Percent**
1	Botany Th.	Bot 301	6	6	0	100
2	Botany Pr.	Bot 302	6	6	0	100
3	Botany Th.	Bot 303	6	6	0	100
4	Botany Pr.	Bot 304	6	6	0	100
5	Botany Th.	Bot 305	6	6	0	100
6	Botany Th.	Bot 307	6	6	0	100
7	Zoology Th.	Zool 301	6	5	0	100
8	Zoology Pr.	Zool 302	6	6	0	100
9	Zoology Th.	Zool 303	6	6	0	100
10	Zoology Pr.	Zool304	6	6	0	100
11	Zoology Th.	Zool 305	6	6	0	100
12	Zoology Th.	Zool 307	6	6	0	100
13	Physics Th.	Phy 301	4	4	0	100
14	Physics Pr.	Phy 302	4	4	0	100
15	Physics Th.	Phy 303	4	4	0	100
16	Physics Pr.	Phy 304	4	4	0	100
17	Physics Th.	Phy 305	4	4	0	100
18	Physics Th.	Phy 307	4	4	0	100
19	Computer	Com 401	10	14	0	100

In the context, the result of first and second year is not satisfactory but third and fourth year result is good which cover nearly 100% result. It is because of the frustration of the student when they enter to B.Sc.

Conclusion

The teaching learning activities and work plan which were set up in the academic year 2081/2082 were successfully completed. Despite facing major problems this program has perfectly completed prescribed activities in time and is helping to enhance the quality education of the students. In conclusion, overall academic activities in this institution are good.

Annual Work plan (Academic Year 2081/2082)

Background

Dhawalagiri Multiple Campus a constituent campus of the Tribhuvan University was established in 2019 B.S. Since then it continuously engage in teaching learning activities within humanities and social science in certificate and bachelors level for a long time. Based on the time, context and necessity of the people of this region, it started Education and Management in Bachelor level and, Master program in sociology and anthropology, Nepali, Management and Curriculum in Med. Of the late of it has it started BSc program in 2068 BS. feeling the need of Science and Technology for the development of the country. Since the time of its establishment, it has started pure science as physics, Chemistry and Math for physical group and Botany, Zoology and Chemistry for biological group. Students are selected by entrance examination, conduct internal examination, and specific uniform for the student, science exhibition, and continuous field trip for the students focusing on theory and practical to develop knowledge and skills. Lunching of science program has been facing numerous problems and obstacles of human resources, laboratory management, perception of the other faculties within the campus and evoking interests to students in science and technology desire to go abroad for study, it continuously going ahead and providing knowledge to the students with the competing with other campuses of the country. It has been able to show good performance despite facing many challenges and obstacles. In this context, our campus achieved QAA certificate from UGC, in Aashad 2081.

Current Status

The theory and practical classes were completed in time according to allocated routine from the institute. Now, current status of students in biological group first, second and third year has been 20, 25 & 10 and physical group has 9,4 & 4 respectively. Old third year students are engaging in final exam conducted by Tribhuvan University. Similarly, the fourth year also have individual branches in biological and physical group. The number of students in botany, zoology, chemistry and physics has reached 4, 5, 2 and 3 respectively. Botany, Zoology and Chemistry students are engaged to complete their project work. The faculties engaged in the institution of science and technology are 4 in botany, 4 in zoology, 2 in chemistry, 2 in mathematics, 1 in research methodology, 2 in computer and 1 in English. Similarly, one part time staff and one full time staff are also working in

this institution to manage the overall function in the office and lab. However, the technical staff in the lab has not been managed yet. The total current workload in first year is 87 periods/week, second year is 87/week, third year 89/week and fourth year 102/week. Students of fourth year mainly focus on the project work. Among 14 students, 9 students are currently involved in the project work in academic year 2081/2082. These students will be engaged in their research in different topics of science related with human welfare within Baglung district. The research work focuses on to solve the currents problems of society and enrich the knowledge of students in the research methods. Besides these students are engaged in mini research work in zoology, botany, physics and chemistry do field visit program and excursion program. They prepare their report and submit during the final practical exam.

Laboratory and materials

It is well known that, science teaching and learning activities is based on practical activities which is totally different than other disciplines. Each time the lab and materials must be well equipped to complete a practical so, a big effort has been taken by campus chief, science program chief and faculty's members to established new modern lab of botany, zoology, chemistry and physics and materials with the collaboration with UGC. The laboratory work allocated by syllabus are fully followed and conducted continuously going ahead.

Status of Students' result

From the establishment of the science program, concerned subject teachers are responsible for the quality of the students and their result. The program chief and related subject teachers analyze the concern result after the publication of the final result and focus on its strength and weakness and try to reduce the weakness and improve the quality and result of the students. With few exceptions, the result of pass percentage is increased continuously in the succeeding year. The science result of Dhaulagiri Multiple Campus is higher pass percentage in national level but still we are not satisfied and continuously enhancing due to the sincere efforts on all the faculties, campus administration and the continuous efforts of students and cooperation of parents. The institute of science and technology in Dhawalagiri Multiple Campus has been achieving quality education with best result in national level. In science and technology, the academic activities carried out by making annual plan, unit plan, lab activities, and field visit in related topics so as to gain the best result.

Major Problems

There are problems which are solved and again arise new problems in any institution and programs. Some problems which directly affect the teaching and learning activities. Some of the major problems are as follows.

- Science and Technology, being a very sensitive subject need to be treated separately from campus administration than other subjects.
- Essential teacher should be appointing as full-time teachers to complete academic year successfully.
- There is lack of lab boy and lab technician in the lab due to which there is difficulty in lab work.
- Lacking of full time helping staff.
- There is lack of freely working environment in science to buy necessary materials.
- There is necessary of establishment of physical and biological department within the institutions to run institution properly.

Work plan

SN	Programme	Planned activities/efforts	Expected outcome	Time
1.	Orientation program for new students	Faculties and students' interaction and observation	Students will be familiar and easy to adapt	2082/8/5
2.	Conduct one meeting within each month with staff	Meeting focused on teaching learning activities	Help to improve quality	
3	Meeting with students		Increase teacher-students familiarity to increase quality	
4.	One day research workshop on data analysis	Organize by IOST, DMC	Refreshment and enhance the research activities	04/14
5.	Internal examination I and II	Suitable time of the campus calendar	Students will familiar with exam	06 last week
6.	Analysis of result and provide feedback	Suitable time of the campus calendar	Students will familiar with exam	After exam
7.	Field trip for I,II, III and IV year biological students	Three to five days	Students will gain the research knowledge	Ashoj

8.	Field visit of zoology IV year student in hospital	Up to one week	Students gain the medical laboratory knowledge	Magh
9.	One day field trip each year	One day	Students gain the field experiences and develop collection skills	Bhadra
10.	Workshop on research proposal and prepared standard framework for project work	One day	Skill enhance which help in project work of the students	Bhadra
11.	Management for project work	Continuous up to ending	Students will complete project work in time	Bhadra last
12.	Science day celebration Quiz	One day	Science faculties and students	Ashwin 2
13	Quiz Program bet. Sc student of the school	One day	Students becomes familiar with DMC	Falgun
14.	Management of practical revision class	After the final theory examination.	Students become familiar and ready for practical examination	After final exam
15	Improve and lunched non credit course	Mushroom farming	Increase skill and knowledge of students	Falgun

Faculties of the institution 2082/2083

S.No.	**Name**	**Position**	**Subject**
1.	Dr. Prakash Prasad Sapkota	Program chief	Botany/ Research
2.	Dr.Chudamani Pokhrel	Lecturer	Maths
3.	Yadunath Paudel	Lecturer	Botany
4.	Lakhan Thapa	Lecturer	Chemistry
5.	Narayan Subedi	Lecturer	Zoology
6.	Shyam Prasad Sharma	Teacher	English
7.	Bishnu Parsad Chapagain	,,	Maths
8.	Yam Bahadur Pokhrel	,,	Zoology
	Dal Bahadur Thapa	,,	Maths

9.	Narendra Pratap Singh Budhathoki	,,	Chemistry
10.	Dammar Singh Khatri	,,	Zoology
11.	Man Bahadur Roka	,,	Physics
12.	Ganendra Prasad Sharma	,,	Physics
13.	Roshan Chhetri	,,	Botany
14.	Subash KC	,,	Computer
15.	Kedar Nath Paudel	,,	Computer
16.	Govinda Rana	,,	Zoology
17.	Rabindra Paudel	,,	Physics
18	Bharat Raj Ojha	,,	Botany
19	Dolendra raj Sharma	Office assistant	
20	Shrijana Gaire KC	Helper	

Conclusion

Every educational institution has been facing many problems according to time and context but they go ahead by solving the problems continuously for better academic future. Science and Technology program in Dhawalagiri Multiple Campus also has been facing some major problems which will be solved continuously and run smoothly to maintain quality education.

Educational Progress Report of Mathematics-2082

-Om Prasad Sharma
HoD, Mathematics Department

Dhawalagiri Multiple Campus (DMC) is one of the tempting academic destinations for the students of western Nepal to pursue higher level studies in Humanities, Management, Science and Education. DMC was established in 2019, Bhadra 2 (18-08-1962 A.D.) as the result of the integrated efforts of social workers of Baglung, Parbat and Myagdi districts, who were aspiring for the facility of higher educational institute.

Initially, the campus started operating with the name of Dhawalagiri Mahendra Inter College. The Intermediate level classes of Humanities and Social Science were introduced in the night shift in the building of Vidya Mandir High School, one of the reputed schools of Baglung Bazaar. In 2030 BS, this college was included as one of the constituent campuses of the TU and renamed as Mahendra Multiple Campus. Gradually, this campus evolved to be the finest educational institutes along with the addition of various programs (B. A., B. Ed., B. SC., B. B. S., B. B. A. in bachelor degree and M. A., M. Ed., M. B. S. in master degree). After the political change in 2063 BS, this campus was again renamed for the third time as Dhawalagiri Multiple Campus in 2067 as per the meeting of TU Assembly held in 2067/03/31 B.S.

Every alive institution has different internal bodies for the better performance so as here in D. M. C. also including faculties, departments, sections etc. One of the important departments is the mathematics department in which all the faculties are dedicated to bring progressive betterment of the Dhawalagiri Multiple Campus.

Departmental Structure of Mathematics Department

Mathematics is the subject, which does not beyond every existing department and institution in D. M. C. Baglung. There are six faculties in Mathematics department. The structure of department of Mathematics is as follows:

SN	Name	Designation	Qualification	Depart. Status
1.	Dr. Chudamani Pokharel	Lecturer	Ph. D in Mathematics	Member
2.	Kul Prasad Adhikari	Lecturer	M. Ed.	Member
3.	OM Prasad Sharma	Instructor	MA	Member
4.	Dr. Dev Bahadur Chhetri	Teacher Assistant	Ph. D in Mathematics Education	Member
5.	Bishnu Prasad Chapagai	Teacher Assistant	M. A.	Member
6.	Dal Bahadur Thapa	Teacher Assistant	M. A.	Member

Objective of this report

The main objective is to analyze the achievement (result) of subject mathematics from 2074/2075 to 2080/ 2081.

Expected outcomes

Based on the achievement of year 2074 to 2081, we have to improve the result of upcoming year by correcting the weakness of respective subjects with worse result. We have to follow the way of betterment of best result's subject.

Result analysis of 2080 / 081

Teacher's Name	Subjects & Code	Academic Year: 2080 Faculty: Education Level: Bachelor							
		Total	Appeared in exam	Abs	Passed	Failed	Passed %	Average %	Remarks
Mr. OM Prasad Sharma	Calculus Math Ed. 417	8	7	1	0	7	0%	33.33%	Bed 1st
	Mathematical Analysis Math 425	2	2	0	1	1	50%		BA 3rd
	Modern Algebra Math 426	2	2	0	1	1	50%		BA 3rd

Kul P. Adhikari	Foundation of Mathematics 416	8	7	1	3	4	37.5 %	**30.625%**	Ed. 1st
	Historical Development of Mathematics 424	4	4	0	1	3	25%		Ed. 2nd
	Teaching Mathematics at Secondary level 432	2	2	0	1	4	20%		Ed. 3rd
	Linear Algebra and Vector Analysis 445	5	5	0	4	4	40%		Ed. 4th
Dr. Dev B. Chhetri	Geometry 422	4	4	0	2	2	50%	**60 %**	Ed. 2nd
	Real Analysis 423	4	4	0	1	3	25 %		Ed. 2nd
	Modern Algebra 433	2	2	0	2	0	100 %		Ed. 3rd
	Analytical Geometry -434	2	2	0	2	0	100 %		Ed. 3rd
	Advanced Calculus, 446	5	5	0	1	4	25 %		Ed. 4th
Bishnu P Chapagai	Analytical Geometry, MAT 102	4	4	0	1	3	25 %	**67.62 %**	B Sc 1st
	Linear Algebra 'MAT 201'	3	3	0	3	3	100 %		B Sc. 2nd
	Applied Statistics 'Aps 203'	12	12	0	6	6	50%		B Sc 2nd
	Discrete Mathematics 'MAT 304'	2	2	0	2	0	100 %		B Sc 3rd
	Modern Algebra "Math 426"	2	2	0	1	1	50%		B A 4th
	Business Statistics MGT-202	215	199	16	29	170	13.49 %		BBS 1st
	Business Mathematics I, MTH 201	32	32	0	30	2	93.75 %		BBA 1st
	Business Mathematics II, MTH 202	30	30	0	25	5	83.33 %		BBA 2nd
	Business Statistics I, STT 201	29	29	0	27	2	93.01 %		BBA 3rd
Dal Bahadur Thapa	Calculus MAT 101	4	4	0	2	2	50%	**42.698%**	B Sc 1st
	Differential Equation MATH 202	3	3	0	1	2	33.33 %		B Sc 2nd
	Real Analysis MATH 302	3	3	0	2	1	66.67 %		B Sc 3rd
	Business Statistics MGT-202	215	199	16	29	170	13.49 %		BBS 1st
	Mathematical Analysis Math 425	2	2	0	1	1	50 %		B A 4th

In general, the academic achievement in the given academic year seems not bad. It explores that departmental Mathematics has contributed to enhance the quality of the students. In particular, the results of BBA in the different semesters have been outstanding. Similarly, in other faculties as well the results have been sound.

Challenges of Mathematics department

- Lack of students in almost classes but in some classes lack of basic knowledge of mathematics and statistics also.
- Students feel less motivated on study due to psycho-socio scenario of being emotionally driven abroad.
- Teacher refreshment programs are not scheduled.
- There is Lack of sufficient use of electronic device; it ultimately disrupts the class while it is going on.
- Lack of formative evaluation in each unit.
- Lack of motivation for the faculties in mathematics department.

Planning for the Year 2082/083 (Department of Mathematics)

S.N	Activities to be Performed	Date	Concerned Authority
1.	Conduction of Welcome and Orientation Program	As per the campus calendar	Department
2.	Load Division	As per the campus notice published	All Members of Department
3.	Preparation of Annual Plan	As per the campus notice published	All Members of Department
4.	Preparation of Unit Plan	As per the campus notice published	All Members of Department
5.	Class Resume	As per the campus notice published	DMC/Department
6.	Departmental Meeting	Each Month at least one	Department
7.	Extra/Co-curricular Activities	As per the campus calendar	Teachers/Students
8.	Internal Exam conduction	As per the campus calendar	Department
9.	Result Analysis	As per the campus calendar	Department
10.	Interaction Program Among the Faculty Members	At least one of the academic year	All Department
11.	Visit Program	One time of the Year	Members of Department

12.	Student Record Keeping	Each Year	Department
13.	Conduction of Remedial Class	After the Result Published (Internal Exam)	Department
14.	Library Management	Regularly	Department
15.	Conduction of Practical Examination	As per the campus notice published	
16.	Publication of Journal	Each Year	Department
17.	Management of Computer, Printer and Internet Link to the Department	Up to Bhadra, 2083	Campus and Department
18.	Consultancy Service Or Conduction of Research Related Activities	Regularly	Department
19.	Recruitment of At Least One Manpower/Teaching Staff	Up to this Academic Year	Campus/Department
20.	Preparation of Annual Progress Report of the Department	At the End of the Academic Year	Department

अभ्यास शिक्षण विभागको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

-शिवप्रसाद पौडेल
अभ्यास शिक्षण प्रमुख

विभागको वर्तमान अवस्था

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस शिक्षाशास्त्र संकायको स्थापना कालदेखि नै शिक्षण अभ्यास विभाग सञ्चालन भइरहेको छ । शिक्षाशास्त्रका मुख्य मुख्य विषयहरूको अध्ययन अध्यापनमा निरन्तर लाग्दै शिक्षासम्बन्धी आवश्यक ज्ञान प्रदान गराउन जुटिरहेको यस शिक्षाशास्त्र संकायमा २०८१।०८२ मा स्नातक र स्नातकोत्तर तहका सबै विषय गरी करिब ५०० विद्यार्थीहरू अध्ययन गरिरहेका छन् । तीनबर्षे कार्यक्रममा दोस्रो वर्षमा पढाई हुने मुख्य विषयको शिक्षण विधि पास गरेपछि र चार वर्षे कार्यक्रमको हकमा चौथो वर्षमा भर्ना भएदेखि विषय शिक्षकको उपस्थितिमा सुक्ष्म र सहपाठी शिक्षण सम्पन्न गरिसकेपछि मात्र शिक्षण विभागको निर्देशनअनुसार शिक्षण अभ्यासमा पठाउदैं आईरहेको छ भने स्नातकोत्तर तहको भने चौथो सेमेष्टरको अन्त्यमा मात्र शिक्षण अभ्यासमा पठाउदैं आईरहेको छ । यस विभागले हाल विद्यार्थीकेन्द्रित नयाँ कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आइरहेको छ। यस विभागमा हाल ९ स्थायी र ६ अस्थायी गरी १५ जना प्राध्यापकहरू कार्यरत हुनुहुन्छ ।

विभागबाट सम्पादन गरिएका प्रमुख क्रियाकलापहरू

१. मिति २०८१/०४/१८ देखि २०८१/०५/०६ सम्मका लागि शिक्षण अभ्यासमा पठाइएका ४ वर्षे वि.एड.का निम्न विषयका छात्र शिक्षकहरूको २०८१/०५/०४ देखि भएको बाह्य परीक्षामा बाह्य परीक्षामा सहभागी ।

क्र.स.	विषय	परिक्षार्थी संख्या
१	अंग्रेजी	३७
२	नेपाली	३५
३	स्वास्थ्य	८
४	गणित	३
५	अर्थशास्त्र	१
जम्मा		८४ जना

२. मिति २०८२/०२/२७ देखि २०८२/०३/१५ सम्मका लागि शिक्षण अभ्यासमा पठाइएका ४ वर्षे वि.एड.का निम्न विषयका छात्र शिक्षकहरूको २०८२/०३/१२ देखि भएको बाह्य परीक्षामा सहभागी ।

क्र.स.	विषय	परिक्षार्थी संख्या
१	अंग्रेजी	३८
२	नेपाली	३४
३	स्वास्थ्य	११

४	गणित	४
५	अर्थशास्त्र	१
जम्मा		८८ जना

शिक्षण अभ्यास कार्यक्रमको विवरण

संकायः स्नातक तह बि.एड. चौँथो वर्ष २०८१/०८२

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	समयावधि	कैफियत
१.	विद्यालय शिक्षणको लागि सूचना प्रकाशन	२०८२/०२/११	
२.	विद्यालय छनौटको लागि निवेदन संकलन	२०८२/०२/११–२४	
३.	सम्वन्धित विषयका विषय शिक्षकहरूबाट सुक्ष्म र सहपाठी शिक्षणको हाजिरी र मुल्यांकन रेकर्ड संकलन	२०८२/०२/२४–२५	
४.	शिक्षण अभ्यासमा सहभागी हुने विद्यार्थीको नामावली प्रकाशन	२०८२/०२/२५	बिहान ७:००
५.	विद्यालय शिक्षण कार्यक्रमको अभिमुखीकरण	२०८२/०२/२५–२६	दुई दिन
६.	सहयोगी विद्यालय छनौट	२०८२/०२/२६	दिनको ३:००
७.	सहयोगी विद्यालयका प्र.अ.सँग छलफल	२०८२/०२/२६	बेलुकी ४:००
८.	विषयगत आन्तरिक सुपरीवेक्षकसँग छलफल	२०८२/०२/२७	बिहान ७:००
९.	विद्यालय शिक्षण प्रारम्भ	२०८२/०२/२७-०३/१५	
१०.	विद्यालय शिक्षणको बाह्य परीक्षा	२०८२/०३/१२–१५	

३. मिति २०८२/०१/१२ देखि २०८२/०२/२३ सम्मका लागि शिक्षण अभ्यासमा पठाइएका एम.एड.चौथो सेमेष्टर
(२०८१/०८२) का निम्न विषयका छात्र शिक्षकहरूको २०८२/०२/२१ देखि भएको बाह्य परीक्षामा सहभागी ।

क्र.स.	विषय	परिक्षार्थी संख्या
१	अंग्रेजी	११
२	नेपाली	५
३	पाठयक्रम र मुल्यांकन	१२

शिक्षण अभ्यास कार्यक्रमको विवरण

संकायः स्नातकोत्तर तह चौथो सेमेष्टर २०८१

क्र.स.	कार्यक्रम विवरण	समयावधि	कैफियत
१	विषय शिक्षकको अवलोकनमा संस्था छनौटको लागि निवेदन माग	२०८१/९/१४-०९/२१सम्म	
२	क्याम्पसरविद्यालय छनौट र नियुक्ति	२०८१/०९/२४	
३	विषय शिक्षकको कक्षा अवलोकन	२०८१/०९/२५-१०/०३ सम्म	
४	अवलोकन प्रतिवेदन लेखन र अनुभव आदानप्रदान	२०८१/१०/०४-११	
५	सुक्ष्मशिक्षणको अभिमुखीकरण	२०८१/१०/१२-१३	
६	सुक्ष्मशिक्षण संचालन	२०८१/१०/१४-३०	
७	साथी समुह शिक्षण संचालन	२०८१/११/०१-०९	
८	क्याम्पस/विद्यालय छनौटको लागि निवेदन माग	२०८१/१२/१०-२५	
९	क्याम्पस/विद्यालय छनौट	२०८१/१२/२७	
१०	क्याम्पस/विद्यालयका प्रमुखरप्र.अ.सँग छलफल	२०८२/०१/०३	
११	आन्तरिक सुपरीवेक्षकसँग छलफल	२०८२/०१/०७	
१२	क्याम्पस शिक्षणको लागि अभिमुखीकरण र नियुक्ति वितरण	२०८२/०१/१०– ११	
१२	क्याम्पस/विद्यालय शिक्षण आरम्भ	२०८२/०१/१०-०२/२४	
१३	क्याम्पस/विद्यालय शिक्षणको बाह्य परीक्षा	जेठ तेस्रो हप्ता	

४. १ बर्षे बि.एड. कार्यक्रम अन्तर्गत शिक्षण अभ्यास कार्यक्रम संचालन।

५. यस बिभागको पहलमा नन क्रेडिट कोर्ष अर्न्तगत १६ घन्टे शैक्षिक सामाग्री निर्माण र विकास कार्यक्रम
संचालन ।

६. शिक्षण अभ्यास बिभागको पहलमा मिति २०८२/०२/२३ गते स्नातकोत्तर तहमा शिक्षण अभ्यासमा गएका छात्र शिक्षकहरूको बिदाई कार्यक्रम सम्पन्न ।

७. यस बिभागको पहलमा संचालित नन क्रेडिट कोर्ष अर्न्तगत १६ घन्टे शैक्षिक सामाग्री निर्माण र विकास कार्यक्रममा सहभागीहरू र सहजकर्तालाई २०८२/०३/१६ प्रमाणपत्र र सम्मान गरिएको ।

८. शिक्षण अभ्यास बिभागको पहलमा मिति २०८२/०३/२९ गते स्नातक तह बि एड. चौथो बर्षमा शिक्षण अभ्यासमा गएका छात्र शिक्षकहरूको बिदाई कार्यक्रम सम्पन्न ।

विभागबाट भईरहने अन्य नियमित क्रियाकलापहरू

- वार्षिक कार्ययोजना, एकाइ योजना र ब्याख्यान टिपोटका आधारमा प्रत्येक छात्र शिक्षकबाट शिक्षण अभ्यास कार्य सञ्चालन।
- शिक्षण क्रियाकलापका साथमा विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन, स्यावासी सहित सकरात्मक पुनर्वल प्रदान
- प्रयोगात्मक विषयको व्यवस्थापन र मुल्यांकन ।

- शिक्षण अभ्यास, शोधपत्र लेखनका लागी अभिमुखीकरण, आन्तरिक सुपरिवेक्षण तथा मुल्यांकन ।
- विद्यार्थीहरू विच छलफल अन्तरक्रिया र समस्या समधानका लागी सुझाव प्रस्तुत ।
- नियमित कक्षा संचालन ,अनुगमन तथा परिक्षा तयारी र संचालन ।
- विषयगत रूपमा विद्यार्थीहरूको अपेक्षाहरू बुझ्ने र शिक्षकहरूलाई उपयुक्त रणनीति लिन सुझाव प्रदान ।
- नियमित रूपमा विभागीय बैठक सञ्चालन।

विभागमा देखिएका चुनौतिहरू

- शैक्षिक सत्रको शुरूमा विद्यार्थी भर्ना भएता पनि सबै विद्याथी कक्षा कोठामा नियमित उपस्थित हुन नसक्नु ।
- शिक्षा व्यावसायिक नहुँदा र वैदेशिक रोजगारीको बढ्दो आकर्षणका कारण विद्यार्थीले भर्ना भएको तह पूरा नगरी विचैमा पढाइ छाड्ने प्रवृति उच्च ।
- क्याम्पसमा भर्ना हुने तर नियमित नहुने विद्यार्थीहरूलाइ नियमित हुने वातावरण सृजना गर्न नसक्नु ।
- शिक्षणमा शैक्षिक सामग्री र प्रविधिको प्रयोग अपेक्षा भन्दा कम हुनु ।
- विद्यार्थीका प्रवेश व्यावहार कमजोर र पढाइप्रति जागरूकताको कमी ।
- सुक्ष्म शिक्षण र सहपाठी शिक्षणमा विषयगत शिक्षकको अभाव ।
- सिमित शैक्षिक जनशक्तिबाट विभाग सञ्चालन गर्नु पर्ने बाध्यता ।
- शिक्षकलाई तालिम तथा प्रशिक्षणको पर्याप्त अवसर सृजना गर्न नसकिनु ।

समाधानका उपायहरू

- विद्यार्थी तथा अभिभावकसँगको परामर्शलाई प्रभावकारी ढंगवाट संचालन गर्नुपर्ने ।
- व्यवसायमुलक एवं रोजगारमुखि विषय थप गर्नु पर्ने ।
- समय सापेक्ष प्राविधिक तथा बि.आइ.सी.टी.का कक्षाहरू संचालन गर्नु पर्ने ।
- निरन्तर मूल्यांकन गरी पृष्ठपोषण प्रदानगर्ने कार्यलाई प्रभावकारी तरीकाबाट संचालन गर्नुपर्ने ।
- विद्यार्थीहरूको प्रोफाइल तयारी गरी नियमित र अनियमित विद्यार्थीहरू छुट्टाई आवश्यक परामर्श र सुझाव दिनु पर्ने
- विभिन्न विषयहरूमा आवस्यक शैक्षिक जनशक्तिको व्यवस्था गर्न पहल गर्नु पर्ने ।
- QAA लाई संस्थागत गर्न QAA प्राप्त अन्य शैक्षिक संस्थाको अवलोकन भ्रमण गराइ सिकाइको रूपान्तरण गर्ने अभ्यास गर्नु पर्ने ।

भावि कार्यक्रम

- शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागी प्राध्यापकहरूसँग शिक्षण , आन्तरिक र बाह्य मुल्याँकनमा एकरूपता ल्याउन प्राध्यापकहरूका लागी पुनर्ताजगी तालीमको आयोजना गरीने छ ।

- विद्यार्थीहरूको नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकासका लागी आवस्यक तालीम संचालन गरिनेछ ।
- शिक्षाशास्त्र संकायमा अध्ययन पश्चात त्यसको उदेश्य,क्षेत्र र दायरा सम्बन्धी जानकारी गराउन विभिन्न तहका विद्यार्थीहरूलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- विद्यार्थीको माग भएमा शिक्षाशास्त्र संकायमा बि.आई.सी.टी.ई. र विज्ञान शिक्षाका कक्षाहरू संचालन गरिनेछ
- विभागलाई उच्च प्रविधियुक्तका स्रोतसाधन सहित व्यवस्थित गरिनेछ ।
- विद्यार्थीको हाजीरीलाई त्रि.वि. नियमका आधारमा अधिकतम बनाउन पहल गरिने छ ।
- शैक्षिक सत्रको सुरूमा विद्यार्थीलाई विषयगत तथा संकायको जानकारीका लागि अभिमुखीकरण तथा शिक्षण विधि र प्रक्रियाका सम्बन्धमा जानकारी दिने कार्यक्रम शिक्षा विभागसँग समन्वय गरेर सञ्चालन गरिनेछ ।
- सवै विषय र कक्षामा विदार्थीहरूको हाजीरी अनिवार्य गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- कम हाजीरी तथा सुक्ष्म र सहपाठी कार्यक्रममा समावेश नहुने विद्यार्थीलाई परामर्श गरी उनीहरूको सक्रियता बढाउन पहल गरिनेछ ।
- नन क्रेडिट कोर्ष संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

विभागका सवल पक्षहरू

- प्रर्याप्त विद्यार्थी संख्या रहनु ।
- नन क्रेडिट कोर्ष संचालनलाई निरन्तरता ।
- समय सार्न्दभिक कक्षा कोठा व्यवस्थापन हुनु ।
- चार वर्षे विएडमा धेरै मात्रामा ऐच्छिक विषयहरूको पठनपाठन सञ्चालन हुनु ।
- स्नातकोत्तर तहमा पाठ्यक्रम तथा मूल्यांकन र अंग्रेजी शिक्षा विषयमा अन्य क्याम्पसको तुलनामा यथेष्ट विद्यार्थी हुनु ।
- स्वच्छ र शान्त शैक्षिक वातावरण
- नियमित पठन पाठन भइ समयमा पाठ्यभार पुरा हुनु
- शिक्षण अभ्यासमा सबै छात्र शिक्षकहरूलाई सहभागी गराउन सकिनु ।

विभागका दुर्वल पक्षहरू

- विभागमा यथेष्ट जनशक्ति भएपनि सो जनशक्तिलाई अधिकतम उपयोग गर्न नसक्नु साथै आवश्यक विषयगत जनशक्तिको अभाव रहनु ।
- विषयगत दरबन्दीका शिक्षकको कमी ।
- शिक्षणमा प्रविधिको प्रयोग कम हुनु ।
- शिक्षण सुधार योजना निर्माण र कार्यान्वयन प्रभावकारी नहुनु ।
- शिक्षाशास्त्र संकायमा अध्ययापन गर्ने सम्पूर्ण शिक्षकहरू एम. एड. तथा एम. ए./वि.एड नहुनु ।

सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू

- प्राध्यापकहरूलाई सूचना प्रणाली र प्रविधिसँग जोडीन प्रेरित गरी तालीम संचालन गर्नु पर्ने।

- विभागमा यथेष्ट कम्प्युटर सहित कर्मचारीको व्यवस्था गर्नु पर्ने।
- भौतिक संरचना निर्माण गरी वि.एड.का संपूर्ण कक्षाहरू विहानी सत्रमा संचालन गर्नुपर्ने ।
- पठनपाठनमा विद्यार्थीको सक्रिय नियमित सहभागिता, सिकाइ गुणस्तर र सिकाइ उपलब्धि वृद्धि गर्न विद्यार्थीसँग अन्तर्क्रिया र अभिभावक संग संबाद बढाउनु पर्ने ।
- विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिमा वृद्धि गर्न योजना निर्माण र कार्यान्वयन, विद्यार्थी अभिभावक सचेतना तथा प्राध्यापक विद्यार्थी प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेपर्ने ।
- सहयोगी विद्यालय र क्याम्पसका प्राचार्य वा क्याम्पस प्रमुखसँग शिक्षण अभ

निष्कर्ष

प्रस्तुत अध्ययनको आधारमा निष्कर्ष निकाल्दा, विभागको शिक्षा प्रणालीमा केही सुधारका संकेतहरु देखाए तापनि गुणस्तरीय शिक्षाको दृष्टिकोणले अझ धेरै सुधार आवश्यक रहेको देखिन्छ । पाठ्यक्रमको उद्देश्य, स्रोत साधन, जनशक्तिको अभावले विभागमा सहजतापुर्वक कार्य गर्न प्रतिकूल असर पारिरहेको छ । शिक्षण अभ्यासको मूल्याांन प्रणालीमा भएका प्राविधिक र संरचनात्मक कमजोरीहरुकै कारण सिकाइ उपलब्धिमा केन्रित शिक्षाको प्रभावकारीता सुनिश्चित हुन सकेको छैन । यसका साथै शिक्षकहरुको दक्षता, तालिम, स्रोत सामग्रीको उपलब्धता र क्याम्पस प्रशासन, व्यवस्थापन र शिक्षकको उत्तरदायित्व बोध नहुनु पनि समग्र नतिजामा प्रभाव पार्ने प्रमुख कारकका रुपमा देखिन्छ । शिक्षा विभाग, शिक्षण अभ्याास विभाग र क्याम्पसका सरोकारवाला निकायले नगरानी र परामर्श गरेमा गुणस्तरीय उपलब्धि हासिल गर्न सक्ने निष्कर्षमा पुग्न सकिन्छ ।

अध्याय : चार

उपसंहार

आफ्नो स्थापनाकालदेखि नै धवलागिरि क्षेत्रमा उच्च शिक्षाको धरोहरका रूपमा यो क्याम्पस रहेको छ । स्थापनाकालमा सामुदायिक स्तरमा सञ्चालित यो संस्था २०३० सालमा त्रिविको आङ्गिक क्याम्पसका रूपमा पहिचान पाएपछि सुचारू ढङ्गबाट क्याम्पसले आफ्ना शैक्षिक, प्रशासनिक तथा अन्य क्रियाकलापहरूलाई नियमित रूपमा अगाडि बढाउँदै आएको छ । क्याम्पस सञ्चालनका क्रममा समयसमयमा उत्पन्न हुने आर्थिक लगायत अन्य समस्याको निदानका लागि नेपाल सरकार, त्रिभुवन विश्वविद्यालय, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग, सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था, उद्योगी, व्यापारी, क्याम्पस सञ्चालक समिति, प्राध्यापक, कर्मचारी, स्ववियु, क्याम्पसमा क्रियाशील विद्यार्थी सङ्गठन, विद्यार्थी एवम् स्थानीय समुदायले पुन्याउँदै आएको सहयोगप्रति क्याम्पस उच्च सम्मान प्रकट गर्दछ ।

त्रिविका आङ्गिक क्याम्पसहरूमध्ये धवलागिरि क्षेत्रमा रहेको एक मात्र यो क्याम्पसले प्रारम्भमा प्रवीणता प्रमाणपत्र तहमा मानविकी र कानून सङ्कायका कक्षाहरू सञ्चालन गर्दै आएको थियो । वर्तमानमा क्याम्पसले स्नातक तहतर्फ मानविकी, शिक्षा, व्यवस्थापन (बिबिएस र बिबिए), विज्ञान तथा प्रविधितर्फका कक्षाहरू सञ्चालन गरिरहेको छ भने स्नातकोत्तर तहतर्फ समाजशास्त्र, नेपाली, नेपाली शिक्षा, पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन, अङ्ग्रेजी शिक्षा र व्यवस्थापन विषयका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी उच्च शैक्षिक पहिचान दिन सफल भएको छ । यसै वर्षदेखि सूचना तथा प्रविधितर्फ शिक्षाशास्त्र संकायअन्तर्गत द्यक्ष्ऋत्भ विषयको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरी क्याम्पसले आवश्यक कार्य प्रक्रिया अगाडि बढाएको छ ।

धवलागिरि क्षेत्रमा त्रिविको आङ्गिक क्याम्पसका रूपमा रहेको यो क्याम्पस पछिल्लो समयमा आएर स्वायत्त क्याम्पसका रूपमा सञ्चालित छ । पूर्णरूपमा त्रिविको ऐन तथा नियमावलीअन्तर्गत सञ्चालित क्याम्पसले नितान्त नयाँ अनुभवका साथ त्रिविकै स्वायत्त क्याम्पसका रूपमा आफ्ना गतिविधिहरूलाई अगाडि बढाइरहेको छ ।

यसै सन्दर्भमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन प्रमाणपत्र प्राप्तिको नौलो र कठिन अभियानमा विगत सात वर्ष अगाडिदेखि प्रयाशरत् यो क्याम्पसले गत वर्षमात्र उक्त प्रमाण पत्र प्राप्त गर्न सफल भएको छ । त्रिविको परम्परावादी व्यवस्थापन प्रणालीबाट सञ्चालन हुँदै आएको क्याम्पसलाई QAA ले तोकेको मापदण्डअनुसार सञ्चालन गर्न सजिलो नभए तापनि क्याम्पस सञ्चालक समिति, क्याम्पस कार्यकारी समिति, प्राध्यापक, कर्मचारी, स्ववियु, क्रियाशील विद्यार्थी सङ्गठन, स्थानीय समुदाय, अभिभावक तथा विद्यार्थी सबैको सामूहिक सहयोग, सद्भाव र प्रयत्नमा विभिन्न सुधारात्मक कार्य गरी यो कार्यलाई सफलताको अन्तिम चरणमा पुन्याउन क्याम्पस सफल भएको छ । क्याम्पससँग सम्बद्ध प्राध्यापक तथा कर्मचारीको मानवीय आचरण तथा संस्कारमा परिवर्तन गर्नेदेखि लिएर क्याम्पसको भौतिक, शैक्षिक, आर्थिक, प्रशासनिक लगायतका समग्र पक्षमा सुधार गर्ने कार्य स्वयम्मा चुनौतीपूर्ण रहेको छ ।

क्याम्पसले तयार गरेको वार्षिक शैक्षिक क्यालेन्डरअनुसार अझै पनि पूर्णरूपमा शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सकिएको छैन । विद्यार्थीको दैनिक हाजिरी विवरण राख्ने, वार्षिक प्रणालीअन्तर्गत दुईपटकसम्म आन्तरिक परीक्षा सञ्चालन गर्ने, कमजोर विद्यार्थीका लागि उपचारात्मक कक्षा सञ्चालन गर्ने जस्ता कार्यलाई सबै कक्षाहरूमा पूर्णरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिएको छैन । केही कक्षाहरूमा उपचारात्मक कक्षा सञ्चालन गरिएको भए तापनि विद्यार्थीको उत्साहजनक सहभागिता अझै रहेको पाइएन । व्यवस्थापन सङ्कायतर्फ बिबिएमा ननक्रेडिट कोर्स सञ्चालन गरिएको भए तापनि सबै सङ्कायमा यसलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिएको छैन ।

पछिल्लो समयमा आएर थप गरिएको नयाँ शैक्षिक कार्यक्रम बिबिएको परीक्षाफल सन्तोषजनक रहेको भए तापनि अन्य सङ्कायको परीक्षाफलमा पूर्ण सन्तोष मान्न सकिने अवस्था रहेको छैन । परीक्षाफललाई वृद्धि गर्नका लागि पठनपाठन लगायतका शिक्षण गतिविधिलाई अझै सुधार गर्दै जानुपर्ने देखिएको छ । परीक्षाफललाई सन्तोषजनक बनाउका लागि विद्यार्थीहरूको पनि उत्तिकै भूमिका रहेको हुन्छ । क्याम्पसले विगतका वर्षहरूदेखि दुईपटकसम्म आन्तरिक परीक्षा लिने व्यवस्था गरेको भए तापनि त्यसमा विद्यार्थीको उत्साहजनक उपस्थिति गराउन अझै सकिएको छैन । आन्तरिक परीक्षाप्रति विद्यार्थी स्वयम्को चासो बढेको देखिदैन । कक्षामा नियमित रूपमा अध्ययनका लागि आउने विद्यार्थीहरू पनि आन्तरिक परीक्षामा उपस्थित नहुने गरेको पाइएको छ ।

क्याम्पसले विगत केही वर्ष अगाडिदेखि बढाइरहेको QAA प्रमाणपत्र प्राप्तिको कार्यलाई सहज बनाउनका लागि क्याम्पसमा विभिन्न समिति तथा उपसमितिहरू गठन गरिएको छ । तरपनि यसरी गठन गरिएका समितिहरूलाई तोकिएको कार्यशर्त विवरणअनुसारको कार्य सम्पादन गराउन सकिएको छैन । क्याम्पसलाई कसरी उत्कृष्ट बनाउन सकिन्छ भन्नेतर्फ ध्यान पुऱ्याउन सकिएन र जागिरे मानसिकता मात्र बोकेर संस्थामा संलग्न भइयो भने अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण बन्दै जान्छ । यसतर्फ क्याम्पसमा कार्यरत् प्राध्यापक, कर्मचारी तथा सम्बद्ध सरोकारवालाहरू सम्वेदनशील हुनु जरूरी देखिन्छ ।

क्याम्पसका शिक्षण विभागहरूलाई पहिलेको भन्दा बढी सक्रिय बनाउँदै लगिएको छ । तर पनि QAA को परिकल्पना र मापदण्डअनुसार जुन रूपमा शिक्षण विभागका कार्यक्रमहरू सम्पादित हुनुपर्ने हो त्यो रूपमा अझै हुन सकिरहेका छैनन् । गुणस्तर प्रवर्द्धन निर्देशिका तयार पारी व्यवस्थापन, प्रशासन, शिक्षक, कर्मचारी, विभिन्न समिति तथा उपसमिति सबैको कार्यसर्त विवरण तयार गरी सबैका आआफ्ना काम, कर्तव्य तथा अधिकारहरू तोकिएको छ । कक्षाकोठामा पठनपाठन नियमित र प्रभावकारी ढङ्गबाट सञ्चालन होस् भन्ने उद्देश्यले विगतका वर्षमा विद्यार्थी गुणस्तर समूह गठन गरी विद्यार्थीलाई समेत जागरूक बनाउँदै लगिएको छ ।

गत वर्ष मात्र क्याम्पसमा स्ववियु निर्वाचन सम्पन्न भई नर्या स्ववियुले कार्य थालनि गरेको छ । स्ववियुले पनि क्याम्पसको समग्र विकासका लागि रचनात्मक सहयोग गर्दै आइरहेको छ । क्याम्पसको समग्र विकासका लागि क्याम्पसमा क्रियाशील विद्यार्थी संगठनहरूको भूमिका पनि प्रशंसायोग्य रहेको छ । क्याम्पसको वार्षिक शैक्षिक क्यालेन्डरअनुसार तोकिएका धेरैजसो अतिरिक्त क्रियाकलापसँग सम्बन्धित विद्यार्थीकेन्द्रित कार्यक्रमहरू स्ववियुले सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । विगतमा विद्यार्थी गुणस्तर समूहले गर्दै आएका कार्यहरूलाई स्ववियुले व्यवस्थापन र सुचारू गर्दै

आइरहेको छ । क्याम्पसका गतिविधिका बारेमा समुदायलाई जानकारी पुगोस् भन्ने उद्देश्यले क्याम्पस प्रोफाइल, प्रोस्पेक्टस, बुलेटिन जस्ता सामग्री नियमित रूपमा तयार गरी वितरण गरिएको छ । यी सम्पूर्ण सामग्रीलाई क्याम्पसको वेबसाइटमा समेत व्यवस्थित गरिएको छ ।

यसै सन्दर्भमा विगतका वर्षमा जस्तै यस वर्ष पनि क्याम्पसका सम्पूर्ण एकाइहरूले सम्पादन गर्दै आएका गतिविधिहरू र क्याम्पसको समग्र अवस्था झल्कने गरी आर्थिक वर्ष ०८१/०८२ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन-२०८२ प्रकाशनमा ल्याइएको छ । यस प्रतिवेदनमा क्याम्पसका शैक्षिक गतिविधिहरू, विभिन्न समिति तथा उपसमितिहरूले सम्पादन गरेका कार्यहरूको प्रगति समीक्षा, शिक्षण विभागका प्रतिवेदन तथा क्याम्पसमा सञ्चालन भएका विविध कार्यक्रमहरूलाई समावेश गरिएको छ । यस प्रतिवेदनमा क्याम्पसमा रहेका विभिन्न शिक्षण विभागका वार्षिक पगति प्रतिवेदन एवम् आगामी वर्षका कार्यक्रमहरूसमेतलाई समावेश गरिएको छ । QAA प्रमाण पत्र प्राप्तिका लागि क्याम्पसले गठन गरेका सबै समिति तथा उपसमितिले प्रभावकारी रूपमा कार्य सम्पादन नगरेकोले सबै समितिका प्रगति प्रतिवेदनलाई यहाँ समावेश गर्न सकिएको छैन । विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट प्रत्यायनकृत भइसकेपछि आगामी दिनमा क्याम्पसले यसअघि गठन गरेका समिति तथा उपसमितिहरूलाई विगतमा गरिएका कार्य सम्पादनका आधारमा पुनर्गठन गर्ने योजना क्याम्पसले बनाएको छ ।

विभिन्न समिति तथा उपसमिति र शिक्षण विभाग स्वयम्मा जिम्मेवार नभएसम्म प्रतिवेदनमा पेश भएका कार्यक्रमहरूलाई सम्पन्न गर्ने काम चुनौतीपूर्ण हुन्छ । क्याम्पसको समग्र पक्षको सुधार गरी यसको प्रतिष्ठालाई अझै उच्च राख्ने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेको छ । QAA प्रमाण पत्रको साख जोगाउने र सुधारका कार्यलाई निरन्तरता दिने कुरा समग्र क्याम्पस परिवारको सार्थक प्रयासबाट मात्र सम्भव हुन्छ । सबैले आ-आफ्नो तोकिएको जिम्मेवारी पूरा नगरेसम्म QAA को प्रमाणपत्रलाई दिगो बनाइराख्ने कार्य पनि झनै चुनौतीपूर्ण हुने देखिन्छ । क्याम्पसमा क्रियाशील रहेका प्रत्येक शिक्षण विभागले अहिलेको भन्दा बढी क्रियाशील हुन जरूरी देखिन्छ । आफ्नो विभागअन्तर्गतका विद्यार्थीको भर्नादेखि लिएर आन्तरिक तथा वार्षिक परीक्षाको नतिजा विश्लेषण गर्ने, पृष्ठपोषण दिने, कमजोर विद्यार्थीलाई उपचारात्मक कक्षा सञ्चालन गर्ने, अतिरिक्त क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने जस्ता कार्यमा विभागका सम्पूर्ण सदस्यहरू जिम्मेवारपूर्ण तरिकाले लाग्नुपर्ने देखिन्छ ।

सबै शिक्षण विभागहरूलाई साधन र स्रोतसम्पन्न बनाउन अझै पनि सकिएको छैन । सबै विभागहरूले विभागीय रेकर्डहरू अद्यावधिक बनाइराख्ने कार्यमा अझै पनि तत्परता देखाउन सकेको पाइदैन । QAA को प्रावधानअनुरूप शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि विभागहरू नै बढी जिम्मेवार हुनुपर्दछ । यसतर्फ ध्यान नदिने हो भने QAA ले तोकेको मापदण्डअनुसारको शैक्षिक उपलब्धि हासिल हुन नसक्ने देखिन्छ । विभागबाट सञ्चालित हरेक क्रियाकलापका रेकर्ड व्यवस्थित रूपमा राख्ने र सोहीअनुसार वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन नियमित रूपमा तयार गर्ने कार्यमा अभ्यस्त भइरहने संस्कारको विकास गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

पठनपाठन तथा विद्यार्थीको उत्तीर्ण प्रतिशत वृद्धि गर्नका लागि शिक्षकको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुन्छ । नविनतम् शिक्षण पद्धति र प्रविधिलाई कक्षाकोठामा प्रयोगमा नल्याएसम्म शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप प्रभावकारी हुन सक्दैन । क्याम्पसमा कार्यरत् पूर्णकालीन शिक्षकहरूलाई पूर्ण जवाफदेही बनाउनका

लागि कार्य समय निर्धारण गरी सोहीअनुसार कार्य विवरण दिइएको छ । यसलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु जरूरी देखिन्छ । शिक्षकहरू तोकिएको समयमा क्याम्पसमा नै रहेर काम गर्ने गरेमा अनुसन्धान र विद्यार्थीको नियमित मूल्याङ्कनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सकिन्छ । क्याम्पसले तोकेअनुसार अझै पनि सबै शिक्षकहरूले वार्षिक कार्य योजना तथा एकाइ योजना बनाउने, त्यसलाई प्रत्येक विभागमा अभिलेखीकरण गर्ने र सोहीअनुसार पठनपाठन गराउने कार्यलाई अझै प्रभावकारी बनाउन सकिएको छैन ।

क्याम्पसका सम्पूर्ण शैक्षिक, प्रशासनिक, आर्थिक तथा भौतिक सम्पत्तिको विवरणलाई सफ्टवेयरमार्फत् अभिलेखीकरण गर्ने कार्यलाई करिबकरिब सम्पन्न गरिएको छ । क्याम्पसमा सूचना तथा प्राविधितर्फको जनशक्ति कम भएका कारण यो अभिलेखीकरण गर्ने कार्यलाई अपेक्षित समयमा सम्पन्न गर्न सकिएको थिएन । विगत पाँचवर्ष अगाडिदेखिका विद्यार्थीको भर्ना र परीक्षासँग सम्बन्धित अभिलेखलाई चुस्त तथा दुरूस्त बनाइराख्ने कार्य स्वयम्मा चुनौतीपूर्ण थियो । तर पनि यो कार्यलाई क्याम्पसले टुङ्गोमा पुऱ्याएको छ ।

सन्दर्भसामग्री सूची

क्याम्पसको प्रशासन शाखा, इएमआइएस शाखा, लेखाशाखा, परीक्षा शाखा, स्टोर शाखा तथा पुस्तकालय शाखाबाट प्राप्त विवरणहरू- २०८०, बागलुङ : धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस ।

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको ६० औँ वार्षिकोत्सवका अवसरमा प्रस्तुत वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन- २०७९ : धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस ।

धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको ६० औँ वार्षिकोत्सवका अवसरमा प्रस्तुत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम- २०७९: धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस ।

धबक्या (२०७९), *धवल वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन-०७८/०७९,* आन्तरिक गुणस्तर सुनिश्चितता समिति धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस (धबक्या), बागलुङ ।

थापा, दिनबहादुर र अन्य सम्पा. (२०७०), धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस : स्वर्ण महोत्सव स्मारिका - २०७०, बागलुङः धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस ।

थापा, दिनबहादुर र अन्य (२०७८), *धवलागिरि क्याम्पसको विगत र वर्तमान* (खोजमूलक अध्ययन), बागलुङ : धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस ।

रेग्मी, हिरालाल (२०७७), *"गुणस्तर सुनिश्चितता प्रत्यायन कार्यक्रममा धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पसको यात्रा"* धवलागिरि दर्पण- २०७७, वर्ष २०, अङ्क ५, चैत्र, बागलुङ : स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन ।

पञ्चवर्षीय (०७९/०८०-०८४/०८५) रणनीतिक योजना-२०७९, बागलुङ : धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस ।

स्व-अध्ययन प्रतिवेदन -२०७९, बागलुङ : धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस ।

विभिन्न शिक्षण विभाग, समिति तथा उपसमितिका निर्णयपुस्तिका- २०८०, बागलुङ : धवलागिरि बहुमुखी क्याम्पस ।